

Číslo: OU-ZC-OSZP-2017/000181

V Žarnovici dňa: 25.05.2017

ROZHODNUTIE

Okresný úrad Žarnovica, Odbor starostlivosti o životné prostredie (ďalej OÚ), ktorý je podľa § 4 ods. 1 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov a podľa § 3 písm. k) v spojení s § 53 ods. 1 písm. c), § 56 písm. c) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov príslušným orgánom štátnej správy vo veciach posudzovania vplyvov na životné prostredie, na základe výsledku procesu posudzovania vydáva podľa § 37 zákona o posudzovaní a v súlade s § 46 a § 47 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (správny poriadok) vydáva toto

ZÁVEREČNÉ STANOVISKO

podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon) platnom k 31.12.2016.

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

- 1. Názov**
Hydro Development s.r.o.
- 2. Identifikačné číslo**
47237155
- 3. Sídlo**
Opoj 271, 919 32 Opoj

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

- 1. Názov**
MALÁ VODNÁ ELEKTRÁREŇ HRONSKÝ BEŇADIK
- 2. Účel**
Účelom navrhovanej činnosti je výstavba a následná prevádzka navrhovanej činnosti „Malá vodná elektráreň Hronský Beňadik“ na rieke Hron v rkm 85,3 v k.ú. Hronský Beňadik..
- 3. Užívateľ**
Hydro Development s.r.o., Opoj 271, 919 32 Opoj

4. Umiestnenie

Kraj:	Banskobystrický
Okres:	Žarnovica
Obec:	Hronský Beňadik
Katastrálne územie:	Hronský Beňadik
Lokalita:	tok Hrona v rkm 85,3 - profil situovaný cca 1 km SV od intravilánu Hronského Beňadiku
Parcelné čísla:	budú upresnené v príslušnom stupni projektovej dokumentácie - dokumentácie k územnému rozhodnutiu (DÚR)

5. Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti

Termín začatia výstavby:	2017
Termín skončenia:	2019
Termín začatia prevádzky:	2019
Termín skončenia prevádzky:	nebol určený

6. Stručný popis technického a technologického riešenia

Predkladaný zámer MVE Hronský Beňadik predstavuje využitie obnoviteľného hydroenergetického potenciálu rieky Hron v rkm 85,30 s priemernou ročnou výrobou elektrickej energie 6,42 GWh.

Základné údaje o navrhovanej činnosti

Spoločné stavebné objekty pre obidva varianty

schéma elektrárne:	prihat'ová
situovanie stupňa:	rkm 85,30
MVE:	
hrubý spád /rozdiel hornej vody a dna toku za MVE:	4,6 m
celkový turbínový prietok Q_{max} :	63 m ³ /s
celkový inštalovaný výkon :	1 500 kW
vypočítaná priem. ročná výroba el. energie:	7,552 GWh
očakávaná priem. ročná výroba pri 15 % rezerve:	6,420 GWh
kóta hornej prevádzkovej hladiny:	187,50 m n.m.
kóta dolnej prev. hladiny pri Q_{90} :	183,70 m n.m.
kóta dolnej prev. hladiny pri Q_{180} :	183,50 m n.m.
kóta dna koryta za MVE.	182,90 m n.m.
Hať:	
hradiaca konštrukcia hate:	klapka
počet:	4 ks
hradiaca šírka 1 poľa:	15,0 m
hradiaca výška:	2,70 m
kóta dna za MVE:	182,90 m n.m.
kóta dna pred MVE:	183,90 m n.m.
kóta Jamborovho prahu:	184,80 m.n.m.
kóta hrádzí:	188,00 m.n.m.
Koniec úpravy dna pod MVE na 182,90 m n.m.	rkm 84,82

Dĺžka hydrodynamického vzdutia pri $Q = 54 \text{ m}^3/\text{s}$: podľa posudku ing. Komoru
2,53 km (koniec v rkm 87,830),
nanajvyš 3 km (koniec cca v rkm
88,3)

Na pilieroch hate bude vybudovaná obslužná lávka, ktorá môže byť využívaná aj pre obyvateľov a cyklistov na prechod cez Hron.

I. etapa výstavby - realizácia troch haťových polí priľahlých ku ľavému brehu Hrona. V tomto čase bude tok Hrona presmerovaný po pravej strane v miestach, kde sa následne bude budovať strojovňa MVE a štvrté haťové pole.

II. etapa výstavby - výstavba strojovne MVE a jedného haťového poľa spolu so štrkovou priepusťou. V tomto čase bude prietok Hrona presmerovaný cez tri haťové polia, ktoré budú v tom čase sklopené a prevádzkyschopné.

Členenie stavby na stavebné objekty

- SO-01 Príprava územia
- SO-02 Hať a štrkový priepust
- SO-03 Strojovňa MVE
- SO-04 Úprava zdrže nad MVE
- SO-05 Úprava koryta pod MVE
- SO-06 Úprava toku Klíč a opatrenia na existujúcich výustiach
- SO-07 Prístupová cesta a signalizačné zariadenie pre železničné priecestie
- SO-08 Rybovod
- SO-09 Vyvedenie výkonu
- SO-10 Terénne a sadové úpravy, drobná architektúra

Strojovňa MVE bude situovaná na pravom brehu, hať bude prehradzovať koryto. Medzi strojovňou a haťou bude deliaci pilier, od ktorého bude smerom k pravému brehu normá stena s hrubými hrablicami. Plávajúce nečistoty tak budú odtláčané smerom na haťové pole vedľa MVE.

Hať bude mať 4 polia. Pevnú časť hate bude tvoriť nízky Jamborov prah. Ako pohyblivé uzávery sú navrhnuté klapky. Kapacita hate je navrhnutá na terajšiu kapacitu koryta.

Rybovod je navrhnutý ako obtokový bazénový na pravom brehu pri budove MVE.

Prístup k MVE bude z pravého brehu. Tu sa nachádza poľná cesta situovaná kolmo na koryto Hrona s prechodom cez železničnú trať a s napojením na cestu 1. triedy.

Zariadenie staveniska sa predpokladá vybudovať na pravobrežných pozemkoch pri MVE. Vyvedenie výkonu zo strojovne sa uvažuje na pravý breh do jestvujúcej 22 kV linky.

SO-01 Príprava územia

Pre výstavbu vodného diela je potrebné časť dotknutého územia zbaviť kríkov, stromov a pňov, tak aby sa mohli založiť jednotlivé stavebné objekty.

SO-02 Hať a štrkový priepust

Po ľavej strane budovy MVE, za štrkovým priepustom, je situovaná hať zabezpečujúca požadovanú úroveň vzdutia na kótu 187,50 m n.m. Hať pozostáva z pevného spodného železobetónového Jamborovho prahu a pohyblivého hradiaceho zariadenia - oceľových klapiek. Pri zvýšených a povodňových prietokoch sa klapka postupne vyhradí, až do úplného vyhradenia. Z hydrotechnických výpočtov vyplynulo, že hať pri úplne sklopených klapkách a pri návrhovej prevádzkovej hladine 187,50 m n.m. prevedie prietok $534 \text{ m}^3/\text{s}$. Prietok pri hladine 188,00 m

n.m., (čo je výška brehových hrádzí nad haťou) je cca 700 m³/s, čo predstavuje Q₁₀ ročnú vodu. Prietoky nad 700 m³/s sa už vybrežujú do okolitej inundácie. V mieste strojovne MVE ako aj hate na oboch brehoch sú navrhnuté hrádzky na kótu 188,50 z dôvodu bezpečnosti ochrany vodného diela. Podľa výpočtov výšky hladiny v Hrone po výstavbe MVE v Hronskom Beňadiku pri prietoku Q₁₀₀ = 1 128 m³/s sa bude hladina v celej inundácii pohybovať na kóte cca 187,57 m n.m.

SO-03 Strojovňa MVE

Samotná elektrárň bude umiestnená na pravom brehu Hrona. Dôvodom pre toto umiestnenie je jednoduchší prístup ku elektrárni z cesty I/76 a následne poľnou cestou.

Vtoková časť elektrárne bude chránená hrubými hrablicami a jemnými česlami na zachytávanie splavenín a plavenín. Hrubé hrablice budú opatrené elektrickými plašičmi rýb. Jemné česlá chránia priamo vtok do turbín. Sú navrhnuté tak, aby maximálna rýchlosť na nich bola nižšia ako normová povolená rýchlosť 1,0 m/s. Budú strojne stierané, s automatickým ovládaním s možnosťou ručného ovládania. Zhrabky budú zneškodňované na skládkach tuhého odpadu. Pre manipulanta bude zabezpečený trvalý prívod pitnej vody prostredníctvom studne a sociálne zariadenie (WC, sprcha) bude tiež súčasťou budovy MVE.

SO-04 Úprava zdrže nad MVE

Prevádzková hladina je na kóte 187,50 m n.m. Na nízkych brehoch Hrona v zdrži je treba vybudovať nízke zdržové hrádzky (pri 1. var.) alebo prísypy brehov (pri 2. var.) s prevýšením o 0,5 m nad prevádzkovou hladinou, t.j. na výšku 188,00 m n.m. Hrádzky sú navrhnuté minimálnych konštrukčných rozmerov - šírka koruny hrádze je len 2,5 m až 2,0 m, sklony svahov sú 1 : 2, resp. 1 : 1,5. V mieste situovania MVE a hate v dĺžke cca 200 m proti prúdu (rkm 85,50) je kóta upravených brehov zvýšená na 188,50 m n.m., pretože osadenie MVE je nad kótu výpočtovej hladiny Q₁₀₀ = 1 128 m³/s s rezervou cca 0,8 m.

Hrádzky, resp. prísypy brehov sa budú postupne proti toku vytrácať, nakoľko terén proti toku stúpa. Hrádze a prísypy nízkych brehov budú mať funkciu bezpečnostného prevýšenia oproti hornej prevádzkovej hladine a nebudú mať protipovodňovú funkciu, pretože koryto má v dotknutom úseku kapacitu cca 420 m³/s, čo zodpovedá približne iba 2-ročnému maximálnemu prietoku. Povodňové prietoky nad kapacitou koryta budú vybrežovať do inundácie tak, ako doteraz.

Na výstavbu hrádzí a prísypov bude použitá ílovitá hlina z dôvodu zabezpečenia tesniacej funkcie. Zemník pre takýto materiál sa vyšpecifikuje v rámci DSP stavby. Prípadné ďalšie tesniace prvky pre hrádzky budú navrhnuté po IG prieskume v ďalšom stupni PD.

Dĺžka hrádzí a prísypov je rôzna na oboch brehoch v závislosti od terajšieho terénu.

SO-05 Úprava koryta pod MVE

Úprava koryta a brehov pod MVE spočíva v prehĺbení dna za účelom optimalizácie hydroenergetického profilu toku a ohrádzovaní brehu v úseku cca 100 m pod profilom. Z dostupných podkladov sa ako optimálne javí vyčistenie dna od sedimentov na kótu 182,90, čo predstavuje prehĺbenie oproti pôvodnému stavu o 0,5 m a o úpravu pozdĺžneho sklonu dna na úseku cca 480 m. Úprava dna sa vytratí cca v staničení rkm 84,820.

Úprava brehov na oboch stranách Hrona v ich opevnení na kótu okolitého terénu od rkm cca 85,19 a plynule nadväzujú na úpravy v okolí MVE a hate. Úprava koryta pod zdržou a brehov v tesnom susedstve MVE bola výsledkom požiadaviek na potrebné občasné zatápanie pravobrežného lužného komplexu Remiatka a hlavne na ľavom brehu na minimalizáciu výrubu stromov.

Pravý breh: V miestach tesne pod haťovú, pravým výtokovým krídlom hate je terén upravený na výšku tohto múra, ktorý klesá ku dnu. Zhruba po 10 m je výška brehu na kóte 185,70 (okolitý terén je na kótach 185,50 - 186,00) a v takejto výške bude opevnenie pokračovať v dĺžke cca 60 m. Opevnenie brehov v šírke min. 2,5 m je kamennou nahádzkou s urovnaním a vyklinovaním, tak aby pri prelievaní hrany brehu bol dostatočne stabilný. Svahy v sklone 1 : 2 sú tak isto opevnené kamennou nahádzkou. Asi 40 m pod vyústením rybovodu sú umiestnené schody pre prístup do koryta Hrona (v prvom rade pre vodákov).

Ľavý breh: V okolí hate je terén upravený na kótu 188,50 a tesne pod haťou na kótu 187,00 v dĺžke cca 57,0 m (po staničenie rkm 85,23). Ďalej v dĺžke 40 m je upravený breh na kótu 186,50 (po staničenie rkm 85,19). Celá úprava na ľavej strane nemá charakter vyšších hrádzí, ale sa jedná o naviazanie objektu vodného diela do terénu a opevnenie brehov na výšku terajšieho terénu, resp. mierne nad terén.

Zriadenie hlavne ľavobrežnej hrádzky pod haťou je spojené s výrubom stromov, ktoré rastú na brehu a zasahujú aj do toku. V týchto úsekoch bolo v minulosti zriadené brehové opevnenie (kamenný zához), ktorého kvalita však časom degradovala a jeho funkcia sa úplne stratila (výmole v brehu). Pri výstavbe hrádzok sa toto opevnenie vyberie a po vyformovaní figúry svahov sa použije na spätné opevnenie svahov (použiteľná je len malá časť). Súčasný technický návrh predpokladá obnovenie pôvodného opevnenia avšak vo vyššej kvalite. Tieto úpravy nezabránia vtekaniu vôd z okolitých plôch (polí) do Hrona.

V rámci SO-10 bude v tomto úseku zrealizovaná náhradná výsadba línie stromov na vzdušnej päte hrádzok. Podrobnosti budú upresnené v ďalších stupňoch PD.

SO-06 Úprava toku Klíč a opatrenia na existujúcich výustiach

Úprava toku Klíč je pri variantoch MVE navrhnutá odlišne - vid' varianty.

Rkm 86,072 - ľavobrežné vyústenie z odlučovačov olejov pre R1 v správe NDS.

Vyústenie rúry na železobetónovom výustnom objekte je na kóte 187,22 m n.m. Ďalej je v súčasnosti vedený kamenný žľab od vyústenia do Hrona a končí na kóte 186,92 m n.m. Po zavzduťí na prevádzkovú hladinu 187,50 m n.m. dôjde ku čiastočnému zatopeniu výustného profilu odpadovej rúry. Nakoľko ORL funguje v závislosti od dažďa, odpad musí byť nezavzduťý, aby prečistené vody z rýchlostnej cesty mohli odtekať bez obmedzenia. Riešením sa javí nadvihnutie výuste oproti súčasnosti cca o 0,5 m, na kótu 187,70 m n.m. Nakoľko medzi ORL a výustným objektom je cca 41,5 m a v tomto úseku je ešte osadená odkaľovacia šachta, predpokladáme že v spolupráci s NDS (prevádzkovateľ zariadenia), navrhujeme zdvihnutie výustného objektu vrátane odkaľovacej šachty pred výust'ou, tak aby sme dosiahli zdvihnutie výuste nad prevádzkovú hladinu.

Rkm 86,35 - ľavobrežné vyústenie cestného priepustu v správe NDS. Geodetické zameranie udáva dno výustnej rúry na kóte 187,23 mnm. Rúra by mala byť po výstavbe MVE zavzdúvaná. Navrhujeme vybudovanie uzatváracej šachty na čele súčasného výustného objektu s tabuľovým uzáverom. Počas väčšej časti roku bude uzáver zabraňovať vnikaniu vody z Hrona po zavzduťí do priestoru za R1. V prípade topenia snehov, dlhotrvajúcich dažďov, keď bude potrebné odvieť vodu z územia za cestou R1, bude potrebné sklopiť haťové polia a otvoriť tabuľový uzáver. Podrobnosti budú overené po rokovaní s NDS a návrh bude urobený v DSP v spolupráci s NDS. Manipuláciu s hradiacou konštrukciou hate vo väzbe k uzavretiu, resp. otvoreniu hrádzového uzáveru bude riešiť manipulačný poriadok.

SO-07 Prístupová cesta a signalizačné zariadenie pre železničné priecestie

Navrhnutý je trvalý prístup z cesty I/76 Nová Baňa - Hronský Beňadik. Cez železniciu je vybudované funkčné, ale trvale závorami uzavreté železničné priecestie.

Pre výstavbu a prevádzkovanie MVE Hronský Beňadik sa uvažuje opatriť priecestie trvalým automatickým signalizačným zariadením. Samotný prístup bude po makadamom spevnenej novobudovanej ceste, navrhutej v trase terajšej nespevnenej poľnej cesty, okrajom parcely č. 651. Na konci parciel sa cesta stočí proti toku Hrona a ďalej je vedená na okraji poľa v trase terajšej cesty, po cca 160 metroch odbočuje cez územie porastené stromami a krovinami a následne premostením navrhovaného rybovodu až ku objektu MVE.

Prístupová cesta sa navrhuje ponechať v úseku medzi železničným priecestím až po koniec poľa na nivelete súčasného terénu, s konštrukčným prevýšením o cca 20 cm. To ale znamená že počas povodňových stavov bude MVE neprístupná pre prístup osôb a techniky, čo bude musieť byť zohľadnené v manipulačnom poriadku stavby.

Konštrukciu cesty budú tvoriť zhutnené vrstvy násypov (tam kde budú potrebné) a uzatváracia vrstva makadamu v hrúbke 0,3 m.

SO-08 Rybovod

Rybovod je navrhnutý ako samostatné obtokové koryto, ktoré bude situované na pravom brehu Hrona vedľa MVE. Rybovod slúži jednak pre prechod rýb medzi časťami toku pod a nad haťou - bežná prevádzka, ale má za funkciu aj splavovanie člnkov pri prepustení zvýšených prietokov. Návrh rybovodu bol konštrukčne riešený v spolupráci s RNRr. Drugom a ichtyológom (RNDr. Mužik), ktorý stanovili potrebné parameter rybovodu.

Vtokový objekt do rybovodu je v rkm 85,437. Jedná sa o železobetónový objekt šírky 3,6 m, opatrený je hrubými hrablicami proti vnikaniu plávajúcich nečistôt do rybovodu.

Celková dĺžka rybovodu je navrhnutá 209,60 m. Spád ktorý prekonáva rybovod je rozdiel prevádzkovej hladiny (187,50 m n.m. a hladiny pri $Q_{180} = 183,50$, teda jedná sa o 4,0 m). Na základe hydrotechnického návrhu je v rybovode navrhnutých celkove 33 prepážok s otvormi, ktorými prepadá voda. Počet komôrok je 32 ks.

Šírka rybovodu pri hladine je navrhnutá 6,1 m, sklony svahov sú 1 : 1,5. Celkový vzhľad koryta rybovodu je prírodne pôsobiaci rybovod s kamenno štrkovým dnom. Dno aj svahy sú vytvorené z riečnych valiakov. Dĺžka každej komôrky je 5,80 m (z toho je hrúbka prepážky 0,2 m).

Z hydrotechnického návrhu je v prepážkach navrhnutý otvor šírky 1,0 m a výšky 0,7 m. Týmto otvorom prepadá pri rozdieli hladín v jednotlivých komôrkach celkové množstvo $Q = 1,073 \text{ m}^3/\text{s}$. Medzi dnom otvoru v prepážke a dnom komory je 0,2 m. Ku každému otvoru v prepážke je kamennými valiakmi vytvorená rampička, taká aby ryby prechádzajúce pod dne, nemali problém s prechodom z jednotlivých komôr. Hrana prepážok je od brehov rybovodu smerom ku otvoru v sklone (na výšku 0,3 m) tak že sústreďuje prietok smerom ku otvoru a umožňuje aj splavovanie člnkov pri jednorazovom zvýšení prietoku. Cca v polovici rybovodu je navrhnutá oddychová zátoka pre ryby.

Smerovo je rybovod tvorený dvoma oblúkmi a priamymi úsekmi medzi týmito oblúkmi. Výškovo je pozdĺžny sklon dna 2,091 %. Cez vtokový objekt je premostenie šírky 3,0 m ktorým je spojená hrádzka nad rybovodom s úpravou terénu v mieste MVE. Hrádze v týchto miestach sú navrhnuté na kótu 188,50. V spodnej časti ľavého brehu rybovodu kde sa rybovod dostáva do hlbokého zárezu, je terén odstupňovaný z kóty 188,50 na kótu 186,50.

Pravý breh za vtokovým objektom je upravený hrádzkou na kótu 187,50. Následne hrádzka klesá na kótu 186,50 v staničení 83,00 rybovodu a následne až po vyústenie rybovodu klesá na kótu 186,20. Pozdĺž pravého brehu je navrhnutý pochôdzny chodník umožňujúci pre člnkárov manipuláciu s člnkami pri chôdzi po brehu.

Zaústenie rybovodu je navrhnuté pod vývarom z MVE. Podľa požiadaviek RNDr. Drugu je z hornej zdrže potrubím privedený do miesta zaústenia rybovodu trvalý vábiaci prietok cca 30 l/s, ktorý dopadá na hladinu formou vodopádu ako aj prídavný prietok až $1 \text{ m}^3/\text{s}$ zaústený z boku do vyústenia rybovodu.

SO-09 Vyvedenie výkonu

Celkovým výkon MVE je 3 x 0,5 MW. Vyvedenie výkonu je vedené do 22 kV vedení č. 305 a 319 napájaných v základnom zapojení z Rz Žarnovica. Vyvedenie výkonu je vyvedené do 22 kV vedenia vo vzdialenosti cca 300 m cez úsekový odpojovač. Vyvedenie výkonu - prípojka je kombinovaná, vzdušná a káblková. Vzdušná časť je vedená na piatich nových stĺpoch, posledný stĺp bude riešený ako prechodový, kde bude prechod zo vzdušného vedenia na káblovú časť. Tu budú ukončené vodiče vzdušného vedenia a na pomocnej nosnej konštrukcii budú umiestnené bleskoistky a koncovky jednožilových káblov. Káble budú zvedené do zemnej ryhy v ochrannej rúre a budú pokračovať v chráničke až do objektu MVE. Prípojka bude zaústená v prívodnom poli VN rozvádzača.

SO-10 Terénne a sadové úpravy, drobná architektúra

Budú realizované na základe projektu pre stavebné povolenie, jeho súčasťou bude i projekt sadových úprav.

Opis odlišných stavebných objektov 1. a 2. variantu

1. variant MVE Hronský Beňadik predstavuje pôvodné klasicky technické riešenie MVE z jesene 2013. Jeho lokálne negatívne vplyvy na miestne prírodné prostredie boli zbytočne veľké, a lokálne pozitívne vplyvy na prírodné aj rekreačné prostredie takmer žiadne.

Preto navrhovateľ rozhodol o vypracovaní ekologickejšieho 2. variantu MVE, ktorý v prvom rade eliminoval veľa nepotrebných likvidácií prírodných biotopov, v druhom rade výrazne zväčšil rozsah lokálnych pozitívnych vplyvov na prírodné ale aj na rekreačné prostredie.

Opis odlišných stavebných objektov 1. variantu:SO-04 Úprava zdrže nad MVE

Úpravy na pravom brehu Hrona:

- Od hate po vtok do rybovodu (rkm 85,30 - 85,437) je úprava brehu a zaústenie potoka Klíč do Hrona (rkm 85,474) súčasťou celkovej terénnej úpravy na kótu 188,50 m n.m.
- Od potoka Klíč popod diaľničný most až po oporný múr železnice (rkm 85,50 - 85,89) bola navrhnutá hrádzka na kótu 188,00 m n.m. široká v korune 3 m. Táto by po výstavbe sprístupnila breh pre rôzne mechanizmy (v súčasnosti je breh neprístupný).
- Popri opornom múre železnice (rkm 85,89 - 86,69), kde by prevádzková hladina zatopila 5 - 10 m široký breh až po múr, sa z dôvodu nevyužitelnosti navrhlo dosypanie celej plochy medzi múrom a Hronom na kótu 188,00 m n.m. Po výstavbe by bol breh dopravne prístupný pre rôzne mechanizmy tak, ako doteraz.
- Povyše oporného múra (rkm 85,89 - rkm 87,04) prevádzková hladina zostane v koryte Hrona a nie je tu potrebné robiť dodatočné opatrenia na brehu.

Úpravy na ľavom brehu Hrona:

- Na celom ohrádzovanom brehu pod rkm 85,80 (nad diaľničným mostom) je navrhnutá 495 m dlhá drenáž z PVC-DN 400 a DN 300. Vyústenie drenáže je v brehovom múre pod haťou.
- Pri hati je navrhnutá upravená rovná plocha na kóte 188,50 m n.m.
- Povyše hate smerom ku mostu je navrhnutá zvýšená hrádzka na kótu 188,50. Hrádzka má korunu širokú 2,5 m. Sklony svahov budú 1 : 2, resp. 1 : 1,5.
- Popod most (rkm 85,50 - 85,80) pokračuje hrádzka na kóte 188,00. V tomto úseku je križovanie diaľničného mosta s brehom Hrona a hrádzka tu pokračuje medzi piliermi a korytom Hrona.

- Popri rýchlostnej ceste (rkm 85,80 - 86,466) by sa vzdutá hladina na kóte 187,50 mohla miestami vybrežiť, preto sa v tomto variante predpokladá úprava brehov nízkou hrádzkou na kótu 188,00 s vyriešením zaústenia potrubí:
  - a) rkm 86,034 - rúra (pravdepodobne odvedenie vôd z rýchlostnej cesty),
  - b) rkm 86,072 - odpad z LAPOLA ORL5 rýchlostnej cesty,
  - c) rkm 86,350 - vyústenie diaľničného priepustu (odvádzanie vôd z územia za rýchlostnou cestou).
- Po výstavbe by boli hrádzky na ľavom brehu dopravne prístupné pre rôzne mechanizmy a s výsadbou náhradného brehového porastu sa tu neuvažuje.

SO-06 Úprava toku Klíč

- Potok Klíč: Z polohopisného zamerania vyplynulo, že tok sa pravdepodobne samovoľne posunul na súkromné pozemky. V rámci 1. variantu riešenia stavby MVE Hronský Beňadik bola navrhnutá úprava toku - vrátenie potoka v dĺžke 56 m do svojho koryta a realizácia potrebných terénnych úprav na tomto pozemku. Z dôvodu zavzdutia hladiny v Hrone a následne aj v potoku na kótu 187,50 bolo podľa 1. variantu riešenia potrebné ohrádzovaním koryta potoka zabezpečiť, aby nedošlo ku vybreženiu vody z potoka. Ohrádzkovanie sa malo ukončiť pri železničnom premostení. Hydrotecnickým posúdením priebehu hladín pri Q_{100} sa preukázalo že k ovplyvneniu hladiny v potoku dôjde len minimálne a požadovaná rezerva (0,5 m) medzi hladinou v potoku pri Q_{100} (188,20 m n.m.) a spodnou konštrukciou mosta (189,72 m n.m.) je cca 1,5 m, teda je dodržaná.

SO-10 Terénne a sadové úpravy, drobná architektúra

V 1. variante boli riešené plošne rozsiahle terénne úpravy brehov formou hrádzí. Pri všetkých terénnych úpravách sa ráta s ich zatrávením.

Opis odlišných stavebných objektov 2. variantu:

SO-04 Úprava zdrže nad MVE

Úpravy na pravom brehu Hrona:

- Od hate po vtok do rybovodu (rkm 85,30 - 85,437) je úprava brehu a zaústenie potoka Klíč do Hrona (rkm 85,474) súčasťou celkovej terénnej úpravy na kótu 188,50 m n.m.
- Od potoka Klíč po most (rkm 85,50 - 85,575) je breh tvorený bermou a vysokým svahom zarasteným porastom. Po odstránení porastu po kótu 187,50 m je tu možné bez terénnych úprav zdvihnúť hladinu. Na zatopenej berme pôvodného brehu tu vznikne plytčina, v ktorej sa vysadia vysokobylinné močiarne trávy.
- Popod diaľničný most (rkm 85,575 - 85,683) bude breh v okolí pilierov mosta opevnený kamenným záhozom. V tomto úseku nie je možné rozliať hladinu bez toho, aby sa neurobili opatrenia. Navrhnutá je hrádzka opretá do svahu, šírka koruny je 2,5 m, sklon svahu je 1 : 2.
- Od diaľničného mostu po oporný múr (rkm 85,683 - 85,890) železničnej trate je možné po odstránení porastu v zátope bez terénnych úprav zdvihnúť hladinu na kótu 187,50 m n.m. Tento úsek brehu ostáva po výstavbe nedostupný mechanizmami tak ako doteraz.
- Popri opornom múre železnice (rkm 85,89 - 86,69), kde by prevádzková hladina zatopila 5 - 10 m široký breh až po múr, sa upraví breh na kótu 188,00. Oporný múr sa opevní kamenným záhozom s vykľinovaním (výška 1,3 m až 0,6 m). Ďalej sa na šírke 3,0 m navezie vrstva zeminy, ktorá sa od vody zastabilizuje kamenným náhozom a na takto upravenom brehu sa vysadia stromy a kroviny. Zatopením pôvodného nízkeho brehu Hrona vznikne pozdĺž upraveného brehu 3-5 m široká plytčina, v ktorej sa vysadia vysokobylinné močiarne trávy.
- Povyše oporného múra (rkm 85,89 - rkm 87,04) prevádzková hladina zostane v koryte Hrona a nie je tu potrebné robiť dodatočné opatrenia na brehu.

Úpravy na ľavom brehu Hrona:

- Na celom ohrádzovanom brehu pod rkm 85,80 (nad diaľničným mostom) je navrhnutá 495 m dlhá drenáž z PVC-DN 400 a DN 300. Vyústenie drenáže je v brehovom múre pod haťou.
- Pri hati je navrhnutá upravená rovná plocha na kóte 188,50 m n.m.
- Povyše hate smerom ku mostu je navrhnutá zvýšená hrádzka na kótu 188,50. Hrádzka má korunu širokú 2,5 m. Sklony svahov budú 1 : 2, resp. 1 : 1,5. Napriek snahe zachovať existujúce brehové porasty, hlavne staré stromy, však budú v línii hrádze vypílené všetky dreviny vo svahu Hrona, takže za hrádzou zostane len malé percento starých stromov.
- Popod most (rkm 85,50 - 85,80) pokračuje hrádzka na kóte 188,00. V tomto úseku je križovanie diaľničného mosta s brehom Hrona a hrádzka tu pokračuje medzi piliermi a korytom Hrona.
- Popri rýchlostnej ceste (rkm 85,80 - 86,466) by sa vzdutá hladina na kóte 187,50 mohla len miestami vybrežiť na niekoľkých metroch. Zo zamerania brehu je pravdepodobné, že takmer všade je výška brehu na kóte 188,00 m n.m. Výnimkou sú zaústenia potrubí:
  - a) rkm 86,034 - rúra (pravdepodobne odvedenie vôd z rýchlostnej cesty),
  - b) rkm 86,072 - odpad z LAPOLA ORL5 rýchlostnej cesty,
  - c) rkm 86,350 - vyústenie diaľničného priepustu (odvádzanie vôd z územia za rýchlostnou cestou).

V miestach výustných objektov je potrebné zriadiť len lokálne hrádzky na kótu 188,00 m.n.m a naviazať na betónové, resp. zemné telesá výustných objektov. V prípade, že lokálne sú depresie, ktoré neboli zamerané a spôsobovali by vybreženie vody, tieto depresie sa dosypú pri zachovaní vzrastlých stromov.

SO-06 Úprava toku Klíč

- Potok Klíč: Nakoľko sa pôvodne uvažované ohrádzovanie brehov potoka Klíč v priebehu vypracovania DÚR vylúčilo, predložené riešenie umožňuje vytvorenie zátopy na oboch brehov potoka Klíč v závislosti od konfigurácie pôvodných brehov. To znamená že mólo (brehová hrádzka dlhá cca 22,0 m), vytvára zátoku, ktorá je ukončená kolmou hrádzkou zaviazanou do svahu a v ktorej je osadený nápusťný vtokový objekt pre zavodňovanie vodných plôch v oblasti Remiatka. Zo zátopovej oblasti sa pred zdvihnutím hladiny odstráni staré stromy, ktoré by po zatopení uhynuli a mohli by vytvoriť prevádzkový problém pre MVE. Nakoľko v rámci DUR nie je podrobne domeraný terén na pravom brehu potoka Klíč pod železničným mostom, uvažujeme podľa potreby dosypať breh na kótu 188,50 (jedná sa len o obmedzené dosypanie, ktorého potreba sa preukáže v ďalšom stupni PD). Tieto stavebné úpravy sú spojené s výrubom kríkov, ale aj veľkých stromov.

SO-10 Terénne a sadové úpravy, drobná architektúra

Pri 2. variante MVE budú podstatné terénne úpravy zrealizované v rámci jednotlivých stavebných objektov za účelom vytvorenia prírodného a rekreačného prostredia.

Terénne a sadové úpravy pozostávajú z nasledovných činností:

A) Výsadby náhradných brehových porastov

Výsadby v rámci SO-04 Úprava zdrže nad MVE:

- Na pravom brehu navýšenom a upravenom na kótu 188,00 m pozdĺž oporného múru železničnej trate sa na úseku 950 m vysadí línia stromov a krovín. V 3 - 4 m širokej plytkine susediaceho zatopeného pôvodného brehu sa na úseku 850 m vysadí línia vysokobylinných močiarnych tráv.

- Na pravom brehu od zaústenia potoka Klíč po most (v rkm 84,90 - 85,58) v neupravenom zatopenom teréne plytčín zdrže sa na úseku 100 m vysadí línia vysokobylinných močiarnych tráv.
- Na ľavom brehu nad haťou (až po rkm 85,80) na vzdušnom svahu hrádze (dostatočne vysoko nad susedným drénom) sa na 325 m úseku vysadí línia krovín a na návodnej strane v plytčinách zdrže sa na 280 m úseku vysadí línia vysokobylinných močiarnych tráv.
- Na ľavom brehu upravenom len lokálnymi prísypmi brehu na kótu 188,00 m pri rýchlostnej ceste R1 sa na úseku 660 m dosadia dreviny na voľných plochách ponechaného brehového porastu.

Výsadby v rámci SO-05 Úprava koryta pod MVE:

- Na ľavom brehu od rkm 85,19 po vybudovaní opevňovacích prác sa nad upraveným brehom v úseku 125 m vysadí línia stromov a krovín.

B) Trvalé a sezónne zavodňovanie suchého ramena v lužnom komplexe Remiatka - pôjde o sústavu dvoch mokradových jazierok rozmerov zhruba 10 x 80 m a 3 x 80 m, ktoré vzniknú zaplavením morfológických znížení terajšieho plytkého suchého ramena.

Voda do jazierok sa bude napúšťať zo zdrže v množstve 20 l/s trvalého prietoku cez priepust (umiestnený pod prevádzkovou hladinou zdrže) a tiež sezónnym povodňovaním lužného komplexu Remiatka v množstve cca 5 m³/s počas prietokov nad cca 70 m³/s ($Q_{\text{turbín}} + Q_{\text{rybovodu}} + 5 \text{ m}^3/\text{s}$). Prívod vody zo zdrže do jazierok je riešený spevneným plytkým rigolom vedeným pozdĺž rybovodu.

Jazierka sú navrhnuté v terénnych depresiách suchého ramena Hrona. Medzi dvoma jazierkami bude hrádzka s korunou cca na úrovni okolitého terénu s horným prepacom trvalého prietoku do dolnej časti ramena (cca $Q = 20 \text{ l/s}$) a s plošným spevneným prepacom povodňového prietoku. Podrobnosti návrhu a prevádzkovania budú doriešené v Biologicko-technickom projekte a v ďalších stupňoch PD a manipulačného poriadku.

C) Výsadby drevín lužného lesa a močiarnych bylín v prírodných biotopoch Remiatka - tento lužný komplex sa z väčšej časti zachová a navrhovanými úpravami vodného režimu sa vytvoria vhodné podmienky na jeho revitalizáciu. Na vyznačených plochách málo hodnotných spoločenstiev sú navrhnuté náhradné výsadby lužného lesa.

D) Drobná architektúra - oddychové lavičky sú navrhnuté popri nových peších chodníkoch okolo rozšírenej a pokojnej hladiny vzdutia Hrona a potoka Klíč (po diaľničný most), pri oboch brehoch Hrona pod haťou. Schody pre rekreačný prístup k vode, vhodné aj na prenos člnkov, budú vytvorené na hrádzi pri vtoku do rybovodu (aj do zdrže aj do rybovodu) a tiež na brehu Hrona pod vyústením rybovodu. V dostatočnej vzdialenosti pred pristávacím mólom (schodmi) budú osadené výstražné a informačné tabule o potrebe pristátia pred prepacom cez hať.

Dve veľké rekreačné sedenia so stolom a lavičkami (pre oddych domácich návštevníkov, vodných turistov aj pre statický rekreačný rybolov) sú navrhnuté pod starými pravobrežnými brehovými porastmi pri veľkej štrkovej lavici - plážach Hrona. Ďalšie sedenie sa navrhuje na konci móla medzi Hronom, jeho novou zátokou a výstupiskom vodných turistov (vstupom do obtokového vodného koridoru).

III. POPIS PRIEBEHU POSUDZOVANIA

Navrhovaná činnosť spĺňa kritériá podľa § 18 ods. 1 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších

predpisov (ďalej len „zákon“) a podľa prílohy č. 8 zákona je zaradená nasledovne:

- Kategória č. 10 - Vodné hospodárstvo,
- Položka č. 1 - Priehrady, nádrže a iné zariadenia určené na zadržiavanie alebo akumuláciu vody vrátane suchých nádrží.

Podľa výšky hrádze nad terénom navrhovaná činnosť podľa zákona podliehala zisťovaciemu konaniu (prahová hodnota pre zisťovacie konanie od 3 m do 8 m).

Navrhovateľ, Hydro Development, s.r.o. predložil dňa 16.12.2014 príslušnému orgánu - Okresnému úradu Žarnovica, odboru starostlivosti o životné prostredie (ďalej len OÚ OSŽP Žarnovica) podľa § 22 zákona zámer „*Malá vodná elektrárň Hronský Beňadik*“.

Zámer vypracovala spoločnosť RNDr. Vladimír Druga – Ekospol, Banícka 18, Malachov.

V zisťovacom konaní podľa § 29 zákona, na základe vyhodnotenia písomných stanovísk OÚ OSŽP Žarnovica rozhodol, že navrhovaná činnosť sa bude posudzovať podľa zákona (rozhodnutie č. OU-ZC-OSZP-2015/000022 zo dňa 27.01.2015).

1. Vypracovanie správy o hodnotení

Správu o hodnotení navrhovanej činnosti „*Malá vodná elektrárň Hronský Beňadik*“ (ďalej len „správa o hodnotení“) pre navrhovateľa spoločnosť Hydro Development s.r.o., Opoj 271, 919 32 Opoj (ďalej len „navrhovateľ“) vypracoval RNDr. Vladimír Druga - EKOSPOL, Banícka 18, 974 05 Malachov.

Správa o hodnotení bola vypracovaná podľa § 31 a prílohy č. 11 zákona a na základe rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti určeného OÚ Žarnovica, odborom starostlivosti o životné prostredie (ďalej len „príslušný orgán“) č. OU-ZC-OSZP-2014/000961 OU-ZC-OSZP-2015/000022 z 11. 02. 2015.

Navrhovaná činnosť bola posúdená z hľadiska vplyvu na životné prostredie v dvoch variantoch riešenia navrhovanej činnosti (základný variant a upravený variant), zároveň boli vplyvy navrhovanej činnosti porovnané s nulovým variantom, tzn. variantom stavu, ktorý by nastal, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala.

2. Rozoslanie a zverejnenie správy o hodnotení

Navrhovateľ predložil správu o hodnotení dňa 18. 11. 2016 podľa § 31 zákona príslušnému orgánu.

Príslušný orgán podľa § 33 ods. 1 zákona rozoslal správu o hodnotení listom zo dňa 18. 11. 2016 na zaujatie stanoviska týmto subjektom:

- *rezortnému orgánu* – Ministerstvu hospodárstva SR, Ministerstvu životného prostredia SR;
- *dotknutým orgánom* - Ministerstvu dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, Sekcia záležitostí EÚ a zahraničných vzťahov, odbor rozvoja dopravnej infraštruktúry, oddelenie dopravného modelovania a infraštruktúry; Úradu BBSK, odboru regionálneho rozvoja; Regionálnemu úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Žiari nad Hronom; Okresnému úradu v sídle kraja, Banská Bystrica; Okresnému úradu Žarnovica, odbor starostlivosti o životné prostredie; Okresnému úradu Žiar nad Hronom, pozemkový a lesný odbor; Okresnému úradu Žiar nad Hronom, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií; Okresnému úradu Žarnovica, odbor krízového riadenia; Okresnému riaditeľstvu Hasičského a záchranného zboru v Žiari nad Hronom;
- *dotknutým obciam* - Hronský Beňadik; Orovnica; Tekovská Breznica

- *dotknutým odborným organizáciám* - Štátnej ochrane prírody, Správa CHKO Štiavnické vrchy Banská Štiavnica; SVP, š.p. OZ Banská Bystrica; ŽSR Bratislava; NDS, a.s. Bratislava, MO SRZ Nová Baňa, SRZ - Rada Žilina,
- *dotknutej verejnosti* - Rieka združenie na ochranu vodných tokov, Čadca; PRALES, Banská Bystrica; Klub slovenských turistov, Bratislava; OZ Hron pre slobodné rieky, Zvolen; OZ Hron pre slobodné rieky, Banská Bystrica; Združenie Slatinka, Zvolen; 3 členom petičného výboru a 27 občanom.

Uvedené subjekty doručili písomné stanoviská a vyjadrenia k správe o hodnotení v období od 23. 11. 2016 do 14. 12. 2016.

Správa o hodnotení bola zároveň zverejnená 18. 11. 2016 na webovom sídle Ministerstva životného prostredia SR na webovej stránke:

<http://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/mala-vodna-elektaren-hronsky-benadik>

Dotknuté obce Hronský Beňadik, Tekovská Breznica a Orovnica (ďalej len „dotknuté obce“) podľa § 34 ods. 1 zákona boli povinné do troch pracovných dní od doručenia správy o hodnotení informovať verejnosť o jej doručení a zároveň zverejniť všeobecne zrozumiteľné záverečné zhrnutie počas 30 dní na úradnej tabuli obce a oznámiť, kde a kedy možno do správy o hodnotení nahliadnuť, robiť z nej výpisy, odpisy alebo na vlastné náklady vyhotoviť kópie; zároveň uviesť, v akej lehote môže verejnosť podávať pripomienky a označiť miesto, kde sa môžu podávať. Správa o hodnotení bola verejnosti prístupná po dobu minimálne 30 dní.

3. Prerokovanie správy o hodnotení s verejnosťou

Okrem vyššie uvedených stanovísk mohli vyplývať ďalšie pripomienky ku správe o hodnotení zo záznamu zo spoločného verejného prerokovania správy o hodnotení „Malá vodná elektrárň Hronský Beňadik“ s občanmi dotknutých obcí Hronský Beňadik, Orovnica a Tekovská Breznica a s verejnosťou konanom na Obecnom úrade Hronský Beňadik dňa 05. 12. 2016 o 15,00 hod., ktoré je z hľadiska priebehu verejného prerokovania možné zhrnúť nasledovne:

Spoločné verejné prerokovanie správy o hodnotení sa uskutočnilo podľa zákona za spolupráce navrhovateľa činnosti spoločnosti Hydro Development s.r.o., Opoj 271, 919 32 Opoj a obcami Hronský Beňadik, Orovnica a Tekovská Breznica ako dotknutými obcami.

Verejné prerokovanie otvoril Ľubomír Krovina, starosta obce Hronský Beňadik.

Následne Ing. Miroslav Vrbacký, zástupca navrhovateľa, predstavil investora, vysvetlil zákonný dôvod verejného prerokovania a informoval o správe o hodnotení.

O navrhovanej činnosti informovali Ing. Branislav Duboš (konateľ spoločnosti navrhovateľa) a Ing. Martin Lobodáš (project manager spoločnosti navrhovateľa). Predstavili hlavné technické a technologické parametre projektu, jeho umiestnenie.

O vplyvoch navrhovanej činnosti na životné prostredie informoval RNDr. Vladimír Druga, hlavný riešiteľ správy o hodnotení.

Účastníkmi verejného prerokovania boli:

- navrhovateľ - spoločnosť Hydro Development s.r.o., Opoj 271, 919 32 Opoj, v zastúpení Ing. Branislav Duboš, Ing. Miroslav Vrbacký, Ing. Martin Lobodáš, Ing. Ivan Gajdoš
- Spracovateľ správy o hodnotení - RNDr. Vladimír Druga - EKOSPOL, Banícka 18, 974 05 Malachov v zastúpení RNDr. Vladimír Druga, Prof. Ing. Jozef Hulla, DrSc., Mgr. Slavomír Vojtilla, Ing. Ondrej Roháč
- Obecny úrad Hronský Beňadik - v zastúpení Ľubomír Krovina - starosta obce
- Obecny úrad Orovnica - v zastúpení Mgr. Katarína Forgáčová - starosta obce
- Obecny úrad Tekovská Breznica - v zastúpení Ing. Jozef Dolinaj - starosta obce
- TASR - v zastúpení p. Jana Vodnáková

- KST - v zastúpení Ing. Jaroslav Baran
- Združenie Slatinka - v zastúpení Ing. Martin Tóčík
- 15 zástupcov občanov

Celkovo sa verejného prerokovania zúčastnilo 29 osôb, z toho 3 zástupcovia dotknutých obcí a 17 zástupcov dotknutej verejnosti.

Stanoviská z verejného prerokovania

V rámci verejného prerokovania boli vznesené zo strany účastníkov nasledovné otázky, pripomienky, alebo podnety:

1. p. Luky - pripomienka k vzdialenosti MVE od obce, podľa neho sú v správe o hodnotení nepresné údaje, on to meral autom a vychádza mu menej o 50 m od obce.
2. páni Valo a Dolinaj - poznámka ohľadom výkonu a prietoku, kedy je vlastne 63 m³.
odpoveď: p. Ivan Gajdoš, autor projektu - prietoky sú exaktné údaje od SHMU a výkon sa navrhuje podľa štandardných postupov pre projekciu MVE.
odpoveď: p. Duboš vysvetlil posun profilu MVE, ekologickejší variant, je nanovo aj v AKHEP s novým rkm.
3. p. Žabenský - Psiare - vraj sú v AKHEP.
odpoveď: Duboš - ale nie v prílohe č. 4 AKHEP - Podmienečne vhodné profily pre MVE.
4. p. Žabenský - otázky posun profilu a výkon, poznámky ohľadom platného HEP - výroba 1,8 GWH - vraj pôvodne asi uvažovaná „malá“ elektrárňa.
odpoveď: p. Duboš - MVE Psiare - profil nemá v súčasnosti zmluvu ani nájomcu, podľa SVP nie je vhodná lokalita na MVE, rovnako je vypustený z prílohy č. 4 - odporúčané profily AKHEP.
odpoveď: páni Duboš, Lobodáš - chyba v HEP, rovnaký inštalovaný výkon v HEP aj AKHEP, v starom uvedená zlá výroba, v AKHEP správne výkony, výroba aj rkm.
5. p. Žabenský ďalšia polemika ohľadom hĺbky prehrábkky - údajne nie je možné hovoriť len o prehrábkke, ale prehĺbení, nakoľko sa dotkneme štrkov a na iných MVE - Turá - pod MVE dochádza vraj k prehĺbeniu od 1,5 m, potom oprava na MVE Kalnička.
odpoveď: p. Gajdoš - chybné informácie - pod MVE nastáva opačný proces - zanášanie, ktoré následne je potreba odťažiť, t.j. nenastane ďalšie prehĺbenie počas prevádzky MVE.
6. p. Žabenský - ľavý breh - drenáž - ako bude zabezpečené odvodnenie výustí z priepus-tov popod R1?
odpoveď: p. Gajdoš - bude to podľa projektu, ktorý je odkonzultovaný s NDS, bude prepúšťanie s obsluhou, v zmysle manipulačných poriadkov, projekt nespôsobí zaplavenie územie za R1.
7. p. Valo - bude signalizácia? kto to bude robiť - údajná bezobslužnosť MVE?
odpoveď: p. Gajdoš - otváranie priepustí bude vykonávať prevádzkovateľ MVE, nie sú bezobslužné MVE, a v praxi je štandardná obsluha podľa potreby - v prípade problémov aj nonstop.
8. p. Lipták - preplach odídu ryby, ako sa to bude riešiť, spochybnenie funkčnosti rybochodov, ľadochody?
9. p. Valo - Psiare - ľadochody - historické spomínanie ohľadom ľadochodov, vraj bez vypustenie ľadu z Kozmálovce by nebolo dobrá púšťať ľady z vrchu, kto je garant managementu pohybu ľadochodov - koordinátor?
odpoveď: p. Gajdoš - vysvetlená tvorba ľadochodov, autorita pre manažment ľadochodov na celom povodí je SVP, jednotlivé MVE majú manipulačný poriadok schválený SVP - ktorý ich zaväzuje, rovnako vysvetlené opatrenia navrhnuté pre usmernenie pohybu ľadochodov v rámci SVP.

10. p. Žabenský - spomína a vymenúva profily podľa HEP na Hrone a pomalšia voda zamrzá rýchlejšie, opätovne otázka kto rieši celkový manažment?, spomínaný ľadochod pri Hronskej Dúbrave.
11. páni Valo a Luky - MVE je bez povodňových opatrení a povodňové stavy nie sú popísané v SOH, pripustili, že si nepreštudovali SOH.
odpoveď: p. Gajdoš - o povodňových stavoch je v SOH množstvo údajov - veľmi podrobne, zachováваме prirodzený stav rieky, ktorá je aj dnes bez protipovodňových opatrení nakoľko nie sú potrebné, MVE nebude mať negatívny ani pozitívny, vysvetlená manipulácia pri povodňových stavoch, vysvetlené vplyvy na základe posúdenia vplyvu na Slovnaft - strategický podnik, z ktorého jednoznačne vyplýva, že ani pri nereálnom katastrofickom scénari - pretrhnutie hate MVE nebudú ohrozené ani Slovnaft ani obec Hronský Beňadik.
12. p. Žabenský - inundačné územie - úvahy či a ako ho MVE ovplyvní?
odpoveď: p. Gajdoš - inundačné územie bude fungovať ako doteraz a MVE ho nijako ani pozitívne ani negatívne ovplyvní, MVE je odsúhlasená aj SVP, ktoré neschváli projekt, ktorý by zhoršoval odtokové pomery územia počas povodňových stavov.
13. p. Valo - polemika ohľadom ľadochodov, vraj nie je žiadny kompetentný orgán.
odpoveď: p. Duboš - opätovné vysvetľovanie koordinácie ľadochodov SVP a manipulačných poriadkov.
14. p. Valo - úvahy o usadeninách - preplach - spochybnenie, vraj SVP - Kozmálovce majú problémy s usadeninami. Štruktúra spoločnosť investora, ručenie spoločnosti - nesúvisiace s MVE.
odpoveď: p. Duboš - každá MVE je samostatná spoločnosť.
15. p. Žabenský - zmluvy na nájom nemožno prevádzať na iné firmy podľa zákona.
16. p. Valo - má to materskú spoločnosť?
odpoveď: p. Vrbacký - jedná sa o otázky a úvahy mimo rámec prerokovania navrhovanej činnosti.
17. p. Baran - úvaha o povodni z ľadochodov, vraj nie sú vyriešené, problém tvorby ľadov, nie je ani v SOH - Kumulatívne vplyvy, spomenutá MVE Hronská Dúbrava - nové rizika.
18. p. Žabenský - popisuje situáciu na MVE Hronská Dúbrava, vraj nebolo možné odpustiť - zamrznuté klapky.
odpoveď: p. Vrbacký - opätovne popisuje navrhnuté technické riešenie - vyhrievanie klapiek a skutočnosť, že každý investor má iný prístup k prevádzke MVE, a preto nie je vhodné paušalizovať spôsob prevádzky jednotlivých MVE.
19. p. Žabenský - opätovný popis histórie - ľad z Dúbravy prišiel až ku Kozmálovciam, hrubé kryhy.
odpoveď: p. Duboš - opätovný popis opatrení navrhnutých SVP a začlenených do projektu proti ľadochodom.
20. p. Dolinaj - starosta obce Tekovská Breznica - vyjadril úctu k práci riešiteľov SOH, ale vyslovil námietky - prečo MVE - energetická polemika, R1 - vraj zle naprojektované - pri ľadochode boli povodne v Tekovskej Breznici, obec dostala pozvánku na prerokovanie UEV, rieka ako prírodný biotop, elektrina pre koho?, čo to prinesie ľudom?, spomenutá obtoková MVE v Píske ako iné technické riešenie voči príhaťovej MVE.
21. p. Valo - MVE je v susedstve železničnej trate - vraj sa bude v budúcnosti robiť zdvojkolaženie a nebude ju možné rozšíriť kvôli MVE.
odpoveď: páni Gajdoš a Druga - vysvetlenie vzťahu voči ŽSR: Návrh projektu bol odsúhlasený ŽSR - žiadne pripomienky týkajúce rozšírenia. Je tam ale dostatok miesta aj na rozšírenie.

- p. Duboš, navrhovateľ - vysvetlenie energetickej politiky SR aj OZE, stabilita siete - rovnomernosť na ploche SR pomocou OZE, záväzky SR voči EU, environmentálne dopady - bez odpadov a emisií v porovnaní inými technológiami.
- p. Druga, spracovateľ SOH - vysvetlenie derivácie - nie je ekonomické - malá výroba, takto nie je možné splniť ciele Kjótskeho protokolu, ako krajinný ekológ prehlasuje, že derivačný variant nie je automaticky lepší, úbytok prirodzených prietokov a podmienok v rieke, jedná sa o výrazný urbanistický zásah do krajiny, a nie je to realizovateľné - pozemky.
22. p. Valo - polemika ohľadom prietokov, typovanie prietokov.
odpoveď: p. Gajdoš - minimálne prietok - 3,5 m³, pri ktorom je MVE funkčná.
23. p. Lasáb - MO RZ Nová Baňa - prehrábka aká je dĺžka a ako sa zúži koryto Hrona?
odpoveď: p. Gajdoš - prehrábka 480 metrov a koryto sa nezúži.
24. p. Lasáb - nie je súhlasné stanovisko obce a aký to má vplyv, a ak nebude, povolí sa MVE?
odpoveď: p. Duboš - stanovisko sa zatiaľ nežiadalo, potrebné je až k povoľovaciemu procesu, teoreticky je možné povoliť aj bez súhlasu obce.
25. p. Kosmály - poslanec obce Hronský Beňadik - poslanci zamietli, načo tu sedíme?
26. p. Lasáb - je možné postaviť MVE bez súhlasu poslancov?
odpoveď: p. Duboš - opätovná odpoveď - stanovisko sa zatiaľ nežiadalo, potrebné je až k povoľovaciemu procesu, teoreticky je možné povoliť aj bez súhlasu obce, investor ale usiluje o slušné vzťahy s obcou, a do projektu zahrnul aj voči obci ústretové kroky - posun profilu smerom od obce, ponúkol benefity obci, turistické oživenie.
27. p. Tóčík - úvahy o likvidácii a zániku vodnej turistiky.
odpoveď: p. Duboš - nesúhlasí s údajnými negatívnymi dopadmi na vodnú turistiku - atraktívny splavný rybovod v rámci projektu MVE, priznáva spomalenie a menej atraktívne vyžitie na úseku v dĺžke vzdutia.
28. p. Tóčík - bude splavný stále?
odpoveď: p. Druga - áno, vysvetlenie mechanizmu napúšťania, vodáci si budú spúšťať sami.
29. p. Lasáb - bude navrhovaný rybovod funkčný?
odpoveď: p. Druga - vysvetlenie druhov a funkčnosti rybovodov; nie je dôvod, aby nefungoval pre ryby, ktoré ho nájdu.
30. p. Lipták - ako nájdu vchod do rybovodu?
odpoveď: p. Druga - odhad: viac ako polovica rýb nájde vchod do rybovodu.
31. p. Žabenský - Šalková - spochybnenie účinnosti rybovodu.
odpoveď: p. Druga - vysvetlenie rybovodu MVE Šalkovej - voľba polohy podľa pozemkov, bola odstránená migračná bariéra; pozitívna zmena voči predchádzajúcemu nulovému stavu migrácie rýb.
32. p. Žabenský - úvaha okolo zahraničných rybovodov.
odpoveď: p. Druga - vysvetlenie procesu navrhovania rybovodov v súčasných podmienkach v SR, s tým, že príklady z minulosti nie sú porovnateľné, nakoľko boli realizované bez predpisov, navrhovaný rybovod MVE HB spĺňa limity podľa najnovšej metodiky, ktorá bola schválená MŽP.
33. p. Žabenský - obec vydáva územné rozhodnutie o stavbe.
34. p. Hrušková - vraj investor nič nevie garantovať - podmočenie (podzemné vody), povodne, investor ju nepresvedčil, prečo tu vlastne sedíme, MVE vraj negatívne dopadajú na život v okolitých obciach - MVE Šalková.
odpoveď: p. Vrbacký - sedíme tu, pretože, je to povinnosť usporiadať prerokovanie v zmysle zákona.
odpoveď: p. Duboš - MVE Šalková - nie je porovnateľná s MVE HB, a v médiách spomenuté „vplyvy MVE Šalková na okolie“ nie sú reálne preukázané, že tieto problémy spôsobila MVE a že sa nevyskytovali aj pred spustením MVE Šalková do prevádzky.

- odpoveď: p. Druga - potvrdzuje, že MVE Šálková - nie je porovnateľná s MVE HB, neboli žiadne štúdie ani posudzovanie vplyvov na životné prostredie.
- odpoveď: p. Prof. Hulla, zodpovedný za riešenie otázok podzemných vôd - vysvetlenie štúdie vplyvu MVE na podzemné vody, so záverom, že MVE v štandardnej prevádzke nemôže a ani neovplyvní obyvateľom Hronského Beňadiku ich studne, pozemky ani domy.
35. p. Luky - či nenastane zníženie hladiny spodných vôd kvôli podhrábkke pod haťou, opätovné úvahy nad vzdialenosťou MVE od obce.
odpoveď: p. Prof. Hulla - nenastane.
odpoveď: p. Druga - opätovné vysvetlenie materiálov z SOH - nulovej hranice vplyvu na MVE na hladinu spodných vôd - v území vplyvu nie sú žiadne studne, ani domy.
36. p. Luky ml. - ako bude pôsobiť hrádza - podzemné tesniace steny na odtok vody do Hrona, nenastanú problémy v celom území okolo?
odpoveď: p. Prof. Hulla - nenastanú, podzemné tesniace steny sú v malom rozsahu (krátkom úseku) voči celému územiu, a sú určené pre tesnenie zdrže nie dažďových vôd.
37. p. Luky ml. - prečo je v SOH použité slovo "orientačné"?
odpoveď: p. Prof. Hulla - jedná sa o štandardné vyjadrovanie vo vedeckých prácach, pri ktorých sa používa kombinácia presných meraní a prognóz, pričom presné výsledky voči vypočítaným môžu mať odchýlku, ale v ráde percent a nie desiatky percent.
38. p. Zöld - poslanec obce Hronský Beňadik konštatoval, že bola petícia proti MVE, obec zamietla prístupovú cestu, na ďalšom zastupiteľstve 6 z 8 poslancov neodsúhlasilo výstavbu MVE, úvaha o tom že poslanci majú rozhodovať, čo bude alebo nebude v katastri stáť, prečo investor nerešpektuje obec, energetika - prečo to vlastne robíme?
odpoveď: p. Duboš - nie je pravda, že investor nerešpektuje obec, SOH bola vypracovaná na základe rozsahu hodnotenia, ktorý bol 100 % schválený zastupiteľstvom a v rámci spolupráce s obcou ponúka benefity (cestu k rieke, most cez Hron, finančné príspevky).
odpoveď: p. Vrbacký - energetická politika OZE a jej výsledky sú dôležité pre celú Európu, nakoľko aj emisie z poľských tepelných elektrární majú dopad aj na životné prostredie na Slovensku.
39. p. Valo - MVE nie sú ekologické - sústava elektrární na Hrone.
40. p. Žabenský – opätovne úvahy k energetickej politiky, k výkupným cenám, údajný dostatok výroby elektriny v SR.
odpoveď: p. Duboš - vodné elektrárne sú z hľadiska doplatku k výkupnej cene za elektrinu len zlomkom z celkového rozpočtu na doplatky za OZE, výhodný prístup na trh EU s elektrinou je podmienený splnením záväzkov SR voči EU v oblasti OZE.
41. p. Valo - MVE nie sú ekologické - sústava elektrární na Hrone.
42. p. Žabenský – opätovne úvahy k energetickej politiky, k výkupným cenám, údajný dostatok výroby elektriny v SR.
odpoveď: p. Duboš - vodné elektrárne sú z hľadiska doplatku k výkupnej cene za elektrinu len zlomkom z celkového rozpočtu na doplatky za OZE, výhodný prístup na trh EU s elektrinou je podmienený splnením záväzkov SR voči EU v oblasti OZE.
p. Vrbacký - upozornil, že toto nie je prerokovanie k energetickej politike SR, ale k navrhovanej činnosti MVE Hronský Beňadik a vyzval na otázky k nej.
43. p. Luky - ako vlastne budú prebiehať preplachy, vraj sa cez usadeniny dostane do studní znečistenie.
odpoveď: p. Vojtila - nedostane - vysvetlenie, že MVE nie je zdrojom znečistenia, ale hlavný zdroj znečistenia je managment krajiny v povodí riek - poľnohospodárstvo, dediny bez kanalizácie a podobne. Rovnako opätovne vysvetlené, že studne sú mimo územia, kde nastane vplyv na hladiny spodných vôd.
44. p. Luky - úvahy ohľadom usadenín.

45. páni Luky, Valo - pripomienky k vyhláseniu prerokovania v miestom rozhlase k starostovi Hronského Beňadika a termínu prerokovania. Žabenský - opätovne úvahy k energetickej politike, k výkupným cenám, údajný dostatok výroby elektriny v SR.
odpoveď: p. Krovina, starosta obce - zverejnenie termínu bolo realizované v zmysle zákona a termín bol určený na základe dohody všetkých troch dotknutých obcí a navrhovateľa činnosti.
46. p. Baran - či nenastane ovplyvnenie studní ako v prípade určitých zdrojov pri VD Gabčíkovo.
odpoveď: p. Prof. Hulla - nenastane, studne sú dotované z okolitých vrchov, miera vplyvu na podzemné vody je popísaná v SOH, studne sa nachádzajú mimo územia tohto vplyvu.
47. p. Luky - opätovné úvahy ohľadom vzdialenosti MVE voči obci a vplyvov.
odpoveď: p. Druga - opätovné vysvetlenie materiálov z SOH - nulovej hranice vplyvu na MVE na hladinu spodných vôd - v území vplyvu nie sú žiadne studne, ani domy.
48. p. Luky - otázka ohľadom komárov.
odpoveď: p. Druga - vysvetlenie komárov a pakomárov v zmysle SOH - nastane úbytok bodavých druhov.
49. p. Luky ml. - či má zámer nejaké právne dôsledky?
odpoveď: p. Lobodáš - nie zámer, ale výsledky procesu posudzovania vplyvu na životné prostredie majú právne dôsledky, opatrenia z procesu sa premietajú do ďalších povolovacích procesov.
50. p. Luky ml. - požiadavka na pána Duboša ako konateľa, či podpíše čestné prehlásenie o nejakých prípadných škodách a ich náhrade?
odpoveď: páni Duboš a Vrbacký - v SOH sú odborníkmi podrobne popísané očakávané negatívne a pozitívne vplyvy na životné prostredie a nie je predpoklad iných vplyvov. V prípade, že by nastavili aj iné vplyvy v dôsledku činnosti spoločnosti, v legislatíve SR je jednoznačne a dostatočne upravené, že obchodná spoločnosť v plnej miere zodpovedá za svoju činnosť aj ňou spôsobenú škodu. Preto žiadne prehlásenie nie je potrebné.
51. p. Baran - ako je to voči Rámcovej smernice o vodách?
odpoveď: páni Lobodáš, Druga - je to iný proces podľa platnej legislatívy - podľa Vodného zákona, investor ho bude riešiť v rámci povolovacích procesov.
52. p. Žabenský - úvahy ohľadom procesu posudzovanie projektu voči Rámcovej smernici o vode, s tým že posudzovanie kumulatívnych vplyvov a posúdenie na RSV jednotlivých projektov má byť pripravené štátom resp. Ministerstvom životného prostredia SR.
- Verejné prerokovanie ukončil Ľubomír Krovina, starosta obce Hronský Beňadik, ktorý poďakoval prítomným za účasť a informoval ich o možnosti predloženia písomných stanovísk, ktoré sa pripoja k záznamu z verejného prerokovania a doručia sa príslušnému orgánu, ktorý bude vydávať záverečné stanovisko z procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie. Z priebehu verejného prerokovania bola vyhotovená zápisnica, ktorá bola spolu s prezenčnou listinou zaslaná na príslušný orgán a je súčasťou archivovanej dokumentácie z procesu posudzovania navrhovanej činnosti na životné prostredie.

4. Stanoviská, pripomienky a odborné posudky, predložené k správe o hodnotení

V zákonom stanovenom termíne boli na Okresný úrad Žarnovica, odbor starostlivosti o životné prostredie, doručené tieto písomné stanoviská k správe o hodnotení (vyjadrenie k akceptovaniu požiadaviek zo stanovísk je pri každom stanovisku uvedené kurzívou):

4.1. Ministerstvo životného prostredia SR, Sekcia vôd - list č. 62733/2016 (3131/2016-6.1) z 27. 12. 2016) v stanovisku uvádza, že "...navrhovaná činnosť prešla procesom primárneho posúdenia nového infraštrukturálneho projektu podľa článku 4.7 smernice Európskeho

parlamentu a Rady 2000/60/ES, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti spoločenstva v oblasti vodnej politiky. Jeho záverom je nevyhnutnosť uskutočniť aj sekundárne posúdenie projektu za účelom zachovania výsledného priemerného stavu útvar

4.2. u povrchových vôd a útvarov podzemných vôd. Požadujeme plne rešpektovať závery z tohto procesu a premietnuť ich do následných konaní. Napr. naprojektovanie prehĺbenia Hrona pod MVE na prirodzený miskovitý profil, zabezpečiť povinné 12 h odstraňovanie usadených sedimentov preplachovaním cez štrkový priepust aspoň raz na jar, v lete a na jeseň. Realizáciu oboch aktivít je nevyhnutné prerokovať s Výskumným ústavom vodného hospodárstva.

Prikláňame sa k výberu 2. variantu navrhovanej činnosti, ktorý je environmentálne vhodnejší. Požadujeme realizáciu všetkých opatrení, uvedených v časti IV. Opatrenia navrhnuté na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie.

Vyjadrenie OÚ : požiadavky sú akceptované.

4.3. Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, Sekcia železničnej dopravy (list č. 27743/2016/C341-SŽDD/74593 z 30. 11. 2016) v stanovisku k správe o hodnotení konštatuje, že "...plánovanou činnosťou budú dotknuté záujmy chránené zákonom o dráhach (táto skutočnosť nie je uvedená v bode 13. Dotknuté orgány a v bode 14. Povoľujúci orgán). Predmetnú stavbu (prístupovú cestu k MVE) v ochrannom pásme dráhy a taktiež aj plánovanú zmenu spôsobu zabezpečenia jestvujúceho železničného priecestia zabezpečeného uzamykateľnou mechanickou zábranou v žkm 18,641 žel. trate Hronská Dúbrava - Palárikovo (121A), požadujeme prejednať s jeho užívateľom, so Železnicami Slovenskej republiky, Bratislava (Odbor expertízy GR ŽSR, Klemensova 8, 813 61 Bratislava) a s bezpečnostným orgánom Dopravného úradu v Bratislave. Ďalší stupeň projektovej dokumentácie požadujeme predložiť MDVRR SR na opätovné posúdenie."

Vyjadrenie OÚ : požiadavky sú akceptované.

4.4. Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, Sekcia záležitostí EÚ a zahraničných vzťahov, Odbor rozvoja dopravnej infraštruktúry (list č. 17685/2016/DB 10-SZEÚ/80476 z 30. 11. 2016) v stanovisku k správe o hodnotení uvádza, že "MDVRR SR zaslalo k uvedenej činnosti stanovisko č. 05876/2015/B211-SZEÚ/00772 zo dňa 08. 01. 2015 s rozsiahlymi pripomienkami a požiadavkami týkajúcimi sa železničnej, cestnej a vodnej dopravy. Pripomienky MDVRR SR k cestnej a železničnej doprave sú v správe o hodnotení vyhodnotené komentárom „Požiadavka nie je určená pre proces posudzovania vplyvov na životné prostredia, ale pre etapu projekcie pre povoľovacie procesy". Na základe uvedeného žiadame v ďalšom stupni prípravy rešpektovať pripomienky MDVRR SR uvedené v stanovisku č. 05876/2015/B211-SZEÚ/00772 zo dňa 08. 01. 2015 v celom rozsahu."

Vyjadrenie OÚ : požiadavky sú akceptované.

4.5. Ministerstvo hospodárstva SR, Sekcia energetiky, Odbor energetickej a surovinovej politiky (list č. 33408/2016-4110-69175 z 16. 12. 2016) v stanovisku k správe o hodnotení uvádza, že nemá pripomienky.

4.6. Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiari nad Hronom (list č. H/2016/01761-2 z 28. 11. 2016) v stanovisku uvádza, že „...vydáva súhlasné záväzné stanovisko a súhlasí s realizáciou variantu č. 1.“ Zároveň Regionálny úrad verejného

zdravotníctva navrhuje, aby povoloňovací orgán v ďalšom štádiu konania zaviazal navrhovateľa činnosti:

- Počas výstavby MVE pracovisko musí spĺňať požiadavky nariadenia vlády č. 391/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko.

- Voda, ktorá bude používaná v zariadení pre osobnú hygienu v budove MVE, musí spĺňať požiadavky nariadenia vlády SR č. 354/2006 Z. z. ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu v znení noviel.

Vyjadrenie OÚ : požiadavky sú akceptované.

4.7. Úrad Banskobystrického samosprávneho kraja (list č. 09242/2016/ODDRR-2, 44300/2016 zo dňa 21. 12. 2016) v stanovisku žiada zosúladiť túto novú činnosť v území so záväznou časťou Územného plánu veľkého územného celku Banskobystrický kraj a to:

- s regulatívmi v oblasti rekreácie a turistiky (s regulatívom 3.1.6. zachovať vodnú turistickú trasu rieky Hron a regulatívom 3.1.9. vytvárať územnotechnické podmienky pre vodnú turistiku),

Vyjadrenie OÚ: Uvedená požiadavka je akceptovaná už v správe o hodnotení, je rozpracovaná v prílohe č. 2.2.9. „Štúdia zachovania splavnosti rieky“, kde je rozpracovaná i požiadavka rozsahu hodnotenia v rámci špecifickej požiadavky 2.2.9 Rozpracovať riešenie zachovania splavnosti rieky. Prehodnotiť funkčnosť a najmä bezpečnosť vodáckeho sklzu s relevantnými orgánmi. Prehodnotiť ponor 10 cm pre predmetný vodácky sklz resp. rybovod, prehodnotiť umiestnenie a vyústenia vodáckeho sklzu, ktorého vyústenie je navrhnuté blízko výtoku zo saviiek turbín MVE (vzhľadom na hlnosť turbín $37,75 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$). Prehodnotiť šírku schodiska (3,5 m) umiestneného nad haťou vzhľadom na druh plavidla (kanoje, kajak...). Doplniť zoznam plavebných znakov, signalizačných znakov v zmysle zákona č. 338/2000 Z. z. Zosúladiť navrhovanú činnosť s Vyhl. č. 22/2001 Z. z. Uvedená požiadavka je riešená i v rámci SO-05 Úprava koryta pod MVE (pravý breh: asi 40 m pod vyústením rybovodu sú umiestnené schody pre prístup do koryta Hrona - v prvom rade pre vodákov) a SO-08 Rybovod (pozdĺž pravého brehu je navrhnutý pochôdzny chodník umožňujúci pre člnkárov manipuláciu s člnkami pri chôdzi po brehu). Správa o hodnotení v rámci kapitoly C.II.19. Súlad navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou a ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi k problematike vodnej turistickej trasy a vodnej turistiky uvádza: "Navrhovaná MVE nie je v rozpore s regulatívom vodnej turistickej trasy. Na jednej strane stavba prehradí plynulú vodnú cestu a donúti ich vylodiť sa a po prenesení člnov znova nalodiť a splaviť strmší úsek, na druhej strane ale vytvorí vodácky zaujímavý obtok, prejazd ktorým bude oproti dnešnému toku síce komplikovanejší, pre niektorých vodákov však môže byť zaujímavý z hľadiska rýchlejšieho bystrinného toku. Určite však neznechucuje vodákov nutnosťou prenášať člny na dlhej trase až do 200 či 500 m ako napr. na existujúcich hatiach Zvolen alebo MVE H. Dúbrava. Navrhovateľ MVE H. Beňadik si je vedomý vodnoturistickej dôležitosti rieky Hron, aj potreby využívať priestor voľnej krajiny predovšetkým na športové, relaxačné, poznávacie a iné pohybové aktivity, preto rieši splavovanie vodných plavidiel náhradným obtokovým korytom širokým 7 m pri hladine, pričom ponor 10 cm má koridor široký 4,5 m, ponor 20 cm má koridor široký 3 m, čo je viac ako bežné 2 m široké sklzy pre vodákov. Prekonanie bariéry hate vyžaduje jedno pristátie na 5 m širokom brehovom „schodišti“, prenos plne naložených člnov cez hrádzu na vzdialenosť do 20 m a nalodenie do vodného obtoku znova cez 5 m široké nástupné mólo. Doriešenie vodného koridoru pre splavovanie rekreačných člnov je riešené aj v kap. 2.5. prílohy č.2.2.5 Návrh na rozšírenie obtokového koridoru pri MVE Hronský Beňadik ma Hrone. Podľa tohto návrhu bude možné aj samoobslužné splavenie sa. Pre vodných turistov je v rámci zámeru výstavby MVE vyriešený aj brehový chodník, ďalšie dve pristávacie schodišťa a oddychové piknikové sedenia

pri prirodzenej štrkovej lavici, vhodnej na pristávanie a oddych na slnečnom trávnom brehu aj v tieni pod stromami." Požiadavka je zároveň premietnutá i v kapitole C.IV. Opatrenia navrhnuté na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie v rámci navrhnutých opatrení.

– zabezpečiť systémovými opatreniami elimináciu stresových faktorov pôsobiacich na prvky územného systému ekologickej stability (znečistenie prostredia, eutrofizácia, fragmentácia krajiny, šírenie invázných druhov organizmov, bariérový efekt dopravných koridorov a priečných prekážok v tokoch...), ktoré sú v regulatíve 4.9.,

Vyjadrenie OÚ : Uvedená požiadavka je akceptovaná už v príslušných kapitolách v správe o hodnotení. Je zhodnotená v rámci kapitoly C.II.19. Súlad navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou a ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi v bode 19.1.2.1 Súlad s regulatívom 4.9. i v rámci príslušných časti správy zaoberajúcich sa uvedenou problematikou a následne je zapracovaná i do opatrení (viď kapitola C.IV. Opatrenia navrhnuté na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie).

– zabezpečiť ochranu pred povodňami v súlade s regulatívom 7.1.12.,

Vyjadrenie OÚ: Požiadavka je akceptovaná v správe o hodnotení. Je rozpracovaná v prílohe č. 2.2.4. „Štúdia povodňových vôd oblasti MVE Hronský Beňadik“, kde je rozpracovaná i požiadavka rozsahu hodnotenia v rámci špecifickej požiadavky 2.2.4 „V štúdiu povodňových vôd zhodnotiť vplyv činnosti na protipovodňovú ochranu príľahlého územia. Vydokladovať súlad zámeru so Smernicou 2007/60/ES - zákon č. 7/2010 Z. z. a mapami povodňového ohrozenia a povodňového rizika rieky Hron v tomto území. Posúdiť zvýšenie hladiny rieky Hron na všetky dotknuté obce vrátane obce Tekovská Breznica. Stanoviť úroveň hladiny Q_{100} na základe hydrotechnického výpočtu priebehu hladín s deklarováním kapacity hate na prevedenie prietoku Q_{100} . Tiež preveriť tvrdenie, že v porovnaní s doterajším stavom dôjde zvýšením hladiny rieky Hron v dôsledku výstavby MVE k záplavám extravilánu aj intravilánu katastra Tekovská Breznica už pri oveľa nižších prietokoch rieky ako tomu bolo doteraz. Posúdiť vplyv navrhovanej činnosti na priechodnosť ľadov a na vznik sekundárnych prekážok - ľadových zátarás, nakoľko v minulosti dochádzalo ku vzniku ľadových zátarás na toku Hron aj v tejto oblasti. Vypracovať spôsob, ktorým bude investor zabezpečovať prevádzanie vlastných i priplavovaných ľadových kryh a srieňov cez profil hate tak, aby nedošlo k vzniku ľadovej celiny a k zaplaveniu oblasti nad haťou. Uviesť aktuálnejšie hydrologické údaje rieky, než je obdobie 1931 - 1980.“, kde sú uvedené i príslušné opatrenia. Následne je požiadavka zapracovaná i v rámci kapitoly C.IV. Opatrenia navrhnuté na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie.

- V závere stanoviska zvlášť upozorňuje na regulatív 7.2.14. MVE umiestňovať výlučne na existujúcich vodohospodárskych stavbách a bariérach vodných tokov s podmienkou ich spriechodnenia pre ryby a ostatné vodné živočíchy.

Vyjadrenie OÚ : Uvedená požiadavka je rozpracovaná už v správe o hodnotení v kapitole C.II.19. Súlad navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou a ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi v bode 19.1.2. Preukázanie súladu zámeru so záväznou časťou Územného plánu veľkého územného celku Banskobystrický samosprávny kraj, kde je uvedené: „Je však v nesúlade s regulatívom „7.2.14. MVE umiestňovať výlučne na existujúcich vodohospodárskych stavbách a bariérach vodných tokov...“, lebo navrhovaná činnosť nie je umiestnená na existujúcej vodohospodárskej stavbe alebo existujúcej bariére.“ Následne sa v správe ale uvádza: „Je však v súlade s regulatívom „7.2.13. MVE umiestňovať len v lokalitách s technicky využiteľným hydroenergetickým potenciálom pri zohľadnení environmentálnych aspektov a iných oprávnených záujmov v území, vrátane zachovania podmienok plavby na vodných cestách“ - je v zozname technicky využiteľných profilov a rovnako v zozname

strategických profilov súčasne platného HEP pre zabezpečenie energetickej politiky SR v oblasti využitia obnoviteľných zdrojov pre výrobu elektrickej energie.“

4.8. Okresný úrad Banská Bystrica, odbor starostlivosti o životné prostredie (list č. OU-BB-OSZP2-2016/033982-002 z 19. 12. 2016) pri výkone pôsobnosti okresného úradu v sídle kraja, ako príslušný povoľujúci orgán vo veciach vodnej stavby s energetickým zariadením s inštalovaným výkonom nad 100 kW a s ňou spojeným osobitným užívaním vôd v stanovisku uvádza nasledovné závery:

– Spracovateľ v správe o hodnotení nedostatočne vypracoval kapitolu III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti (predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé, vyvolané počas výstavby a realizácie). bod 5. Vplyvy na vodné pomery (napr. kvalitu, režimy, odtokové pomery, zásoby), bod 18. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi a to v spojení so špecifickými požiadavkami rozsahu hodnotenia č. 2.2.3, 2.2.11 a 2.2.12 ako aj nášho vyjadrenia č. OU-BB-OSZP2-2015/002668 zo dňa a 08. 01. 2015, ktorým sme poukázali na potrebu vyhodnotiť ekologický stav dotknutého útvaru povrchových vôd s prihliadnutím na kumulatívny vplyv navrhovanej MVE, existujúcich MVE a tých, ktoré sú v rôznom štádiu povoľovacích konaní.

– Vo vodnom útvare SKR0004 bolo žiaduce sa zaoberať okrem MVE Kozmálovce, Hronská Dúbrava, Psiare aj vplyvom ďalších MVE na rieke Hron, ktoré sú v rôznom štádiu povoľovacích konaní napr. v rkm 101,000 Rudno nad Hronom, v rkm 113,560 Bzenica, rkm 134,620 Šášovské Podhradie, rkm 138,000 Jalná, z ktorých každá bude mať obdobný dopad na životné prostredie a ich vplyvy sa budú kumulovať. Odborným podkladom pre vypracovanie správy (okrem podkladov uvedených v kapitole XII. správy) malo byť aj primárne posúdenie MVE od VÚVH a následné posúdenie podľa článku 4.7 RSV, ktoré musí obsahovať návrh všetkých dostupných zmierňujúcich opatrení, vrátane opatrení na obnovenie biotopov pre vodné spoločenstvá a posúdenie, že navrhnuté opatrenia sú technicky uskutočniteľné. Na základe takýchto východísk sa mali v správe navrhovať opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov MVE Hronský Beňadik na životné prostredie a zdravie.

Vyjadrenie OÚ: Požiadavka je akceptovaná čiastočne. V rámci SOH navrhovateľ posúdil kumulatívny vplyv s VD Veľké Kozmálovce a MVE Hronský Beňadik. Podľa stanoviska z tzv. primárneho posúdenia, ktorý vydal VÚVH bol posudzovaný kumulatívny vplyv okrem MVE Hronský Beňadik aj s MVE Jalná, na ktorú je vydané územné rozhodnutie a MVE Žiar nad Hronom, ktorá je v štádiu prípravy dokumentácie pre územné rozhodnutie. V primárnom posúdení nebolo uvažované s VD Veľké Kozmálovce. OÚ má za to, že kumulatívne vplyvy budú ďalej riešené aj v následnom posudzovaní podľa článku 4.7 RSV, ktorého vykonanie je jednou z podmienok tohto záverečného stanoviska.

– Názor spracovateľa, že nie je v jeho kompetencii zaoberať sa v rámci správy požiadavkami článku 4.7 RSV, nakoľko v zmysle metodiky MŽP SR „Postupy pre posudzovanie infraštrukturálnych projektov podľa článku 4.7 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES, ktorou sa upravuje rámec pôsobnosti spoločenstva v oblasti vodnej politiky“ ich bude posudzovať orgán štátnej vodnej správy pri aplikácii § 16 ods. 6 písm. b) vodného zákona nie je správny. Uvedená metodika upravuje procesný postup orgánov štátnej vodnej správy pri uplatňovaní vodného zákona (vydávanie vyjadrenia podľa § 28 vodného zákona) a nevyníma tým vodné útvary, ktoré sú jednou zložkou životného prostredia z komplexného posudzovania vplyvov na životné prostredie.

Vyjadrenie OÚ: Požiadavka je akceptovaná čiastočne. OÚ vykonal telefonické konzultácie s VÚVH aj s OÚ Banská Bystrica, názory na to, kedy je potrebné vykonať posudzovanie infraštrukturálnych projektov podľa čl.4.7 RSV sa rôznia. OÚ požiadal mailom o vyjadrenie aj MŽP SR, odbor štátnej vodnej správy a rybárstva, do doby vypracovania tohto Záverečného stanoviska však nemá k dispozícii odpoveď. Nakoľko už bolo vykonané primárne posúdenie infraštrukturálneho projektu v zmysle metodiky MŽP SR „Postupy pre posudzovanie infraštrukturálnych projektov podľa článku 4.7 smernice Európskeho parlamentu“ a posúdenie predpokladá možné zhoršenie stavu, požiadavky čl.4.7. RSV budú ďalej riešené v následnom posúdení.

4.9. Okresný úrad Žarnovica, odbor starostlivosti o životné prostredie, orgán štátnej správy vo veciach ochrany prírody a krajiny (list č. OU-ZC-OSZP-2016/001489 z 16. 12. 2016) vo svojom vyjadrení uvádza:

– Umiestnenie Malej vodnej elektrárne (ďalej len MVE) na rieke Hron v k.ú. Hronský Beňadik, cca 1 km SV od intravilánu obce sa nachádza mimo územia Chránenej krajinskej oblasti Štiavnické vrchy a nezasahuje ani do sústavy chránených území európskeho významu NATURA 2000. Nachádza sa teda, v zmysle § 12 zákona o ochrane prírody a krajiny, v území s prvým stupňom územnej ochrany, kde sa uplatňujú ustanovenia o všeobecnej ochrane prírody a krajiny.

– V správe o hodnotení sa v bode 7. „Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy“ uvádza, že najrizikovejším environmentálnym vplyvom MVE Hronský Beňadik okrem trvalých zmien riečného biotopu v úseku 2,5 km je znemožnenie migrácie tej malej časti rýb, ktorá nenájde vchod do obtokového vodného koridoru. Napriek zaústeniu rybovodu do vodného priestoru s najväčším migračným tlakom rýb máme zato, že realizáciou MVE by sa zásadne zmenili podmienky pre prúdovité druhy rýb a došlo by k ich ústupu, resp. k ich úplnej degradácii a následne výmene druhového zloženia - v prospech pre tento úsek netypických druhov rýb. Zároveň dôjde aj k výraznej zmene v transporte potravy, zmene kyslíkového režimu, chémii a biológii vody a zhromažďovaniu znečisťujúcich látok, čím dôjde k významnej zmene ichtyocenózy a následným poklesom FIS a tým k zhoršeniu ekologického stavu. Daný stav nie je možné vyriešiť akokoľvek dokonalým rybovodom.

– Umiestnením MVE by zároveň došlo k negatívnemu vplyvu na pobrežné ekosystémy rastlín a živočíchov, vrátane negatívneho vplyvu na vtáctvo Hrona a jeho brehových porastov. V SOH sú navrhnuté aj rôzne opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie, avšak je potrebné prehodnotiť efektívnosť, únosnosť a počet navrhovaných elektrární na území Stredného Hrona a všetky negatívne vplyvy, ktoré budú spojené s výstavbou a následnou činnosťou malých vodných elektrární.

– Pri posudzovaní SOH z hľadiska ochrany prírody a krajiny nemožno neprihliadať ani na okolnosť, že predmetné územie patrí do navrhovaného územia európskeho významu: Stredný tok Hrona, identifikačný kód: SKUEV0947. V predmetnej veci sa v mesiaci november 2016 konalo prerokovanie zaradenia navrhovaného územia Stredný Hron do národného zoznamu ÚEV. Predmetné územie je navrhované z dôvodu zachovania alebo zlepšenia stavu ochrany biotopov a druhov európskeho významu ako: mrena stredomorská (*Barbus meridionalis*), hrúz bieloplutvý (*Gobio albipinnatus*), hrúz Kesslerov (*Gobio kessleri*), lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus amarus*), Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy (91E0).

– V prípade zaradenia dotknutého územia do územia európskeho významu by sa zmenil aj stupeň územnej ochrany na stupeň ochrany: 2, pri ktorom by sa, v zmysle § 13 ods. 2 písm. m) zákona o ochrane prírody a krajiny, vyžadoval súhlas orgánu ochrany prírody na

umiestnenie zariadenia na vodnom toku alebo na inej vodnej ploche neslúžiaceho plavbe alebo správe vodného toku alebo vodného diela.

– Vzhľadom na hore uvedené, Okresný úrad Žarnovica, odbor starostlivosti o životné prostredie, ako príslušný orgán štátnej správy ochrany prírody a krajiny s výstavbou MVE v lokalite Hronský Beňadik nesúhlasí.

Vyjadrenie OÚ: Požiadavky sú akceptované čiastočne. Uvedená problematika je spracovaná v príslušných častiach správy o hodnotení, dotýka sa jej najmä kapitola C.III.7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy - časť C.III.7.1. Vplyvy na vodné ekosystémy medzi Hronským Beňadikom a Tekovskou Breznicou a príloha č. 2.2.6 Ichtyologická štúdia rieky Hron pre potreby povolovacích konaní vodného diela "MVE Hronský Beňadik" (kde je rozpracovaná i požiadavka rozsahu hodnotenia v rámci špecifickej požiadavky 2.2.6 Vypracovať ichtyologickú štúdiu pre rieku Hron v dotknutej lokalite navrhovanej činnosti. Na základe ichtyologického prieskumu v 2 lokalitách vyhodnotiť druhové zloženie rýb pred zahájením stavby, počas stavby a navrhnúť trojročný monitoring vplyvu stavby na vodnú biotu po ukončení stavby), v ktorých sú hodnotené i vplyvy na ichtyofaunu. OÚ určuje ďalej podmienku na 5 – ročný monitoring vplyvu prevádzky stavby na ichtyofaunu po ukončení stavby.

Prehodnotenie efektívnosti, únosnosti a počtu navrhovaných elektrární na území Stredného Hrona a všetky negatívne vplyvy, ktoré budú spojené s výstavbou a následnou činnosťou malých vodných elektrární nepatrí do pôsobnosti navrhovateľa MVE Hronský Beňadik, táto požiadavka by mala byť zohľadnená v procese schvaľovania a strategického posudzovania celoštátnej koncepcie využitia HEP s komplexným posudzovaním ucelených tokov. Názor, že je potrebné spracovať záväzný koncepčný materiál, ktorý by stanovil únosný počet elektrární a miesta ich umiestnenia na strednom úseku rieky Hron, tak aby boli zohľadnené všetky požiadavky danou problematikou dotknutých orgánov a organizácií (vrátane orgánu ochrany prírody a krajiny) je podľa OÚ správny. Kumulatívne vplyvy boli čiastočne riešené v samotnej SOH a aj v stanovisku z primárneho posúdenia stavby.

Navrhovaná činnosť sa nenachádza v Národnom zozname ÚEV v zmysle § 27 ods. 7 zákona č. 543/2002 Z. z, ktorý schvaľuje vláda a preto sa navrhovaná činnosť MVE Hronský Beňadik neposudzuje a neporovnáva voči pripravenému zámeru ÚEV Stredný Hron.

Zároveň správa o hodnotení v príslušnej časti uvádza, že "... je pripravovaný zámer vyhlásenia ÚEV Stredný Hron, v ktorého blízkosti by sa navrhovaná činnosť MVE Hronský Beňadik nachádzala. Tvrdenie, že "... predmetné územie patrí do navrhovaného územia európskeho významu: Stredný tok Hrona, identifikačný kód: SKUEV0947" nie je presné. Štátna ochrana prírody, Správa CHKO Štiavnické vrchy (list č. 835/2016/PM z 22. 12. 2015) vo svojom stanovisku uvádza: "... MVE je riešená na hranici navrhovaného územia európskeho významu...". Do navrhovaného územia zasahuje úsek vzdutia MVE. V prípade, že bude SKUEV0947 Stredný tok Hrona zaradený do Národného zoznamu území európskeho významu a MVE ešte nebude povolená, budú musieť príslušné orgány postupovať v zmysle vyhláseného zvýšeného stupňa územnej ochrany.

4.10. Okresný úrad Žarnovica, odbor starostlivosti o životné prostredie, orgán štátnej správy ochrany ovzdušia (list č. OU-ZC-OSZP-2016/001490 z 19. 12. 2016) v stanovisku konštatuje, že "Z hľadiska ochrany ovzdušia nemá úrad k predloženej správe ďalšie pripomienky. V navrhovanom objekte sa nebudú nachádzať zdroje znečisťovania ovzdušia kategorizované podľa § 3 zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší, v súlade s vyhláškou č. 410/2012 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší."

4.11. Okresný úrad Žarnovica, odbor starostlivosti o životné prostredie, orgán štátnej správy v odpadovom hospodárstve (list č. OU-ZC-OSZP-2017/000035 z 02. 01. 2016)

v stanovisku bez pripomienok uvádza iba jednu požiadavku pre ďalší stupeň riešenia navrhovanej činnosti:

– Navrhovateľ predloží príslušnému orgánu štátnej správy v odpadovom hospodárstve ďalší stupeň projektovej dokumentácie stavby v procese konania o povolení činnosti podľa osobitných predpisov.

Vyjadrenie OÚ: požiadavka je akceptovaná a zahrnutá do podmienok záverečného stanoviska.

4.12. Okresný úrad Žiar nad Hronom, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií (list zaslaný e-mailom z 29. 12. 2016) vo svojom vyjadrení uvádza, že k dokumentácii nemá pripomienky. V závere vyjadrenia uvádza:

– Predpokladané práce nie sú v priamom dotyku s cestou tretej triedy.
 – Uvedený projekt odporúčame skonzultovať s OÚ Banská Bystrica, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, nakoľko MVE sa nachádza v blízkosti cesty prvej triedy č. I/65 a rýchlostnej komunikácie R1, ktorú treba konzultovať s Min. dopr. SR (ochranné pásma ciest).

Vyjadrenie OÚ: požiadavka je akceptovaná a zahrnutá do podmienok záverečného stanoviska.

4.13. Okresný úrad Žiar nad Hronom, pozemkový a lesný odbor (list č. OU-ZH-PL0-2016/014070 zo dňa 20. 12. 2016) v stanovisku neuvádza žiadne pripomienky iba konštatuje resp. odporúča, že:

– Poľnohospodársku pôdu možno použiť na stavebné účely a iné nepoľnohospodárske účely len v nevyhnutných prípadoch a v odôvodnenom rozsahu. Podkladom na vyznačenie zmeny poľnohospodárskeho druhu pozemku v katastri je právoplatné rozhodnutie, záväzné stanovisko alebo stanovisko orgánu ochrany poľnohospodárskej pôdy a geometrický plán, ak je predmetom zmeny časť pozemku evidovaná v katastri. V konaniach o zmene poľnohospodárskeho druhu pozemku je orgán ochrany poľnohospodárskej pôdy povinný zabezpečiť ochranu najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v katastrálnom území podľa kódu bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek uvedeného v osobitnom predpise a viníc podľa § 12 ods. 1 zákona č. 220/2004 Z. z.

– Pri výstavbe strojovne malej vodnej elektrárne, rybovodu, pravobrežnej hrádze, prístupovej ceste k malej vodnej elektrárni a hrádze s odvodňovacím drénom bude potrebné postupovať pri trvalom zábere poľnohospodárskej pôdy podľa § 17 zákona č. 220/2004 Z. z. resp. § 18 zákona č. 220/2004 Z. z. pri použití poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodársky zámer na čas kratší ako jeden rok vrátane uvedenia poľnohospodárskej pôdy do pôvodného stavu.

Vyjadrenie OÚ: požiadavka je akceptovaná a zahrnutá do podmienok záverečného stanoviska.

4.14. Štátna ochrana prírody, Správa CHKO Štiavnické vrchy (list č. 835/2016/PM z 22. 12. 2015) v stanovisku uvádza:

Hodnotenie územia z hľadiska ochrany prírody:

– Územná ochrana - stavba nezasahuje do CHKO Štiavnické vrchy a hranica sústavy chránených území európskeho významu - NATURA 2000 je na tomto území totožná s hranicou CHKO Štiavnické vrchy, respektíve sa od staveniska vzdiaľuje. Dotknuté územie je v 1. stupni ochrany prírody.

– Druhová ochrana: Ako je uvedené v predloženom zámere, v hodnotenom úseku Hrona sa vyskytujú dva typy chránených prírodných biotopov: biotop európskeho významu: Br2 Horské vody a bylinné porasty pozdĺž ich brehov (NATURA 2000: 3220) a biotop národného významu: Lk 10 Vegetácia vysokých ostríc. Samotná rieka Hron (v rkm 85,00 až

88,00) meandruje a dosiaľ nie je prehradená. Patrí pestrosťou prúdivých vodných biotopov a druhovou skladbou vodného živočíšstva medzi hodnotné úseky vodných tokov Slovenska. Tieto najcennejšie a najdôležitejšie živočíšne spoločenstvá sú hodnotené podľa aktuálneho ichtyologického prieskumu a štúdie RNDr. V. Mužika (december 2013). Ichtyofauna Hrona tu vykazuje vysokú biodiverzitu, ktorá je výsledkom ukončenia permanentného znečisťovania rieky Hron. V sledovanom okrsku ovplyvnenia žije 26 druhov rýb, patriacich do siedmych čeladi. Rybie spoločenstvá v skúmanom úseku toku sú len čiastočne narušené najmä zásluhou nízkej segmentácie rieky. Dostatočne členité koryto Hrona vytvára podmienky pre striedanie torentilných (prúdivých) a fluvialitných (mierne prúdiacich) úsekov, ktoré zabezpečujú prirodzené podmienky nerestísk napr. nosáľa sťahovavého (*Vimba vimba*), jalca hlavatého (*Leuciscus cephalus*), podustvy severnej (*Chondrostoma nasus*).

Hodnotenie správy o hodnotení z hľadiska ochrany prírody:

– Správa spĺňa požiadavky "Rozsahu hodnotenia" zo dňa 01. 02. 2015, určeného Okresným úradom Žarnovica, odbor starostlivosti o životné prostredie v nasledovných častiach:

– Správa hodnotí Nulový variant, Variant 1 a Variant 2 podľa Zámeru predloženého v rámci zisťovacieho konania. Nulový variant je riešený v kapitolách súčasného stavu CX.II.1 až C.II.18 a C.V.2.

– Priestorové dosahy zámeru sú znázornené v dvoch podrobných mapových prílohách so zakreslenými ekologicky cennými lokalitami, samotným stavebným zámerom, s lokalizáciou predpokladaných environmentálnych vplyvov, so zakreslením navrhovaných opatrení, súčasťou sú aj výkresy riešenia rybovodu a náhradných výsadiieb pri novej hladine zdrže.

Hodnotenie plnenia špecifických požiadaviek rozsahu hodnotenia:

Podľa špecifických požiadaviek, určených v rozsahu hodnotenia č. OU-ZC-OSZP-2015/000022 z 11. 02. 2015, boli v SOH podrobnejšie rozpracované nasledovné okruhy súvisiace s navrhovanou činnosťou:

– Požiadavka 2.2.1 je rozpracovaná v kap. C.11.19.1.

– Požiadavka 2.2.2 je zhodnotená v prílohe 2.2.2 Vplyv MVE Hronský Beňadik na podzemné vody.

– Požiadavka 2.2.3 je zhodnotená v prílohe 2.2.3 Štúdia zmeny ekologického stavu dotknutého vodného útvaru Hron SKR0004 vplyvom MVE Hronský Beňadik.

– Požiadavka 2.2.4 je zhodnotená v prílohe 2.2.4 Štúdia povodňových vôd oblasti MVE Hronský Beňadik.

– Požiadavka 2.2.5 je spracovaná v prílohe 2.2.5-1 až 6, kde je spracovaný návrh náhradného biokoridoru pre ryby v súlade s metodickou príručkou ŠOP SR "Spriechodňovanie bariér na tokoch" (schválená Sekciou ochrany prírody a tvorby krajiny MŽP SR, dňa 2. 9. 2014), pričom uvedená stavba plní a väčšinou aj pozitívne prekračuje požadované charakteristiky.

– Požiadavka 2.2.6 je spracovaná v prílohe 2.2.6 Ichtyologická štúdia, v ktorej je uvedený aj návrh monitoringu.

– Požiadavka 2.2.7 je spracovaná v prílohe 2.2.7 Hydrobiologická štúdia bentosu, aj vrátane posúdení a vplyvov na bentos a na celý trofický reťazec živočíchov.

– Požiadavka 2.2.8 je spracovaná v prílohe 2.2.8.

– Požiadavka 2.2.9 je spracovaná v prílohe 2.2.9 "Štúdia zachovania splavnosti rieky".

– Požiadavka 2.2.10 je zhodnotená v kap. 19.2. "Posúdenie súladu činností s Koncepciou využívania hydroenergetického potenciálu vodných tokov SR do roku 2030" a konkrétne posúdené v prílohe 2.2.11 ako porovnanie súladu MVE Hronský Beňadik s Koncepciou HEP.

– Požiadavka 2.2.11 je podrobne spracovaná v prílohe 2.2.11 "Štúdia kumulačných

vplyvov MVE H. Beňadik".

- Požiadavka 2.2.12 je vyhodnotená v kap. 19.3. Posúdenie súladu so Smernicou o vode.
- Požiadavka 2.2.13 je spracovaná v prílohe 2.2.13 Posúdenie vplyvov MVE H. Beňadik na Slovnafť.
- Požiadavka 2.2.14 je spracovaná v prílohe 2.2.14 Zhodnotenie možných rizík výstavby MVE pre rýchlostnú cestu R1.
- Požiadavka 2.2.15 je spracovaná v prílohe 2.2.15 Dendrologická štúdia MVE H. Beňadik.
- Požiadavka 2.2.16 je spracovaná v prílohe 2.2.16 Spoločenská hodnota chránených biotopov poškodených a zničených výstavbou MVE H. Beňadik a vplyv stavby na ne.
- Požiadavka 2.2.17 je spracovaná v prílohe 2.2.17 Posúdenie vplyvu MVE H. Beňadik na migračný biokoridor zveri medzi Pohronským Inovcom a Štiavnickými vrchmi.
- Požiadavka 2.2.18 je spracovaná v prílohe 2.2.18 ako Ornitologická štúdia vplyvov plánovanej MVE H. Dúbrava na vtáky.

Správa o hodnotení vo svojom rozsahu sa v plnej miere pridriava metodických postupov uvedených v prílohe č. 11 k zákonu o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Popri základnej štruktúre identifikácie území, sú v správe o hodnotení jasne určené problémy na riešenie. Pre vytvorenie súhrnného materiálu boli využívané východiskové podklady a k samotnému strategickému dokumentu boli vypracované aj mapové elaboráty s grafickým znázornením cieľov navrhovaného SD.

Návrh riešenia a odôvodnenie:

- V prípade, že by došlo k realizácii daného stavebného zámeru, ŠOP SR, Správa CHKO Štiavnické vrchy usudzuje, že pre ochranu prírody najvhodnejším riešením je druhý variant, z dôvodu, že v rozsiahlejšom spracovaní je riešená problematika predmetov záujmu ochrany prírody, ktoré boli zadefinované v Stanovisku Správy CHKO Štiavnické vrchy č. 5/PM/2015 z 15.01.2015.

- Zároveň uvádzame, že navrhovaná MVE je riešená na hranici navrhovaného územia európskeho významu pre spoločenská charakteru mokradí a aj naďalej trváme na názore, že je potrebné spracovať záväzný koncepčný materiál, ktorý by stanovil únosný počet elektrární a miesta ich umiestnenia na strednom úseku rieky Hron, tak aby boli zohľadnené všetky požiadavky danou problematikou dotknutých orgánov a organizácií (vrátane orgánu ochrany prírody a krajiny).

- Realizáciou MVE by sa zásadne zmenili podmienky pre prúdomilné druhy rýb a došlo by k ich ústupu resp. k ich úplnej degradácii a následnej výmene druhového zloženia v prospech pre tento úsek netypických druhov rýb.

- Z uvedeného dôvodu v koncepcii HEP vodných tokov Slovenska výstavbu MVE Hronský Beňadik neodporúčame. Odôvodňujeme to aj pre nás záväznou Rámcovou smernicou o vode (RSV), ktorou sa zavádza jednotná vodná politika v krajinách EÚ, základom ktorej sú nové princípy riadenia vodných zdrojov, od ktorých sa odvíjajú aj povinnosti jednotlivých členských štátov EÚ.

Vyjadrenie OÚ: Požiadavky sú akceptované čiastočne. OÚ odporúča tiež realizáciu variantu č.2. Problematika prúdomilných rýb je spracovaná v príslušných častiach správy o hodnotení, dotýka sa jej najmä kapitola C.III.7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy - časť C.III.7.1. Vplyvy na vodné ekosystémy medzi Hronským Beňadikom a Tekovskou Breznicou a príloha č. 2.2.6 Ichtyologická štúdia rieky Hron pre potreby povoľovacích konaní vodného diela "MVE Hronský Beňadik" (kde je rozpracovaná i požiadavka rozsahu hodnotenia v rámci špecifickej požiadavky 2.2.6 Vypracovať ichtyologickú štúdiu pre rieku Hron v dotknutej lokalite navrhovanej činnosti. Na základe ichtyologického prieskumu v 2 lokalitách vyhodnotiť druhové zloženie rýb pred zahájením stavby, počas stavby a navrhnuť trojročný monitoring vplyvu stavby na vodnú biotu

po ukončení stavby), v ktorých sú hodnotené i vplyvy na ichthyofaunu. OÚ určuje podmienku na 5 – ročný monitoring vplyvu stavby na ichthyofaunu po ukončení stavby.

Prehodnotenie efektívnosti, únosnosti a počtu navrhovaných elektrární na území Stredného Hrona a všetky negatívne vplyvy, ktoré budú spojené s výstavbou a následnou činnosťou malých vodných elektrární nepatrí do pôsobnosti navrhovateľa MVE Hronský Beňadik, táto požiadavka by mala byť zohľadnená v procese schvaľovania a strategického posudzovania celoštátnej koncepcie využitia HEP s komplexným posudzovaním ucelených tokov. Názor, že je potrebné spracovať záväzný koncepčný materiál, ktorý by stanovil únosný počet elektrární a miesta ich umiestnenia na strednom úseku rieky Hron, tak aby boli zohľadnené všetky požiadavky danou problematikou dotknutých orgánov a organizácií (vrátane orgánu ochrany prírody a krajiny) je podľa OÚ správny. Kumulatívne vplyvy boli čiastočne riešené v samotnej SOH a aj v stanovisku z primárneho posúdenia stavby.

Navrhovaná činnosť sa nenachádza v Národnom zozname ÚEV v zmysle § 27 ods. 7 zákona č. 543/2002 Z. z, ktorý schvaľuje vláda a preto sa navrhovaná činnosť MVE Hronský Beňadik neposudzuje a neporovnáva voči pripravenému zámeru ÚEV Stredný Hron.

Zároveň správa o hodnotení v príslušnej časti uvádza, že "... je pripravovaný zámer vyhlásenia ÚEV Stredný Hron, v ktorého blízkosti by sa navrhovaná činnosť MVE Hronský Beňadik nachádzala. Do navrhovaného územia bude zasahovať úsek vzdutia MVE. V prípade, že bude SKUEV0947 Stredný tok Hrona zaradený do Národného zoznamu území európskeho významu a MVE ešte nebude povolená, budú musieť príslušné orgány postupovať v zmysle vyhláseného zvýšeného stupňa územnej ochrany.

4.15. Slovenský vodohospodársky podnik, štátny podnik (list č. CS540/2016CZ14161/2016-220 z 09. 12. 2016) v stanovisku uvádza:

– K navrhovanej MVE Hronský Beňadik sme sa vyjadrovali v rámci prebiehajúceho posudzovacieho procesu. Listom č. CS65/2016CZ232/2016-220 zo dňa 08. 01. 2016 bolo vydané písomné stanovisko k zámeru navrhovanej činnosti. Listom SVP, š.p. Banská Štiavnica č. 6221/2015 zo dňa 05. 05. 2016 bolo navrhovateľovi stavby zaslané súhlasné stanovisko k návrhu rybovodu.

– K doručenej správe o hodnotení vplyvov navrhovanej činnosti nemáme pripomienky. Naše požiadavky súvisiace s ochranou vôd a protipovodňovou ochranou (stanovenie vplyvu prevádzky MVE na úroveň hladiny podzemnej vody, stanovenie hladiny Q_{100} a ostatné) vyplývajúce zo stanovísk, boli zohľadnené a zapracované do predmetnej správy. Návrhy opatrení súvisiace s vodným hospodárstvom uvedené v správe o hodnotení požadujeme zapracovať aj do príslušných projektových dokumentácií stavby (DÚR, DSP a DRS).

– Pri výstavbe strojovne malej vodnej elektrárne, rybovodu, pravobrežnej hrádze, prístupovej ceste k malej vodnej elektrárni a hrádze s odvodňovacím drénom bude potrebné postupovať pri trvalom zábere poľnohospodárskej pôdy podľa § 17 zákona č. 220/2004 Z. z. resp. § 18 zákona č. 220/2004 Z. z. pri použití poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodársky zámer na čas kratší ako jeden rok vrátane uvedenia poľnohospodárskej pôdy do pôvodného stavu.

– Na str. 11 v kapitole „6. Dôvod umiestnenia v danej lokalite“ v texte v prvom odseku je nesprávne uvedený riečny kilometer umiestnenia MVE (rkm 85,03).

– Pri spracovávaní ďalších stupňov riešenia navrhovanej činnosti je potrebné postupovať podľa platných legislatívnych predpisov (zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov a zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov) ich vykonávacích vyhlášok. Ďalšie stupne riešenia a nové skutočnosti vyplývajúce z navrhovanej činnosti požadujeme predkladať na Slovenský vodohospodársky podnik, štátny podnik, Odštepny závod Banská Bystrica k vyjadreniu.

Vyjadrenie OÚ : Požiadavky sú akceptované.

4.16. Železnice Slovenskej republiky Bratislava, Generálne riaditeľstvo, odbor expertízy (list č. 15904/2016/0420-6 z 21. 12. 2016) v stanovisku uvádzajú:

– Z hľadiska územných a rozvojových záujmov ŽSR k predkladanej správe o hodnotení vplyvov činností na životné prostredie nemáme námietky.

– Z bezpečnostných dôvodov nesúhlasíme s prestavbou železničného priecestia a jeho využívaním ako prístupovej cesty, nakoľko nie je možné dodržať čl. 4.2.1. STN 73 6380 Železničné priecestia a priechody, ktorý hovorí o najmenšej vzdialenosti najbližšej hranice križovatky od nebezpečného pásma prejazdu min. 20 m. Požadujeme využiť jestvujúce zabezpečené železničné priecestie, ktoré sa nachádza v žkm 18,075 na okraji obce Hronský Beňadik.

– Projektovú dokumentáciu stavby žiadame predložiť na posúdenie cestou ŽSR Oblastné riaditeľstvo Zvolen, M. R. Štefánika 295/2, 960 02 Zvolen. S dokumentáciou požadujeme predložiť Jednotnú železničnú mapu (JŽM M = 1 : 1000) a snímku z katastrálnej mapy so zakreslením všetkých súčastí (budovy, oplotenie, prípojky, príjazdové cesty, spevnené plochy a pod.) navrhovanej stavby, zasahujúcich do OPD (60 m od osi koľaje), s okótovaním najmenšej vzdialenosti stavby od osi krajnej koľaje a s vyznačením kilometrickej polohy v staničení železničnej trate. JŽM je možné zakúpiť na Železničnej geodézii, Železničiarska 1, Bratislava. V prípade, že sa preukáže kolízia navrhovaného oporného múru s jestvujúcimi vedeniami ŽSR požadujeme zabezpečiť ich ochranu, prípadne preloženie na náklady stavby. V prípade zásahu stavby na pozemky v správe ŽSR bude potrebné vysporiadať majetkovo-právne vzťahy so ŽSR Strediskom hospodárenia s majetkom RP Zvolen. Stavebník je povinný na vlastné náklady zabezpečiť stavbu tak, aby odolávala nepriaznivým účinkom železničnej prevádzky z hľadiska vibrácií, vplyvu trakcie a pod.

Vyjadrenie OÚ : Požiadavky sú akceptované a zahrnuté v podmienkach tohto Záverečného stanoviska.

4.17. Združenie Slatinka (list z 25. 12. 2016 a list z 25. 12. 2016 - doplňujúce stanovisko) žiada Okresný úrad Žarnovica, aby navrhovanú činnosť (malú vodnú elektrárňu Hronský Beňadik) neodporúčal na realizáciu, resp. aby odporúčal realizovať nulový variant, odôvodnenie uvádza v nasledujúcom texte stanovisk:

- Každá vodná stavba má vplyv na životné prostredie a je otázkou, aká je veľkosť tohto zásahu a ako zmení život v tejto časti územia. To sa dotýka aj MVE, ktorá je situovaná na vodnom toku Hron, kde zmení odtokový režim povrchových vôd v toku a aj prúdenie podzemných vôd v príľahlej časti povodia.

- Z prílohy č. 2.2.2 (Vplyv MVE Hronský Beňadik na podzemné vody vypracovanú prof. Ing. Jozefom Hulom, DrSc. v júni 2015) vyplýva, že z morfológie územia a hydrológie povodia je zrejmé, že prúdenie podzemných vôd a jej hladinový režim bude priamo ovplyvňovaný povrchovými vodami vodného toku Hron a gradientom prúdenia podzemných vôd z údolia povodia do otvorenej nivy vodného toku, kde je priamo táto časť osídlená obyvateľmi intravilánu Hronského Beňadika. Preto sa aj očakáva podrobná analýza hydrológie prúdenia povrchových a aj podzemných vôd v tejto časti povodia s vplyvom na životné prostredie. Podkladom pre hodnotenie vplyvu stavby na prúdenie podzemných vôd vychádza z poznatkov GEOFONDU, ktoré nie sú definované presne. Hodnotenie v prvom rade nevychádza z historických pozorovaní podzemných vôd, ktoré v tejto časti sú podrobne pozorované sondami hladín podzemných vôd (sonda 784, 788 a 786, ktoré sú podrobne rozpracované v hydrológii hydrogeologického regiónu 080). Poznatky z Geofondu nešpecifikujú referenčné obdobie pozorovania, extrémne hodnoty monitorované v minulosti a ani situácie, ktoré v súvislosti s pohybom povrchových vôd

nastali.

Sonda SHMÚ 786 (HMU Benzinka) je špecifikovaná v tabuľke 2.1 nemá žiadnu výpovednú hodnotu hladinového režimu podzemných vôd. Pozorovania sa vykonávajú od roku 1966 a nadobudla maximálnu hladinu podzemných vôd $H_{\max} = 182,90$ m n.m. do roku 1997. Takéto hodnotenie by sa očakávalo v predloženej zámere za celé pozorované obdobie a aby bol jasný dopad bez plánovanej stavby a potom aj hladina po výstavbe MVE, ako sa tento režim zmení.

Faktografický režim prúdenia podzemných vôd nie je hodnotený z pozorovaní hladín podzemných vôd a ani nie sú špecifikované zmeny hladinového režimu v tomto období. Tým toto posúdenie je nie presné a nepostihuje analýzu súčasného stavu prúdenia podzemných vôd.

Autor nevykonával analýzu povrchových vôd v referenčnom období pozorovaní vodných stavov a prietokov v profile, ktorý má významný vplyv na hladinový režim povrchových a aj podzemných vôd v predmetnom území výstavby MVE. Informácia o priemerných denných prietokoch v Hrone v profile Brehy za roky 2012 - 2014 je z hydrologického hľadiska nedostatočná a zavádzajúca, nakoľko hydrologický režim Hrona je značne variabilný a to ma za následok, že výber z iného pozorovacieho obdobia preukáže iné výsledky. Očakávala by sa čiara prekročenia z dlhodobu pozorovaných priemerných denných prietokov za celé obdobie pozorovania.

Hydrologická stanica Brehy 7290 je situovaná na vodnom toku Hron v kilometri 93,9 a má pozorovania od roku 1923. Očakávalo by sa v hodnotení podzemných vôd porovnať s hladinami povodňových situácií, ktoré sú pre I stupeň 300 cm, II stupeň 350 cm a III stupeň 400 a ako sa pri týchto situáciách mení prúdenie hladín podzemných vôd.

Veľmi správne je pomenovaný orientačný vplyv nádrže MVE na podzemné vody, ktorý je prezentáciou budovania tesniacich stien, ktoré nezaručujú negatívny dosah na intravilán obce, vzhľadom k vzdutiu hladiny povrchových vôd v toku, ktorý môže mať dosah niekoľko desiatok kilometrov a tým naznačené tesniace steny budú neúčinné. Odvodňovacie drény, respektíve opatrenia majú účinok, ale vzhľadom k nepresnej analýze hydrologie je veľmi pravdepodobný veľký gradient hladiny povrchových vôd a podzemných vôd s vysokými rýchlosťami prúdenia a destabilizáciou podložia. To má vplyv na filtračnú stabilitu, tak ako je prezentovaná v hraničných hodnotách.

Monitorovacie vrty dávajú výpoveď o stave hladín podzemných vôd v čase, kedy sa vykonávali pozorovania. Nedávajú žiadnu informáciu o stave hladín podzemných vôd pri extrémnych situáciách, ktoré mohli nastať v inom časovom období. Preto nemajú podstatnú informatívnu hodnotu.

Je však nutné žiadať informácie, ako sa budú chovať hladiny podzemných vôd a prúdenie v okolí vodného toku pri vybudovaní MVE s hladinovým spádom 4,6 m. Nie je táto hladina porovnaná s doterajším stavom hladín a vplyvom tejto hladiny na zmeny hladinového režimu v intraviláne.

Pri hrádzach bez a s tesniacimi stenami nie je definovaný o aký hladinový režim pôjde vo vodnom toku a či bez stavby alebo so stavbou.

Záver autora je značne rozporný, nakoľko poukazuje na nedostatky v podkladoch, analýzach, ale uvažuje o technických opatreniach na zabránenie podmáčania intravilánu Hronského Beňadika podzemnými vodami. Na konci sa ale konštatuje, že stavba MVE nebude mať vplyv na zvýšenie hladín podzemných vôd a nemá vplyv na životné prostredie, či je v rozpore s celým textom prílohy.

Vyjadrenie OÚ: Štúdiu vypracoval Prof. Ing. Jozef Hulla, DrSc. s jeho tímom zo Stavebnej fakulty STU. Prof. Hulla je popredný slovenský odborník na túto oblasť s dlhoročnými skúsenosťami s vodnými stavbami (okrem iných aj VD Gabčíkovo, MVE Tekov, a i.). Podľa tejto

štúdie sa nepreukázali negatívne vplyvy navrhovanej činnosti z hľadiska dosahu zvýšených hladín podzemnej vody ani u jednej z hodnotených alternatív (predložené sú dve alternatívy: pri prvej nie sú v hrádzach zdrže a v jej podloží zabudované žiadne protipriesakové opatrenia, pri druhej sa predpokladá utesnenie podložia hrádzí do vzdialenosti približne 100 m od elektrárne a haťových polí). Návrh monitoringu je súčasťou nápravných opatrení.

Prof. Hulla v záverečnej kapitole 7. Závěry a odporúčania uvádza:

"Na základe poznatkov o vplyve prevádzky realizovanej zdrže v podobných podmienkach je spracovaný orientačný vplyv zdrže na podzemné vody. Pri hrádzach bez tesniacich prvkov budú siahat' zvýšené hladiny do vzdialenosti približne 400 m pod MVE, s tesniacimi stenami sa dosah zvýšenia hladín podzemných vôd môže skrátiť na 300 m; v oboch prípadoch tento vplyv bude siahat' do značných vzdialeností od objektov Hronského Beňadika vystavaných na jeho hornom konci.

V stati o monitoringu hydrodynamických účinkov je uvedený návrh sledovania vývoja hladinových a rýchlostných režimov prúdenia podzemnej vody a filtračnej stability štrkovitých zemín, od ktorej závisí stabilita stavebných konštrukcií MVE. Z výsledkov získaných pred a počas výstavby je možné získať informácie, ktoré budú potrebné pre návrh realizácie ochranných prvkov. Počas prevádzky sa zistia zmeny, ktoré budú spôsobené trvalým zvýšením hladín v zdrži nad haťovými poľami a vodnou elektrárnou."

- Príloha 2.2.10 - Posúdenie súladu MVE Hronský Beňadik s koncepciou HEP vypracovanou RNDr. Drugom a Ing. Gajdošom bola vypracovaná v máji 2015.

Súlady je porovnanie a zhoda dvoch materiálov. Prvým je koncepcia HEP platnou schválenou uznesením vlády SR č. 178/2011. Druhým materiálom je projekt popísaný v prílohe 2.2.10.

Projekt je z tohto dôvodu nie v súlade s koncepciou HEP, nakoľko koncepcia neobsahuje žiadne hydrologické a ani morfológické parametre, ktoré by sa dali porovnávať. Koncepcia neobsahuje, aký prietok môže byť využitý na výrobu elektrickej energie a ani aký spád - rozdiel hladín má byť využitý na výrobu elektrickej energie. Nie sú dané ani kritériálne hodnoty prietokov, spádu a ani prietoky, hydroekologické prietoky, ktoré by mali byť v toku zachované.

Projekt v zámere predložil výpočet výroby elektrickej energie so súhrnom neidentifikovaných čísel, z ktorých sú vypočítané výroby energie čudným spôsobom. V prvom rade nikto nevie identifikovať, aké údaje sú použité na výpočet. V prvom rade pravdepodobne sú to prietoky asi na Hrone, ale v akom profile, to nie je definované. Nie je jasné, aké obdobie pozorovania sa pre veľkú variabilitu priemerných denných prietokov zvolilo. Určite to nie sú hodnoty čiary prekročenia dlhodobých priemerných denných prietokov za pozorovania od roku 1923. Preto aj daný výpočet nemá žiadnu výpovednú hodnotu. Čísla sú neoveriteľné a nie reprezentatívne, pokiaľ nie je známe o aké čísla ide. Čo je však podstatné je, že projekt navrhuje na maximálne prietoky turbíny na $63 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$ a na minimálny prietok $3,5 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$. To znamená, že pri $Q_{364} = 9,19 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$ turbína s hĺbkosťou $3,5 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$ bude plne v prevádzke a nebude žiadny minimálny prietok nedotknutý prevádzkou elektrárne. Tým sa vodný tok stane derivačným kanálom alebo potrubím s priamym prúdením do elektrárne s ohrozením života rýb a ostatných živočíchov v toku. V danej tabuľke nie je jasné aké prietoky budú využívané na výrobu elektrickej energie - ale pravdepodobne všetky, čím sa vodný tok stane stavbou bez života a to hlavne v suchých obdobiach s minimálnymi prietokmi. Tento stav je neprípustný.

Výškové prevýšenie hornej a dolnej hladiny je dané 4,6 m s tým, že sa zapustí stavba do prirodzeného dna vodného toku. V tomto prípade je nutné upozorniť na destabilizáciu dna vodného toku, ktorá je prirodzene daná vývojom hydraulických vlastností prúdenia v toku. Takéto riešenie je unikátne, nakoľko spôsobí narušenie sedimentačného a erózneho procesu v

koryte toku, ktoré sa bude prejavovať zvýšenou produkciou a sedimentáciou v koryte vodného toku a následne pri maximálnych prietokoch preplachovanie usadením do nižšie položených profilov s deštrukciou dna a brehových častí toku. Nastanú nové morfológické zmeny prirodzeného koryta toku s negatívnymi dôsledkami. Zanesením zdrže pred elektrárnou sa zníži plánovaná výroba elektrickej energie a zvýši sedimentácia s narastaním problémov so životným prostredím a to jeho odstraňovaním produktov zvýšenej sedimentácie."

Vyjadrenie OÚ: Posúdenie súladu navrhovanej činnosti "MVE Hronský Beňadik" s Konceptiou HEP vyplynulo z rozsahu hodnotenia, ktorý v rámci špecifických požiadaviek v bode 2.2.10 určil: Posúdiť súlad s Konceptiou HEP. V zámere sa uvádza, že navrhovaná MVE je v súlade s Konceptiou využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov Slovenska do roku 2030, ktorá bola schválená uznesením vlády SR č. 178/2011. Posun profilu a zmena množstva vyrobenej elektrickej energie by mali byť výhodnejším riešením, treba však uviesť súlad týchto zmien so správcom toku, resp. dátum pridelenia a zmeny daného profilu. Deklarovať výpočet predpokladanej ročnej výroby elektrickej energie v predmetnej lokalite a jej prínos z hľadiska naplnenia strategických cieľov koncepcie využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov SR do roku 2030 a záväzkov SR voči EÚ.

Špecifická požiadavka je spracovaná v rámci samostatnej prílohy č. 2.2.10 Posúdenie súladu MVE Hronský Beňadik s Konceptiou HEP, ktorá je súčasťou správy o hodnotení. Posúdenie navrhovanej činnosti voči Konceptii využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov Slovenska do roku 2030, ktorá bola schválená uznesením vlády SR č. 178/2011 bolo vykonané presne v zmysle úradom stanoveného rozsahu hodnotenia. V prílohe č. 2.2.10 je prevedené posúdenie súladu s Konceptiou HEP, vysvetlenie posunu profilu i uvedenie súladu týchto zmien so správcom toku.

Výpočet predpokladaného množstva vyrobenej elektrickej energie uvedený v správe o hodnotení bol vykonaný podľa štandardných technických postupov, ktoré túto činnosť upravujú, na základe hydrologických údajov od SHMÚ, výpočet je garantovaný odbornou projektantskou firmou.

K poslednej časti pripomienky v rámci odseku Príloha 2.2.10 je potrebné upresniť, že navrhovaná MVE Hronský Beňadik je prietočná a nie akumuláčná, tým nie je ovplyvnený prietok vody v rieke pod MVE.

Príloha č. 2.2.3 Štúdia zmeny ekologického stavu dotknutého vodného útvaru Hron SKR0004 vplyvom MVE Hronský Beňadik, vypracovaná Mgr. Slavomírom Vojtilom.

Krátkodobé merania zmien teploty vody na začiatku vzdutia a 1 km pod MVE Hronský Beňadik, realizované v novembri 2012 jasne poukazujú, že v mieste zdrže dochádzalo v tomto období k ohriatiu vody o 0,2 - 1 °C. V texte sa zároveň píše o takmer zanedbateľnom vplyve MVE Hronský Beňadik na teplotný režim toku v chladnom období. Merania sa však nerobili v letnom období, kedy aj sám autor štúdie predpokladá, že v zdrži dôjde k podstatne väčšiemu ohriatiu vody, a to o 3 °C. Štúdia na rieke Morava dokonca poukazuje o zvyšovaní teploty vody v zdrži až o 5 °C. K podobnému ohriatiu bude dochádzať aj v zdrži plánovanej MV E Hronský Beňadik. Výsledky štúdie by mohli v letnom období dopadnúť tak, že zdrž plánovanej MVE by na teplotný režim celého toku mala väčší vplyv.

Štúdia hodnotí vplyv iba jednej malej vodnej elektrárne na teplotný režim vodného toku. Napriek tomu nie sú vylúčené jej vplyvy na teplotný režim celého vodného útvaru a to hlavne počas dní nad 30 °C. Nad miestom plánovanej MVE Hronský Beňadik už stoja iné malé vodné elektrárne, a preto by štúdia mala hodnotiť ich kumulatívny vplyv na teplotný režim vodného útvaru. V prípade, že už stojace MVE majú preukázateľný negatívny vplyv, nepovolí výstavbu novej MVE.

Výsledky štúdie poukazujú, že MVE nemá vplyv na množstvo rozpusteného kyslíka, ale až 10 km pod zdržou. Chýbajú výsledky množstva rozpusteného kyslíka priamo v zdrži. Je veľký predpoklad, že množstvo rozpusteného kyslíka v zdrži bude podstatne nižšie, a to v

dôsledku spomalenia prúdenia vody a aj následkom následného prehriatia. Rieka tak výrazne stráca samočistiacu schopnosť minimálne na úseku vzdutia hladiny. Čo sa uvádza aj v samotnej štúdií. Pri anoxických podmienkach dokonca dôjde k úniku toxických látok z nahromadeného organického materiálu na dne zdrže. Plánová MVE Hronský Beňadik prispeje k celkovému zhoršeniu samočistiacej schopnosti rieky Hron a na vyše prispeje novým zdrojom znečistenia, ktoré vznikne pri hnilobnom rozklade organickej hmoty. Taktiež je potrebné uskutočniť štúdiu kumulatívneho vplyvu všetkých MVE, ktoré už na Hrone stoja.

Vyjadrenie OÚ: OÚ v rámci špecifických požiadaviek v bode 2.2.3 určil: Vyhodnotiť zmenu prietokového režimu Hrona a ďalších závislých parametrov (zvýšenie sedimentácie, zvýšenie teploty, zníženie obsahu kyslíka, zmena charakteru substrátov, vyhodnotenie zmien kvality vody, najmä chemických a biologických ukazovateľov, vzhľadom na zníženie samočistiacej schopnosti rieky), ktoré majú vplyv na zmenu hydromorfologických podmienok a môžu tak negatívne ovplyvniť akvatickú populáciu a tým môžu viesť k zhoršeniu stavu dotknutého vodného útvaru. Špecifická požiadavka je spracovaná v zmysle požiadavky rozsahu hodnotenia v rámci samostatnej prílohy č. 2.2.3 Štúdia zmeny ekologického stavu dotknutého vodného útvaru Hron SKR0004 vplyvom MVE Hronský Beňadik, ktorá je súčasťou správy o hodnotení.

Problematika vyhodnotenia teploty vody v Hrone z pohľadu navrhovanej činnosti štúdia rieši v kapitole 2.1. Vyhodnotenie potenciálneho vplyvu MVE Hronský Beňadik na teploty vody v rieke Hron resp. v dotknutom vodnom útvaru hodnotí, kde sa v samostatných častiach zaoberá porovnaním teploty vody nad a pod existujúcou MVE Hronská Dúbrava a zhodnotením analogickej lokality MVE Hodonín. V záverečnej časti Vyhodnotenie vplyvov analogických zdrží MVE Hronská Dúbrava a MVE Hodonín na teplotu rieky = predpokladané vplyvy MVE Hronský Beňadik na Hron podáva na základe vyššie hodnotených vstupov predpokladaný teplotný vplyv analogickej MVE Hronský Beňadik.

Problematika kvality vody je z pohľadu navrhovanej činnosti spracovaná v kapitole 2.2. Vyhodnotenie vplyvu MVE Hronský Beňadik na kvalitu vody, v ktorej hodnotí znečisťovanie povrchových vôd živinami, znečisťovanie povrchových vôd prioritnými látkami a látkami relevantnými pre SR, znečisťovanie povrchových vôd organickým znečistením a vplyv na režim obsahu kyslíka vo vode. Problematika sedimentácie je riešená v kapitole 2.3. Zmeny sedimentácie a zmena charakteru substrátov. Kapitola 2.4. sa zaoberá celkovým zhodnotením potenciálnej zmeny kvality vody vplyvom MVE Hronský Beňadik, kapitola 2.5. prevádza hodnotenie ekologického stavu po realizácii MVE Hronský Beňadik. Záverečná kapitola 3. prevádza zhodnotenie zabezpečenia eliminácie znečistenia prostredia spôsobeného realizáciou MVE Hronský Beňadik, jej súčasťou je i návrh opatrení na prevenciu znečistenia. Z prílohy je zrejmé, že v texte sú porovnávané údaje v rokoch 2005 -2014 v meracích staniách SHMÚ Banská Bystrica a Žiar nad Hronom. Miesta odberu sú na základe telefonického konzultácie s SHMÚ v rkm 175,8 a 131,5. OÚ akceptuje stanovisko, že v prílohe neboli dostatočne popísané.

Príloha č. 2.2.5 Návrh rozšíreného obtokového koridoru pri MVE Hronský Beňadik na Hrone, riešiteľ RNDr. Vladimír Druga.

Z hľadiska technického riešenia je rybovod navrhnutý lepšie ako iné rybovody, napriek tomu je otázne, na koľko bude účinný. Rozhodne nie na 100 %. V dokumente OP KŽP sa píše o vytváraní kontinuity rieky a odstraňovaní bariér, nie o ich vytváraní. Nie len z hľadiska migrácie rýb je nová bariéra nežiadúca s veľmi deštruktívnym charakterom pre celý tok.

Rybovod má byť splavný aj pre vodákov na člnoch/raftoch. Nie je však jasné, na akom mechanizme bude realizovaný chvíľkový zvýšený prietok v rybovode.

Pre vodákov bude predstavovať MVE Hronský Beňadik novú bariéru. Je predpoklad, že ich počet klesne. Výrazne tak utrpí turistický ruch a aj majitelia lodeníc. Pokiaľ sa po výstavbe MVE

Hronský Beňadik preukáže pokles tržieb, investor by sa mal zaviazat', že majiteľov lodeníc odškodní.

Vyjadrenie OÚ: Príloha č. 2.2.5. Návrh rozšíreného obtokového koridoru pri MVE Hronský Beňadik na Hrone je naplnením špecifickej požiadavky rozsahu hodnotenia č. 2.2.5. Návrh rybovodu odporúčame konzultovať správcom vodného toku.

Práve "rybovod - obtokový koridor" predstavuje navrhované opatrenie na elimináciu vplyvov, má za úlohu minimalizovať bariérovosť navrhovanej činnosti a to z hľadiska ichtyofauny, ale i z pohľadu vodnej turistiky - splavovania rekreačných člnov.

Z pohľadu ichtyofauny je dôležité, že náhradný biokoridor pre ryby je navrhnutý v súlade s metodickou príručkou ŠOP SR Spriechodňovanie bariér na tokoch (schválená dňa 2. 9. 2014 sekciou ochrany prírody a tvorby krajiny MŽP SR), pričom plní a väčšinou aj pozitívne prekračuje všetky požadované charakteristiky.

Z pohľadu splavovania vodákmi je problematika riešená v kapitole 2.5. Doriešenie vodného koridoru pre splavovanie rekreačných člnov štúdie č. 2.2.5., kde je detailne popísaný mechanizmus prekonávania plavidla cez "rybovod - obtokový koridor".

4.18. Občianske združenie Hron pre slobodné rieky (list č. 06/2016/MVE HB zo dňa 15. 12. 2016) vo svojom prípise zaujíma nesúhlasné stanovisko a trvá na nulovom variante, následne uvádza súbor pripomienok:

- Pripomienka č. 1

Predložený zámer je v SOH posúdený nadmieru tendenčne s dôrazom na nutnosť jeho realizácie z dôvodov hospodárskych, sociálnych a environmentálnych s tým, že žiadne negatívne vplyvy neboli identifikované a ak nejaké nepodstatné boli zistené, tieto budú eliminované navrhnutými opatreniami (preplachovanie zdrže, 100 % funkčný nadštandardný rybochod, nepravdepodobnosť plánovanej realizácie ďalších priečných hatí napr. MVE Psiare až po MVE Hronskú Dúbravu, náhradná výsadba brehových porastov, nenarušenie turistickej plavby - umožnením prenášania člnov, lavičky na sedenie, ...) a ako uvádza spracovateľ SOH, ak by sa zrealizoval len tento zámer a nie tie ostatné na rieke Hron - plánované na VÚ SKR0004, nebude mať tento zámer žiadne negatívne vplyvy, ale podľa autora SOH budú prevažovať vplyvy pozitívne, ktorými je výroba elektrickej energie bez spaľovania uhlia.

Spracovateľ SOH tvrdí, že verejný záujem na výrobe elektrickej energie v tomto novom súkromnom hydroenergetickom zdroji prevyšuje negatívne dôsledky, ktoré jeho realizácia prinesie pre dotknuté obce, krajinu, životné prostredie a tiež na rieke Hron ako biokoridoru nadregionálneho významu a tým aj negatívnych vplyvov na celé územie jej povodia.

Ako však vyplýva zo SOH jediným preukázateľne reálne pozitívnym prínosom tohto zámeru je ekonomický prínos súkromnej spoločnosti z predaja elektrickej energie, ktorý však bez štátnej podpory a benefitov - 2,5 až 3 násobných výkupných cien elektrickej energie garantovaných po dobu 15 rokov, daňových zvýhodnení a z veľkej miery nenávratného prefinancovania z fondov EU (včetně EIB), tento a ďalšie projekty MVE sú z ekonomického hľadiska a celospoločenského prínosu vysoko nerentabilné.

Vyjadrenie OÚ: Predmetom tohto posudzovania nie je politika SR v oblasti OZE. OÚ sa stotožňuje s názorom, že navrhovaná činnosť bude mať negatívny vplyv na vodný útvar a na možné zhoršenie jeho stavu, ako to vyplynulo aj z primárneho posúdenia nového infraštrukturálneho projektu, ale stavba bude môcť byť povolená, až po pozitívnom následnom posúdení, ktorého vykonanie je podmienkou tohto Záverečného stanoviska a aj podmienkou vydania územného rozhodnutia.

- Pripomienka č. 2

Environmentálne podmienky na rieke Hron sa za uplynulé obdobie radikálne zmenili k horšiemu stavu z hľadiska morfológických a hydrologických zmien a to hlavne narušením pozdĺžnej kontinuity rieky a habitatov vplyvom výstavby nových vodných stavieb priečných hatí MVE do

takej miery že v súčasnosti je vodný útvar SKE0004, do ktorého sa má zámer umiestňovať, klasifikovaný ako kandidát na výrazne zmenený vodný útvar, na ktorom bolo do roku 2015 potrebné zrealizovať nápravné opatrenia - tieto však doteraz neboli zrealizované.

Vo VÚ SKE0004 s vysokou prioritou realizovania boli v I. plánovacom období RSV naplánované opatrenia na elimináciu významného narušenia riečnej pozdĺžnej spojitosti habitatov a to spriechodnenie pre vodnú biotu a ryby troch už existujúcich priečných hatí MVE a sklzu pri Zvolene. Avšak stanovený záväzný termín ich realizácie do roku 2015 nebol zo strany MŽP - SVP doteraz splnený. Vo VÚ SKE0004 bola v roku 2012 zrealizovaná a uvedená do prevádzky ďalšia priečna hať MVE Hronská Dúbrava ako súkromná stavba, ktorá svojou haťou s výškou 4,5 m a zavzduťím vodného toku vytvára ďalšie výrazné narušenie riečnej pozdĺžnej spojitosti a to aj z dôvodov nefunkčnosti rybochodu (čo potvrdzuje aj Ekospol).

Vo VPS a PMP rieky Hron je tento VU SKE0004 označený ako „PR_NO“ čiže VU, na ktorom bolo nevyhnutné previesť NO - nápravné opatrenia a nie zhoršovať jeho ekologický stav výstavbou novej priečnej hate MVE.

Je nesporné a potvrdzuje to aj samotná SOH, že už pri súčasnom ekologickom stave VU bez zrealizovaných plánovaných NO by táto nová priečna hať (bezosporu environmentálna záťaž) znamenala ďalšie zhoršenie súčasného stavu vôd, čo je v priamom rozpore s RSV.

Povolením a zrealizovaním aj tohto zámeru by došlo k vytvoreniu už piatej z plánovaných 18. priečných hatí MVE na riečnom útvare povrchovej vody SKE0004 (a 17. z plánovaných 42 priečných hatí MVE na Hrone), čo znásobí a výrazne zmení prirodzenú štruktúru a charakter povrchových vôd, charakter a zloženie substrátu prenášaného v koryte pôvodne tečúcim vodným tokom, chemickú a biologickú kvalitu vody a to aj z dôvodov výrazného zníženia samočistiacej schopnosti rieky, úplné zastavenie neresovej migrácie a možného neresu vodných živočíchov a rýb - čiže základných faktorov, ktoré sú nevyhnutné pre poskytnutie vhodných habitatov a životne dôležité pre prežitie, genetickú výmenu a udržateľnosť akvatickej a suchozemskej príbrežnej populácie pôvodných rastlinných a živočíšnych druhov - hlavne pôvodných druhov rýb.

Vydanie z procesov EIA odporúčacieho stanoviska predtým, ako by bolo preukázané, že pre tento zámer činnosti je možné udelenie výnimky podľa čl.4.7, 4.8 a 4.9 RSV z dosiahnutia dobrého stavu vôd a/alebo preukázania, či tento zámer nebude príčinou zhoršenia stavu vôd VU SKE0004 (r. km. 174,5 - 82) a celého toku rieky Hron by bolo podľa nás bezprecedentným neodborným a neprofesionálnym konaním a tiež aj porušením zákona EIA, Vodného zákona a RSV.

Vyjadrenie OÚ : Požiadavka je akceptovaná čiastočne. OÚ vykonal telefonické konzultácie s VÚVH aj s OÚ Banská Bystrica, názory na to, kedy je potrebné vykonať posudzovanie infraštruktúrnych projektov podľa čl.4.7 RSV sa rôznia. OÚ požiadala mailom o vyjadrenie aj MŽP SR, odbor štátnej vodnej správy a rybárstva, do doby vypracovania tohto Záverečného stanoviska však nemá k dispozícii odpoveď. Nakoľko už bolo vykonané primárne posúdenie infraštruktúrneho projektu v zmysle metodiky MŽP SR „Postupy pre posudzovanie infraštruktúrnych projektov podľa článku 4.7 smernice Európskeho parlamentu“ a posúdenie predpokladá možné zhoršenie stavu, požiadavky čl.4.7. RSV budú ďalej riešené v následnom posúdení.

- Pripomienka č. 3

Vychádzajúc z poznania v súčasnosti reálneho stavu postupov posudzovania a povoľovania výstavby priečných hatí MVE v tomto VÚ ako aj na celej rieke Hron chceme upozorniť príslušné orgány rozhodujúce vo veci posudzovania a povoľovania, že tento nový plánovaný zámer činnosti je v zjavnom rozpore so smernicou WFD Európskeho parlamentu a Rady č. 2000/60/EC - Rámcová smernica o vodách (RSV) a smernicou Rady 92/43/EHS o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín, nakoľko predmetná vodná stavba sa umiestňuje do vodného útvaru PR_NO, ktorý bol predbežne vymedzený ako kandidát na HMWB z dôvodov zlého chemického stavu čistoty vody (vplyvom difúzných a bodových zdrojov znečistenia)

a vplyvom výrazných hydromorfologických zmien s podmienkou vo VP záväznej nutnosti do roku 2015 realizovania NO. Tieto však doposiaľ neboli zrealizované.

Vyjadrenie OÚ: V rámci prípravy 1. cyklu plánov manažmentu povodí vodný útvar SKR004 (rkm 174,5 – 82,00) bol na základe skríningu hydromorfologických zmien v útvaroch povrchovej vody predbežne vymedzený ako kandidát na výrazne zmenené vodné útvary (HMWB). Smernica EP a Rady č. 2000/60/EC je implementovaná v rámci Vodného plánu Slovenska. Predmetom tohto posudzovania však nie je rozsah a plnenie nápravných opatrení z Vodného plánu Slovenska. V aktualizovanom Vodnom pláne Slovenska z decembra 2016, Plán Manažmentu správneho územia povodia Dunaja sa prehľad konečného vymedzenia útvarov povrchových vôd ako HMWB (stav – október 2014) pre 2. plánovací cyklus v jednotlivých čiastkových povodiach uvádza v tab. 5.1.16. Pre druhý plánovací cyklus bolo v SÚP Dunaj celkovo vymedzených 86 výrazne zmenených útvarov (z toho 23 je so zmenenou kategóriou) a 75 umelých vodných útvarov. Ich zoznam a druh vodohospodárskej služby, ktorú poskytujú, je obsahom tab. 5.1.17 a tab. 5.1.18. Podľa týchto údajov nie je SKR0004 Hron v zozname vodných útvarov konečne vymedzených ako HMWB (výrazne zmenený vodný útvar). V prílohe 5.1 Vodného plánu je vyhodnotený ako NAT s priemerným ekologickým stavom a hydromorfologickým prvkom kvality HYMO 0. Treba však konštatovať, že toto zaradenie vychádza zo skríningu rokov 2009 – 2012, kedy bola uvedená do prevádzky MVE Hronská Dúbrava. Vodný plán Slovenska, stanovuje na elimináciu hydromorfologických vplyvov konkrétne opatrenia, kde jedným z opatrení pre spriechodnenie tokov a biotopov je napr. aj vybudovanie funkčných rybovodov resp. biokoridorov a tieto nápravné opatrenia sú stále platné.

- Pripomienka č. 44

Predkladaný a v SOH posudzovaný zámer činnosti MVE Hronský Beňadik nie je v súlade s plánovaným zámerom v schválenom strategickom dokumente Konceptia využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov SR do roku 2030 a ani z jeho aktualizáciou AKVHEP.

Evidentne ide o polohovo, konštrukčne, veľkostne a teda aj z hľadiska jeho negatívnych vplyvov na vodný tok diametrálne rozdielne zámery.

Kým predkladaný a v SOH posudzovaný zámer MVE Hronský Beňadik (v 1 a aj 2 variante) je umiestňovaný na rkm 85,3 a s plánovaným trojnásobným množstvom ročne vyrobenej elektrickej energie 6,42 GWh - pôvodný v koncepcii uvádzaný profil - zámer MVE Hronský Beňadik je na rkm 84,7 s jeho plánovanou ročnou výrobou 1,8 GWh. A ako uvádza MŽP a VUVH v databáze lokalít s technicky využiteľným hydroenergetickým potenciálom boli všetky profily MVE vybrané a posudzované pomocou trojdimenzionálneho matematického hladinového modelu tokov tak, aby sa v prípade ich hydroenergetického využitia navzájom hydraulicky neovplyvňovali.

V koncepcii schválený zámer MVE nebol v tejto SOH riešený ako jeden z variantov, ale len jednostranne zásadne zmenený bez toho, aby tento bol tiež posúdený podľa trojdimenzionálneho matematického hladinového modelovania.

(3D modelovanie prúdenia vody pri vodohospodárskych objektoch a hlavne v otvorených vodných korytách je mimoriadne nákladná a náročná vedecká úloha, ktorej vstupnými údajmi pre jej riešenie a jej výstupom resp. výsledkom sú práve tie technické riešenia, z ktorých MŽP pri navrhovaní profilov a výkonov MVE vychádzalo.)

Vyjadrenie OÚ: Správa o hodnotení bola spracovaná v zmysle požiadaviek zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov - prílohy č. 11 Obsah a štruktúra správy o hodnotení navrhovanej činnosti a príslušným orgánom určeným rozsahom hodnotenia. Súlad s Konceptiou využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov SR do roku 2030 je v správe o hodnotení v prílohe č. 2.2.10

- Pripomienka č. 5

V SOH, kap. C. Komplexná charakteristika a hodnotenie vplyvov na životné prostredie vrátane zdravia, sa uvádza:

„Za územie dotknuté výstavbu MVE Hronský Beňadik považujeme 3 km dlhý úsek Hrona (v rkm 84,82 - 87,83), začínajúci podhrábkou dna pod MVE v dĺžke cca 0,48 km až po koniec hydrodynamického vzdutia zdrže v dĺžke cca 2,53 km... „

„Záujmovým územím zámeru je jeho okolie, v ktorom sa už nepredpokladajú výraznejšie vplyvy na životné prostredie, ale prirodzene alebo administratívne gravituje k lokalite zámeru. V socio-ekonomickej oblasti je to katastrálne územie dotknutej obce Hronský Beňadik.

Niektoré vplyvy (napr. na ichtyofaunu) presiahnu takto vymedzené dotknuté a záujmové územie. Podobne i prínos výroby elektrickej energie sa bude týkať širšieho územia.“

Nesúhlasíme s týmto tvrdením, pretože podľa Vodného zákona a RSV základnou jednotkou plánovania v povodí je vodný útvar (ďalej len VU). V tomto prípade je to VU SKE0004 na rieke Hron v dĺžke od r.km 174,5 - až po r.km 82.

Podľa zákona je preto nutné komplexne plánovať, posudzovať a monitorovať každý nový zámer činností v rámci celého VU vychádzajúc z poznania a opísania jeho stavu ešte pred začatím plánovania nových zámerov - infraštruktúrnych energetických projektov, protipovodňových opatrení, odberov vôd či vypúšťania znečistených vôd, atď.

Vyjadrenie OÚ: Berie sa na vedomie. Správa o hodnotení bola spracovaná v zmysle požiadaviek zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov - prílohy č. 11 Obsah a štruktúra správy o hodnotení navrhovanej činnosti a príslušným orgánom určeným rozsahom hodnotenia.

- Pripomienka č. 6

Podľa zákona 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, platí:

§ 2

Účel zákona

e) získať odborný podklad na schválenie strategického dokumentu a na vydanie rozhodnutia o povolení činnosti podľa osobitných predpisov. (§16 Zákona o vodách, ...)

§ 18

(6) Ak sú viaceré navrhované činnosti v prevádzkovej alebo priestorovej súvislosti, možno vykonať ich spoločné posudzovanie.

§ 19

Posudzuje sa obdobie prípravy a uskutočňovania navrhovanej činnosti, a ak to odôvodňuje povaha navrhovanej činnosti, aj obdobie jej likvidácie, sanácie a rekultivácie najmä z hľadiska

a) únosného zaťaženia územia,²²⁾

c) kumulatívnych a súbežne pôsobiacich javov, a to v rôznych časových horizontoch a s uvážením ich nezvratnosti,

e) použitých metód hodnotenia a úplnosti informácií.

Podľa Smernice Rady 97/11/ES, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 85/337/EHS o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie tzv. EIA

PRÍLOHA III

VÝBEROVÉ KRITÉRIUM UVEDENÉ V ČLÁNKU 4 ODS. 3

1. Vlastnosti projektov

Projekty sa musia posudzovať najmä so zreteľom na:

- veľkosť projektu,

- prepojenie s inými projektmi,

V SOH sa však neuvádza súčasný skutkový stav VU SKE0004 a to hlavne z hľadiska prepojenia ostatných plánovaných zámerov MVE a ich vzájomných kumulatívnych vplyvov posudzovaného zámeru MVE Hronský Beňadik s ďalšími 15. plánovanými a v súčasnosti už pridelenými profilmi pre výstavbu hydroenergetických stavieb MVE, z ktorých väčšina z nich už má vydané

rozhodnutia zo zisťovacieho konania o tom, že zámer nie je potrebné posudzovať podľa zákona, alebo vydané súhlasné stanoviská z procesov EIA, alebo platné územné rozhodnutia o umiestnení stavby.

Vyjadrenie OÚ: Požiadavka je akceptovaná čiastočne. V rámci SOH navrhovateľ posúdil kumulatívny vplyv s VD Veľké Kozmálovce a MVE Hronský Beňadik. V stanovisku VÚVH z primárneho posúdenia je popísaný súčasný stav SKR0004 Hron, ktorý bol na základe skríningu hydromorfologických zmien v útvaroch povrchovej vody vymedzený ako kandidát na výrazne zmenené vodné útvary (HMWB). Na základe aktualizácie skríningu hydromorfologických zmien v útvaroch povrchovej vody v rámci prípravy 2. cyklu plánov manažmentu povodí je SKR0004 klasifikovaný ako NAT. V primárnom posúdení boli iidentifikované nové vplyvy, a to MVE Hronská Dúbrava, MVE Jalná a MVE Žiar nad Hronom. OÚ má za to, že kumulatívne vplyvy budú ďalej riešené aj v následnom posudzovaní podľa článku 4.7 RSV, ktorého vykonanie je jednou z podmienok tohto záverečného stanoviska.

- Pripomienka č. 7

V SOH sa uvádza že „Najvýznamnejším negatívnym vplyvom výstavby by bolo práve rozdelenie doteraz nefragmentovaného úseku rieky Hron na dva úseky: H. Beňadik - H. Dúbrava dlhého bezproblémových takmer 60 km a H. Beňadik - VN V. Kozmálovce dlhého len cca 12 km ...“.

Spracovateľ SOH vedome zavádza, pretože podľa neho do „bezproblémového takmer 60 km úseku vodného toku Hrona“ nezahrnul ostatné plánované zámery MVE - ba ani tie, ktorých sám bol spracovateľom a posudzovateľom v procesoch EIA - MVE Jalná a MVE Žiar nad Hronom. Pravdaže všetky s jeho odporúčaním za podmienky, že ak sa na tomto úseku rieky postaví len táto jedna (tá ktorú práve posudzuje) nebude to mať na rieku Hron žiadny negatívny vplyv.

V SOH uvádza len postavené a prevádzkované priečne hate VE - Veľké Kozmálovce, MVE Hronská Dúbrava, MVE Zvolen - s tým, že z hľadiska ich vzdialeností nebude mať posudzovaná MVE Hronský Beňadik žiadny negatívny a ani kumulatívny vplyv na VU a rieku Hron.

Vyjadrenie OÚ: Rovnaké ako pri pripomienke č.6.

- Pripomienka č. 8

V špecifických požiadavkách RH (2.2.11) bola daná požiadavka:

„Posúdiť kumulačný vplyv MVE s už existujúcimi susednými priečnymi bariérami na toku Hron. Posúdiť kumulačný vplyv VD a ostatných vodných stavieb na strednom toku rieky Hron, ako aj iné zámery (výstavba MVE v súvislosti s výstavbou blokov 3 a 4 atómovej elektrárne Mochovce a s tým súvisiace dopady - dodávka vody)“.

Táto požiadavka však nebola splnená, pretože ako uvádza spracovateľ SOH na str. 70, cit.: Posudzovanie vplyvu výstavby celej sústavy MVE na rieku Hron nepatrí do pôsobnosti navrhovateľa jednej MVE Hronský Beňadik. Kompetencie orgánov štátnej správy sú v tomto smere dané príslušnou legislatívou. Orgány štátnej správy z oblasti životného prostredia, ktoré sú zároveň dotknutými orgánmi toho konania, nepožadovali vo svojich vyjadreniach zaoberať sa požiadavkami posudzovania kumulatívnych vplyvov celej sústavy MVE na životné prostredie.

Nutnosť previesť takéto posudzovanie však požaduje nie len zákon ale aj strategický materiál “Konceptia využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov SR do roku 2030“, v ktorom sa uvádza: „...predkladaná databáza technicky využiteľných lokalít predstavuje 368 profilov. Objektívnosť ich posúdenia úzko súvisí aj s konkrétnym technickým riešením jednotlivých stavieb, ... Takéto posúdenie nie je možné zabezpečiť na úrovni koncepcie, ale len v rámci konkrétnych projektov.“

Vyjadrenie OÚ: Špecifická požiadavka 2.2.11 určená rozsahom hodnotenia je zapracovaná v správe o hodnotení v prílohe č. 2.2.11 Štúdia kumulačných vplyvov MVE Hronský Beňadik. Spracovateľ tejto prílohy vyhodnotil kumulačný vplyv v zmysle špecifickej požiadavky stanovenej rozsahom hodnotenia a smerníc EU. V rámci posudzovania konkrétnej MVE je možné posúdiť kumulatívne vplyvy len s existujúcimi projektmi, ktoré sú v jej dosahu. Navyše podľa Prílohy III.

Smernice EIA sa pri zisťovaní, či sa projekt bude posudzovať, berú do úvahy len projekty existujúce a schválené, ktoré sú v dosahu navrhovanej činnosti a nie projekty v štádiu prípravy.

- Pripomienka č. 9

Predkladateľ SOH, pri posudzovaní kumulatívnych povodňových vplyvov ľadochodov a v praxi bežne sa vyskytujúcich ľadových záataras, o to viac pri zamrzaní jestvujúcich a následne aj ďalších plánovaných priečných hatí MVE na rieke Hron, zámerne bagatelizuje tieto vplyvy či už svojimi svojiskými odborne nepodloženými subjektívnymi názormi na túto problematiku, ale aj neuvádzaním skutočností, že tu nejde len o zbavenia sa ľadu na tejto v zimnom období zamrzutej hladine manipuláciou výšky hate, ale aj o ich vypustenie do len niekoľko 100 m poniže plánovanej MVE Psiare a VN Veľké Kozmálovce. Taktiež s problematikou ľadochodov priplavovaných z ďalších plánovaných hatí MVE powyše tejto hate spracovateľ SOH vôbec neuvažuje.

Vyjadrenie OÚ: Riešenie problematiky ľadochodov stanovuje špecifická požiadavka 2.2.4 rozsahu hodnotenia. V správe o hodnotení sa jej venuje príloha č. 2.2.4 Štúdia povodňových vôd, kde je problematika riešená v rámci samostatnej požiadavky č. 4: Posúdiť vplyv navrhovanej činnosti na priechodnosť ľadov a na vznik sekundárnych prekážok - ľadových záataras, nakoľko v minulosti dochádzalo ku vzniku ľadových záataras na toku Hron aj v tejto oblasti. Vypracovať spôsob, ktorým bude investor zabezpečiť prevádzanie vlastných i priplavovaných ľadových kryh a srieňov cez profil hate tak, aby nedošlo k vzniku ľadovej celiny a k zaplaveniu oblasti nad haťou.“ Spracovateľ tu popísal spôsob manipulácie v prípade ľadochodov a rovnako poukázal na skutočnosť, že garantom procesu prepúšťania ľadov, ktorý sa týka celého povodia, je správca toku - SVP, a.s., ktorý má kompetenciu prostredníctvom manipulačných poriadkov a nariadení opatrení v konkrétnych situáciách vplývať na prevádzkovateľov jednotlivých MVE.

- Pripomienka č. 10

Zámer MVE Hronský Beňadik je podľa máp povodňového ohrozenia a povodňového rizika umiestňovaný do vymedzeného inundačného územia určeného na ľavostranné rozliatie sa rieky v čase jej povodňových stavov a tým zmiernenie a elimináciu prípadných povodňových dôsledkov na rýchlostnú cestu R1, železnicu a predovšetkým nižšie pod hrádzou MVE položenú obec Hronský Beňadik. Umiestňovanie takýchto stavieb do určeného inundačného územia je možné len za podmienky, že nedôjde k zmene funkcie takéhoto územia.

Podľa návrhu zámeru posudzovanom v SOH však na tomto území dôjde k radikálnej zmene odtokových pomerov, nakoľko povodňové prietoky až do veľkosti Q_{100} majú pretekať upraveným medzihrádzovým priestorom koryta. Je nesporné, že inundačné územie, ktoré v súčasnosti zmierňuje dôsledky povodňových stavov, už od podstatne menších povodňových prietokov (2. stupňa povodňovej aktivity), stratí svoju protipovodňovú funkciu a zrýchlený odtok vôd ohrádzaným korytom, o to s väčšou intenzitou a rýchlosťou povodňovej vlny zasiahne územie obce Hronský Beňadik a Psiare. Túto situáciu rozhodne nezlepší ani ďalšia plánovaná hať a hrádze MVE Psiare.

Vyjadrenie OÚ: Vysporiadanie sa s problematikou povodňového ohrozenia a povodňového rizika stanovuje špecifická požiadavka 2.2.4 rozsahu hodnotenia. V správe o hodnotení sa jej venuje príloha č. 2.2.4 Štúdia povodňových vôd, kde je problematika riešená v rámci samostatných požiadaviek č. 1: Vydokladovať súlad zámeru so Smernicou 1007/60/ES - zákon č. 7/2010 Z.z. a mapami povodňového ohrozenia a povodňového rizika rieky Hron v tomto území, č. 2: V štúdiu povodňových vôd zhodnotiť vplyv činnosti na protipovodňovú ochranu príľahlého územia. Posúdiť zvýšenie hladiny rieky Hron na všetky dotknuté obce vrátane obce Tekovská Breznica. Tiež preveriť tvrdenie, že v porovnaní s doterajším stavom dôjde zvýšením hladiny rieky Hron v dôsledku výstavby MVE k záplavám extravilánu aj intravilánu katastra Tekovská Breznica už pri oveľa nižších prietokoch rieky ako tomu bolo doteraz. Stanoviť úroveň hladiny Q_{100} na základe hydrotechnického výpočtu priebehu hladín a č. 3 Deklarovať kapacitu hate na prevedenie prietoku Q_{100} . Spracovateľ v prílohe č. 2.2.4 spracoval určenú špecifickú

požiadavku vysporiadania sa s problematikou povodňového ohrozenia a povodňového rizika, zároveň na základe výpočtov projektanta (výpočet bol vykonaný v hydrodynamickom programe HYDROCHECK) vyhodnotil, že navrhovaná činnosť nebude mať vplyv na odtokové pomery v dotknutom území.

- Pripomienka č. 11

Na zámer činnosti, ktorým sa predpokladajú zmeny prúdenia a hladiny spodných vôd, musí byť tiež posúdený podľa RSV (čl. 4.7). Posúdenie (príloha 2.2.2) však má len orientačný charakter nespĺňajúci ani zákonné náležitosti modelovania takýchto zmien a ani ich posúdenia podľa RSV.

Vyjadrenie OÚ: Správa o hodnotení bola spracovaná v zmysle požiadaviek zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov - prílohy č. 11 Obsah a štruktúra správy o hodnotení navrhovanej činnosti a príslušným orgánom určeným rozsahom hodnotenia. Požiadavka týkajúca sa RSV bola v rozsahu o hodnotení určená v špecifickej požiadavke "2.2.12 Preukázať súvislosť medzi RSV a navrhovanou činnosťou s požiadavkami článku 4.7. RSV. Primerane vyhodnotiť ekologický stav dotknutého útvaru povrchových vôd a to súčasný ako aj po výstavbe, v prípade predpokladaného zhoršenia stavu posúdiť splnenie podmienok pre uplatnenie výnimky podľa článku 4.7". Uvedená požiadavka je v zmysle a rozsahu stanovenými špecifickou požiadavkou 2.2.12 spracovaná v prílohe správy o hodnotení č. 2.2.12 Vyhodnotenie splnenia podmienok článku 4.7 Rámcovej smernice o vode v prípade vybudovania MVE Hronský Beňadik. Štúdia problematiku RSV vo vzťahu k navrhovanej činnosti rieši a vysvetľuje v časti "Požiadavka č. 2 - Preukázať súvislosť medzi navrhovanou činnosťou a požiadavkami článku 4.7. RSV. V prípade predpokladaného zhoršenia ekologického stavu posúdiť splnenie podmienok pre uplatnenie výnimky podľa článku 4.7." Požiadavka je akceptovaná čiastočne. OÚ vykonal telefonické konzultácie s VÚVH aj s OÚ Banská Bystrica, názory na to, kedy je potrebné vykonať posudzovanie infraštrukturálnych projektov podľa čl.4.7 RSV sa rôznia. OÚ požiadaval mailom o vyjadrenie aj MŽP SR, odbor štátnej vodnej správy a rybárstva, do doby vypracovania tohto Záverečného stanoviska však nemá k dispozícii odpoveď. Nakoľko už bolo vykonané primárne posúdenie infraštrukturálneho projektu v zmysle metodiky MŽP SR „Postupy pre posudzovanie infraštrukturálnych projektov podľa článku 4.7 smernice Európskeho parlamentu“ a posúdenie predpokladá možné zhoršenie stavu, požiadavky čl.4.7. RSV budú ďalej riešené v následnom posúdení.

- Pripomienka č. 12

Hoci sa SOH popri zákonom rozsahu zaoberá aj 19. špecifickými požiadavkami hodnotenia vplyvov, nezohľadňuje však v dostatočnej miere svojho rozsahu, odbornosti a hlavne objektívnosti a nestrannosti potrebné environmentálne, sociálne a ekonomické posúdenie tak, ako bolo požadované aj v stanoviskách a pripomienkach ŠOP, verejnosti a dotknutých obcí doručených podľa § 23 ods. 4 k predloženému zámeru činnosti.

V texte jednotlivých kapitol SOH nie je jediná zmienka alebo odvolanie sa na posudky, vedecké práce či štúdie odborných a vedeckých inštitúcií týkajúcich sa danej problematiky, ktoré takéto zámer prináša. V SOH nie sú dostatočne rozpracované, zdokumentované a relevantne dôkazovo podložené mnohé tvrdenia, hodnotenia a posudky, ktorých vypracovanie si predkladateľ zámeru sám u ich autorov ako fyzických osôb objednal. Spracovatelia k SOH priložených niektorých posudkov ako „Špecializovaných príloh“ sú súkromné osoby, ktoré sú zároveň uvedené aj ako riešitelia SOH - tieto posudky preto podľa nás nie je možné považovať za nezaujaté, objektívne a nezávislé.

Vyjadrenie OÚ: Správa o hodnotení bola spracovaná v zmysle požiadaviek zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov a určeného rozsahu hodnotenia. Zákon č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov neukladá povinnosť vypracovania hodnotiacej dokumentácie odborne spôsobilými osobami. V § 60 odst.3 zákona je uvedené, že obstarávateľ a

navrhovateľ môžu požiadať o vypracovanie oznámenia, zámeru, správy o hodnotení strategického dokumentu a správy o hodnotení činnosti aj právnické osoby alebo fyzické osoby evidované ministerstvom v osobitnom zozname odborne spôsobilých osôb na posudzovanie vplyvov na životné prostredie.

Odborná spôsobilosť sa vyžaduje na vypracovanie odborným posudkov podľa § 36 zákona. V prípade, ak zámer alebo správa o hodnotení neobsahuje potrebné náležitosti má príslušný orgán možnosť vrátiť dokumentáciu na doplnenie, podľa § 22 ods. 5 a § 31 ods. 4.

Okresný úrad nemôže spochybňovať odbornosť riešiteľského tímu, už len z toho dôvodu, že mnohí pracujú vo významných vedeckých inštitúciách SR alebo sú uznávané osobnosti vo svojom odbore.

- Poznámka k pripomienkam č. 9, 10, 11

Reakcia poisťovní na problematiku poistenia či pripoistenia si svojich nehnuteľností občanmi proti ich možnému zaplavovaniu spodnou vodou a záplavám v dôsledku výstavby a prevádzkovania takýchto zámerov činnosti v blízkosti a v obci bude zrejme taká istá, ako v prípade niektorých obyvateľov obci Jalná, kde práve podobný zámer na rieke Hron - MVE Jalná bol príčinou, že poisťovne nie len, že nechceli takéto zmluvy uzatvoriť, ale ani už uzatvorené predĺžiť a to aj napriek predloženiu podobných posudkov, či SOH a ZS z hodnotenia vplyvov.

Vyjadrenie OÚ : Pripomienku berie OÚ na vedomie, ale nemá kompetencie, aby riešil politiku poisťovní ohľadom nehnuteľností stojacich v inundačnom území.

- Pripomienka č. 13

Monitorovanie vplyvov zámeru (Prevádzkový monitoring) na stav vôd musí vychádzať a nadväzovať na Monitorovanie stavu vôd, ktorý predstavuje základný plánovací dokument pre realizáciu monitorovania vôd v rozsahu požiadaviek Smernice 2000/60/EC Európskeho Parlamentu a Rady (Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách) a vyhlášky MŽP č. 221/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zisťovaní výskytu a hodnotení stavu povrchových vôd a podzemných vôd, o ich monitorovaní, vedení evidencie o vodách a o vodnej bilancii, ekologického stavu, chemického stavu, ekologického potenciálu, kvantitatívneho stavu (podzemné vody) a monitorovania chránených oblastí.

Stanovenie a vypracovanie monitoringu len podľa zákona 24/2006 Z. z. nie je dostatočné a preto je ho nutné zosúladiť a vypracovať aj podľa článku 8 (príloha V. článok 21) Smernice 2000/60/EC Európskeho Parlamentu a Rady.

Tu chceme zdôrazniť, že programy monitorovania môžu vypracovávať (alebo sa na nich min. podieľať) na to poverené odborné organizácie ako - SHMÚ, VÚVH (SVP, ŠGÚDŠ) a musí byť vypracovaný v nadväznosti a v rozsahu tak, ako to určuje Metodika VÚVH Bratislava „Hydromorfologický monitoring pre hodnotenie ekologického stavu - GES, GEP vodných útvarov. Samotný projekt monitoringu vplyvov predmetnej MVE musí byť začlenený a byť súčasťou monitorovacieho plánu v rámci PMP rieky Hron a Programu opatrení.

Žiadame zapracovať do SOH, že monitorovanie priechodnosti t.z.v. rybochodu je len časťou hydromorfologického a hydrobiologického monitoringu“, ktorý sa na monitorovaných lokalitách musí vykonávať v súlade s „Metodikou“ a stanovených požiadaviek a podmienok aj ŠOP SR a SRZ v rámci Prevádzkového monitoringu.

Vyjadrenie OÚ: Podmienky ohľadom monitoringu navrhovanej činnosti sú v správe o hodnotení podrobne spracované v príslušnej časti správy v kapitole C.VI. Návrh monitoringu a poprojektovej analýzy, pričom sa budú prenášať aj do povoľovacieho procesu, v rámci povoľovacieho konania pre územné rozhodnutie a následne stavebné povolenie budú konkrétne došpecifikované. Stanovenie požadovaného monitoringu bude súčasťou procesu stavebného povolenia, určí ho príslušný povoľujúci orgán, v konečnom dôsledku bude súčasťou stavebného povolenia. Požiadavku OÚ čiastočne akceptuje v tom, že v podmienkach tohto Záverečného

stanoviska požaduje vypracovanie Projektu monitoringu v etape pred výstavbou, počas výstavby a počas prevádzky, pričom bude nevyhnutné vykonávať okrem iných aj ichtyologický prieskum a to v čase 5 rokov od spustenia do prevádzky..

- Pripomienka č. 14

Nesúhlasíme s vyčíslením hodnoty predpokladanej výšky škôd (6501 EUR/rok) na rybích spoločenstvách v dotknutom rybárskom revíry Hron č. 4.

Žiadame o vydokladovanie, prečo táto hodnota škody je rádovo niekoľkonásobne menšia, ako pri vyčíslení škôd pri MVE Jalná. (Spracovateľ a posudzovateľ zámeru a aj tzv. „nadštandardného“ rybochodu je tá istá firma).

Vyjadrenie OÚ: Požiadavka na vyčíslenie škôd na rybách je určená špecifickou požiadavkou 2.2.8 Prostredníctvom posudku vyčíslit hodnoty ichtyocenózy dotknutého zmeneného úseku rieky Hron a vyčíslit predpokladanú výšku škôd spôsobených výstavbou VD na rybnom hospodárstve dotknutého rybárskeho revíru. Správa o hodnotení uvedenú požiadavku rieši v prílohovej časti správy prílohou č. 2.2.8 Posudok vo veci finančného vyčíslenia hodnoty ichtyofauny rieky č. 4, revír č. 3-1050-1-1 z dôvodov výstavby MVE Hronský Beňadik, ktorú vypracoval RNDr. V. Mužík - spoločnosť Fish Consulting, s. r. o. OÚ nemá kompetenciu, aby spochybňoval prácu autora posudku, ktorým je popredný odborník v oblasti ichtyológie na Slovensku, a má v oblasti posudkov týkajúcich sa rybích spoločenstiev bohaté skúsenosti.

4.19. Občianske združenie Rieka – združenie na ochranu vodných tokov (list zo dňa 27. 12. 2016) vo svojom vyjadrení upozorňuje, konštatuje resp. uvádza pripomienky, tieto sú uvedené v nasledujúcom texte:

– Upozorňujeme na to, že navrhovateľ síce dodržal štruktúru správy o hodnotení územnoplánovacej dokumentácie podľa prílohy č. 11 k zákonu č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ale podcenil význam starších údajov, s ktorými by porovnal aktuálne údaje. Okrem toho účelovo zhodnotil efektivitu a funkčnosť navrhovaného opatrenia - rybovodu určeného na zmiernenie narušenia pozdĺžnej kontinuity vodného toku v oboch variantných riešeniach, pričom sa opiera iba o metodickú príručku MŽP SR bez akýchkoľvek údajov o funkčnosti rybovodov vybudovaných na slovenských riekach. V rámci oponentúry predmetnej publikácie od RNDr. Drugu bola kritizovaná Slovenským rybárskym zväzom práve absencia overenia funkčnosti rybovodov na slovenských riekach. Domnievame sa, že nesprávne a neodborne spracovateľ SOH MVE Hronský Beňadik stanovil aj kritéria na porovnanie jednotlivých variantov, kedy porovnáva neporovnateľné hodnoty, resp. účelovo zamieňa skutočné hodnoty v podobe zachovalého riečného ekosystému rieky Hron za prístup k miestnej prírodno-rekreačnej lokalite alebo revitalizácii mokrade. Revitalizácia malej mokrade s otáznym efektom nie je náhradou za riečny ekosystém s druhovým bohatstvom.

Napriek tomu, že SOH MVE Hronský Beňadik obsahuje aktuálne údaje, ktoré zabezpečili jednotlivé odborné štúdie, či už o ichtyofaune, hydrofaune alebo ekologických zmenách úlohou spracovateľa tejto správy bolo objektívne a odborne posúdiť kumulatívny vplyv navrhovanej vodnej stavby s vplyvom už existujúcich vodných stavieb (VD Kozmálovce, MVE Tekov, MVE Hronská Dúbrava), plánovanými MVE na rieke Hron v tesnom susedstve a v neposlednom rade zhodnotiť súčasný ekologický stav vody v rieke Hron. Samotný fakt, že spracovateľom je RNDr. Vladimír Druga - EKOSPOL, Banická 18, Malachov autor Metodickéj príručky o rybovodoch dokazuje zaujatosť pri posudzovaní predmetného investičného zámeru. Investor platí za posudzovanie zámeru a vyhotovenie správy o hodnotení a výsledkom je variant, ktorý si určí sám investor, ako je tomu aj v tomto prípade.

Vyjadrenie OÚ: Správa o hodnotení bola spracovaná v zmysle požiadaviek zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov –

prílohy č. 11 Obsah a štruktúra správy o hodnotení navrhovanej činnosti a príslušným orgánom určeným rozsahom hodnotenia. Správu o hodnotení nevypracoval iba RNDr. Vladimír Druga - EKOSPOL. RNDr. Vladimír Druga bol hlavným riešiteľom správy o hodnotení, k dispozícii mal riešiteľský tím, prílohové časti vypracovali autori špecializovaných príloh (títo spolupracovali i na implementácii záverov do príslušných častí správy o hodnotení). Zoznam riešiteľov je uvedený v kapitole C.XI. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali.

– Špecifické požiadavky:

– 2.2.11 Posúdiť kumulatívny vplyv MVE s už existujúcimi susednými priečnymi bariérami na toku Hron. Posúdiť kumulatívny vplyv VD a ostatných vodných stavieb na strednom toku rieky Hron, ako aj iné zámery (výstavba MVE v súvislosti s výstavbou blokov 3 a 4 atómovej elektrárne Mochovce a stým súvisiace dopady – dodávka vody). Posúdiť vplyv VD v zmysle koncepcie HEP s ohľadom na rkm Hrona 82,390, kde je navrhovaná MVE Psiare. V prípade realizácie tejto stavby by nebol zachovaný dostatočne dlhý prúdivý úsek vodného toku Hron a dochádzalo by ku kumulácii negatívnych vplyvov na hronský riečny ekosystém.

Posúdenie

Navrhovaná činnosť je posúdená v zmysle Prílohy III Smernice EIA s existujúcimi projektmi v dosahu činnosti - podrobne uvedené v prílohe č. 2.2.11, z ktorej vyberáme len závery:

Posúdenie kumulačného vplyvu MVE Hronský Beňadik s už existujúcou susednou priečnou bariérou VD V Kozmálovce v rkm 73,500: je zrejmé, že by medzi týmito dvoma bariérami ostalo len cca 12 km toku (nie odporúčaných 20 km v zmysle návrhu SAŽP-CKP Prešov, 2007), kvôli cca 5-kilometrovému vzdutiu nad VD V. Kozmálovce by pre prúdomilné ryby ostal len cca 7-kilometrový prúdivý nezmenený úsek Hrona, čiastočne oddelený od súvislého spojitého úseku rieky H. Beňadik - H. Dúbrava, dlhého bezproblémového takmer 60 km. Po spriechodní existujúcej migračnej bariéry VD V. Kozmálovce a realizácii MVE Hronský Beňadik s vyššie popísaným nadštandardným rybovodom, je predpoklad zmiernenia kumulatívneho vplyvu týchto vodných diel na tomto úseku rieky. V tejto súvislosti treba dodať: že projekt MVE Hronský Beňadik obsahuje návrh nadštandardného veľkorozmerného a pokojného obtokového prepážkového rybovodu, ktorého parametre sú v súlade s metodickou príručkou ŠOP SR Spriechodňovanie bariér na tokoch (schválenou sekciou ochrany prírody a tvorby krajiny MŽP SR) a sú v ňom zapracované poznatky z ichtyologického prieskumu (RNDr. Mužík, 2013), vrátane jeho monitoringu počas výstavby a prevádzky. Nakoľko jeho výstavbu a prevádzku budú výrazne usmerňovať kontrolné podmienky z procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie, je možné predpokladať jeho vysokú efektivitu a zachovanie pozdĺžnej kontinuity.

V rámci tohto vyhodnotenia si dovoľujem uviesť ako ichtyológ a znalec v odbore Vodné hospodárstvo, odvetvie Rybárstvo a rybníkárstvo, že navrhované rybovody nie je možné v žiadnom prípade považovať za nadštandardné. Šírka rybovodu by musela mať 1/3 šírky vodného toku, čo žiaden z variantných riešení nespĺňa. Okrem toho by rybovod mal mať charakter biokoridora (bypassu) bez vnútorných prekážok a podriaďovania sa prioritným energetickým záujmom. Okrem toho plánovaná výstavba ďalších vodných stavieb v strednom úseku rieky Hron, by mala za následok takmer nulovú funkčnosť rybovodov na vodných stavbách. Podobný stav, ktorý niekto chce docieľiť na rieke Hron možno pozorovať v súčasnosti na hornom Váhu nad VN Liptovská Mara. Je preto nepochopiteľné, ako môže niekto v odbornom dokumente akým je SOH nepreukázateľne zvyšovať efektivitu opatrení na zmiernenie fragmentácie vodného toku. Zánik prúdivého ekosystému a zánik populácií viacerých pôvodných reofilných druhov rýb, kde najviac sú ohrozené druhy európskeho významu - hrúz Kesslerov (*Gobio kessleri*), hrúz bieloplutvý (*Gobio albipinnatus*), lopatka

dúhová (*Rhodeus amarus*), mrena severná (*Barbus barbus*), mrena škvritá (*Barbus petenyi*) nie je reálne kompenzovať opatreniami navrhnutými v SOH MVE Hronský Beňadik.

Vyjadrenie OÚ: Problematika rybovodu je na základe špecifickej podmienky 2.2.5 určenej v rozsahu hodnotenia spracovaná v prílohe č. 2.2.5 Návrh rozšíreného obtokového koridoru pri MVE Hronský Beňadik na Hrone. Náhradný biokoridor pre ryby je navrhnutý v súlade s metodickou príručkou ŠOP SR Spriechodňovanie bariér na tokoch (príručka bola schválená dňa 2. 9. 2014 sekciou ochrany prírody a tvorby krajiny MŽP SR) a v spolupráci s odborníkom na ichtyofaunu RNDr. Vladimírom Mužikom, ktorý má prax na SRZ Žilina ako ichtyológ, dlhoročná prax v problematike ichtyofauny). V rámci projektu monitoringu bude funkčnosť rybovodu monitorovaná, počas projekčnej prípravy musí investor zabezpečiť také opatrenia, aby rybovod splňal požiadavky platného MP MŽP pre rybovody z júla 2015, tieto návrhy budú musieť byť odkontrolované a schválené environmentálnym dozorum, podľa výsledkov monitoringu a návrhov ichtyológa bude stavebník povinný zabezpečiť optimálne nastavenie morfológických a hydrologických parametrov rybovodu.

– 2.2.12 Preukázať súvislosť medzi RSV a navrhovanou činnosťou s požiadavkami článku 4.7.RSV. Primerane vyhodnotiť ekologický stav dotknutého útvaru povrchových vôd a to súčasný ako aj po výstavbe, v prípade predpokladaného zhoršenia stavu posúdiť splnenie podmienok pre uplatnenie výnimky podľa článku 4.7.

Podľa Vodného plánu Slovenskej republiky, ktorý predstavuje podľa vodného zákona strategický dokument je rieka Hron v úseku od rkm 174,50 do rkm 82,00 s dĺžkou 92,50 km kandidátom na HMWB/AWB. Ekologický stav vody (potenciál) tohto úseku vykazuje 3 triedu, nedosahujúci dobrý chemický stav. Zároveň je v ňom stanovené opatrenie na redukovanie vplyvov narušenej pozdĺžnej spojitosti. Posun termínu dosiahnutia cieľov je stanovený do roku 2027 a zároveň je stanovená technická nerealizovateľnosť v kombinácii s ekonomickým dôvodom. To znamená, že obnovu pozdĺžnej spojitosti nie je možné realizovať prostredníctvom MVE!!! Výstavba MVE Hronský Beňadik bude vždy v rozpore s RSV! Ďalšie prerušenie pozdĺžnej kontinuity rieky Hron zhorší jeho ekologický stav!

Vyjadrenie OÚ: Zhodnotenie vzťahu správy o hodnotení a problematiky vzťahu k RSV je uvedené vo vyjadrení k stanovisku Občianskeho združenia Hron pre slobodné rieky (list č. 06/2016/MVE HB zo dňa 15. 12. 2016) - viď pripomienka č. 11.

– Funkčnosť navrhovaných rybovodov je veľmi nízka a v spojitosti s rizikami uvedenými v SOH MVE Hronský Beňadik v kapitole VIII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracovaní správy o hodnotení na strane 96, kde sa uvádza: „Z doterajšej praxe vyplýva reálne riziko, že pri zmenách projektu v územnom a stavebnom konaní alebo pri zmenách projektu pred dokončením výstavby MVE by sa mohli do nich dostať aj úpravy mariace účel pôvodných environmentálnych návrhov. Tomuto sa zabráni len v prípade, že orgány životného prostredia stanovia navrhovateľovi podmienku povinného „autorského environmentálneho dozoru“ a bude vyžadovať nápravu zistených environmentálne škodlivých zmien v projektoch. Rizikom je tiež, že stavebná firma si zjednoduší výstavbu stavebných objektov MVE na úkor niektorých zdanlivo „nepotrebných“ ekologických prvkov a podmienok a tým zníži alebo zruší účinnosť naprojektovaného krajinnokoekologického riešenia. V tejto súvislosti uvádzame, že povinný autorský environmentálny dozor vôbec nie je garanciou na to, že stavba MVE sa bude realizovať v zmysle environmentálnych návrhov. Z tohto dôvodu je rozhodujúca kvalitatívna úroveň posúdenia navrhovanej činnosti v súlade s rozsahom hodnotenia.

Vyjadrenie OÚ: Berie sa na vedomie. Správa o hodnotení navrhuje pri príprave stavby i počas realizácie výstavby MVE environmentálny dozor i monitoring na celú stavbu, podobne súčasťou realizácie stavby bude i stavebný dozor. Požiadavky na environmentálneho dozora budú

stanovené v procese územného rozhodnutia a nadväzujúceho stavebného povolenia. Investor musí vypracovať Projekt monitoringu, ktorý bude schválený príslušným orgánom štátnej vodnej správy.

– Monitoring rybovodov by sa mal vykonávať medzinárodne uznávanými metódami. V súčasnosti na Slovensku ichtyológovia ani odborné a vedecké inštitúcie nedisponujú takýmto technickým vybavením. Dozor v podobe pracovníka záujmového združenia rybárov a riešiteľského kolektívu SOH je nešťastným riešením, ktoré poškodzuje dôveryhodnosť akéhokoľvek výstupu.

Vyjadrenie OÚ : Berie sa na vedomie. Monitoring rybovodu bude uvedený v projekte monitoringu na MVE Hronský Beňadik, tento bude súčasťou stavebného povolenia vydaného príslušným orgánom. V SOH, časť C VI. Návrh monitoringu a poprojektovej analýzy je uvedený návrh monitoringu rybovodu počas prevádzky podľa čl.4 bod c) Metodického pokynu MŽP SR z r. 2015- tento sa skladá napr. z nepretržitého automatického monitoringu pomocou kamery, občasných ichtyologických prieskumov pomocou PIT telemetrie a pod.

– Z hľadiska rybárskeho hospodárenia najrizikovejším vplyvom MVE je vytvorenie bariéry v toku a ovplyvnenie migrácie rýb a ostatných organizmov vodnej fauny rieky. Okrem toho aj zmena prúdivého (lotického) prostredia na stojaté (lenitické) prostredie. Ich lokálny škodlivý účinok na prírodu možno charakterizovať nasledovne:

– narušenie transportu materiálu a živín dolu tokom - obmedzením a spomalením pohybu plavenín a splavenín ako aj väčším ukladaním jemných sedimentov v zdrži,

– zhoršenie kvality vody z dôvodu kumulácie znečisťujúcich látok, nepriaznivé zmeny v kyslíkovom režime a zníženie samočistiacej schopnosti toku,

– obmedzenie migrácie rýb a ostatných vodných organizmov,

– narušenie oživenia toku zmenou dnového substrátu, zníženie potravných a reprodukčných možností rybích populácií,

– narušenie pobrežných biotopov - výrubom brehových porastov a odumretím vplyvom trvalého zatopenia koreňových systémov.

– Oveľa škodlivejší je synergický vplyv sústavy (kaskády) MVE na prírodu a krajinu. Pritom rybárstvo je poškodzované v najväčšom rozsahu. Zahusťovaním výstavby MVE dôjde:

– k premene prúdivej rieky (v ktorej žije prúdomilné rastlinstvo a živočíšstvo) na kaskádu prírodne chudobnejších vzdutí nad MVE a prehĺbení pod MVE, kde nebude môcť prežívať väčšina pôvodných druhov živočíšstva a rastlinstva, ktorá v súčasnosti vytvára prírodný charakter toku,

– k likvidácii pobrežných ekosystémov, a tým aj ku ekologicky významnej sérii prerušení biokoridorov,

– k zvýšeniu chemického aj bakteriologického znečistenia, ktoré je schopné pri nárazovom vypláchnutí väčším prietokom spôsobiť úhyn rýb,

– k strate samočistiacej schopnosti plytkej prúdivej vody,

– k zaneseniu súčasného piesčitého, štrkového, kamenitého alebo „ozeleneného“ dna, dôležitého v životnom cykle rýb, ale aj kyslíkotvorných mikroorganizmov,

– k zmene rýchlosti prúdenia vody a tým k radikálnej zmene pomerov vodného živočíšstva.

Vyjadrenie OÚ: Uvedené pripomienky sú spracované v príslušných kapitolách i v prílohovej časti správy o hodnotení v rámci špeciálnych príloh, ktorými sa naplňajú špeciálne požiadavky určené rozsahom hodnotenia.

– Poznámka k variantnosti zámeru: Oponenti prehradzovania riek zvyknú požadovať technickú schému bez výstavby priečnej hate (buď schéma pobrežných vodných mlynov s krátkymi náhonmi v časti koryta rieky alebo schéma pobrežných MVE s haťou do tretiny

šírky koryta), ktorá sa však nedá vytvoriť bez rizika prirodzenej straty prietokov pre ochudobnené koryto Hrona alebo pre odberný kanál ku MVE alebo rizika rapídne zníženej neefektívnej výroby: Pri derivačnej schéme bez zavzduťtia, by sa nedalo garantovať množstvo vody pretekajúce do koryta Hrona - prietok do Hrona by sa veľmi často svojvoľne menil, a to aj v neprospech požiadavky na zostatkový biologický prietok, a to podľa náhodného nárazového usadenia prirodzených náplavov po takmer každej veľkej vode. Následkom by bolo striedavé, síce , ale opakované „vysychanie“ hlavného koryta Hrona (katastrofické najmä pre bentos a ryby), inokedy „vysychanie“ koryta prítokového kanála k takto navrhutej MVE, kde by tiež uhynul bentos a ryby, a ktorá by v týchto obdobiach nevyrobila nič – vtedy by nebola obnoviteľným zdrojom energie (a asi by ťažko dokázala splatiť svoju zbytočnú výstavbu).

Toto zdôvodnenie považujeme za účelové bez argumentov. Rovnako by sme sa mohli opýtať, či pri haťovom type MVE je možné garantovať prietok vody? Prietok vody v koryte rieky Hron sa dá rozdeliť tak, aby sa zhodnocoval hydroenergetický potenciál a aby zostal zachovaný biologický prietok postačujúci na život hydrofauny. Absencia variantného riešenia derivačného typu MVE považuje za veľký nedostatok SOH MVE Hronský Beňadik, ktorý bude mať priamy vplyv na kvalitatívnu úroveň záverečného stanoviska.

Vyjadrenie OÚ: Správa o hodnotení bola spracovaná v zmysle požiadaviek zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov - prílohy č. 11 Obsah a štruktúra správy o hodnotení navrhovanej činnosti a príslušným orgánom určeným rozsahom hodnotenia. Variantnosť riešenia navrhovanej činnosti MVE Hronský Beňadik je určená právoplatným rozsahom hodnotenia - vid' časť I. Varianty pre ďalšie hodnotenie.

– Zámer a rovnako aj SOH MVE Hronský Beňadik priznáva, že "najlepšie podmienky pre život budú mať limnofilné druhy rýb". To jednoznačne znamená, že reofilné a potamodromné druhy z úseku buď úplne vymiznú, alebo sa ich abundancia signifikantne zníži. Keďže ide o úsek s ichtyofaunou typickou pre podhorskú zónu toku, zamýšľaná MVE predstavuje signifikantný negatívny zásah do zloženia rybieho spoločenstva (ichtyocenózy) takto zasiahnutého vodného útvaru. Táto zmena zloženia ichtyocenózy sa preukázateľne prejaví v znížení hodnoty Slovenského ichtyologického indexu (FIS), ktorý je základom Národnej metódy pre stanovenie ekologického stavu vôd podľa rýb v zmysle RSV.

– Porovnanie ekologickejšieho 2. variantu s nulovým variantom:

2. variant MVE je oproti 0. variantu environmentálne vhodnejší vďaka:

– očakávanej výrobe 6,42 GWh elektrickej energie alternatívnym spôsobom,
 – sľubovanej lokálnej revitalizácii časti mokraďového komplexu Remiatka zaplavením starého ramena a výsadbou lužného lesíka, čím by sa vytvorili podstatne vhodnejšie podmienky pre výskyt chránených druhov vtákov aj mokraďových rastlín, biotopov, bezstavovcov, obojživelníkov, plazov a cicavcov,

– náhradným výsadbám a zavodneniam, čím by sa v budúcnosti dosiahla vyššia frekvencia výskytu močiarnych typov vegetácie v území a tým by sa zvýšila floristická a fytoecologická pestrosť mokraďových biotopov, vrátane väčšieho výskytu oboch chránených biotopov Br2 a Lk10,

– vytvoreniu dvoch miestnych prírodno-rekreačných lokalít pre člnkárov, cyklistov aj peších.

Toto porovnanie je účelové a neodborné a rovnako neodborné je aj porovnanie 2. variantu s 0. variantom!

2. variant MVE je oproti 0. variantu environmentálne menej vhodný kvôli:

– nezachovaniu dostatočne dlhého prúdivého úseku vodného toku Hron medzi MVE Hronský Beňadik v rkm 85,300 a už existujúcou susednou priečnou bariérou VD V.

Kozmálovce v rkm 73,500, pričom kvôli cca 5-kilometrovému vzduti nad VD V. Kozmálovce by pre prúdomilné ryby ostal len cca 7-kilometrový nezmenený úsek Hrona (poznámka: nedostatočne dlhý prúdivý úsek vodného toku Hron by vznikol aj v prípade výstavby MVE Hronský Beňadik v rkm 85,300 a MVE Tekovská Breznica v rkm 91,45),

- viacerým narušeniam vodných biotopov veľkej rieky (s výskytom chránených druhov hrúz Kesslerov, hrúz fúzatý a boleň európsky) podľa RSV v úseku cca 2,5 - 3 km, a to vrátane výrazného potlačenia výskytu prúdomilných druhov rýb a bentosu, čiastočného obmedzenia migrácie rýb, vrátane zníženia počtu jedincov vodných vtákov v celom úseku (pri zachovaní existencie všetkých tunajších druhov),

- kvôli zmene kvality v 2,5 - 3 km Hrona podľa RSV - ukladaniu sedimentov (zmierniteľnému len čiastočne) a lokálnym zmenám teploty vody vo vzduchu,

Dopady na chránené, vzácne a ohrozené druhy rýb (podľa tabuľky 6. „Ekologické charakteristiky všetkých zistených druhov rýb v Hrone“ z ichtyologickej štúdie RNDr. Mužíka a podľa príslušných textov ichtyostúdie):

Z hľadiska zmeny stanovištných podmienok v rámci zdrže sa predpokladá lokálny dopad na reofilné litofily, t.j. na druhy, ktoré vyhľadávajú prúdivé prostredie, a ktoré sa neresia na štrkovitom substráte (**tučným** sú zvýraznené všetky tu zistené druhy rýb - podľa tab. 6, na ochranu ktorých sa vyhlasujú chránené územia - podľa prílohy č. 4 vyhlášky 24/2003):

- kaprovité: podustva severná, mrena severná a mrena Petiánova, **hrúz bielooplutvý**, hrúz fúzatý, **hrúz Kesslerov**, ploska pásavá, jalec hlavatý, jalec tmavý (je predpoklad, že aj litofil a reofil **holeň dravý** -poznámka *Drugu*): na neres budú migrovať do prúdiacich úsekov rieky, vzdušie im posluží ako prechodná potravná základňa, aj na zimovanie;

- plžovité: plž zlatistý zo zátopy vymizne;

- šťukovité: šťuka severná nájde vo vzduchu vhodný biotop pre život i rozmnožovanie.

Stav populácií vytypovaných druhov chránených rýb bude však závisieť aj od ekologického prístupu v zarybňovaní revíru a efektivity budúceho rybovodu, ako aj od vonkajších činiteľov ako je kvalita vody v Hrone (vypúšťanie odpadových vôd) a režim veľkých vôd (preplachovanie zdrže).

Zmeny prúdivosti vodného prostredia rýb: Najvýznamnejší negatívny vplyv MVE, ktorý sa nedá zmierniť. Vznikom trvalého vzdušia zdrže a možného prehĺbenia pod MVE sa zmení biologické osídlenie koryta Hrona vo väčšine vzdušia a aj vo väčšine prehĺbenia. Na dlhšom úseku dôjde k nahradeniu terajších prúdomilných organizmov nepôvodnými organizmami pomalých vôd. Dĺžka vzdušia býva rôzna, v konkrétnom prípade MVE Hronský Beňadik to je cca 2,5 km, čo predstavuje pre tangovaný úsek rieky Hron dosť veľkú záťaž.

V tangovanej oblasti sa vyskytujú zimoviská rýb a 1 výraznejšie neresisko, ktoré by nemali byť výstavbou MVE narušené. Kvôli ich dostupnosti je preto nutné zabezpečiť priechodnosť novej migračnej bariéry, ktorá umožní celoročnú migráciu všetkým vyskytujúcim sa druhom rýb v danom úseku Hrona.

Rozhodujúci vplyv na ichtyofaunu bude mať zmena prúdivého prostredia na takmer neprúdivé, len mierne tečúce. Tangovaný úsek opustia vývojové štádiá reofilných druhov - mreny, podustvy, jalca hlavateho, plosky, slíža, boleňa, a pod. Zmenená potravná ponuka zabahneného dna vzdušia zdrže priláka limnofilné a eurytopné druhy rýb ako sú kapry, liene, karasy, pleskáče, sumce, zubáče, šťuky, ostrieže a plotice.

Vznikne nový typ riečného habitátu so spomaleným prúdom, kde sa vytvoria nové možnosti a podmienky pre existenciu odlišnej vodnej fauny a vodnej flóry, než je v prúdiacej vode. Zmeny v prúdení (spomalená voda) nad stupňom pozitívne ovplyvní ryby pomaly tečúcich vôd (limnofilné), ryby indiferentné k prúdeniu (eurytopné) a negatívne ovplyvní prúdomilné (reofilné) druhy rýb. Lokálny negatívny dopad bude na druhy z čelade kaprovitých reofilov. Lokálnu zmenu pomerov v prúdení toku je vo vzťahu k stanovištným podmienkam možné

v širších súvislostiach vnímať aj ako miestnu diverzifikáciu vodného prostredia. Intenzívne prúdenie pod strojnou časťou hate bude vyhovovať reobiontom, reofilom a oxifilom.

– X.5. Porovnanie variantov navrhovanej činnosti a návrh optimálneho variantu, X.5.1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu

Kritériá označené (+) podporujú realizáciu zámeru MVE s revitalizačnými a rekreačnými opatreniami, kritériá označené (-) podporujú variant nerealizovať MVE.

Hlavnými environmentálnymi kritériami pre výber optimálneho variantu MVE Hronský Beňadik sú:

- 1) výroba elektrickej energie z alternatívneho zdroja, bez produkcie znečistenia alebo žiarenia - čiže nahradenie spaľovania fosílnych palív (+),
- 2) výroba elektrickej energie zo zdroja, ktorý je trvalo udržateľný v porovnaní s akýmkoľvek inými typmi elektrární (rovnaká efektivita výroby a dlhá životnosť - viac ako 50 rokov) bez závislosti na ďalších druhotných dodávkach domácej alebo zahraničnej suroviny (+),
- 3) čiastočné skomplikovanie (obmedzenie) migrácie rýb v nadregionálnom vodnom biokoridore Hrona (-),
- 4) lokálne narušenie (zmena) kvality prúdových vodných biotopov veľkej rieky podľa RSV (-),
- 5) narušenie brehových biotopov veľkej rieky v pobrežnom biokoridore Hrona (-),
- 6) celkové kumulatívne narušenie (zmena) prúdových vodných biotopov celej veľkej rieky, s výskytom chránených druhov hrúz Kesslerov, hrúz fúzatý a boleň európsky priamo v úseku plánovanej MVE (-),
- 7) lokálna revitalizácia mokradového komplexu Remiatka (+),
- 8) vytvorenie a sprístupnenie miestnej prírodno-rekreačnej lokality (+),
- 9) skomplikovanie splavovania na jednej z najsplavovanejších riek na Slovensku (-).

– Žiadame, aby došlo k doplneniu SOH MVE Hronský Beňadik o staršie údaje o ichtyofaune, údaje o funkčnosti existujúcich rybovodov na slovenských riekach, o stave populácii druhov európskeho významu a opakovanému posúdeniu navrhovanej činnosti s doplnením variantu o derivačný typ MVE. Podľa obsahu SOH MVE Hronský Beňadik a obsahu odborných štúdií nám vychádza, že možno odporučiť ako najvhodnejší nulový variant, pretože obidva takmer identické variantné riešenia prinášajú mnoho negatív a len jeden aj to zanedbateľný pozitívny prínos v podobe výroby elektrickej energie.

Vyjadrenie OÚ : Pripomienkovaná je jednostranne vybratá časť zo správy o hodnotení , z časti kapitoly X. Všeobecné zrozumiteľné záverečné zhrnutie - podkapitola X.5.2 Stanovenie poradia vhodnosti pre posudzované varianty a Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu. Na margo pripomienky je potrebné uviesť, že problematika ichtyofauny je komplexne spracovaná v príslušných častiach správy o hodnotení i v prílohovej časti. Uvedená problematika je riešená v zmysle požiadaviek zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov - prílohy č. 11 Obsah a štruktúra správy o hodnotení navrhovanej činnosti a príslušným orgánom určeným rozsahom hodnotenia.

4.20. Klub slovenských turistov (list zo dňa 23. 12. 2016) vo svojom stanovisku uvádza, že s výstavbou predmetného vodného diela (MVE) nesúhlasí, následne v stanovisku uvádza odôvodnenie:

1. Východiskovým materiálom, o ktorý sa opiera predkladateľ zámeru MVE Hronský Beňadik je aj po mnohých úpravách rozporuplný, nekoncepčný a účelovo schválený dokument „Koncepcia využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov na území SR do roku 2030“ (KVHEP), proti ktorému bola podaná sťažnosť Komisii Európskych spoločenstiev do Bruselu a v súčasnosti je v tejto veci vedené konanie proti Ministerstvu životného prostredia SR. V súčasnosti sa aktualizuje aj Vodný plán Slovenska, Plán manažmentu povodí, Plán manažmentu povodňového

rizika a prehodnocuje a aktualizuje sa KVHEP t.j. dokumenty, ktoré priamo súvisia aj s týmto zámerom.

Argumenty o potrebe plniť percentuálne záväzky Slovenska voči EU v oblasti výroby el. energie z obnoviteľných zdrojov padli v momente, keď MŽP muselo priznať, že aj veľké vodné elektrárne sú súčasťou obnoviteľných zdrojov výroby energie a tieto do spoločného mixu započítalo.

Slovensko má aktuálne dostatok výrobných kapacít energie pre vlastnú potrebu a v ďalšom období sa predpokladá ich výrazný prebytok aj bez realizácie tzv. ekologických zdrojov, medzi ktoré chybne počítajú aj MVE (vzhľadom na ich veľký negatívny vplyv na životné prostredie).

Podotýkame, že odborné štúdie už dávno preukázali, že produkcia metánu na planéte Zem („skleníkový plyn“ nereverzibilný tak ako CO₂ a cca 20 x agresívnejší ako CO₂) priehradami je oveľa väčšia, ako akoukoľvek inou ľudskou činnosťou. Takže boj priehradami proti globálnemu otepleniu je len dobre živý blud, ktorý niekomu prináša nadštandardné zisky.

Vyjadrenie OÚ - ide o prejavený názor opierajúci sa o hodnotenie energetickej politiky SR. Polemika/subjektívny názor na schválenú energetickú politiku SR nie je predmetom posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti MVE Hronský Beňadik.

2. Zámer výstavby MVE len budí dojem variantného spracovania (1 a 2), ale tieto sú v podstate úplne totožné, čo sa technického riešenia i vplyvu na životné prostredie týka. Rozdiel je len v kompenzačných opatreniach (zachovanie biotopov, náhradná výsadba a p.), kde u var. č. 2 sú tieto voči prírode veľkorysejšie. Autor teda neponúkol žiadnu inú variantu, ako získať z rieky elektrickú energiu bez toho, aby bola narušená jej kontinuita a to zo všetkými s tým spojenými dôsledkami na kvalitu vody, na vodný i brehový ekosystém, na jej rekreačné využitie a na bezpečnosť obyvateľstva.

Vyjadrenie OÚ: Variantnosť riešenia navrhovanej činnosti MVE Hronský Beňadik je určená právoplatným rozsahom hodnotenia - vid' časť 1. Varianty pre ďalšie hodnotenie.

3. Pri posudzovaní SOH z hľadiska ochrany vôd sa odvolávame najmä na:

- Rámcovú smernicu o vode (RSV)
- metodické usmernenia Európskej komisie k implementácii článku 4.7 RSV (najmä č. 20)
- rozsudok Súdneho dvora z 1. júla 2015 vo veci C-461/13, ktorý sa týka povinnosti členských krajín nepovolit' projekt, ktorý môže spôsobiť zhoršenie stavu útvaru vody
- Zákon č. 364/2004 Z. z - vodný zákon) a spôsob implementácie RSV v metodických usmerneniach - ak sú naše zákony a usmernenia v rozpore s citovanými európskymi dokumentmi, platia európske

Z hľadiska ochrany vôd je SOH vypracovaná v rozpore s požiadavkami RSV a metodickým dokumentom EK č. 20, čo uvádzame v nasledovných bodoch:

a) SOH neobsahuje vyhodnotenie podľa článku 4.7 RSV (hoci v bode 2.2.12 Rozsahu hodnotenia sa úrad snažil túto povinnosť určiť a SOH o tom dost' fádne a zavádzajúco vo svojej prílohe č. 2.2.12. pojednáva).

Toto vyhodnotenie sa musí urobiť vždy, keď sa projektom menia fyzikálne vlastnosti útvaru povrchovej vody (hydromorfologické zmeny) alebo úroveň hladiny podzemnej vody, a to bez ohľadu na veľkosť projektu. V zmysle článku 4.7 RSV pre MVE Hronský Beňadik musí byť urobené posúdenie predpokladaných účinkov projektu na zhoršenie stavu vodných útvarov (migračná prekážka, zmena rýchlosti prúdenia povrchovej vody, prehĺbenie dna vodného toku). Podľa metodického usmernenia EK č. 20 toto posúdenie musí byť vykonané v rámci procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov.

„Riziko možného zhoršenia stavu má byť posúdené v čase, keď sa o novom projekte a zmenách uvažuje. Pre projekty a zmeny spadajúce pod smernicu o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, musia členské štáty zabezpečiť, aby dotknutá verejnosť mala možnosť vyjadriť

stanovisko pred tým, než je projekt iniciovaný“. Z usmernenia vyplýva, že predbežné vyhodnotenie rizika zhoršenia projektu malo byť urobené orgánom štátnej vodnej správy v rámci vydania vyjadrenia k zámeru stavby podľa ustanovenia § 28 vodného zákona. V podmienkach vyjadrenia by malo byť uvedené, či je potrebné urobiť posudzovanie podľa článku 4.7, 4.8 a 4.9 Rámcovej smernice o vode (§ 16 ods. 6 písm. b, § 8 a § 9 vodného zákona). Samotné posúdenie podľa článku 4.7 musí byť súčasťou procesu vyhodnotenia vplyvov na životné prostredie. Povinnosť posudzovať hydromorfologické zmeny vyvolané novým projektom z hľadiska požiadaviek Rámcovej smernice o vode vyplývajú aj zo smernice č. 2014/52/EÚ, ktorou sa mení smernica 2011/92/EÚ o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (napr. recital 37, príloha IV bod 4. týkajúci sa hydromorfologických zmien spôsobených projektom). Naopak, procesný postup uvedený v internom (právne nezáväznom) dokumente Ministerstva životného prostredia SR z marca 2015 *„Postupy pre posudzovanie infraštruktúrnych projektov podľa článku 4.7 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES, ktorou sa ustanovuje rámec pôsobnosti spoločenstva v oblasti vodnej politiky“* je v rozpore s RSV a metodickým dokumentom EK č. 20. Navrhovaný procesný postup by vylúčil dotknutú verejnosť z pripomienkovania posúdenia podľa článku 4.7 RSV. Došlo by nielen k porušeniu RSV, ale aj Aarhuského dohovoru.

Na základe uvedených dôvodov požadujeme, aby posúdenie projektu MVE Hronský Beňadik podľa článku 4.7, 4.8 a 4.9 bolo súčasťou posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z v znení neskorších predpisov a výsledky posudzovania boli doplnené do SOH, nakoľko:

- Aktuálny stav bol vyhodnotený iba na základe sumárnych výsledkov uvedených vo Vodnom pláne Slovenska (základný monitoring útvaru SKR0004 v reprezentatívnom profile na konci vodného útvaru), čo nemožno považovať za reprezentatívne východiskové údaje pre posúdenie dopadov MVE Hronský Beňadik na stav vodného útvaru. Pre posúdenie projektu podľa článku 4.7 RSV je potrebné vychádzať z údajov získaných v rámci prevádzkového monitoringu (napr. pod MVE Hronská Dúbrava), resp. z vlastného účelového monitoringu v mieste, ktoré bude predstavovať neovplyvnený stav vodného útvaru nad MVE Hronský Beňadik. Tento bod bude slúžiť ako východiskový stav (neovplyvnený) pre porovnávanie dopadov stavby na stav vodného útvaru pod MVE po jej prípadnej výstavbe.

- Vyhodnotenie aktuálneho stavu vodného útvaru v mieste navrhovanej výstavby MVE musí obsahovať zistené hodnoty jednotlivých biologických prvkov kvality (fytoplanktón, makrofyty a fytoENTOS, bentické bezstavovce, fauna rýb), fyzikálno-chemických prvkov kvality a hydromorfologických prvkov kvality (hydrologický režim, priechodnosť rieky, morfologické podmienky) a ich zaradenie do tried ekologickej kvality podľa právne záväzných hodnôt klasifikačného systému platných pre daný typ vodného útvaru (R1(K2V)).

- Záverečné konštatovanie, že *„navrhovaná činnosť MVE Hronský Beňadik nebude mať negatívny vplyv na dotknutý vodný útvar SKR0004 Hron ako celok a nezhorší jeho súčasný ekologický stav“*, je nepodložené, nepravdivé a je v rozpore s predpokladanými zmenami fauny rýb a bentosu, ktoré poukazujú, že k zhoršeniu ekologického stavu vodného útvaru pravdepodobne dôjde. Záverečné vyhodnotenie je v rozpore s vyššie citovaným rozsudkom Súdneho dvora z 1. júla 2015, najmä jeho časti v znení: *„...členské štáty sú s výhradou udelenia výnimky povinné odmietnuť povolenie konkrétneho projektu, pokiaľ môže spôsobiť zhoršenie stavu útvaru povrchovej vody alebo ohrozuje dosiahnutie dobrého stavu povrchovej vody alebo dobrého ekologického potenciálu a dobrého chemického stavu takejto vody. Pojem „zhoršenie stavu“ útvaru povrchovej vody uvedený v článku 4 ods. 1 písm. a) v bode i) smernice 2000/60 sa má vykladať v tom zmysle, že o zhoršenie ide vtedy, keď sa stav prinajmenšom jednej z kvalitatívnych zložiek v zmysle prílohy V tejto smernice zhorší o jednu triedu, a to aj v prípade, že toto zhoršenie kvalitatívnej zložky nevedie k celkovo horšiemu zaradeniu útvaru povrchovej*

vody“. Z rozsudku vyplýva, že aj v prípade lokálneho zhoršenia stavu vôd v jednej kvalitatívnej zložke o jednu triedu (pravdepodobne fauna rýb) sa jedná o zhoršenie stavu vôd. Takýto projekt je možné povoliť len ako výnimku z environmentálnych cieľov, ktorá môže byť udelená iba v prípade splnenia podmienok článku 4.7, 4.8 a 4.9 RSV. Keďže v plánoch manažmentu povodí (Vodný plán Slovenska) nebola uvedená žiadna výnimka, ktorú Slovensko požaduje pre rozvojové projekty podľa článku 4.7 Rámcovej smernice o vode, čo je jedna z hlavných podmienok pre udelenie výnimky, orgány štátnej vodnej správy nemajú v súčasnosti možnosť udeľovať žiadnu výnimku podľa článku 4.7 RSV. Platí to aj pre MVE Hronský Beňadik.

Vyjadrenie OÚ : Správa o hodnotení bola spracovaná v zmysle požiadaviek zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov - v zmysle prílohy č. 11 Obsah a štruktúra správy o hodnotení navrhovanej činnosti a príslušným orgánom určeného rozsahu hodnotenia.

Spracovateľ správy o hodnotení v prílohe č. 2.2.12 na základe dostupných podkladov (Vodný plán Slovenska pre obdobie 2016 - 2021) vyhodnotil ako súčasný ekologický stav dotknutého útvaru povrchových aj jeho predpokladaný stav po výstavbe MVE. Nakoľko už bolo vykonané primárne posúdenie infraštrukturálneho projektu v zmysle metodiky MŽP SR „Postupy pre posudzovanie infraštrukturálnych projektov podľa článku 4.7 smernice Európskeho parlamentu“ a posúdenie predpokladá možné zhoršenie stavu, spracovateľ v správe o hodnotení zhodnotil aj podmienky výnimky podľa článku 4.7. OÚ telefonicky konzultoval termín posudzovania infraštrukturálnych projektov podľa článku 4.7 smernice RSV s VÚVH a Okresným úradom Banská Bystrica. Názory kompetentných sa rôznia. OÚ požiadala mailom o vyjadrenie aj MŽP SR, odbor štátnej vodnej správy a rybárstva, ale do času vypracovania tohto Záverečného stanoviska nemá odpoveď k dispozícii.

b) Príloha č. 2.2.3 (vyhodnotenie zmien ekologického stavu) taktiež nie je vypracovaná v zmysle požiadaviek článku 4.7 RSV podľa vyššie uvedených pripomienok a preto je nerelevantná a nebola tak splnená ďalšia z podstatných podmienok Rozsahu hodnotenia.

Vyjadrenie OÚ : K uvedenej pripomienke b) Príloha č. 2.2.3 je potrebné uviesť, že príslušný orgán v rámci špecifických požiadaviek v bode 2.2.3 určil: Vyhodnotiť zmenu prietokového režimu Hrona a ďalších závislých parametrov (zvýšenie sedimentácie, zvýšenie teploty, zníženie obsahu kyslíka, zmena charakteru substrátov, vyhodnotenie zmien kvality vody, najmä chemických a biologických ukazovateľov, vzhľadom na zníženie samočistiacej schopnosti rieky), ktoré majú vplyv na zmenu hydromorfologických podmienok a môžu tak negatívne ovplyvniť akvatickú populáciu a tým môžu viesť k zhoršeniu stavu dotknutého vodného útvaru. Špecifická požiadavka je spracovaná v zmysle požiadavky rozsahu hodnotenia v rámci samostatnej prílohy č. 2.2.3 Štúdia zmeny ekologického stavu dotknutého vodného útvaru Hron SKR0004 vplyvom MVE Hronský Beňadik, ktorá je súčasťou správy o hodnotení. Vzhľadom na absenciu monitoringu vplyvu vodohospodárskych stavieb na stav vôd v SR, pričom tento mal byť realizovaný kompetentnými organizáciami pre túto oblasť (MŽP, SHMÚ, VÚVH), spracovateľ na základe dostupných podkladov (Vodný plán Slovenska pre obdobie 2016 - 2021, hodnoty meraní zo staníc SHMÚ Žiar nad Hronom a Banská Bystrica, MVE Hodonín) vyhodnotil zmenu prietokového režimu a závislých parametrov podľa úradom stanoveného rozsahu hodnotenia. .

c) Príloha č. 2.2.2 (vplyv MVE Hronský Beňadik na podzemné vody) ako sa uvádza vo vyhodnotení, poznatky na základe ktorých bolo vykonané vyhodnotenie hladinových zmien, majú len orientačný charakter. Projekt, v dôsledku ktorého sa predpokladajú zmeny hladiny podzemnej vody, spadá taktiež pod článok 4.7 RSV. To znamená, že v rámci posudzovania vplyvov na životné prostredie musí byť vyhodnotený dopad stavby na kvantitatívny stav dotknutého, resp. dotknutých útvarov podzemnej vody. Rovnako ako pri hodnotení ekologického stavu vyhodnotenie musí vychádzať z aktuálnych údajov, to znamená, že musí obsahovať vyhodnotenie aktuálneho kvantitatívneho stavu dotknutého vodného útvaru, smerov prúdenia

podzemnej vody, hydraulickej spojitosti s útvarmi povrchovej vody a suchozemskými ekosystémami (mokrade). Príloha tieto požiadavky nespĺňa a vyhodnotenie je v rozpore s požiadavkami RSV.

Vyjadrenie OÚ: K pripomienke c) Príloha č. 2.2.2 je potrebné uviesť, že príslušný orgán v rámci špecifických požiadaviek v bode 2.2.2 určil: "V štúdiu podzemných vôd zhodnotiť vplyv výstavby vodného diela a súvisiaceho vzdutia vody v toku Hron na režim podzemných vôd, ich kvalitu a využívanie v dotknutej lokalite, ako aj dosah na zástavbu v samotnej obci Hronský Beňadik a obci Tekovská Breznica a navrhnúť monitoring stavu hladiny podzemných vôd v úseku ovplyvnenom stavbou pred a po ukončení výstavby vodného diela na základe modelu preukazujúceho zmeny prúdenia podzemných vôd. Navrhnúť opatrenia na elimináciu negatívnych vplyvov." Špecifická požiadavka je spracovaná v zmysle požiadavky rozsahu hodnotenia v rámci samostatnej prílohy č. 2.2.3 Vplyv MVE Hronský Beňadik na podzemné vody, ktorá je súčasťou správy o hodnotení. Posúdenie aj podzemných vôd podľa článku 4.7 RSV je proces mimo správu o hodnotení navrhovanej činnosti. Pre MVE Hronský Beňadik bolo vypracované primárne posúdenie od VÚVH, v ktorom je požadované vypracovanie následného posúdenia podľa čl. 4.7 RSV, avšak nie z dôvodu predpokladaného vplyvu na zhoršenie stavu podzemných vôd, a navrhovateľ ho bude riešiť v rámci povolovacích procesov. V zmysle stanoviska VÚVH z primárneho posúdenia bude stav útvarov podzemnej vody SK1000700P a SK200220FP počas výstavby ovplyvnený len lokálne a na ich stave ako celku sa tento vplyv neprejaví, vplyv MVE počas prevádzky sa na zmenu hladiny týchto útvarov podzemnej vody nepredpokladá.

d) Posúdenie súladu činnosti s Konceptiou využívania hydroenergetického potenciálu vodných tokov SR do roku 2030, ktorá bola schválená uznesením vlády SR č. 178/2011 je irelevantné. Ide o dokument, ktorý stratil platnosť vypracovaním dokumentu „Aktualizácia koncepcie využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov Slovenskej republiky do roku 2030“ (AKHEP), ktorý prešiel procesom SEA a ku ktorého vydalo Ministerstvo životného prostredia SR Stanovisko z 31. 07. 2015 (číslo: 3007/20153.4/pl). AKHEP sa stal súčasťou Vodného plánu Slovenska, ktorý vláda schválila uznesením vlády SR č. 6/2016 z 13. 1. 2016. Napriek skutočnosti, že finálna verzia ešte nebola schválená vládou SR (predpoklad schválenia je január 2017), nemožno súhlasiť s názorom, že stále platí pôvodná Konceptia z roku 2011. Vzhľadom na zmeny uskutočnené v AKHEP je nevyhnutné, aby navrhovaná činnosť bola posúdená s aktualizovanou Konceptiou. Zásadnou zmenou je napr. spomínaná zmena energetických cieľov po započítaní veľkých vodných elektrární do obnoviteľných zdrojov, ale najmä nové kritériá pre posudzovanie vhodnosti MVE v jednotlivých profiloch. Preto žiadame, aby kapitola 19.2 SOH a príloha 2.2.10 bola prepracovaná na základe posúdenia súladu činnosti s AKHEP.

Vyjadrenie OÚ: Posúdenie súladu navrhovanej činnosti "MVE Hronský Beňadik" s Konceptiou HEP vplyvulo z rozsahu hodnotenia, ktorý v rámci špecifických požiadaviek v bode 2.2.10 určil: Posúdiť súlad s Konceptiou HEP. Špecifická požiadavka je spracovaná v rámci samostatnej prílohy č. 2.2.10 Posúdenie súladu MVE Hronský Beňadik s Konceptiou HEP, ktorá je súčasťou správy o hodnotení. Posúdenie navrhovanej činnosti voči Konceptii využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov Slovenska do roku 2030, ktorá bola schválená uznesením vlády SR č. 178/2011 bolo vykonané v zmysle úradom určeného rozsahu hodnotenia. Z pohľadu posudzovania vplyvov nie je akceptovateľné, aby sa posudzovala navrhovaná činnosť voči dokumentu, ktorý ešte v súčasnosti nie je schválený príslušným orgánom.

e) Posúdenie kumulačného vplyvu MVE Hronský Beňadik a ostatných vodných stavieb na strednom toku Hrona, uvedené v prílohe 2.2.11, nie je možné považovať za splnenie tejto požiadavky. V tejto súvislosti poukazujeme na Stanovisko MŽP SR z 31. 07. 2015 (číslo: 3007/2015 3.4/pl) z posudzovania strategického dokumentu „Aktualizácia koncepcie využitia

hydroenergetického potenciálu vodných tokov Slovenskej republiky do roku 2030“, v ktorom bola táto povinnosť prenesená na investora, ktorý ju má zabezpečiť v rámci procesu posudzovania konkrétnych návrhov projektov. Uvádzame vybrané časti Stanoviska ako reakcie MŽP SR, sekcie vôd:

- *Reálne predpoklady negatívneho ovplyvnenia konkrétnych dotknutých území Natura 2000 projektmi MVE bude potrebné vyhodnocovať prostredníctvom primeraného posúdenia na úrovni projektu. Na tejto úrovni je potrebné riešiť aj kumulatívne vplyvy pôsobiace na dotknuté územia sústavy chránených území Natura 2000.*

- *Popis a zhodnotenie pravdepodobných účinkov implementácie programu výstavby MVE na ekologický stav povrchových vôd a chránené územia je uvedený v SoH a prílohách č. 1 a 2.; kumulatívny účinok navrhovaných stavieb na ekologický stav útvarov povrchovej vody a chránené územia bude predmetom posudzovania konkrétnych návrhov projektov.*

Napriek tomu, že súhlasíme s názorom posudzovateľa, že „posudzovanie vplyvu výstavby celej sústavy MVE na rieku Hron nepatrí do pôsobnosti navrhovateľa MVE Hronský Beňadik. Táto požiadavka by mala byť zohľadnená v procese schvaľovania a strategického posudzovania celoštátnej koncepcie využitia HEP s komplexným posudzovaním ucelených tokov a s dôrazom na zachovanie prirodzeného charakteru riek“, poukazujeme na skutočnosť, že ak nebudú vyhodnotené kumulatívne vplyvy navrhovaných MVE na stav vodných útvarov a územia chránené osobitnými predpismi Spoločenstva, dôjde k porušeniu článku 5 ods. 1 v spojení s bodom f) prílohy I k smernici 2001/42/ES. Rozpor týkajúci sa povinnosti vyhodnotiť kumulatívne vplyvy musia vyriešiť príslušné štátne orgány. Následne musí byť vyhodnotenie kumulatívnych vplyvov doplnené do SOH.

Vyjadrenie OÚ: Posúdenie kumulačného vplyvu MVE Hronský Beňadik a ostatných vodných stavieb na strednom toku Hrona je v zmysle naplnenia špecifickej požiadavky č. 2.2.11 spracované v prílohe č. 2.2.11 Štúdia kumulačných vplyvov MVE Hronský Beňadik. Spracovateľ tu vyhodnotil kumulačný vplyv - v zmysle rozsahu hodnotenia a smerníc EU. V rámci posudzovania konkrétnej MVE je možné posúdiť kumulatívne vplyvy len s existujúcimi projektmi, ktoré sú v jej dosahu. Navyše podľa Prílohy III. Smernice EIA sa pri zisťovaní, či sa projekt bude posudzovať, berú do úvahy len projekty existujúce a schválené, ktoré sú v dosahu navrhovanej činnosti a nie projekty v štádiu prípravy. Okrem toho pisateľom stanoviska uvedené „povinnosti“ kumulatívneho posúdenia jednotlivých projektov sa týkajú projektov, kde je predpoklad negatívneho pôsobenia na chránené územia - čo nie je prípad navrhovanej činnosti MVE Hronský Beňadik. V procese primárneho posúdenia sa uvažovalo aj s novými vplyvmi a to s MVE Hronská Dúbrava, MVE Jalná a MVE Žiar nad Hronom.

f) K problematike RSV súhrnne dodávame, že pri posúdení súladu projektu s Rámcovou smernicou o vode je nevyhnutné postupovať podľa relevantných európskych dokumentov. Okrem toho je nevyhnutné postupovať v súlade s podmienkami stanovenými v Stanovisku MŽP SR z procesu SEA. Ide predovšetkým o zásadnú požiadavku pre uplatňovanie článku 4.7 a povoľovanie výnimiek z environmentálnych cieľov, ktorá je v stanovisku definovaná nasledovne: „Profily s technicky využiteľným hydroenergetickým potenciálom vodných tokov budú využité na výstavbu malých vodných elektrární za predpokladu, že investor preukáže, že novým projektom nedôjde k zhoršeniu stavu útvaru povrchovej vody, resp. preukáže splnenie podmienok podľa §16 ods. 6 písm. b) vodného zákona a súčasne splní kritériá, zásady a podmienky stanovené touto koncepciou, ako aj kritériá vyplývajúce z právnych predpisov ochrany prírody a krajiny“. Už na základe predbežného posúdenia možných zmien ekologického stavu je vysoká pravdepodobnosť, že dôjde k zhoršeniu ekologického stavu minimálne u dvoch prvkov ekologickej kvality (bentické bezstavovce, fauna rýb). Nie je v kompetencii investora preukázať splnenie všetkých podmienok stanovených v článku 4.7, 4.8

a 4.9 RSV (napr. kumulatívne vplyvy, absencia zdôvodnenia výnimiek podľa článku 4.7 RSV, lepšia environmentálna voľba a iné).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti žiadame, aby príslušný orgán nepovolil výstavbu MVE Hronský Beňadik z dôvodu neschopnosti splniť podmienky článku 4.7, 4.8 a 4.9 Rámcovej smernici o vode.

Vyjadrenie OÚ: Navrhovaná činnosť je posudzovaná v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v správe o hodnotení sú v jednotlivých kapitolách zapracované špecifické požiadavky stanovené rozsahom hodnotenia určeným príslušným orgánom resp. v prílohovej časti sú uvedené samostatné odborné štúdie spracované na základe jednotlivých špecifických požiadaviek.

Požiadavka týkajúca sa RSV bola v rozsahu o hodnotení určená v špecifickej požiadavke "2.2.12 Preukázať súvislosť medzi RSV a navrhovanou činnosťou s požiadavkami článku 4.7. RSV. Primerane vyhodnotiť ekologický stav dotknutého útvaru povrchových vôd a to súčasný ako aj po výstavbe, v prípade predpokladaného zhoršenia stavu posúdiť splnenie podmienok pre uplatnenie výnimky podľa článku 4.7". Uvedená požiadavka je v zmysle a rozsahu stanovenými špecifickou požiadavkou 2.2.12 spracovaná v prílohe správy o hodnotení č. 2.2.12 Vyhodnotenie splnenia podmienok článku 4.7 Rámcovej smernice o vode v prípade vybudovania MVE Hronský Beňadik. Štúdia problematiku RSV vo vzťahu k navrhovanej činnosti rieši a vysvetľuje v časti "Požiadavka č. 2 - Preukázať súvislosť medzi navrhovanou činnosťou a požiadavkami článku 4.7. RSV. V prípade predpokladaného zhoršenia ekologického stavu posúdiť splnenie podmienok pre uplatnenie výnimky podľa článku 4.7." OÚ sa stotožňuje s názorom, že navrhovaná činnosť bude mať negatívny vplyv na vodný útvar a na možné zhoršenie jeho stavu, ako to vyplývalo aj z primárneho posúdenia nového infraštrukturálneho projektu, ale stavba bude môcť byť povolená, až po pozitívnom následnom posúdení, ktorého vykonanie je podmienkou tohto Záverečného stanoviska a aj podmienkou vydania územného rozhodnutia.

4.21. Miestna Organizácia SRZ - Nová Baňa (list zo dňa 27. 12. 2016) vo svojom stanovisku uvádza, že nesúhlasí s výstavbou malej vodnej elektrárne v katastri obce Hronský Beňadik. Ako dôvody uvádza:

- Prehradenie rieky Hron výstavbou MVE v mnohom nenávratne ovplyvní vodné živočíšstvo a tieto negatívne vplyvy

- sa dajú len čiastočne kompenzovať. Pokiaľ sa nezastaví fragmentácia rieky Hron a neobmedzia sa negatívne vplyvy existujúcich MVE, populácie viacerých pôvodných druhov rýb zaniknú.

- K všeobecným a najvýznamnejším negatívnym dopadom výstavby MVE patrí bariérový efekt - zabránenie či obmedzenie migrácie najmä rýb a bezstavovcov, zvýšená úmrtnosť na lopatkách turbín, zmena vodného režimu vrátane zmeny pohybu riečnych a potočných sedimentov (štrkopieskov), likvidácia brehových porastov a vyrušovanie.

V rieke Hron boli zaznamenané druhy rýb európskeho významu, ktorých populácie sú v súčasnosti ohrozené hrúz Kesslerov (*Gobio kessleri*), hrúz bieloplutvý (*Gobio albipinnatus*), lopatka dúhová (*Rhodeus amarus*), mrena severná (*Barbus barbus*), mrena a škvritá (*Barbus petenyi*). Podľa počtu zaznamenaných jedincov ohrozených druhov sú ich populácie už teraz výrazne ohrozené. Naša organizácia MO SRZ Nová Baňa pravidelne každoročne nasadzuje do Hrona aj hlavátku podunajskú (*Hucho hucho*). Povolenie MVE Hronský Beňadik, ako aj ktorejkoľvek inej MVE preukazateľne poškodí nielen ich biotop, ale aj ich populácie.

Priečna hrádza MVE na rieke Hron spôsobí spomalenie toku rieky Hron a následné ukladanie sedimentov na dno MVE. Tieto sedimenty - zabahnovanie spôsobuje vypudenie resp. úhyn pôvodných druhov rýb v danej lokalite.

- Preplavovanie priehrady spôsobí splavenie rýb pod priehradný múr, čím sa značne znižuje stav obsádky rýb nad priehradným múrom. Hlavne v zimných mesiacoch, kedy je ryba zazimovaná v priehrade a je v tzv. latentnom stave.
- Zvýšenie množstva ľadochodov v zimných mesiacoch spôsobí úhyn rýb kryhami ľadu, ktoré budú mať podstatne väčšiu hrúbku a početnejší výskyt z dôvodu spomalenia toku.
- Výstavbou MVE v danom úseku sa úplne zmení charakter obsádky rýb a zmení sa aj pásma toku.
- Priehradný múr zastaví migráciu rýb v celom úseku rieky Hron. Priečne bariéry výrazne obmedzia migráciu rýb a iných organizmov. Ani dobré biokoridory to plnohodnotne nenahradia. Rybochody (aj navrhovaný rybochod) nikdy nie sú rovnocennou náhradou pôvodného koryta. Tečie tu len zlomok pôvodného prietoku vody, čo už samo o sebe znamená bariéru. Ďalším nebezpečenstvom je ľudský faktor a to nedodržiavanie prevádzkového režimu. Môže sa stať, že najmä pri malých prietokoch cez rybochody netečie takmer žiadna voda. Sanitačný prietok počas minimálnej hladiny nezabezpečí prirodzenú migráciu rýb.
- Výstavbou MVE sa zruší výkon rybárskeho práva v danom úseku, množstvo rýb menších kategórií zahynie po prechode turbínou, ďalšie väčšie kategórie pravidelne priamo zahynú po vsatí do ochrannej siete v prírodnom kanále.

Vyjadrenie OÚ : Navrhovaná činnosť je posudzovaná v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v správe o hodnotení sú v jednotlivých kapitolách zapracované všetky špecifické požiadavky stanovené rozsahom hodnotenia určeným príslušným orgánom resp. v prílohovej časti sú uvedené samostatné odborné štúdie spracované na základe jednotlivých špecifických požiadaviek.

Problematika ichtyofauny je detailne spracovaná v príslušných častiach správy o hodnotení, dotýka sa jej najmä kapitola C.III.7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy - časť C.III.7.1. Vplyvy na vodné ekosystémy medzi Hronským Beňadikom a Tekovskou Breznicou a príloha č. 2.2.6 Ichtologická štúdia rieky Hron pre potreby povolovacích konaní vodného diela "MVE Hronský Beňadik" (kde je rozpracovaná i požiadavka rozsahu hodnotenia v rámci špecifickej požiadavky 2.2.6 Vypracovať ichtologickú štúdiu pre rieku Hron v dotknutej lokalite navrhovanej činnosti. Na základe ichtologického prieskumu v 2 lokalitách vyhodnotiť druhové zloženie rýb pred zahájením stavby, počas stavby a navrhnuť trojročný monitoring vplyvu stavby na vodnú biotu po ukončení stavby.), v ktorých sú hodnotené i vplyvy na ichtyofaunu.

Riešenie problematiky bariérového efektu rieši špecifická požiadavka rozsahu hodnotenia č. 2.2.5. Návrh rybovodu odporúčame konzultovať správcom vodného toku, ktorá je v správe o hodnotení rozpracovaná v príslušných častiach správy a ucelene v prílohe č. 2.2.5. Návrh rozšíreného obtokového koridoru pri MVE Hronský Beňadik na Hrone. Práve "rybovod - obtokový koridor" predstavuje navrhované opatrenie na elimináciu vplyvov, má za úlohu minimalizovať bariérovosť navrhovanej činnosti. Z pohľadu ichtyofauny je dôležité, že náhradný biokoridor pre ryby je navrhnutý v súlade s metodickou príručkou ŠOP SR Spriechodňovanie bariér na tokoch (schválená dňa 2. 9. 2014 sekciou ochrany prírody a tvorby krajiny MŽP SR), pričom plní a väčšinou aj pozitívne prekračuje všetky požadované charakteristiky.

- Správa by mala obsahovať aj zhodnotenie vplyvu vznikajúcej sústavy vodných elektrární (už vybudovaných ale aj plánovaných, ktoré nie sú všetky zahrnuté do posudzovania na rieke Hron, najmä z hľadiska negatívnych vplyvov na vodný ekosystém.

Vyjadrenie OÚ : Uvedená problematika je už vyhodnotená v stanovisku Občianskeho združenia Hron pre slobodné rieky (list č. 06/2016/MVE HB z 15. 12. 2016) v rámci pripomienky č. 8.

- Samotný posudok vo veci finančného vyčíslenia hodnoty ichtyofauny rieky Hron č. 4, revír č. 3-1050-1-1 z dôvodov výstavby MVE Hronský Beňadik podľa nášho názoru

nezohľadňuje skutočnú stratu na zníženej produkcii a autoreprodukcii z dôvodov ovplyvňovania riadneho lovu rýb počas výstavby i prevádzky predmetnej MVE.

Vyjadrenie OÚ : Uvedená problematika je už vyhodnotená v stanovisku Občianskeho združenia Hron pre slobodné rieky (list č. 06/2016/MVE HB z 15. 12. 2016) v rámci pripomienky č. 1

– v závere uvádzame, že vzhľadom na skutočnosti uvádzané v danom posúdení považujeme plánované vybudovanie MVE Hronský Beňadik na predmetnom úseku toku Hrona za nevhodné a s predmetnou stavbou MVE Hronský Beňadik nesúhlasíme.

Vyjadrenie OÚ : berie sa na vedomie. Správa o hodnotení bola spracovaná v zmysle požiadaviek zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v zmysle prílohy č. 11 Obsah a štruktúra správy o hodnotení navrhovanej činnosti a príslušným orgánom určeného rozsahu hodnotenia. Proces posudzovania bude ukončený vydaním záverečného stanoviska.

4.22. RNDr. Elena Fatulová, Bratislava (list zo dňa 15. 12. 2016) ako fyzická osoba predkladá stanovisko, v ktorom konštatuje, že z hľadiska ochrany vôd je SOH vypracovaná v rozpore s požiadavkami RSV a metodickým dokumentom EK č. 20 a rozsudkom Súdneho dvora. Zásadné pripomienky sú uvedené a zdôvodnené v nasledovných pripomienkach:

- Pripomienka č. 1 - pripomienka je zásadná

SOH neobsahuje vyhodnotenie MVE podľa článku 4.7 RSV. Toto vyhodnotenie sa musí urobiť v každom prípade, keď sa projektom menia fyzikálne vlastnosti útvaru povrchovej vody (hydromorfologické zmeny) alebo hladina podzemnej vody, a to bez ohľadu na veľkosť projektu. V zmysle článku 4.7 RSV pre MVE Hronský Beňadik musí byť urobené posúdenie predpokladaných účinkov projektu na zhoršenie stavu vodných útvarov z viacerých dôvodov (napr. vytvorenie migračnej prekážky, zmena rýchlosti prúdenia povrchovej vody, prehĺbenie dna vodného toku, zmena hladiny podzemnej vody). Podľa metodického usmernenia EK č. 20 toto posúdenie má byť vykonané v rámci procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov. Príslušný text uvádzame v plnom znení: „*The risk of deterioration of status occurring should be assessed at the time a new modification or alteration is being considered*” For modifications and alterations within the scope of the Environmental Impact Assessment Directive, Member States must ensure that the public concerned is given the opportunity to express an opinion before the project is initiated”. Voľný preklad: „*Riziko možného zhoršenia stavu má byť posúdené v čase, keď sa o novom projekte a zmenách uvažuje. Pre projekty a zmeny spadajúce pod smernicu o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, musia členské štáty zabezpečiť, aby dotknutá verejnosť mala možnosť vyjadriť stanovisko pred tým, než je projekt iniciovaný*”. Z citovaného usmernenia vyplýva, že predbežné posúdenie rizika zhoršenia ekologického stavu útvaru povrchovej vody a zmien hladiny podzemnej vody malo byť urobené už vo vyjadrení orgánu štátnej vodnej správy k zámeru stavby podľa ustanovenia § 28 vodného zákona. V podmienkach vyjadrenia malo byť uvedené, či je potrebné urobiť posudzovanie podľa článku 4.7, 4.8 a 4.9 Rámcovej smernice o vode (§ 16 ods. 6 písm. b, § 8 a § 9 vodného zákona). Samotné posúdenie podľa článku 4.7 musí byť súčasťou procesu vyhodnotenia vplyvov na životné prostredie. Procesný postup uvedený v internom (právne nezáväznom) dokumente Ministerstva životného prostredia SR z marca 2015 „*Postupy pre posudzovanie infraštruktúrnych projektov podľa článku 4.7 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ ES, ktorou sa ustanovuje rámec pôsobnosti spoločenstva v oblasti vodnej politiky*” je v rozpore s RSV a metodickým dokumentom EK č. 20. Navrhovaný procesný postup by vylúčil dotknutú verejnosť z pripomienkovania posúdenia podľa článku 4.7 RSV. Došlo by nielen k porušeniu RSV, ale aj Aarhuského dohovoru. Povinnosť posudzovať

hydromorfologické zmeny vyvolané novým projektom z hľadiska požiadaviek Rámcovej smernice o vode vyplývajú aj zo smernice č. 2014/52/EÚ, ktorou sa mení smernica 2011/92/EÚ o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (napr. recital 37, príloha IV bod 4. týkajúci sa hydromorfologických zmien spôsobených projektom). Taktiež poukazujem na odôvodnenie rozhodnutia NS SR k MVE Bzenica v znení „Zámer neposudzovať MVE Bzenica (v procese EIA) ignoruje Rámcovú smernicu o vodách (osobitne čl. 4.7 a nadväzujúce)“.

Na základe uvedených dôvodov nesúhlasím s návrhom, aby posudzovanie podľa článku 4.7 Rámcovej smernice o vode bolo vykonané až po vydaní záverečného stanoviska z posudzovania vplyvov na životné prostredie (EIA), a to v rámci samostatného procesu (pred územným konaním), ktorého sa verejnosť nemá možnosť zúčastniť (pripomenkovať). V tejto súvislosti poukazujem aj na možnosť, resp. pravdepodobnosť, že z procesu EIA môže vyjsť kladné stanovisko a z procesu posudzovania podľa článku 4.7 RSV nesúhlasné stanovisko. Preto požadujem, aby posúdenie projektu MVE Hronský Beňadik podľa článku 4.7, 4.8 a 4.9 bolo súčasťou posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov a výsledky posudzovania boli doplnené do SOH.

Vyjadrenie OÚ : berie sa na vedomie, akceptuje sa čiastočne. Súčasne platná legislatíva SR vrátane zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov ani zákona č. 364/2004 o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) nikde nestanovuje, že posúdenie podľa článku 4.7 Rámcovej smernice o vode má byť súčasťou posudzovania podľa zákona č. 24/2006 Z. z. Pre uvedenú problematiku MŽP SR vydalo metodické usmernenie „Postupy pre posudzovanie infraštruktúrnych projektov podľa článku 4.7 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ ES, ktorou sa ustanovuje rámec pôsobnosti spoločenstva v oblasti vodnej politiky (marec 2015)“, v ktorom sa v závere v časti III. Postupy pre OŠVS v rámci posudzovania nových infraštruktúrnych projektov podľa §16 ods. 6 písm. b) vodného zákona (čl. 4.7 RSV) mimo iné uvádza - citujem: "Toto posúdenie podľa čl. 4.7 RSV nie je možné stotožňovať s posúdením projektu v rámci procesu EIA podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov. Tieto procesy posudzovania prebiehajú samostatne a vzájomne sa nenahrádzajú." OÚ vykonal telefonické konzultácie s VÚVH a OÚ Banská Bystrica, názory sa rôznia, preto mailom oslovil MŽP SR, odbor štátnej vodnej správy a rybárstva, ale do doby vydania tohto Záverečného stanoviska nebolo vyjadrenie k dispozícii. Pre MVE Hronský Beňadik bolo vykonané tzv. primárne posúdenie, z jeho výsledkov sa predpokladá možné zhoršenie vodného útvaru SKR0004 Hron a preto bude nutné následné posúdenie, ktoré bude podkladom pre vydanie územného rozhodnutia, čiže bez kladného následného posúdenia, nebude môcť byť stavba povolená. Účasť verejnosti je zabezpečená už zo samotného zákona o posudzovaní vplyvov a to na základe §24, ods. 2, podľa ktorého má dotknutá verejnosť právo účastníka konania v konaniach o posudzovaní navrhovaných činností a následne postavenie účastníka v povoľovacom konaní – ak uplatní postup podľa ods.3 alebo 4 – čiže prejaví záujem. Verejnosť má tiež právo podať v zmysle §27 ods. 4 odvolanie voči vydanému záverečnému stanovisku, aj keď nebola účastníkom konania.

- Pripomienka č. 2 - pripomienka je zásadná

Žiadam vypustiť a prepracovať prílohu 2-2-12 SOH. Podľa názvu predmetná príloha má obsahovať „Vyhodnotenie splnenia podmienok článku 4.7 Rámcovej smernice o vode v prípade vybudovania MVE Hronský Beňadik“, a to na základe požiadavky Okresného úradu Žarnovica, ktorý určil špecifickú požiadavku v znení: "Okresný úrad Žarnovica, odbor starostlivosti o životné prostredie v Rozsahu hodnotenia MVE Hronský Beňadik určil špecifickú požiadavku č. 2.2.12 v nasledujúcom znení: „Preukázať súvislosť medzi navrhovanou činnosťou a

požiadavkami článku 4.7. RSV. Primerane vyhodnotiť ekologický stav dotknutého útvaru povrchových vôd, a to súčasný ako aj po výstavbe, v prípade predpokladaného zhoršenia stavu posúdiť splnenie podmienok pre uplatnenie výnimky podľa článku 4.7". Som toho názoru, že uvedená požiadavka nebola splnená z nasledovných dôvodov:

- Aktuálny stav bol vyhodnotený iba na základe sumárnych výsledkov uvedených vo Vodnom pláne Slovenska (základný monitoring útvaru SKR0004 v reprezentatívnom profile na konci vodného útvaru). Takéto vyhodnotenie nie je možné považovať za postačujúce východiskové údaje pre posúdenie dopadov MVE Hronský Beňadik na stav vodného útvaru. Pre posúdenie projektu podľa článku 4.7 RSV je potrebné vychádzať z údajov získaných v rámci prevádzkového monitoringu (napr. pod MVE Hronská Dúbrava) alebo z vlastného účelového monitoringu v mieste, ktoré bude predstavovať neovplyvnený stav vodného útvaru nad MVE Hronský Beňadik. Podľa návrhu MŽP SR povinnosť investora zabezpečiť účelový monitoring (vrátane zistenia východiskového stavu) má byť zakotvená v aktualizovanej koncepcii. Tento monitorovací bod bude reprezentovať východiskový (neovplyvnený) stav a bude slúžiť pre porovnávanie dopadov stavby na stav vodného útvaru pod MVE počas jej výstavby a prevádzky.

- Vyhodnotenie aktuálneho stavu vodného útvaru v mieste navrhovanej výstavby MVE musí obsahovať zistené hodnoty jednotlivých biologických prvkov kvality (fytoplanktón, makrofyty a fytobentos, bentické bezstavovce, fauna rýb), fyzikálno-chemických prvkov kvality a hydromorfologických prvkov kvality (hydrologický režim, priechodnosť rieky, morfológické podmienky) a ich zaradenie do tried ekologickej kvality podľa právne záväzných hodnôt klasifikačného systému platných pre daný typ vodného útvaru (R1(K2V).

- Záverečné konštatovanie, že „navrhovaná činnosť MVE Hronský Beňadik nebude mať negatívny vplyv na dotknutý vodný útvar SKR0004 Hron ako celok a nezhorší jeho súčasný ekologický stav“, je nepodložené a pravdepodobne nepravdivé, keďže je v rozpore s predpokladanými zmenami fauny rýb a bentosu, ktoré poukazujú, že k zhoršeniu ekologického stavu vodného útvaru pravdepodobne dôjde. Záverečné vyhodnotenie (resp. názor riešiteľa) je v rozpore s vyššie citovaným rozsudkom Súdneho dvora z 1. júla 2015, najmä jeho časti v znení: „...členské štáty sú s výhradou udelenia výnimky povinné odmietnuť povolenie konkrétneho projektu, pokiaľ môže spôsobiť zhoršenie stavu útvaru povrchovej vody alebo ohrozuje dosiahnutie dobrého stavu povrchovej vody alebo dobrého ekologického potenciálu a dobrého chemického stavu takejto vody. Pojem „zhoršenie stavu“ útvaru povrchovej vody uvedený v článku 4 ods. 1 písm. a) v bode i) smernice 2000/60 sa má vykladať v tom zmysle, že o zhoršenie ide vtedy, keď sa stav prinajmenšom jednej z kvalitatívnych zložiek v zmysle prílohy V tejto smernice zhorší o jednu triedu, a to aj v prípade, že toto zhoršenie kvalitatívnej zložky nevedie k celkovo horšiemu zaradeniu útvaru povrchovej vody“. Z rozsudku vyplýva, že aj v prípade lokálneho zhoršenia stavu vôd v jednej kvalitatívnej zložke o jednu triedu (pravdepodobne fauna rýb) sa jedná o zhoršenie stavu vôd. Takýto projekt je možné povoliť len ako výnimku z environmentálnych cieľov, ktorá môže byť udelená iba v prípade splnenia podmienok článku 4.7, 4.8 a 4.9 RSV. Keďže v plánoch manažmentu povodí (Vodný plán Slovenska) nebola uvedená žiadna výnimka, ktorú Slovensko požaduje pre rozvojové projekty podľa článku 4.7 Rámcovej smernice o vode, čo je jedna z hlavných podmienok pre udelenie výnimky, orgány štátnej vodnej správy nemajú v súčasnosti možnosť udeľovať žiadnu výnimku podľa článku 4.7 RSV. Platí to aj pre MVE Hronský Beňadik.

Vyjadrenie OÚ- ide sa o názor autora pripomienky, ktorý vychádza z presvedčenia, že povinnou súčasťou správy o hodnotení je i posúdenie navrhovanej činnosti podľa článku 4.7 RSV.

Spracovateľ SOH v prílohe č. 2.2.12 na základe dostupných podkladov (Vodný plán Slovenska pre obdobie 2016 - 2021) vyhodnotil ako súčasný ekologický stav dotknutého útvaru

povrchových aj jeho predpokladaný stav po výstavbe MVE. Nakoľko už bolo vykonané primárne posúdenie infraštruktúrneho projektu v zmysle metodiky MŽP SR „Postupy pre posudzovanie infraštruktúrnych projektov podľa článku 4.7 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES, ktorou sa ustanovuje rámec pôsobnosti spoločenstva v oblasti vodnej politiky“ a posúdenie predpokladá možné zhoršenie stavu, spracovateľ v SOH rovnako zhodnotil aj podmienky výnimky podľa článku 4.7. RSV. Posúdenie podľa článku 4.7 RSV je proces mimo SOH navrhovanej činnosti a navrhovateľ ho bude riešiť v rámci povoľovacích procesov, ako bolo vysvetlené pri vyjadrení pri pripomienke č.2

- Pripomienka č. 3 - pripomienka je zásadná

Žiadam vypustiť a prepracovať prílohu 2-2-3 "Štúdia zmeny ekologického stavu dotknutého vodného útvaru Hron SKR0004 vplyvom MVE Hronský Beňadik", a to na základe dôvodov uvedených v odôvodnení pripomienky č. 2.

- Pripomienka č. 4 - pripomienka je zásadná

Žiadam vypustiť a prepracovať prílohu 2-2-2 Vplyv MVE Hronský Beňadik na podzemné vody. Ako sa uvádza vo vyhodnotení, poznatky na základe ktorých bolo vykonané vyhodnotenie hladinových zmien, majú len orientačný charakter. Zdôrazňujem, že projekt, v dôsledku ktorého sa predpokladajú zmeny hladiny podzemnej vody, spadá pod článok 4.7 RSV. To znamená, že v rámci posudzovania vplyvov na životné prostredie musí byť vyhodnotený dopad MVE na kvantitatívny stav dotknutého, resp. dotknutých útvarov podzemnej vody. Rovnako ako pri hodnotení ekologického stavu vyhodnotenie musí vychádzať z aktuálnych údajov, to znamená, že musí obsahovať vyhodnotenie aktuálneho kvantitatívneho stavu dotknutého vodného útvaru, vyhodnotenie režimu podzemných vôd z údajov monitorovania hladín podzemnej vody (hydroizohypsy pre maximálny, priemerný a minimálny stav), vyhodnotenie smerov prúdenia podzemnej vody, hydraulickéj spojitosti s útvarmi povrchovej vody a suchozemskými ekosystémami (mokrade). Príloha 2-2-2 tieto požiadavky nespĺňa. Vyhodnotenie je v rozpore s požiadavkami RSV.

Vyjadrenie OÚ : Vzhľadom na absenciu monitoringu vplyvu vodohospodárskych stavieb na stav vôd v SR, pričom tento mal byť realizovaný kompetentnými organizáciami pre túto oblasť (MŽP, SHMÚ, VÚVH), spracovateľ na základe dostupných podkladov (Vodný plán Slovenska pre obdobie 2016 - 2021, hodnoty meraní zo staníc SHMÚ Žiar nad Hronom a Banská Bystrica, MVE Hodonín) vyhodnotil zmenu prietokového režimu a závislých parametrov podľa úradom stanoveného rozsahu hodnotenia. Súčasne platí vysvetlenie uvedené vo vyjadrení v rámci pripomienky č. 1 tohto stanoviska, že posúdenie podľa článku 4.7 RSV je proces mimo SOH navrhovanej činnosti a navrhovateľ ho bude riešiť v rámci povoľovacích procesov. OÚ vykonal telefonické konzultácie s VÚVH a OÚ Banská Bystrica, názory sa rôznia, preto mailom oslovil MŽP SR, odbor štátnej vodnej správy a rybárstva, ale do doby vydania tohto Záverečného stanoviska nebolo vyjadrenie k dispozícii. Pre MVE Hronský Beňadik bolo vykonané tzv. primárne posúdenie, z jeho výsledkov sa predpokladá možné zhoršenie vodného útvaru SKR0004 Hron a preto bude nutné následné posúdenie, ktoré bude podkladom pre vydanie územného rozhodnutia, čiže bez kladného následného posúdenia, nebude môcť byť stavba povolená. V zmysle stanoviska VÚVH z primárneho posúdenia bude stav útvarov podzemnej vody SK1000700P a SK200220FP počas výstavby ovplyvnený len lokálne a na ich stave ako celku sa tento vplyv neprejaví, vplyv MVE počas prevádzky sa na zmenu hladiny týchto útvarov podzemnej vody nepredpokladá.

- Pripomienka č. 5 - pripomienka je zásadná

Žiadam zabezpečiť posúdenie kumulačného vplyvu MVE Hronský Beňadik a ostatných vodných stavieb na strednom toku Hrona. Vyhodnotenie kumulačného vplyvu s MVE, ktoré sú v jej dosahu (MVE Hronská Dúbrava, MVE Psiare), uvedené v prílohe 2-2-11, nie je možné považovať za splnenie tejto požiadavky. Z tohto dôvodu žiadam prílohu vypustiť a

prepracovať na základe komplexného vyhodnotenia kumulatívnych vplyvov. V tejto súvislosti poukazujem na Stanovisko MŽP SR z 31. 07. 2015 (číslo: 3007/20153.4/pl) z posudzovania strategického dokumentu „Aktualizácia koncepcie využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov Slovenskej republiky do roku 2030“ (AKHEP), v ktorom bola táto povinnosť prenesená na investora, ktorý ju má zabezpečiť v rámci procesu posudzovania konkrétnych návrhov projektov. V ďalšom uvádzam vybrané časti zo Stanoviska ako reakcie MŽP SR, sekcie vôd na požiadavku vyhodnotiť kumulatívne vplyvy v rámci strategického dokumentu AKHEP:

– *Reálne predpoklady negatívneho ovplyvnenia konkrétnych dotknutých území Natura 2000 projektmi MVE bude potrebné vyhodnocovať prostredníctvom primeraného posúdenia na úrovni projektu. Na tejto úrovni je potrebné riešiť aj kumulatívne vplyvy pôsobiace na dotknuté územia sústavy chránených území Natura 2000.*

– *Kumulatívny účinok navrhovaných stavieb na ekologický stav útvarov povrchovej vody a chránené územia bude predmetom posudzovania konkrétnych návrhov projektov.*

Napriek tomu, že súhlasím s názorom posudzovateľa, že „posudzovanie vplyvu výstavby celej sústavy MVE na rieku Hron nepatrí do pôsobnosti navrhovateľa MVE Hronský Beňadik a že táto požiadavka by mala byť zohľadnená v procese schvaľovania a strategického posudzovania celoštátnej Koncepcie využitia HEP s komplexným posudzovaním ucelených tokov a s dôrazom na zachovanie prirodzeného charakteru riek“, poukazujem na skutočnosť, že ak nebudú vyhodnotené kumulatívne vplyvy navrhovaných MVE na stav vodných útvarov a územia chránené osobitnými predpismi Spoločenstva, dôjde k porušeniu článku 5 ods. 1 v spojení s bodom f) prílohy 1 k smernici 2001/42/ES. Rozpor týkajúci sa otázky, ktorý subjekt má povinnosť vyhodnotiť kumulatívne vplyvy, musia vyriešiť príslušné štátne orgány pred vydaním záverečného stanoviska. Následne musí byť vyhodnotenie kumulatívnych vplyvov doplnené do SOH.

Vyjadrenie OÚ - Spracovateľ prílohy č. 2.2.11 vyhodnotil kumulačné vplyvy v zmysle rozsahom hodnotenia určenej špecifickej požiadavky č. 2.2.11. V rámci posudzovania konkrétnej MVE je možné posúdiť kumulatívne vplyvy len s existujúcimi projektmi, ktoré sú v jej dosahu. Navyše podľa Prílohy III. Smernice EIA sa pri zisťovaní, či sa projekt bude posudzovať, berú do úvahy len projekty existujúce a schválené, ktoré sú v dosahu navrhovanej činnosti a nie projekty v štádiu prípravy. Okrem toho uvedené „povinnosti“ kumulatívneho posúdenia pre jednotlivý projekt sa týkajú projektov, kde je predpoklad negatívneho pôsobenia na chránené územia - čo nie je prípad posudzovanej MVE Hronský Beňadik.

Súčasne platí vysvetlenie uvedené vo vyjadrení v rámci pripomienky č. 1 tohto stanoviska, že posúdenie podľa článku 4.7 RSV je proces mimo SOH navrhovanej činnosti a navrhovateľ ho bude riešiť v rámci povolovacích procesov. V tzv. primárnom posúdení bol posúdený aj kumulatívny vplyv MVE Hronská Dúbrava, MVE Jalná a MVE Žiar nad Hronom.

- Pripomienka č. 6 - pripomienka je zásadná

Posúdenie súladu činnosti s Koncepciou využívania hydroenergetického potenciálu vodných tokov SR do roku 2030, ktorá bola schválená uznesením vlády SR č. 178/2011 je irelevantné. Ide o dokument, ktorý stratil platnosť vypracovaním dokumentu „Aktualizácia koncepcie využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov Slovenskej republiky do roku 2030“ (AKHEP), ktorý prešiel procesom SEA a ku ktorému vydalo Ministerstvo životného prostredia SR Stanovisko z 31. 07. 2015 (číslo: 3007/20153.4/pl). AKHEP sa stal súčasťou Vodného plánu Slovenska, ktorý vláda schválila uznesením vlády SR č. 6/2016 z 13. 1. 2016. Napriek skutočnosti, že finálna verzia ešte nebola schválená vládou SR (predpoklad schválenia je december 2016), nemožno súhlasiť s názorom, že stále platí pôvodná Koncepcia z roku 2011. V tejto súvislosti poukazujem na výhrady Európskej komisie ku Koncepcii z roku 2011 (porušenia Rámcovej smernice o vode, porušenie smernice SEA, smernice EIA,

smernice o biotopoch). Vzhľadom na zmeny uskutočnené v AKHEP je nevyhnutné, aby súlad navrhovanej činnosti bol posúdený s aktualizovanou koncepciou. Zásadnou zmenou je napr. zmena energetických cieľov po započítaní veľkých vodných elektrární do obnoviteľných zdrojov energie, ale najmä nové kritériá pre posudzovanie vhodnosti MVE v jednotlivých profiloch. Preto žiadam, aby kapitola 19.2 SOH a príloha 2-2-10 bola prepracovaná na základe posúdenia súladu činnosti s AKHEP.

- Pripomienka č. 7 - pripomienka je zásadná

Pri posúdení súladu s Rámcovou smernicou o vode je nevyhnutné postupovať podľa relevantných európskych dokumentov, ktoré sú vysvetlené v bode 1 tohto stanoviska. Okrem toho je nevyhnutné postupovať v súlade s podmienkami stanovenými v Stanovisku MŽP SR z procesu SEA. Ide predovšetkým o zásadnú požiadavku pre uplatňovanie článku 4.7 a povoľovanie výnimiek z environmentálnych cieľov, ktorá je v stanovisku definovaná nasledovne: „*Profily s technicky využiteľným hydroenergetickým potenciálom vodných tokov budú využité na výstavbu malých vodných elektrární za predpokladu, že investor preukáže, že novým projektom nedôjde k zhoršeniu stavu útvaru povrchovej vody, resp. preukáže splnenie podmienok podľa §16 ods. 6 písm. b) vodného zákona a súčasne splní kritériá, zásady a podmienky stanovené touto koncepciou, ako aj kritéria vyplývajúce z právnych predpisov ochrany prírody a krajiny*“. Už na základe predbežného posúdenia možných zmien ekologického stavu je vysoká pravdepodobnosť, že dôjde k zhoršeniu ekologického stavu minimálne u dvoch prvkov ekologickej kvality (bentické bezstavovce, fauna rýb). Keďže investor nemá možnosť a kompetencie na to, aby preukázal splnenie všetkých podmienok stanovených v článku 4.7, 4.8 a 4.9 RSV pre udelenie výnimiek (napr. vyhodnotenie kumulatívnych vplyvov, absencia zdôvodnenia výnimiek podľa článku 4.7 RSV v plánoch manažmentu povodí, lepšia environmentálna voľba a iné), udelenie výnimky pre MVE Hronský Beňadik by bolo porušením Rámcovej smernice o vode. Vzhľadom na uvedené skutočnosti predkladám nesúhlasné stanovisko k výstavbe MVE Hronský Beňadik z dôvodu nespĺnenia požiadaviek článku 4.7, 4.8 a 4.9 Rámcovej smernice o vode.

Vyjadrenie OÚ : Posúdenie navrhovanej činnosti voči koncepcii bolo vykonané v zmysle príslušným úradom určeného rozsahu hodnotenia (viď špecifická požiadavka č. 2.2.10), nie je akceptovateľné, aby odborne spôsobilá osoba posudzovala navrhovanú činnosť voči dokumentu, ktorý ešte v stave posudzovania navrhovanej činnosti nebol žiadnou oprávnenou inštitúciou schválený a tým v súčasnosti ešte nie je platný.

Súčasne platí vysvetlenie uvedené vo vyjadrení v rámci pripomienky č. 1 tohto stanoviska, že posúdenie podľa článku 4.7 RSV je proces mimo SOH navrhovanej činnosti a navrhovateľ ho bude riešiť v rámci povoľovacích procesov.

4.23. Občania

- Hruška Ján, Hronský Beňadik (list z 12.12.2016)
- Hrušková Mária, Hronský Beňadik (list z 12.12.2016)
- Ing. Luky František, Hronský Beňadik (list z 12.12.2016)
- Anna Lukyová , Hronský Beňadik (list z 12.12.2016)
- Ing. Jozef Bosman, Hronský Beňadik (list z 12.12.2016)
- Ing. Ján Valo, Hronský Beňadik – Psiare (list t 12.12.2016)
- Hudec Ernest, Hronský Beňadik (list z 12.12.2016)
- Hudecová Mária, Hronský Beňadik (list z 12.12.2016)

všetci ako fyzické osoby v stanovisku k správe o hodnotení majú nasledujúce pripomienky:

- Vypracované dokumenty neriešia vplyv ostatných MVE na Hrone na MVE Hronský Beňadik.

Z MVE nad dotknutou MVE Hronský Beňadik projekt rieši len vplyv MVE Hronská Dúbrava pričom sa plánujú postaviť ďalšie a to: Jalná, Šašovské Podhradie, Bzenica, Žarnovica, Rudno nad Hronom (najnovšia poloha Voznica), Brehy a Tekovská Breznica. Zaujímavosťou tohto všetkého je, že ten istý investor sa chváli, že stavia MVE Žiar nad Hronom pričom neuvažuje o jej vplyve na MVE Hronský Beňadik. Z uvedeného vyplýva otázka prečo?

Už súčasný stav MVE na Hrone predstavuje presýtenie množstva MVE a taktiež každé nové vodné dielo pôsobí proti environmentálne.

- Nadmerné množstvo MVE na Hrone a všetky ďalšie nové, teda aj MVE Hronský Beňadik, spôsobia ďalšie ustálenie hladiny a rieka tak stráca svoj tečúci charakter. To sa prejaví v zníženej schopnosti prijímať kyslík a v minimálnej retenčnej schopnosti pomocou oxyfilných baktérií. Spomalenie rýchlosti toku spôsobí, že odbúravanie biohmoty bude prebiehať formou metanizačného procesu, ktorého produkt metán ako extrémne proti environmentálny činiteľ netreba zdôrazňovať.
- Znížená retenčná schopnosť spôsobí zníženú schopnosť Hrona ako recipienta pre čističky odpadových vôd (ďalej len ČOV). Dôjde tak prakticky k zastaveniu výstavby ČOV v malých obciach (pod 2000 obyv.), pretože nebude kam odvádzať vody z čističiek.
- Dôjde k usadzovaniu kalov, ktoré budú obsahovať okrem množstva burinných semien aj množstvo ťažkých kovov. Tieto kaly sú tak po vyčistení len ťažko vhodné pre použitie v environmente. Vyprázdňovanie MVE preplachom spôsobí reťazové preplachovanie a kal nakoniec skončí v najväčšom vodnom diele na Hrone (Veľké Kozmálovce), kde už dnes ťažba kalov predstavuje namáhavú a finančne náročnú operáciu a vyvolaná potreba jej častejšieho vykonávania je neziaduca.
- Spomínaná výstavba zapustených betónových stien nad hrádzou, ako zábrana environmentálne zaťažených priesakových vôd sa javí ako enormne finančne náročná a je pravdepodobné, že v konečnom riešení nebude použitá. Takisto sú pravdepodobné aj technické riešenia prechodu potoka Kliča. Zároveň nie je doriešený prevádzkovateľ týchto zariadení.
- Synergický efekt MVE v súčinnosti s ostatnými MVE na Hrone vyvoláva enormné živelné ohrozenie obyvateľov a majetku najmä v čase zimných ľadochodov. Toto ohrozenie je na všetkých MVE a zúžených profiloch, ako napr., Kozárovce a Psiare. Tieto negatívne efekty sa prejavujú čiastočne už dnes. Náročné riešenie synergického efektu by si vyžiadalo na Hrone vytvorenie globálneho monitorizačného systému, technického aj personálneho. Tento personálny útvar by mal mať dominantný vplyv na súčinnosť vodných diel na Hrone. Útvar by mal mať právo účinného veta napr. pri rozhodnutí o vypustení MVE.
- Zámer neuvažuje s pravdepodobne možným zdvojkolajnením železničnej trate, nakoľko nie je jasné, či miesto pre druhú koľaj je postačujúce a vyhovujúce.
- Vzhľadom na nízku účinnosť existujúcich rybochodov je nepravdepodobné, že tento nový by mal byť iný, nakoľko na neho neexistujú žiadne referencie. Pri predpokladanom prietoku 25 m³ asi 9 mesiacov v roku, by v čase neresu zvýšený prietok cez rybochod mohol spôsobiť zastavenie respektíve ohrozenie prevádzky MVE. Synergický efekt zase ohrozuje energetickú sieť.
- Relaxačná účinnosť stavby je pofidérna. Už prítomnosť liahnucich sa komárov v navrhovanej „revitalizovanej“ mokradi pôsobí demotivujúco. Neprítomnosť existujúcej turistickej infraštruktúry detto. Navrhovaný peší či cyklistický prechod cez vodné dielo je tiež zavádzajúci, nakoľko trasa končí hneď za stavbou. V jednom variante stavby je prechod dokonca celkom vynechaný.

- MVE Hronský Beňadik je len ďalšou skutočnosťou, ktorá vedie ku koncu vodákov na Slovensku. Za čias Československa boli Hron a Berounka dve vodácke perly. Vyzerá to tak, že Berounka osirela. Synergický efekt sústavy tichých vôd opäť pôsobí pre vodákov odradujúco. Prenášanie raftov či člnov vyvoláva absolútnu nechť pre splav. Je už jedno, či sa prenáša 20 m alebo 200 m. Spustenie prídavnej vody cez rybovod samoobslužne sa javí z dôvodu možného vandalizmu ako idealizmus. Spustenie obsluhou MVE, si z dôvodu ťažkej dosiahnuteľnosti obsluhy bude zrejme vyžadovať zapojenie úradníckeho šimľa.
- Chýba informácia o rakovi riečnom. Podľa internetovej stránky Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky v časti výsledku monitoringu v Štiavnických vrchoch je stav raka riečneho zlý až nevyhovujúci. Stavebnou činnosťou uvažovanou pri výstavbe MVE určite dôjde k zhoršeniu a až k jeho likvidácii jeho populácii na danom toku Hronu. (inf. Biomonitoring). Podľa príloha-2-2-3 zmena-ekolog-stavu-hrona-pdf v časti - navrhnuté opatrenia pre elimináciu znečistenia je zaujímavé to, že nečistoty, ktoré zostanú po prepláchnutí sa budú odstraňovať bagrovaním a tým pádom rak v tejto časti Hrona nemá možnosť na prežitie.
- V dokumente (2.2.2) Vplyv MVE Hronský Beňadik na podzemné vody v závere je napísaný len orientačný vplyv zdrže na podzemné vody.
V celom dokumente sa nepíše nič o vplyve stavebných úprav pod MVE na podzemné vody.

V dokumente je napísané na strane č. 4: "V poskytnutých správach (z vrtov) neboli uvedené informácie o polohách hladín v Hrone, takže údaje o hladinách podzemnej vody počas prieskumných prác nemožno použiť na určenie smerov prúdenia podzemnej vody." Čiže výsledky práce sú založené na úvahách a jej výpovedná hodnota je postavená v zlej rovine.

Na strane č. 6 tohto dokumentu je napísané „Pre zodpovedné posúdenie vplyvu stavby na podzemné vody sa nemožno uspokojiť s takýmito informáciami; preto je potrebné získať dôležité informácie z nového geotechnického prieskumu".

Podľa týchto indícií v texte dokumentu, nemá záver až takú presnú informáciu, ako chce autor povedať. To potvrdzuje aj v závere veta str. 20 „Z výsledkov získaných pred a počas výstavby a prevádzky je možné získať informácie, ktoré budú potrebné pre návrh realizácie ochranných prvkov. Počas prevádzky sa zistia zmeny, ktoré budú spôsobené trvalým zvýšením hladín v zdrži nad haťovými poľami a vodnou elektrárnou". Z tohto vyplýva, že sa ešte nevie a kým sa nepostaví MVE nikto určite nebude vedieť vplyv MVE Hronský Beňadik na spodné vody v Hronskom Beňadiku. Nebude to príliš neskoro keď sa počas prevádzky MVE zistí negatívny vplyv na hladinu spodnej vody? Kto potom nahradí škodu, dotknutým občanom? (Vid' Šalková).

- Dokumenty 2.2.3

Samotne preplachovanie má nasledujúce roviny.

1. Rovina - Preplachom dôjde k úbytku rýb nad vrátami. Po uzavretí vrát sa nebudú môcť vrátiť naspäť do zdrže. Keďže sa uvažuje o tom viac krát do roka, tak dôjde niekoľkokrát do roka ku škode na biodiverzite rýb. O tejto škode nie je nikde napísané.
2. Rovina - Po otvorení sa budú sedimenty (ťažké kovy) usadzovať pozdĺž Hrona bližšie k obci a po čase sa to dostane do našich studní a následne do nášho organizmu.
3. Rovina - Ktorý štátny orgán bude vykonávať nezávislý monitoring po preplachu? Nemožno očakávať, že si sám investor - prevádzkovateľ bude robiť škodu a

ukazovať na vlastné chyby. Taký investor sa ešte na Slovensku neobjavil a p. Dudoš a spol. majú od takého príliš, ale ozaj príliš ďaleko.

4. Rovina - Samotné bagrovanie a likvidácia kontaminovaného štrku je veľmi nákladné, napr.: výkop do 0,15 m a šírka 1,5 m na vzdialenosť 2 000 m na jednom brehu x druhý breh pri hmotnosti kameňa cca 2 t na m³ je 1 800 t kontaminovaného štrku. Technické služby Nová Baňa vykonávajú likvidáciu 7 t za 500 €. Pri uvedených údajoch to vychádza cca 130 000 € odvoz (bez výkopu) po jednom preplachu a monitoringu. Výnosy sú uvažované podľa zámeru a pri súčasnej výkupnej cene cca 760 000 €. Pri viacerých opakovaných kopaniach by šiel do jednoznačnej straty. Čiže bagrovanie nie je reálny ekonomický spôsob odstránenia. Samotným bagrovaním by si podkopávali základy, čiže pán Mgr. Vojtila túto informáciu asi nezobral do úvahy pretože by išiel proti dokumentu 2.2.2

- V dokumentoch sa uvádza, že MVE Hronský Beňadik bude postavená približne 1 km od zastavanej časti obce Hronský Beňadik, ale v skutočnosti podľa verejne dostupnej mapy na Google maps je to 750 m prepona a odvesna 550 m. Tým sa riziko negatívnych dôsledkov zvyšuje na majetku dotknutým občanom o 100 % oproti uvažovaným dôsledkom zo zámeru investora.
- Ako občania tohto štátu podľa ústavy čl. 44 ods. 1 máme právo na priaznivé životné prostredie. Každý podľa čl. 44 ods. 2 je povinný chrániť a zveľaďovať životné prostredie a kultúrne dedičstvo. Preto žiadame, aby bola dodržiavaná ústava SR pri MVE Hronský Beňadik. Keďže sme si všetci rovni pred zákonom.

Požiadavky tejto skupiny občanov sú identické ako pri stanovisku č. 4.23, kde sú uvedené aj vyjadrenia OÚ.

4.24. Občania

- **Dr. Ján Príbelsky, Hronský Beňadik (list zo 16. 12. 2016).**
- **Mgr. Roman Príbelsky, Hronský Beňadik (list zo 16. 12. 2016).**
- **Ing. Martin Luky, Hronský Beňadik (list z 18. 12. 2016).**
- **Mgr. Juraj Kosmály, Hronský Beňadik - Psiare (list z 18. 12. 2016).**

všetci ako fyzické osoby v stanovisku k správe o hodnotení majú nasledujúce pripomienky:

- Vypracované dokumenty neriešia vplyv ostatných MVE na Hrone na MVE Hronský Beňadik.

Z MVE nad dotknutou MVE Hronský Beňadik projekt rieši len vplyv MVE Hronská Dúbrava pričom sa plánujú postaviť ďalšie a to: Jalná, Šašovské Podhradie, Bzenica, Žarnovica, Rudno nad Hronom (najnovšia poloha Voznica), Brehy a Tekovská Breznica. Zaujímavosťou tohto všetkého je, že ten istý investor sa chváli, že stavia MVE Žiar nad Hronom pričom neuvažuje o jej vplyve na MVE Hronský Beňadik. Z uvedeného vyplýva otázka prečo?

Už súčasný stav MVE na Hrone predstavuje presýtenie množstva MVE a taktiež každé nové vodné dielo pôsobí proti environmentálne.

Vyjadrenie OÚ - Špecifická požiadavka 2.2.11 určená rozsahom hodnotenia stanovila "Posúdiť kumulatívny vplyv MVE s už existujúcimi susednými priečnymi bariérkami na toku Hron. Posúdiť kumulatívny vplyv VD a ostatných vodných stavieb na strednom toku rieky Hron, ako aj iné zábery (výstavba MVE v súvislosti s výstavbou blokov 3 a 4 atómovej elektrárne Mochovce a s tým súvisiace dopady - dodávka vody). Posúdiť vplyv VD v zmysle koncepcie HEP s ohľadom na rkm Hrona 82,390, kde je navrhovaná MVE Psiare. V prípade realizácie tejto stavby by nebol zachovaný dostatočne dlhý prúdivý úsek vodného toku Hron a dochádzalo by ku kumulácii negatívnych vplyvov na hronský riečny ekosystém. Táto

požiadavka je zapracovaná v správe o hodnotení v prílohe č. 2.2.11 Štúdia kumulačných vplyvov MVE Hronský Beňadik. Spracovateľ prílohy č. 2.2.11 vyhodnotil kumulačný vplyv primerane - v zmysle špecifickej požiadavky stanovenej rozsahom hodnotenia a smerníc EU. V rámci posudzovania konkrétnej MVE je možné posúdiť kumulatívne vplyvy len s existujúcimi projektmi, ktoré sú v jej dosahu. Navyše podľa Prílohy III. Smernice EIA sa pri zisťovaní, či sa projekt bude posudzovať, berú do úvahy len projekty existujúce a schválené, ktoré sú v dosahu navrhovanej činnosti a nie projekty v štádiu prípravy. V stanovisku VÚVH z primárneho posúdenia je uvedený aj kumulatívny vplyv MVE Hronská Dúbrava. MVE Jalná a MVE Žiar nad Hronom.

- Nadmerné množstvo MVE na Hrone a všetky ďalšie nové, teda aj MVE Hronský Beňadik, spôsobia ďalšie ustálenie hladiny a rieka tak stráca svoj tečúci charakter. To sa prejaví v zníženej schopnosti prijímať kyslík a v minimálnej retenčnej schopnosti pomocou oxyfilných baktérií. Spomalenie rýchlosti toku spôsobí, že odbúravanie biohmoty bude prebiehať formou metanizačného procesu, ktorého produkt metán ako extrémne proti environmentálny činiteľ netreba zdôrazňovať.

Vyjadrenie OÚ - Príslušný orgán v rámci špecifických požiadaviek v bode 2.2.3 určil: Vyhodnotiť zmenu prietokového režimu Hrona a ďalších závislých parametrov (zvýšenie sedimentácie, zvýšenie teploty, zníženie obsahu kyslíka, zmena charakteru substrátov, vyhodnotenie zmien kvality vody, najmä chemických a biologických ukazovateľov, vzhľadom na zníženie samočistiacej schopnosti rieky), ktoré majú vplyv na zmenu hydromorfologických podmienok a môžu tak negatívne ovplyvniť akvatickú populáciu a tým môžu viesť k zhoršeniu stavu dotknutého vodného útvaru. Špecifická požiadavka je spracovaná v zmysle požiadavky rozsahu hodnotenia v rámci samostatnej prílohy č. 2.2.3 Štúdia zmeny ekologického stavu dotknutého vodného útvaru Hron SKR0004 vplyvom MVE Hronský Beňadik. Problematika kvality vody je z pohľadu navrhovanej činnosti spracovaná v kapitole 2.2. Vyhodnotenie vplyvu MVE Hronský Beňadik na kvalitu vody, v ktorej hodnotí znečisťovanie povrchových vôd živinami, znečisťovanie povrchových vôd prioritnými látkami a látkami relevantnými pre SR, znečisťovanie povrchových vôd organickým znečistením a vplyv na režim obsahu kyslíka vo vode. Záverečná kapitola 3. prevádza zhodnotenie zabezpečenia eliminácie znečistenia prostredia spôsobeného realizáciou MVE Hronský Beňadik, jej súčasťou je i návrh opatrení na prevenciu znečistenia.

- Znížená retenčná schopnosť spôsobí zníženú schopnosť Hrona ako recipienta pre čističky odpadových vôd (ďalej len ČOV). Dôjde tak prakticky k zastaveniu výstavby ČOV v malých obciach (pod 2000 obyv.), pretože nebude kam odvádzať vody z čističiek.

Vyjadrenie OÚ- v dĺžke vzdutia, (ktoré postupne klesá) nie sú žiadne obce ani obydlia, v ktorých by mali byť prípadné ČOV a neexistujú tam ani vyústenia z ČOV. MVE neovplyvní prietok v rieke.

Dôjde k usadzovaniu kalov, ktoré budú obsahovať okrem množstva burinných semien aj množstvo ťažkých kovov. Tieto kaly sú tak po vyťaženi len ťažko vhodné pre použitie v enviromente. Vyprázdňovanie MVE preplachom spôsobí reťazové preplachovanie a kal nakoniec skončí v najväčšom vodnom diele na Hrone (Veľké Kozmálovce), kde už dnes ťažba kalov predstavuje namáhavú a finančne náročnú operáciu a vyvolaná potreba jej častejšieho vykonávania je nežiaduca.

Vyjadrenie OÚ - Príslušný orgán v rámci špecifických požiadaviek v bode 2.2.3 určil: Vyhodnotiť zmenu prietokového režimu Hrona a ďalších závislých parametrov (zvýšenie sedimentácie, zvýšenie teploty, zníženie obsahu kyslíka, zmena charakteru substrátov, vyhodnotenie zmien kvality vody, najmä chemických a biologických ukazovateľov, vzhľadom na zníženie samočistiacej schopnosti rieky), ktoré majú vplyv na zmenu hydromorfologických podmienok a môžu tak negatívne ovplyvniť akvatickú populáciu a tým

môžu viesť k zhoršeniu stavu dotknutého vodného útvaru. Špecifická požiadavka je komplexne spracovaná v zmysle požiadavky rozsahu hodnotenia v prílohe č. 2.2.3 Štúdia zmeny ekologického stavu dotknutého vodného útvaru Hron SKR0004 vplyvom MVE Hronský Beňadik. Záverečná kapitola štúdie prevádza zhodnotenie zabezpečenia eliminácie znečistenia prostredia spôsobeného realizáciou MVE Hronský Beňadik, jej súčasťou je i návrh opatrení na prevenciu znečistenia. V prípade realizácie stavby v záverečnom stanovisku navrhované opatrenia budú zapracované v stavebnom povolení.

- Spomínaná výstavba zapustených betónových stien nad hrádzou, ako zábrana environmentálne zaťažených priesakových vôd sa javí ako enormne finančne náročná a je pravdepodobné, že v konečnom riešení nebude použitá. Takisto sú pravdepodobné aj technické riešenia prechodu potoka Kliča. Zároveň nie je doriešený prevádzkovateľ týchto zariadení.

Vyjadrenie OÚ - Príprava každej stavby sa realizuje v zmysle stavebného zákona. Pre navrhovanú činnosť je to proces územného konania a stavebného povolenia, ktorý sa v prípade pokračovania realizácie stavby bude musieť vysporiadať so stavbou MVE ako celok (súčasťou budú i jednotlivé SO), stavba MVE bude môcť byť realizovaná až na základe platného stavebného povolenia.

- Synergický efekt MVE v súčinnosti s ostatnými MVE na Hrone vyvoláva enormné živelné ohrozenie obyvateľov a majetku najmä v čase zimných ľadochodov. Toto ohrozenie je na všetkých MVE a zúžených profiloch, ako napr., Kozárovce a Psiare. Tieto negatívne efekty sa prejavujú čiastočne už dnes. Náročné riešenie synergického efektu by si vyžiadalo na Hrone vytvorenie globálneho monitorizačného systému, technického aj personálneho. Tento personálny útvar by mal mať dominantný vplyv na súčinnosť vodných diel na Hrone. Útvar by mal mať právo účinného veta napr. pri rozhodnutí o vypustení MVE.

Vyjadrenie OÚ - Uvedená problematika je už vyhodnotená v stanovisku Občianskeho združenia Hron pre slobodné rieky (list č. 06/2016/MVE HB z 15. 12. 2016) v rámci pripomienky č. 9.

- Zámer neuvažuje s pravdepodobne možným zdvojkolajnením železničnej trate, nakoľko nie je jasné, či miesto pre druhú koľaj je postačujúce a vyhovujúce.

Vyjadrenie OÚ - súčasťou procesu posudzovania je i hodnotenie vplyvov a dopadov na dopravnú infraštruktúru. Navrhovaná činnosť rešpektuje OPD a z neho stanovené podmienky i požiadavky ŽSR, tieto bude potrebné v prípade realizácie stavby zapracovať do stavebného povolenia. Súčasťou procesu hodnotenia vplyvov navrhovanej činnosti MVE Hronský Beňadik je i stanovisko Železníc SR Bratislava, GR, odbor expertízy (list č. 15904/2016/0420-6 z 21. 12. 2016).

- Vzhľadom na nízku účinnosť existujúcich rybochodov je nepravdepodobné, že tento nový by mal byť iný, nakoľko na neho neexistujú žiadne referencie. Pri predpokladanom prietoku 25 m² asi 9 mesiacov v roku, by v čase neresu zvýšený prietok cez rybochod mohol spôsobiť zastavenie respektíve ohrozenie prevádzky MVE. Synergický efekt zase ohrozuje energetickú sieť.

Vyjadrenie OÚ - uvedená problematika je hodnotená v stanovisku Združenia Slatinka (list z 25. 12. 2016 a list z 25. 12. 2016 - dopĺňujúce stanovisko) v rámci pripomienky Príloha č. 2.2.5 Návrh rozšíreného obtokového koridoru pri MVE Hronský Beňadik na Hrone, riešiteľ RNDr. Vladimír Druga.

Relaxačná účinnosť stavby je pofidérna. Už prítomnosť liahnucich sa komárov v navrhovanej „revitalizovanej“ mokradi pôsobí demotivujúco. Neprítomnosť existujúcej turistickej infraštruktúry detto. Navrhovaný peší či cyklistický prechod cez vodné dielo je

tiež zavádzajúci, nakoľko trasa končí hneď za stavbou. V jednom variante stavby je prechod dokonca celkom vynechaný.

Vyjadrenie OÚ - správa o hodnotení v kapitole C. IV. Opatrenia navrhnuté na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie v časti 1. Územnoplánovacie a projekčné opatrenia (pred výstavbou) navrhuje v rámci opatrenia 6. Doriešiť dotvorenie prírodno-rekreačného prostredia okolo Hrona súbor opatrení. Výsledný stav premietnutých opatrení bude závisieť od povoľovacieho procesu a následného premietnutia do stavebného povolenia.

- MVE Hronský Beňadik je len ďalšou skutočnosťou, ktorá vedie ku koncu vodákov na Slovensku. Za čias Československa boli Hron a Berounka dve vodácke perly. Vyzerá to tak, že Berounka osirela. Synergický efekt sústavy tichých vôd opäť pôsobí pre vodákov odradujúco. Prenášanie raftov či člnov vyvoláva absolútnu nechut' pre splav. Je už jedno, či sa prenáša 20 m alebo 200 m. Spustenie prídavnej vody cez rybovod samoobslužne sa javí z dôvodu možného vandalizmu ako idealizmus. Spustenie obsluhou MVE, si z dôvodu ťažkej dosiahnuteľnosti obsluhy bude zrejme vyžadovať zapojenie úradníckeho šimľa.

Vyjadrenie OÚ - uvedená problematika je hodnotená v stanovisku Združenia Slatinka (list z 25. 12. 2016 a list z 25. 12. 2016 - doplňujúce stanovisko) v rámci pripomienky Príloha č. 2.2.5 Návrh rozšíreného obtokového koridoru pri MVE Hronský Beňadik na Hrone, riešiteľ RNDr. Vladimír Druga.

Chýba informácia o rakovi riečnom. Podľa internetovej stránky Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky v časti výsledku monitoringu v Štiavnických vrchoch je stav raka riečného zlý až nevyhovujúci. Stavebnou činnosťou uvažovanou pri výstavbe MVE určite dôjde k zhoršeniu a až k jeho likvidácii jeho populácii na danom toku Hronu. (inf. Biomonitoring). Podľa príloha-2-2-3 zmena-ekolog-stavu-hrona-pdf v časti - navrhnuté opatrenia pre elimináciu znečistenia je zaujímavé to, že nečistoty, ktoré zostanú po prepláchnutí sa budú odstraňovať bagrovaním a tým pádom rak v tejto časti Hrona nemá možnosť na prežitie.

Vyjadrenie OÚ - Ide o pripomienku k procesu posudzovania. Berie sa na vedomie.

Navrhovaná činnosť je posudzovaná v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v správe o hodnotení sú v jednotlivých kapitolách zapracované špecifické požiadavky stanovené rozsahom hodnotenia. Platný rozsah hodnotenia nestanovil v rámci špecifických požiadaviek špeciálne sa venovať rakovi riečnemu.

Odporúča sa k územnému konaniu predložiť štúdiu o vyhodnotení prítomnosti raka riečného v navrhovanej činnosťou dotknutom úseku, v prípade jeho preukázaného výskytu navrhnuť opatrenia na jeho ochranu a zakomponovať ho do projektu monitoringu.

- V dokumente (2.2.2) Vplyv MVE Hronský Beňadik na podzemné vody v závere je napísaný len orientačný vplyv zdrže na podzemné vody.

V celom dokumente sa nepíše nič o vplyve stavebných úprav pod MVE na podzemné vody.

V dokumente je napísané na strane č. 4: "V poskytnutých správach (z vrtov) neboli uvedené informácie o polohách hladín v Hrone, takže údaje o hladinách podzemnej vody počas prieskumných prác nemožno použiť na určenie smerov prúdenia podzemnej vody." Čiže výsledky práce sú založené na úvahách a jej výpovedná hodnota je postavená v zlej rovine.

Na strane č. 6 tohto dokumentu je napísané „Pre zodpovedné posúdenie vplyvu stavby na podzemné vody sa nemožno uspokojiť s takýmito informáciami; preto je potrebné získať dôležité informácie z nového geotechnického prieskumu“.

Podľa týchto indícií v texte dokumentu, nemá záver až takú presnú informáciu, ako chce autor povedať. To potvrdzuje aj v závere veta str. 20 „Z výsledkov získaných pred a počas výstavby a prevádzky je možné získať informácie, ktoré budú potrebné pre návrh realizácie ochranných prvkov. Počas prevádzky sa zistia zmeny, ktoré budú spôsobené trvalým zvýšením hladín v zdrži nad haťovými poľami a vodnou elektrárnou“. Z tohto vyplýva, že sa ešte nevie a kým sa nepostaví MVE nikto určite nebude vedieť vplyv MVE Hronský Beňadik na spodné vody v Hronskom Beňadiku. Nebude to príliš neskoro keď sa počas prevádzky MVE zistí negatívny vplyv na hladinu spodnej vody? Kto potom nahradí škodu, dotknutým občanom? (Vid' Šalková)

Vyjadrenie OÚ - uvedená problematika je riešená v rámci samostatnej prílohy č. 2.2.2., je tiež hodnotená v stanovisku Združenia Slatinka (list z 25. 12. 2016 a list z 25. 12. 2016 - dopĺňujúce stanovisko) v rámci pripomienky k prílohe č. 2.2.2 Vplyv MVE Hronský Beňadik na podzemné vody (riešiteľ prof. Ing. Jozef Hulla, DrSc. v júni 2015). Uvedenú štúdiu je chápať komplexne, nie len na základe vybraných odsekov bez uvedenia nasledujúcich súvislostí.

- Dokumenty 2.2.3

Samotne preplachovanie má nasledujúce roviny.

1. Rovina - Preplachom dôjde k úbytku rýb nad vrátami. Po uzavretí vrát sa nebudú môcť vrátiť naspäť do zdrže. Keďže sa uvažuje o tom viac krát do roka, tak dôjde niekoľkokrát do roka ku škode na biodiverzite rýb. O tejto škode nie je nikde napísané.

Vyjadrenie OÚ - požiadavka na vyčíslenie škôd na rybách je v rámci platného rozsahu hodnotenia určená špecifickou požiadavkou 2.2.8 Prostredníctvom posudku vyčíslit' hodnoty ichtyocenózy dotknutého zmeneného úseku rieky Hron a vyčíslit' predpokladanú výšku škôd spôsobených výstavbou VD na rybnom hospodárstve dotknutého rybárskeho revíru. Správa o hodnotení uvedenú požiadavku rieši v prílohovej časti správy prílohou č. 2.2.8 Posudok vo veci finančného vyčíslenia hodnoty ichtyofauny rieky č. 4, revír č. 3-1050-1-1 z dôvodov výstavby MVE Hronský Beňadik, ktorú vypracoval RNDr. V. Mužik - spoločnosť Fish Consulting, s. r. o. Súčasťou návrhu MVE je aj náhradný biokoridor - rybovod

2. Rovina - Po otvorení sa budú sedimenty (ťažké kovy) usadzovať pozdĺž Hrona bližšie k obci a po čase sa to dostane do našich studní a následne do nášho organizmu.

Vyjadrenie OÚ - príslušný orgán v rozsahu hodnotenia v rámci špecifických požiadaviek v bode 2.2.3 určil: Vyhodnotiť zmenu prietokového režimu Hrona a ďalších závislých parametrov (zvýšenie sedimentácie, zvýšenie teploty, zníženie obsahu kyslíka, zmena charakteru substrátov, vyhodnotenie zmien kvality vody, najmä chemických a biologických ukazovateľov, vzhľadom na zníženie samočistiacej schopnosti rieky), ktoré majú vplyv na zmenu hydromorfologických podmienok a môžu tak negatívne ovplyvniť akvatickú populáciu a tým môžu viesť k zhoršeniu stavu dotknutého vodného útvaru. Špecifická požiadavka je spracovaná v zmysle požiadavky rozsahu hodnotenia v rámci samostatnej prílohy č. 2.2.3 Štúdia zmeny ekologického stavu dotknutého vodného útvaru Hron SKR0004 vplyvom MVE Hronský Beňadik, ktorá je súčasťou správy o hodnotení.

3. Rovina - Ktorý štátny orgán bude vykonávať nezávislý monitoring po preplachu? Nemožno očakávať, že si sám investor - prevádzkovateľ bude robiť škodu a

ukazovať na vlastné chyby. Taký investor sa ešte na Slovensku neobjavil a p. Dudoš a spol. majú od takého príliš, ale ozaj príliš ďaleko.

Vyjadrenie OÚ - celkový monitoring sa bude vykonávať na základe vypracovaného projektu monitoringu, ktorý bude podkladom pre príslušný povoľujúci orgán. Príslušným orgánom určený monitoring bude súčasťou stavebného povolenia. Výsledky monitoringu budú odpočítované na základe postupu určeného v stavebnom povolení, a v zmysle stanoveného rozsahu a harmonogramu budú odovzdávané určenému príslušnému orgánu. Tento má povinnosť v prípade nedostatočného monitoringu dať pokyny na jeho doplnenie v zmysle stanovených požiadaviek.

4. Rovina - Samotné bagrovanie a likvidácia kontaminovaného štrku je veľmi nákladné, napr.: výkop do 0,15 m a šírka 1,5 m na vzdialenosť 2 000 m na jednom brehu x druhý breh pri hmotnosti kameňa cca 2 t na m³ je 1 800 t kontaminovaného štrku. Technické služby Nová Baňa vykonávajú likvidáciu 7 t za 500 €. Pri uvedených údajoch to vychádza cca 130 000 € odvoz (bez výkopu) po jednom preplachu a monitoringu. Výnosy sú uvažované podľa zámeru a pri súčasnej výkupnej cene cca 760 000 €. Pri viacerých opakovaných kopaniach by šiel do jednoznačnej straty. Čiže bagrovanie nie je reálny ekonomický spôsob odstránenia. Samotným bagrovaním by si podkopávali základy, čiže pán Mgr. Vojtila túto informáciu asi nezobral do úvahy pretože by išiel proti dokumentu 2.2.2

Vyjadrenie OÚ - plánované odstraňovanie sedimentov stanovené na základe počas prevádzky navrhovaného monitoringu sedimentov bude prebiehať v súlade s platnou legislatívou. V zmysle Stanoviska VÚVH z primárneho posúdenia bude nevyhnutné túto činnosť prerokovať s VÚVH, ktorá je právnickou osobou poverenou monitorovaním a hodnotením stavu povrchových vôd. Podobne bude nevyhnutné prerokovať s VÚVH aj úpravu toku pod Haťou.

- V dokumentoch sa uvádza, že MVE Hronský Beňadik bude postavená približne 1 km od zastavanej časti obce Hronský Beňadik, ale v skutočnosti podľa verejne dostupnej mapy na Google maps je to 750 m prepona a odvesna 550 m. Tým sa riziko negatívnych dôsledkov zvyšuje na majetku dotknutým občanom o 100 % oproti uvažovaným dôsledkom zo zámeru investora.

Vyjadrenie OÚ - je pravda, že na strane č. 9 správy o hodnotení sa v kapitole A.4. Umiestnenie navrhovanej štúdie uvádza: "Banskobystrický kraj, okres Žarnovica, tok Hrona v rkm 85,3 - profil situovaný cca 1 km SV od intravilánu Hronského Beňadiku." V príslušnej časti správy o hodnotení (kapitola C.III.1.4. Environmentálne zmeny bez vplyvov na obyvateľstvo - obavy obyvateľov) sa uvádza: "Podľa špeciálnej hydrogeologickej štúdie MVE neovplyvní obytné prostredie H. Beňadiku podmočením, teda zdvihom podzemných vôd, pretože vzdialenosť okraja obce od hranice zmenenej podzemnej vody bude 500 m (od prvého osamelého domu nad H. Beňadikom to bude 360 m - podrobne v prílohe 2.2.2., vo fotomape a na nasledujúcom obrázku, kde je dosah zmenenej hladiny podzemných vôd ohraničený čiernou, t.j. v území medzi riekou a čiernou čiarou dôjde k nepodstatnému zvýšeniu hladiny spodných vôd, v území za čiernou čiarou smerom k obci nie je nijaký vplyv na výšku hladín podzemných vôd). Od Hr. Beňadiku 500 a viac metrov vzdialená zmena podzemnej vody nemôže spôsobiť ani podmáčanie základov obytných domov, ani presakovanie spodnej vody do pivníc, ani opačný problém vyschnutia studní. (V prípade realizácie uvažovaného podzemného tesnenia bude dosah zdvihutej podzemnej vody ešte o cca 100 m vzdialenejší od obývaného konca dediny.)

Mapy osadenia MVE aj hranice vplyvov boli vypracované odborné spôsobilými osobami (projektant - vodohospodár Ing. Gajdoš, spracovateľ SOH RNDr. Druga, prof. Ing. Jozef Hulla, DrSc.), ich podklady sú súčasťou príslušných častí správy o hodnotení.

- Ako občania tohto štátu podľa ústavy čl. 44 ods. 1 máme právo na priaznivé životné prostredie. Každý podľa čl. 44 ods. 2 je povinný chrániť a zveľaďovať životné prostredie a kultúrne dedičstvo. Preto žiadame, aby bola dodržiavaná ústava SR pri MVE Hronský Beňadik. Keďže sme si všetci rovni pred zákonom.

Vyjadrenie OÚ - názor sa akceptuje. Navrhovaná činnosť je posudzovaná v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v správe o hodnotení sú v jednotlivých kapitolách zapracované špecifické požiadavky stanovené rozsahom hodnotenia. Príprava navrhovanej činnosti sa uskutočňuje v súlade s platnou legislatívou.

4.25. Občania

- Emil Greguš, Hronský Beňadik (list zo dňa 17. 12. 2016).
- Božena Gajdošová, Hronský Beňadik (list zo dňa 18. 12. 2016).
- Otto Zelieska, Hronský Beňadik (list zo dňa 18. 12. 2016).
- Róbert Frick, Hronský Beňadik (list zo dňa 16. 12. 2016).
- Anton Michňa, Hronský Beňadik - Psiare (list zo dňa 17. 12. 2016).
- Božena Michňová, Hronský Beňadik - Psiare (list zo dňa 17. 12. 2016).
- Mgr. Renáta Kotorová, Hronský Beňadik - Psiare (list zo dňa 18. 12. 2016).
- Blažena Mihaliková, Hronský Beňadik - Psiare (list zo dňa 18. 12. 2016).
- Hedviga Ráchelová, Hronský Beňadik - Psiare (list zo dňa 18. 12. 2016).
- Jaroslav Katora, Hronský Beňadik - Psiare (list zo dňa 18. 12. 2016).
- Anna Čierna, Hronský Beňadik - Psiare (list zo dňa 17. 12. 2016).
- Jaroslav Michňa, Hronský Beňadik - Psiare (list zo dňa 17. 12. 2016).
- Daniel Ráchela, Hronský Beňadik - Psiare (list zo dňa 17. 12. 2016).
- Bc. Ladislav Šidlo, Hronský Beňadik - Psiare (list zo dňa 18. 12. 2016).
- Lubomír Hudec, Hronský Beňadik - Psiare (list zo dňa 18. 12. 2016).

- Vypracované dokumenty neriešia vplyv ostatných MVE plánovaných na Hrone s MVE Hronský Beňadik.

Vyjadrenie OÚ - Identická pripomienka - vid' stanovisko pánov Dr. Ján Príbelsky, Hronský Beňadik (list zo 16. 12. 2016), Mgr. Roman Príbelsky, Hronský Beňadik (list zo 16. 12. 2016), Ing. Martin Luky, Hronský Beňadik (list z 18. 12. 2016), Ing. Juraj Kosmály, Hronský Beňadik - Psiare (list z 18. 12. 2016).

- V dokumentoch sa nerieši aký vplyv bude mať MVE na ochranné územie európskeho významu, ktorej predmetom ochrany sú ryby v oblasti obce Bzenica, ktoré má byť vyhlásené 2017.

Vyjadrenie OÚ : Pripomienka sa berie na vedomie, Správa o hodnotení v príslušnej časti uvádza, že "... je pripravovaný zámer vyhlásenia ÚEV Stredný Hron, v ktorého blízkosti by sa navrhovaná činnosť MVE Hronský Beňadik nachádzala." Problematika vplyvu na ichtyofaunu (súčasťou hodnotenia sú všetky prítomné druhy rýb) je spracovaná v príslušných častiach správy o hodnotení.

- Už súčasný stav MVE na Hrone predstavuje presýtenie množstva MVE a taktiež každé nové vodné dielo pôsobí proti environmentálne.

Vyjadrenie OÚ -, berie sa na vedomie. Navrhovaná činnosť skutočnosť možného vplyvu na zložky prírodného i životného prostredia akceptuje, je posudzovaná v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v správe o hodnotení sú v jednotlivých kapitolách zapracované špecifické požiadavky stanovené rozsahom

hodnotenia určeným príslušným orgánom resp. v prílohovej časti sú uvedené samostatné odborné štúdie spracované na základe jednotlivých špecifických požiadaviek.

- Nadmerné množstvo MVE na Hrone a všetky ďalšie nové, teda aj MVE Hronský Beňadik, spôsobia ďalšie ustálenie hladiny a rieka tak stráca svoj tečúci charakter. To sa prejaví v zníženej schopnosti prijímať kyslík a v minimálnej retenčnej schopnosti pomocou oxyfilných baktérií. Spomalenie rýchlosti toku spôsobí, že odbúravanie biohmoty bude prebiehať formou metanizačného procesu, ktorého produkt metán ako extrémne proti environmentálny činiteľ netreba zdôrazňovať.

Vyjadrenie OÚ - Identická pripomienka - vid' stanovisko pánov Dr. Ján Príbelsky, Hronský Beňadik (list zo 16. 12. 2016), Mgr. Roman Príbelsky, Hronský Beňadik (list zo 16. 12. 2016), Ing. Martin Luky, Hronský Beňadik (list z 18. 12. 2016), Ing. Juraj Kosmály, Hronský Beňadik - Psiare (list z 18. 12. 2016).

- V dokumentoch sa uvádza, že MVE Hronský Beňadik bude postavená približne 1 km od zastavanej časti obce Hronský Beňadik, ale v skutočnosti podľa verejne dostupnej mapy na Google maps je to 750 m prepona a odvesna 550 m. Tým sa riziko negatívnych dôsledkov zvyšuje na majetku dotknutým občanom o 100 % oproti uvažovaným dôsledkom zo zámeru investora.

Vyjadrenie OÚ - Identická pripomienka - vid' stanovisko pánov Dr. Ján Príbelsky, Hronský Beňadik (list zo 16. 12. 2016), Mgr. Roman Príbelsky, Hronský Beňadik (list zo 16. 12. 2016), Ing. Martin Luky, Hronský Beňadik (list z 18. 12. 2016), Ing. Juraj Kosmály, Hronský Beňadik - Psiare (list z 18. 12. 2016).

- V dokumentoch chýba informácia o rakovi riečnom, ktorý žije v tejto oblasti Hrona.

Vyjadrenie OÚ - Identická pripomienka - vid' stanovisko pánov Dr. Ján Príbelsky, Hronský Beňadik (list zo 16. 12. 2016), Mgr. Roman Príbelsky, Hronský Beňadik (list zo 16. 12. 2016), Ing. Martin Luky, Hronský Beňadik (list z 18. 12. 2016), Ing. Juraj Kosmály, Hronský Beňadik - Psiare (list z 18. 12. 2016). Berie sa na vedomie.

- Ako občania tohto štátu podľa ústavy čl. 44 ods. 1 máme právo na priaznivé životné prostredie. Každý podľa čl. 44 ods. 2 je povinný chrániť a zveľaďovať životné prostredie a kultúrne dedičstvo. Preto žiadame, aby bola dodržiavaná ústava SR pri MVE Hronský Beňadik. Keďže sme si všetci rovni pred zákonom.

Vyjadrenie OÚ - Identická pripomienka - vid' stanovisko pánov Dr. Ján Príbelsky, Hronský Beňadik (list zo 16. 12. 2016), Mgr. Roman Príbelsky, Hronský Beňadik (list zo 16. 12. 2016), Ing. Martin Luky, Hronský Beňadik (list z 18. 12. 2016), Ing. Juraj Kosmály, Hronský Beňadik - Psiare (list z 18. 12. 2016).

4.26. Občania

- **Anton Káčer, Hronský Beňadik (list zo dňa 16. 12. 2016).**
- **Štefan Beňuš, Hronský Beňadik (list zo dňa 17. 12. 2016).**
- **Július Majsniar, Hronský Beňadik (list zo dňa 18. 12. 2016).**
- **Anna Majsniarová, Hronský Beňadik (list zo dňa 18. 12. 2016).**
- **Mária Cicková, Hronský Beňadik (list zo dňa 18. 12. 2016).**
- **Helena Holubová, Hronský Beňadik (list zo dňa 18. 12. 2016).**
- **František Holub, Hronský Beňadik (list zo dňa 18. 12. 2016).**

všetci ako fyzické osoby v stanovisku k správe o hodnotení majú nasledujúce pripomienky:

- Vypracované dokumenty neriešia vplyv ostatných MVE plánovaných na Hrone s MVE Hronský Beňadik.

Vyjadrenie OÚ - Identická pripomienka - vid' stanovisko pánov Dr. Ján Príbelsky, Hronský Beňadik (list zo 16. 12. 2016), Mgr. Roman Príbelsky, Hronský Beňadik (list zo 16. 12. 2016), Ing. Martin Luky, Hronský Beňadik (list z 18. 12. 2016), Ing. Juraj Kosmály, Hronský Beňadik - Psiare (list z 18. 12. 2016) a predchádzajúce stanovisko 15-tich občanov.

- V dokumentoch sa nerieši aký vplyv bude mať MVE na ochranné územie európskeho významu, ktorej predmetom ochrany sú ryby v oblasti obce Bzenica, ktoré má byť vyhlásené 2017.

Vyjadrenie OÚ - Identická pripomienka - vid' predchádzajúce stanovisko 15-tich občanov.

- V dokumente (2.2.2) Vplyv MVE Hronský Beňadik na podzemné vody v závere je napísaný len orientačný vplyv zdrže na podzemné vody. V celom dokumente sa nepíše nič o vplyve stavebných úprav pod MVE na podzemné vody. V dokumente je napísané na strane č. 4: „V poskytnutých správach (z vrtoch) neboli uvedené informácie o polohách hladín v Hrone, takže údaje o hladinách podzemnej vody počas prieskumných prác nemožno použiť na určenie smerov prúdenia podzemnej vody.“ Čiže výsledky práce sú založené na úvahách a jej výpovedná hodnota je postavená v zlej rovine. Na strane č. 6 tohto dokumentu je napísané „Pre zodpovedné posúdenie vplyvu stavby na podzemné vody sa nemožno uspokojiť s takýmito informáciami; preto je potrebné získať dôležité informácie z nového geotechnického prieskumu“. Podľa týchto indícií v texte dokumentu, nemá záver až takú presnú informáciu, ako chce autor povedať. To potvrdzuje aj v závere veta str. 20 „Z výsledkov získaných pred a počas výstavby je prevádzky je možné získať informácie, ktoré budú potrebné pre návrh realizácie ochranných prvkov. Počas prevádzky sa zistia zmeny, ktoré budú spôsobené trvalým zvýšením hladín v zdrži nad haťovými poľami a vodnou elektrárnou“. Z tohto vyplýva, že sa ešte nevie a kým sa nepostaví MVE nikto určite nebude vedieť vplyv MVE Hronský Beňadik na spodné vody v Hronskom Beňadiku. Nebude to príliš neskoro, keď sa počas prevádzky MVE zistí negatívny vplyv na hladinu spodnej vody? Kto potom nahradí škodu, dotknutým občanom? (Vid' Šalková).

Vyjadrenie OÚ - Identická pripomienka - vid' stanovisko pánov Dr. Ján Príbelsky, Hronský Beňadik (list zo 16. 12. 2016), Mgr. Roman Príbelsky, Hronský Beňadik (list zo 16. 12. 2016), Ing. Martin Luky, Hronský Beňadik (list z 18. 12. 2016), Ing. Juraj Kosmály, Hronský Beňadik - Psiare (list z 18. 12. 2016).

- Ako občania tohto štátu podľa ústavy čl. 44 ods. 1 máme právo na priaznivé životné prostredie. Každý podľa čl. 44 ods. 2 je povinný chrániť a zveľaďovať životné prostredie a kultúrne dedičstvo. Preto žiadame, aby bola dodržiavaná ústava SR pri MVE Hronský Beňadik. Keďže sme si všetci rovní pred zákonom.

Vyjadrenie OÚ - Identická pripomienka - vid' stanovisko pánov Dr. Ján Príbelsky, Hronský Beňadik (list zo 16. 12. 2016), Mgr. Roman Príbelsky, Hronský Beňadik (list zo 16. 12. 2016), Ing. Martin Luky, Hronský Beňadik (list z 18. 12. 2016), Ing. Juraj Kosmály, Hronský Beňadik - Psiare (list z 18. 12. 2016) a predchádzajúce stanovisko 15-tich občanov .

Celkove bolo na OÚ Žarnovica doručených 25 písomných stanovísk od zainteresovaných subjektov (z toho je jedno stanovisko od RNDr. Fatulovej ako fyzickej osoby a 4 stanoviská od občanov, ktoré podpísalo celkovo 34 občanov), odborný posudok podľa § 36 zákona, a záznam z verejného prerokovania.

Čo sa týka stanovísk zainteresovaných subjektov k realizácii navrhovanej činnosti v 3 stanoviskách k správe o hodnotení bol vyjadrený súhlas s realizáciou navrhovanej činnosti bez pripomienok, v 8 stanoviskách bol vyjadrený súhlas s realizáciou navrhovanej činnosti

s odporúčením pre následný proces povoľovacích konaní. V 1 stanovisku je požiadavka zosúladiť navrhovanú činnosť v území so záväznou časťou ÚPN VÚC Banskobystrický kraj s uvedením dotknutých regulatívov.

V 5 stanoviskách sa výstavba MVE neodporúča. V 1 stanovisku sa upozorňuje, konštatuje resp. uvádzajú pripomienky k správe o hodnotení a k jej jednotlivým častiam a špecifickým prílohám správy resp. vedú polemiky so závermi prevažne v oblasti ichtyofauny a k nej v správe o hodnotení súvisiacej riešenej problematike. V jednom stanovisku je vyjadrený nesúhlas s výstavbou MVE v lokalite Hronský Beňadik.

Ďalej dotknutú verejnú zastupujú občania. Celkovo sa písomne k správe o hodnotení vyjadrilo 34 občanov, ktorí v štyroch stanoviskách vyjadrili svoje pripomienky k výstavbe MVE Hronský Beňadik k hodnoteniu z pohľadu absencie vplyvu hodnotenia sústavy VD na Hrone, vplyvu metanizačného procesu, k zníženiu schopnosti Hrona ako recipientu pre čistiarne odpadových vôd, problematike usadzovania kalov, k finančnej náročnosti niektorých technických riešení, k ľadochodom, k zdvojkolaženiu železnice, k problematike rybochodu, k turisticko športovému využitiu, k vodáckemu využitiu, k problematike komárov, k problematike raka riečneho, k vplyvu na podzemné vody, k problematike monitoringu, k problematike bagrovania sedimentov, k vzdialenosti MVE od obce, k možnému vplyvu MVE na navrhované ÚEV.

5. Vypracovanie odborného posudku v zmysle § 36 zákona

Odborný posudok podľa § 36 ods. 2 zákona, na základe písomného určenia Okresným úradom Žarnovica, odbor starostlivosti o životné prostredie (list č. č. OU-ZC-OSZP-2017/000181 z 02. 01. 2017, doručený 10. 01. 2017) vypracoval RNDr. Miloslav Badík, zapísaný v zozname odborne spôsobilých osôb na posudzovanie činností na životné prostredie, ako fyzická osoba pod číslom 377/06/OPV.

Okresný úrad Žarnovica, odbor starostlivosti o životné prostredie listom OU-ZC-OSZP-2017/000181 zo dňa 09.03.2017 vyhovel žiadosti posudzovateľa a predĺžil termín na vypracovanie odborného posudku.

Menovaný vypracoval odborný posudok na základe predloženej správy o hodnotení vrátane príloh, na základe určenia príslušným orgánom, doručených stanovísk k správe o hodnotení, zápisu z verejného prerokovania navrhovanej činnosti, podkladových materiálov a doplňujúcich informácií poskytnutých navrhovateľom činnosti a spracovateľom správy o hodnotení ako aj na základe vlastných skúseností s prípravou a realizáciou obdobných činností.

Posudok bol vypracovaný aj na základe preštudovania právnych predpisov v oblasti posudzovania vplyvov na životné prostredie a ochrany prírody a ochrany jednotlivých zložiek životného prostredia.

Z hľadiska vyhodnotenia úplnosti predloženej správy o hodnotení spracovateľ odborného posudku konštatuje, že po formálnej stránke správa o hodnotení spĺňa všetky náležitosti stanovené zákonom, je spracovaná v štruktúre podľa odporúčaného obsahu a štruktúry správy o hodnotení (príloha č. 11 Obsah a štruktúra správy o hodnotení navrhovanej činnosti).

Po obsahovej stránke je správa o hodnotení spracovaná prehľadne, zrozumiteľne a z hľadiska vecného aj obsahového na dobrej úrovni, niekoľko menších nedostatkov je skôr formálneho charakteru, vychádzajú z rozsahu hodnotenej problematiky navrhovanej činnosti a z absencie niektorých vstupných dát, ktoré budú súčasťou pripravovanej projektovej dokumentácie. Tieto nedostatky vyplývajú z pomerne veľkej riešenej problematiky a rozsahu posudzovanej činnosti, jedná sa o nedostatky malého a nezávažného charakteru, ktoré nemajú žiaden vplyv na priebeh a proces posudzovania.

Z hľadiska vyhodnotenia stanovísk zainteresovaných subjektov spracovateľ odborného posudku zhodnotil opodstatnenosť jednotlivých pripomienok.

Z hľadiska vyhodnotenia úplnosti zistenia kladných a záporných vplyvov navrhovanej činnosti vrátane ich vzájomného pôsobenia spracovateľ odborného posudku uvádza, že hodnotenie predpokladaných pozitívnych a negatívnych vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie prináša relevantné údaje o prírodných podmienkach sledovaného územia v mieste a okolí lokality navrhovanej činnosti. Jednotlivým zložkám prírodného a životného prostredia je venovaná primeraná pozornosť vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti. Primeraná pozornosť je venovaná aj zhodnoteniu konkrétnych častí prírodného a životného prostredia priamo zasiahnutých navrhovanou činnosťou.

Z hľadiska vyhodnotenia použitých metód hodnotenia a úplnosti vstupných informácií spracovateľ odborného posudku uvádza, že na základe predloženej správy o hodnotení je možné konštatovať, že boli zvolené vhodné metódy hodnotenia. Zdrojom údajov boli primerané odborné podklady. Vstupné informácie pokrývajú potreby posúdenia vplyvu navrhovanej činnosti na životné prostredie podľa zákona. Technické podmienky výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti a opatrenia na ochranu zložiek prírodného a životného prostredia musia byť riešené v rámci projektovej prípravy a budú predmetom schvaľovania v stavebnom konaní podľa osobitných predpisov.

Z hľadiska vyhodnotenia variantov riešenia navrhovanej činnosti spracovateľ odborného posudku uvádza, že správa o hodnotení bola na základe "Rozsahu hodnotenia" podľa § 30 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov č. OU-ZC-OSZP-2014/000961 OU-ZC-OSZP-2015/000022 z 11. 02. 2015 vydaného Okresným úradom Žarnovica, odbor starostlivosti o životné prostredie, spracovaná v dvoch realizačných variantoch, zároveň bol rozpracovaný a posúdený nulový variant, t.j. stav keby sa daná činnosť v území nerealizovala.

Z hľadiska návrhu opatrení a podmienok na vylúčenie alebo zmiernenie nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti spracovateľ odborného posudku konštatuje, že opatrenia, ktoré správa o hodnotení uvádza v príslušnej kapitole *IV. Opatrenia navrhnuté na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie* boli v priebehu procesu posudzovania vplyvov v pripomienkovom konaní akceptované. Navrhované opatrenia na vylúčenie alebo zníženie nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie spracovateľ odborného posudku akceptuje po doplnení resp. upravení o návrhy opatrení vychádzajúcich z písomných stanovísk dotknutých orgánov a organizácií a ostatných zainteresovaných subjektov.

V závere spracovateľ odborného posudku uvádza, že správa o hodnotení spĺňa požiadavky podľa zákona a primerane poukazuje na oblasti s potenciálnymi vplyvmi realizácie navrhovanej činnosti na životné prostredie. Predložená správa o hodnotení deklaruje, že potenciálne negatívne vplyvy výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti budú riadené a eliminovateľné dôsledným dodržaním realizácie opatrení a podmienok na ich vylúčenie alebo zníženie. Čiastkové výhrady uvedené v posudku ako aj opodstatnené pripomienky dotknutých orgánov a odborných organizácií musia byť predmetom riešenia v rámci procesu predprojektovej prípravy, tvorby projektovej dokumentácie a schvaľovania v procese stavebného konania.

Spracovateľ odborného posudku v závere sa stotožňuje so závermi spracovateľa správy o hodnotení, že:

„Na základe záverov komplexného posúdenia navrhovanej činnosti podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov pre realizáciu odporúčame variant navrhovanej činnosti posúdený podľa zákona a uvedený v rozsahu hodnotenia a správy o hodnotení, ako „variant 2.“

Spracovateľ odborného posudku v závere posudku vzhľadom k tomu, že v procese hodnotenia nezistil žiadne závažné skutočnosti a nevzniesol žiadne významné dôvodné pripomienky k navrhovanej činnosti, ktoré by mali vplyv na hodnotenie, odporučil uskutočniť realizáciu navrhovanej činnosti „Malá vodná elektrárň Hronský Beňadik.“

Odporúčania a závery z odborného posudku, ktorý menovaný vypracoval, boli využité ako podklad pri spracovaní kapitoly VI.3. záverečného stanoviska.

Posudok bol doručený príslušnému orgánu dňa 25. 04. 2017.

IV. KOMPLEXNÉ ZHODNOTENIE VPLYVOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

Celkové vplyvy navrhovanej činnosti na dotknuté územie boli komplexne zdokumentované a vyhodnotené na základe podrobného prehodnotenia všetkých predložených podkladových materiálov a vyjadrení zainteresovaných strán.

Z predpokladaných vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie záujmového územia podľa súčasného poznania a možných jestvujúcich riešení, zámeru, stanovísk k správe o hodnotení, z rokovania o určení rozsahu hodnotenia a časového harmonogramu, verejného prerokovania, posudku a konzultácií sú určujúce najmä nasledovné vplyvy (vrátane pozitívnych):

Vplyvy na obyvateľstvo

Lokálne pozitívne vplyvy na obyvateľstvo

- Vybudovaním peších chodníkov s lavičkami a pešieho premostenia Hrona pre verejnosť sa na oboch brehoch Hrona pod mostom vytvoria nové trasy a lokality pre pešiu a cyklistickú rekreáciu (pri 1. var. sa s vybudovaním chodníkov, lavičiek a pešej lávky cez hať neuvažuje, oba brehy tu zostanú pre verejnosť neprepojené).
- Komplikácie pri splavovaní Hrona budú na druhej strane zmiernené naprojektovanými kompenzačnými opatreniami:
  - Nad haťou na trávnom môle pri výstupe zo zdrže bude ako súčasť výstavby MVE vytvorené vodácke oddychové miesto s turistickým sedením, obklopeným vodou zdrže.
  - Pri prehĺbení Hrona pod haťou bude vytvorené ďalšie vodácke oddychové miesto s dvoma turistickými sedeniami. Dolné odpočívadlo je v peknom prírodnom prostredí pri rieke, ktoré už dnes je a aj po výstavbe MVE bude opticky izolované od MVE, hate aj diaľničného mosta. Obe plánované lokality sú prepojené na existujúcu infraštruktúru.
- Zdrž nad MVE, dlhá cca 2,5 km a hlboká 1 až 3,7 metra môže pritiahnúť tzv. „rybníkových“ rybárov, ktorí uprednostňujú pohodlnejšiu rybačku a väčšie druhy rýb.
- Po dobu výstavby MVE (cca 2 roky) sa vytvorí cca 30 - 40 dočasných pracovných príležitostí pre zamestnancov dodávateľskej stavebnej firmy, s možnosťou získania dočasného zamestnania aj pre miestne obyvateľstvo.

Globálne pozitívne vplyvy na obyvateľstvo

- V MVE Hronský Beňadik sa „environmentálne prijateľným spôsobom“ ročne vyrobí cca 6 420 MWh elektrickej energie. Napĺňanie cieľov Smernice EÚ 2001/77/ES o podpore elektrickej energie vyrábanej z obnoviteľných zdrojov energie.
- Výroba elektriny pomocou obnoviteľného zdroja - vody - patrí medzi alternatívne zdroje energie, ktoré sú aj zástancami trvalo udržateľného rozvoja preferované pred tepelnými a jadrovými elektrárnami.

Lokálne negatívne vplyvy na obyvateľstvo

- V novom vodnom prostredí zdrže sa pre doterajších rybárov stratí atraktívnejší charakter rybolovu priamo v prúdivej rieke, pre ktorých bude nežiadúcou aj druhová zmena rybej obsádky.
- Prehradením toku sa mierne sťaží na Hrone obľúbené splavovanie rieky, najprv kvôli namáhavejšiemu a nezaujímavejšiemu 2,5-kilometrovému úseku vzdutia nad MVE s pomaly tečúcou vodou, potom kvôli prekonávaniu bariéry hate. Vodným turistom bude stačiť na 20 m preniesť člny zo zdrže do vodného koridoru bez vyloženia nákladu. Koryto obtokového koridoru je prispôsobené aj pre splavenie člnkárov. Pre opatrnejších bude na pravom brehu vodného obtoku peší chodník, ktorý umožní vodenie člnov na lanku po hladine obtoku až do Hrona pod MVE.

Environmentálne zmeny bez vplyvov na obyvateľstvo - obavy obyvateľov

- MVE si nevyžiada asanáciu žiadnych obytných, hospodárskych alebo rekreačných objektov, od obce je vzdialená 830 m. Výstavba ani prevádzka MVE nebude mať priame negatívne vplyvy na obytné prostredie, je situovaná mimo obývaných území.
- MVE nebude mať žiadny trvalý hlukový, pachový ani vizuálny dosah na obytné prostredie obce Hronský Beňadik.
- Podľa špeciálnej hydrogeologickej štúdie MVE neovplyvní obytné prostredie H. Beňadiku podmočením, teda zdvihom podzemných vôd, pretože vzdialenosť okraja obce od hranice zmenenej podzemnej vody bude 500 m. Od H. Beňadiku 500 a viac metrov vzdialená zmena podzemnej vody nemôže spôsobiť ani podmáčanie základov obytných domov, ani presakovanie spodnej vody do pivníc, ani opačný problém vyschnutia studní. (V prípade realizácie uvažovaného podzemného tesnenia bude dosah zdvihutej podzemnej vody ešte o cca 100 m vzdialenejší od obývaného konca dediny.)
- Vznik zdrže nad MVE neovplyvní podmočením ani obytné prostredie Tekovskej Breznice, pretože vzdialenosť okraja obce od hranice zmenenej podzemnej vody bude 750 m. Vzduťá hladina Hrona a na rovnakú úroveň vzduťá hladina podzemných vôd okolo neho, nemôže spôsobiť ani podmáčanie základov obytných domov, ani presakovanie spodnej vody do pivníc, ani opačný problém vyschnutia studní v domoch Tekovskej Breznice, ktoré sú vzdialené od konca vzdutia 750 a viac metrov hore tokom.
- Vznik zdrže nad MVE neovplyvní trvalým podmočením ani obytné prostredie Orovnice, pretože vzdialenosť okraja obce od vzdutia v koryte Hrona bude 250 m, hore vyvýšeným svahom.
- MVE nezhorší povodňovú bezpečnosť obce Hronský Beňadik, obce Orovnica ani obce Tekovská Breznica ani poľnohospodárskej krajiny (viď príloha č. 2.2.4 Štúdia povodňových vôd oblasti MVE Hronský Beňadik).
- Vo veľkej časti dna zdrže sa budú usadzovať jemné sedimenty, na ktoré sú spravidla naviazané aj znečisťujúce alebo organické látky. Je potrebné dôsledne dodržiavať manipulačný poriadok - povinné preplachovanie sedimentov. V prípade, keď budú nízke až minimálne prietoky a nastane dlhé obdobie bez vyhradenia zdrže a bez jej „prepláchnutia“ veľkými vodami môže dôjsť ku zhrubnutiu týchto sedimentov a ku aneróbnym hnilobným procesom. Tieto by sa po rokoch mohli sporadicky v teplých mesiacoch prejaviť uvoľňovaním lokálne zápachajúcich bahenných plynov (bublinkovaním). Podľa obáv niektorých obyvateľov bude zápach bahenných plynov v okolí elektrárne. Podľa skúseností z existujúcich zdrží na dolnom Hrone (kde je teplejšia oblasť) naozaj dochádza už po

niekoľkých rokoch ku lokálnemu uvoľňovaniu bahenných plynov, a to bodovo v dolnej časti zdrže, avšak len v zriedkavých situáciách - pri časovom strete horúceho a málovodného obdobia. Plyny spôsobujú zápach len v miestach vzniku, mimo vodnej plochy sa ich koncentrácia rozplýva. Na obce vzdialené stovky metrov nemajú žiaden mikroklimatický dosah.

- Podľa obáv niektorých obyvateľov usadeniny tvoria mŕtvu hmotu, kde vznikajú ťažké kovy, čo môže spôsobiť zhoršenie kvality spodnej vody. Podľa odborných poznatkov usadeniny sú tvorené mŕtvou ílovitou hmotou, na ktorú je naviazané aj živé organické znečistenie. Ťažké kovy tu nevznikajú, tie sa plavia dolu tokom a v zdrži sa usadia spolu s minerálnymi plaveninami a v rámci preplachu sedimentov aj pri veľkých vodách bude časť z nich ďalej posúvaná dolu tokom rieky.
- Pri výstavbe MVE ani pri jej prevádzke sa nepredpokladajú nepriaznivé trvalé vplyvy na zdravotný stav obyvateľov.
- V prípade realizácie zdrže vzniknú na stabilizovanej vodnej hladine Hrona v úseku 2 až 3 km vhodné podmienky na rozvoj pakomárov, ktoré na svoje úspešné rozmnoženie potrebujú pokojnú neprúdiacu a nečervivú vodnú hladinu. Pakomáre sa rozmnožia na hladine zdrže, teda viac ako 800 m od obytnej zóny Hr. Beňadiku, avšak po ich rozmnožení v zdrži môžu zalietat' aj do obývaných domov Hr. Beňadiku, najmä po zotmení za svetlom. Neškodné pakomáre na rozdiel od komárov nebodajú.
- Obavy viacerých obyvateľov, že „v stojatej vode sa premnoží bodavý hmyz“. Bodavé komáre potrebujú na svoje úspešné rozmnoženie „blato“, ktoré zostalo po ústupe vody - nevyhnutné je pre nich kolísanie hladiny. Ich rozmnožovanie nie je možné pod hladinou ani na suchu. Po vzniku zdrže nad MVE síce vznikne o málo väčšia vodná plocha, ale s umelo stabilizovanou hladinou, ktorá už bude zvlhčovať len oveľa užší niekoľkokentimetrový pás hlinitého brehu Hrona. Bodavým komárom teda objektívne ubudne veľká časť ich genofondových biotopov, preto hydrobiológovia predpokladajú skôr zmenšenie početnosti bodavých komárov, nie ich premnoženie.
- Podľa obáv niektorých obyvateľov „výstavba MVE naruší medziľudské vzťahy v obci Hronský Beňadik“.
- Ako vyplýva z predbežného ústneho spresnenia súčasného starostu obce Tekovská Breznica, nebude ani on a takmer isto ani zastupiteľstvo obce súhlasit' s výstavbou MVE H. Beňadik, najmä kvôli obavám z povodní. Podľa predbežného ústneho spresnenia starostky sa aj niektorí obyvatelia a členovia zastupiteľstva obce Orovnica obávajú povodní. (Prognóza nezhoršenia ani nezlepšenia povodní v obývaných územiach je vysvetlená a odborne dokázaná v prílohe č. 2.2.4 Štúdia povodňových vôd oblasti MVE Hronský Beňadik.)

Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

Reliéf koryta vodného toku Hrona bude zmenený stavebnými objektmi hlavne v mieste hydrouzla - pozdĺžny sklon dna koryta pod stupňom bude znížený v úseku cca 480 m podhrábkou dna (max. o 0,5 m) a do vzdialenosti cca 100 m bude koryto upravené do lichobežníkového tvaru so sklonom návodných svahov 1 : 3 a šírkou dna 60 m, svahy do výšky 2 m sa spevnia kamennou rovnatinou. Táto oblasť je dotknutá a ovplyvnená výstavbou železnice a rýchlostnej cesty R1. Okolo MVE bude na pravom brehu vybudovaná terénna depresia s obtokovým vodným koridorom.

Výraznou aj keď skrytou zmenou budú vrstvy hrubých aj jemných sedimentov, ktoré sa budú dlhodobo ukladať na dne zdrže nad MVE, najmä v jej dolnej časti a na jej okrajoch. Podmienka

realizácie MVE je dodržiavať manipulačný poriadok, ktorého súčasťou je aj management sedimentov – preplach a ich odstraňovanie

Nerastné suroviny sa v hodnotenom priestore nenachádzajú.

Vplyvy na klimatické pomery

Nakoľko sa v 2 až 4 m hĺbokej a 2,5 km dlhej zdrži jedná len o malé zväčšenie objemu vody a o nevýznamné zväčšenie vodnej plochy Hrona oproti pôvodnému stavu, vplyvy MVE na makroklimatické a mezoklimatické pomery sú z klimatologického hľadiska vylúčené. Ťažko predstaviteľné sú aj mikroklimatické zmeny, ktoré len viac-menej teoreticky možno pripustiť v úplne bezprostrednom kontakte brehu s vodou hladinou v dolnej hĺbokej časti vzdutia, avšak len v pocitovo nepostrehnuteľných množstvách.

Vplyvy na ovzdušie

V etape počas výstavby budú hlavnými zdrojmi znečisťovania ovzdušia stavebné mechanizmy a samotné územie staveniska. Stavebné a iné prípravné práce, vrátane súvisiacej dopravy nebudú z hľadiska ovzdušia nadlimitnou záťažou, vplyvy výstavby na kvalitu ovzdušia budú zanedbateľné a málo významné.

Vplyvy na povrchové a podzemné vody

Vplyvy na povrchové vody

Podrobne sú vplyvy popísané v prílohe č. 2.2.4 Štúdia povodňových vôd oblasti MVE Hronský Beňadik.

- Výstavbou MVE Hronský Beňadik bude dotknuté územie úseku Hrona od konca prehĺbenia koryta pod výtokom z MVE až po koniec vzdutia. Priamo dotknutým územím v toku budú miesta výstavby objektov hate s budovou MVE a krátkej úpravy koryta nad a pod haťou. Spravidla na začiatku a na konci výstavby týchto objektov (teda počas inštalovania a odinštalovania izolačnej steny alebo násypu v aktuálnej stavebnej časti koryta) bude v Hrone dochádzať ku krátkodobému niekoľkohodinovému zakaľovaniu vody.
- Navrhovaný hydroenergetický stupeň svojim vzdutím ovplyvní hladinu Hrona, avšak nebude mať vplyv na celkový prietokový vodný režim Hrona .
- V koryte Hrona sa zmenia výškové pomery hladín. Projektovaná trvalá úroveň prevádzkovej hladiny nad haťou je 187,50 m n.m.
- Výrazné spomalenie rýchlosti prúdenia vody sa dá predpokladať v cca 2 km úseku zdrže, následkom čoho sa môže zvýšiť ukladanie sedimentov (najmä piesčito-hlinitých) a môže nastať zmena kvality fyzikálnych a chemických vlastností povrchovej vody.
- Ku eutrofizácii by mohlo dochádzať len v extrémnych prípadoch dlhších období sucha a tepla.
- MVE nezhorší povodňovú bezpečnosť obce Hronský Beňadik, ani obcí Orovnica a Tekovská Breznica. Tak, ako tomu bolo aj doteraz, sa povodňové prietoky budú prirodzene vybrežovať do inundácie a budú obtekať hrádzu a MVE po hospodársky málo využívannej inundácii len v oblasti Remiatka a Za Hronom (lúčne porasty, lužný les, brehové porasty).

Vplyvy na podzemné vody

Podrobne sú posúdené v prílohe č. 2.2.2. Vplyv MVE H.Beňadik na podzemné vody.

- Vplyvom MVE H. Beňadik budú zvýšené hladiny podzemnej vody siahať po železničnú trať

a do vzdialenosti približne 400 m pod elektrárň a haťové polia zdrže, t.j. približne do polovičnej vzdialenosti medzi MVE a najbližšie položenými stavebnými objektmi Hronského Beňadika (vzdialené cca 900 m pod profilom MVE).

Zabudovaný odvodňovací drén pri vzdušnej päte ľavobrežnej hrádze zdrže umožní znížiť zdvih hladín podzemných vôd a držať ich približne 1 m pod povrchom územia, takže je predpoklad, že vplyvom účinnosti tohoto drénu sa v ľavostrannom alúviu skrúti dosah zvýšenia hladín približne o 100 m a dosiahne vzdialenosť cca 300 m pod MVE.

Utesnením hrádzi zdrže podzemnými stenami by sa dosah zvýšených hladín ešte mohol skrútiť približne o 100 m. Dosah zvýšených hladín podzemných vôd z hľadiska vplyvu na obec Hronský Beňadik si však zabudovanie takýchto tesniacich stien nevyžaduje.

Vplyvy na pôdu

Pri výstavbe MVE Hronský Beňadik sa stavebné úpravy (okrem náhradných výsadiieb) dotknú cca 3,54 ha plôch, na ktorých sa predpokladá trvalo zastavaných asi 2 ha pôdy v miestach stavebných objektov MVE, hate, hrádzi, odvodňovacích jarkov a príjazdovej cesty.

Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy

Vplyvy na vodné ekosystémy rastlín a živočíchov

Lokálne vplyvy na vodné ekosystémy medzi Hronským Beňadikom a Tekovskou Breznicou

- Vytvorenie čiastočne nepriechodnej migračnej bariéry pre ryby.
Eliminácia bariérového efektu v migrácii rýb - Návrh rozšíreného obtokového koridoru pri MVE Hronský Beňadik (viď príloha č.2.2.5. Správy o hodnotení), je navrhnutý v súlade s metodickou príručkou ŠOP SR Spriechodňovanie bariér na tokoch z roku 2014 (schválená dňa 2.9.2014 sekciou ochrany prírody a tvorby krajiny MŽP SR), pričom plní a väčšinou aj pozitívne prekračuje všetky požadované charakteristiky.
- Hronský migračný koridor rýb bude úplne prerušený len počas II. etapy výstavby (výstavba strojovne MVE a jedného haťového poľa spolu so štrkovým priepustom).
- Zmeny substrátu.
Nové pomery z hľadiska prúdenia vody v toku v zdrži a pod ňou ovplyvnia kvalitu budúceho substrátu, čím sa zmení potravná ponuka a podmienky pre rozmnožovanie. Znížením rýchlosti prúdu sa zvýši ukladanie sedimentov, nielen splavenín, teda pieskov a štrkov, ale aj plavenín, t.j. jemných častíc anorganického (abioseston) a organického (rastlinného a živočíšneho) pôvodu (bioseston), ktoré spolu tvoria tzv. živiny. Štrkovito-piesočné naplavy sú najintenzívnejšie oživené do hĺbky 40 cm, naproti tomu bahnitý substrát iba do 10 cm. Zmena substrátu z tvrdého štrkovitého na bahnitý bude mať za následok lokálny ústup druhov litofilných, okrem koncovej časti vzdutia, a nástup druhov fytofilných a indiferentných. To nebude vyhovovať rybám z čeľade kaprovitých - podustve, mreň, naopak netrpí kapor, karas, pleskáč, šľuka, ostriežovité a sumec. Z ostatných zastúpených čeľadí z hľadiska neresu zmena substrátu negatívne ovplyvní najmä kaprovité reofily. Litofilné druhy budú vyťahovať na neres do úsekov mimo zdrže.
- Zmena saprobity.
V dôsledku výstavby MVE sa nepredpokladajú zmeny v saprobite k horšiemu. V zdrži (aj keď obmedzene) bude prebiehať ďalšia sedimentácia aspoň hrubších organických látok a ich rozklad prebehne v dnových sedimentoch. Očakáva sa zotrvanie saprobity v stupni betamezosaprobity a do určitej miery aj jej zvýšenie (mierne zhoršenie) v zdrži, ale aj pokles (zlepšenie) v dôsledku odsedimentovania + aerácie vody pod haťou.
- Zmeny tepelných a svetelných pomerov.

Malé zvýšenie teploty vodného telesa nastane zdržaním tečúcej vody Hrona na úseku 2,5 km, a to najmä v letnom období. Kumulácia so zvýšením osvetlenia v dôsledku výrubu porastov pre objekty hrádzí môže v krátkom najhlbšom úseku zdrže indikovať podporu eutrofizačných procesov, ale za predpokladu nízkeho zákalu. Pokiaľ táto nepresiahne masový rozvoj, môže sa stať istým spestrením dnového substrátu jednak ako refúgia pre fytofilné organizmy, napr. kapra, sumca, zubáča, karasa a šťuku, a ako nová potravná ponuka pre rastlinožravce - amury a všežravce ako sú jalec, karas, nosál, podustva, a ich prostredníctvom aj na ostatné druhy mäsožravé resp. následne rybožravé.

- Zníženie možnosti úkrytu pred predátormi.
Trvalé odstránenie stromov z brehov znižuje možnosti úkrytu rýb a zvyšuje ich zraniteľnosť voči rybožravým vtákom a vydre. V samotnom obtokovom vodnom koridore už budú mať ryby plavbu tienenu brehovými trávami, kríkmi a stromami. V dolnej časti zdrže bez stromových brehových porastov im zase bude úkrytom hlboká voda.
- Strhávanie rýb na turbíny.
Na ochranu rýb sa bežne používajú česlá - hrablice. Pri väčších typoch vodných elektrární s vyššími rýchlosťami na vtoku do VE sa ešte inštalujú elektronické plašiče. Pre prihaťové typy s parametrami, akou je navrhovaná MVE Hronský Beňadik, sú elektronické plašiče zbytočné. Vyplýva to z nízkej rýchlosti vtoku vody do VE.
- Nové neresiská.
Významne sa zlepši stav fytofilných druhov rýb vďaka pribudnutiu rozľahlých plytkovodných plôch porastených rastlinstvom - na pravom brehu pozdĺž železnice aj v novej zátokke okolo potoka Klíč.
- Stav rybích spoločenstiev počas výstavby MVE.
Počas výstavby hate a prehlbovania toku pod haťou pri realizácii zemných prác v koryte a v brehových partiách bude dochádzať k zakaľovaniu vody s možným dopadom na ichtyofaunu a bentické osídlenie. Jedná sa o lokálne priame reverzibilné dopady s krátkodobým účinkom.

Celkový (kumulatívny regionálny) vplyv plánovanej sústavy MVE na prúdivé ekosystémy stredného Hrona

- Posúdenie kumulačného vplyvu MVE Hronský Beňadik s už existujúcou susednou priečnou bariérou VD V. Kozmálovce v rkm 73,500: je zrejme, že by medzi týmito dvoma bariérami ostalo len cca 12 km toku (nie odporúčaných 20 km v zmysle návrhu SAŽP-CKP Prešov, 2007), kvôli cca 5-kilometrovému vzduti nad VD V. Kozmálovce by pre prúdomilné ryby ostal len cca 7-kilometrový prúdivý nezmenený úsek Hrona, čiastočne oddelený od súvislého spojitého úseku rieky H. Beňadik - H. Dúbrava, dlhého bezproblémových takmer 60 km. Po spriechodnení existujúcej migračnej bariéry VD V. Kozmálovce a realizácii MVE Hronský Beňadik s vyššie popísaným nadštandardným rybovodom, je predpoklad zmiernenia kumulatívneho vplyvu týchto vodných diel na tomto úseku rieky.
- Posúdenie kumulačného vplyvu MVE Hronský Beňadik s už existujúcou susednou priečnou bariérou MVE Hronská Dúbrava v rkm 143,070: je zrejme, že by medzi týmito dvoma bariérami ostal dlhý bezproblémový cca 60 km úsek toku a v tomto smere nie je predpoklad kumulatívneho vplyvu na tok rieky Hron.

Vplyvy na pobrežné ekosystémy rastlín a živočíchov

Vplyvy na biotopy brehových porastov

- Realizáciou stavebných objektov MVE by boli vyrúbané brehové porasty Hrona na sumárnej

- dĺžke úsekov 2 090 m (pri 1. var. 2 880 m). Pri týchto výruboch by sa vyžadoval súhlas orgánu ochrany prírody na výrub cca 403 stromov (s obvodom kmeňa nad 80 cm) a 3 440 m² krovín (s výmerou nad 20 m²) (pri 1. var. súhlas na 549 stromov a 4 340 m² krovín).
- V prípade realizácie ekologicky lepšieho 2. variantu MVE budú brehové porasty odstránené na 1 600 m pravého a na 490 m ľavého brehu Hrona (pri 1. var. na 1 680 m pravého a 1 200 m ľavého brehu Hrona).
  - Biokoridorové funkcie vyrúbaných brehových porastov Hrona sa dočasne stratia len na 920 m pravého brehu pozdĺž oporného múru železničnej trate a 490 m ľavého brehu pod diaľničným premostením (oproti tomu pri 1. var. sa trvalo stratia až na 1 290 m pravého brehu pri opornom múre žel. trate až po ústie potoka Klíča a až na 1 200 m ľavého brehu, bez možnosti náhradných výsadiel na týchto úsekoch). Investor stavby ich nahradí adekvátnymi výsadbami nových brehových porastov (stromov, krovín a vysokobylinných močiarnych tráv), ktoré začnú plniť svoje biologické funkcie v biokoridore Hrona až po ich dorastení o 5 rokov (močiarme trávy, kroviny) až 20 rokov (stromy), niektoré funkcie až o cca 40 rokov (pre dutinové hniezdiče a pod.).
  - Realizáciou stavebných objektov MVE by boli vyrúbané brehové porasty Hrona na sumárnej dĺžke úsekov 2 090 m (pri 1. var. 2 880 m). Pri týchto výruboch by sa vyžadoval súhlas orgánu ochrany prírody na výrub cca 403 stromov (s obvodom kmeňa nad 80 cm) a 3 440 m² krovín (s výmerou nad 20 m²) (pri 1. var. súhlas na 549 stromov a 4 340 m² krovín).
  - Biokoridorové funkcie vyrúbaných brehových porastov nebudú prerušené na 680 m pravého brehu Hrona od Remiatky až po okraj oporného múru železničnej trate (pri 1. var. len na 390 m úseku Remiatky po ústie Klíča), pretože stromy a kroviny ponechané vo svahu vysokého brehu tesne nad prevádzkovou hladinou zdrže tu ihneď preberú biologické funkcie po odstránení nižšie položených brehových porastoch Hrona.
  - Prerušené nebudú biokoridorové funkcie ani na ľavom brehu Hrona nad mostom pri rýchlostnej komunikácii R1, kde súčasný 20 - 50 ročný brehový porast bude ponechaný. Hladina zdrže tu vystúpi v koryte o 1,5 až 2 m tesne pod úroveň brehu, ktorý je spravidla na úrovni 187,8 - 188,00 m n.m. a zrealizujú sa tu len lokálne prísypy brehu na kótu 188,00 m. Pripúšťajú sa tu však aj lokálne výrubu drevín, hlavne pri 3 zaústeniach potrubí, kde sa na zníženom brehu vybudujú lokálne hrádzky a na nich sa následne zrealizujú náhradné výsadby drevín.

Vplyvy na vtáctvo Hrona a jeho brehových porastov

- Z hľadiska hodnotenia vplyvov MVE na vtáky je relevantných 88 druhov s väčšinou nižším ekozozologickým statusom.
- Vplyv výstavby MVE (počas dvoch rokov) sa prejaví presunom na kľudnejšie miesta a znížením počtu jedincov vodných vtákov. Zanikne zimovisko vodného vtáctva na mieste súčasného ostrovčeka. Rušivé vplyvy na vtáctvo povyššie diaľničného mosta (biotopy PB1 a LB1) budú dočasné a menej významné len v prípade 2. variantu. Poniže mosta budú významné, najmä na pravom brehu (medzi Remiatkou a prítokom Klíč), kde by došlo k strate cenných pobytových, hniezdných aj potravných biotopov vtáctva brehových porastov. V prípade druhého variantu by bola pozitívom revitalizácia časti lokality Remiatka zaplavením starého ramena a výsadbou lužného lesíka by vytvorila podstatne vhodnejšie podmienky pre výskyt vtákov. Najcennejšie druhy vtáctva z červeného zoznamu územím len preletujú, preto nemôžu byť výstavbou ovplyvnené.

Vplyvy na ostatné skupiny živočíchov

- Vydre riečnej sa v plytkovodných biotopoch rýb a obojživelníkov nielen zachová biomasa

potravy, ale bude tiež schopná v celom vzduť potravu uloviť a skonzumovať, lebo jej hlavne na pravom brehu zdrže mimo terajšieho toku vzniknú veľkoplošné náhradné plynčiny. Priestor hydrouzla, kde vydra stratí doterajší biotop ostrovčeka, bude pre vydru predstavovať najmä etologicky (pocitovo) odrádzajúci impulz pri migrácii popri rieke, čo však nebude mať problém obísť vďaka širokému prírodnému priestoru okolo hydrouzla. U vydry pôjde teda pri 2. variante o zanedbateľný vplyv (pri 1. var. tieto náhradné plynčiny v zdrži nevzniknú, vydre sa tu biomasa potravy mierne zníži, na hrádzkach bez brehových porastov sa na brehoch tiež stratia jej úkrytové možnosti, čo tu zvýši pravdepodobnosť jej usmrtenia - významný negatívny vplyv).

- Ostatné skupiny živočíchov pravdepodobne nebudú vážnejšie postihnuté, lebo v ich životnom prostredí sa im zmení len malá - nahraditeľná časť. Zo štyroch priečných migračných koridorov zveri bude znehodnotený najmä tretí cez Remiatku a popod ostrovček, ale nie natoľko, aby obmedzil doterajšiu frekvenciu migrácie zveri (mierne ju odkloní).

Vplyvy na chránené biotopy a chránené druhy rastlín a živočíchov

- Pri Remiatke na piesčitých náplavoch pravého brehu Hrona po ústie potoka Klíč a na náplavových riečnych ostrovčekoch sa výstavbou hydrouzla MVE odstráni asi 0,5 m široké lemy trávnych porastov chrastnice trst'ovníkovitej na ploche cca 450 m² (pri 1. var. cca 490 m²). Jedná sa o biotop európskeho významu "Br2_3220 Horské vodné toky a bylinné porasty pozdĺž ich brehov". Po realizácii 2. variantu MVE je predpoklad, že najmä v pravobrežných dobre presvetlených plynkovodných zónach zdrže sa na dĺžke 1 340 m vytvoria rozsiahle príbrežné lemy močiarnych rastlín aj vrátane porastov chrastnice trsteníkovitej (t.j. biotopu Br2_3220).
  - Výstavbou hydrouzla MVE sa z náplavových riečnych ostrovčekov odstráni aj malé fragmenty vegetácie vysokých ostríc na ploche cca 25 m². Jedná sa o biotop národného významu "Lk10 Vegetácia vysokých ostríc". Je predpoklad, že v prípade realizácie navrhovaných náhradných výsadiel a revitalizačných opatrení 2. variantu by sa v budúcnosti dosiahla v dotknutom území vyššia frekvencia výskytu močiarnych typov vegetácie a tým by sa zvýšila floristická a fytoecologická pestrosť mokrad'ových biotopov, vrátane väčšieho výskytu oboch chránených biotopov Br2 a Lk10 dotknutých výstavbou MVE.
  - V dotknutom území sa vzhľadom na charakter biotopov a vysoký stupeň ruderalizácie nepredpokladá žiadny vplyv na chránené či ohrozené druhy rastlín.
  - Dopady na chránené, vzácne a ohrozené druhy rýb - z hľadiska zmeny stanovištných podmienok v rámci zdrže sa predpokladá lokálny dopad na reofilné litofily, t.j. na druhy, ktoré vyhľadávajú prúdivé prostredie, a ktoré sa neresia na štrkovitom substráte (**tučným** sú zvýraznené všetky tu zistené druhy rýb - podľa tab.6, na ochranu ktorých sa vyhlasujú chránené územia - podľa prílohy č. 4 vyhlášky 24/2003 Z. z.):
    - kaprovité: podustva severná, mrena severná a mrena Petiánova, **hrúz bieloplutvý**, hrúz fúzatý, **hrúz Kesslerov**, ploska pásavá, jalec hlavatý, jalec tmavý (je predpoklad, že aj litofil a reofil **boleň dravý** - poznámka Drugu): na neres budú migrovať do prúdiacich úsekov rieky, vzduť im posluží ako prechodná potravná základňa, aj na zimovanie;
    - plžovité: plž zlatistý zo zátopy vymizne;
    - štukovité: štuka severná nájde vo vzduť vhodný biotop pre život i rozmnožovanie.
- Stav populácií vytypovaných druhov chránených rýb bude však závisieť aj od ekologického prístupu v zarybňovaní revíru a efektivity budúceho rybovodu, ako aj od vonkajších činiteľov ako je kvalita vody v Hrone (vypúšťanie odpadových vôd) a režim veľkých vôd (preplachovanie zdrže).

Pri 2. variante MVE sa významne zlepši stav fytofilných druhov rýb vďaka pribudnutiu rozľahlých plytkovodných plôch (3 - 5 m širokých) porastených vysokobylinným močiarnym rastlinstvom - na pravom brehu pozdĺž železnice aj v novej zátokke okolo potoka Klíč (pri 1.var. sa naopak stav fytofilných druhov rýb významne zhorší, pretože tu nevzniknú žiadne plytkovodné zóny).

- Stratit' časť genofondových (generačných) lokalít môžu z chránených druhov obojživelníky (v sezónnych jarných mlákach, izolovaných od rýb), niektoré plazy a menšie cicavce (v starých brehových porastoch) a väčšina vtákov (stromové, krovinové, dutinové a zemné hniezdiče).
- Stratit' významnejšiu časť genofondových, úkrytových alebo potravných lokalít nemôžu veľké dravce alebo veľké cicavce, pre ktoré je toto malé územie len súčasťou ich rozľahlejšieho potravného teritória. Aj podľa ornitologickej štúdie (príloha 2.2.18), druhy vtákov zaznamenané výlučne na prelete nad lokalitou (bez bližšieho priameho vzťahu k nej) nemôžu byť výstavbou MVE ovplyvnené.

Vplyvy na krajinu

Prírodná scenéria Hrona sa najvýraznejšie zmení v 500 m úseku pod diaľničným premostením, odstránia sa tu vzrastlé brehové porasty a otvorí sa pohľad na hladinu zdrže, bočné hrádze, rybovod a priečnu stavbu MVE. Z krajinárskeho pohľadu však treba uviesť, že tento zmenený úsek Hrona bude pohľadovo viditeľný len z diaľničného premostenia (na asi 150 m úseku). Pohľad na "hladkú" zavzdutú hladinu zdrže sa na 800 m dlhom úseku dočasne (na dobu cca 10 - 20 rokov) otvorí aj z pravého brehu od železničnej trate Zvolen - Levice (pri 1. var. by to bolo natrvalo). Pre vodákov splavujúcich rieku sa krajinná scenéria Hrona natrvalo zmení na celom asi 2,5 km dlhom úseku, pretože prúdiaca voda sa tu nahradí pomalou hladkou vodou a v toku pribudne technická stavba hate.

Jedná sa o dočasný negatívny vplyv na časť prírodnej scenérie Hrona, ktorý sa po 10 - 20 rokoch zmierni po vyrastení náhradných výsadiieb drevín pozdĺž brehov (pri 1. var. pôjde o výrazný trvalý negatívny vplyv na prírodnú scenériu Hrona najmä v dôsledku vybudovania dlhých nízkych hrádzok na brehoch zdrže bez brehových porastov).

Vplyvy na chránené územia

Navrhovaná činnosť MVE Hronský Beňadik je umiestnená v najnižšom 1. stupni ochrany a jeho výstavbou nebude dotknuté žiadne vyhlásené chránené územie ochrany prírody, nie je územne ani ekologickými väzbami v kontakte so žiadnym z vyhlásených území sústavy NATURA 2000.

Na základe informácie MŽP SR č. 4698/2017-6.1 zo dňa 19.04.2017 je oznámený zámer zaradenia navrhovaného územia európskeho významu SKUEV0947 Stredný tok Hrona do národného zoznamu európskeho významu. tento zámer je t.č. v štádiu prerokovania podľa § 27, ods.3 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení. Návrh na zaradenia územia je s navrhovaným 2. stupňom ochrany. V navrhovanom území by sa nachádzala časť vzdutého územia.

Vplyvy na územný systém ekologickej stability

- V územnom systéme ekologickej stability predstavuje alúvium Hrona biokoridor nadregionálneho významu, ktorý je významným migračným koridorom hlavne pre vodnú faunu, najmä ryby, a pre vtáky. Vytvorením čiastočne nepriechodnej bariéry v toku (hať MVE s nadštandardným obtokovým bazénovým rybovodom), vytvorením 2,5 km dlhého vzdutia v koryte Hrona a odstránením jeho brehových porastov na sumárnej dĺžke brehov

2,09 km (pri 1. var. 2,88 km) dôjde k narušeniu pobrežného aj hydrického nadregionálneho biokoridoru Hrona (pri 1. var. aj k trvalému prerušeniu pobrežného biokoridoru Hrona).

- Realizácia MVE Hronský Beňadik neovplyvní resp. zanedbateľne ovplyvní migračné koridory veľkých cicavcov, ktoré križujú Hron v oblasti od obce po most rýchlostnej cesty R1.

Vplyvy na urbárny komplex a využívanie zeme

Výstavbou ani prevádzkou MVE Hronský Beňadik nebudú negatívne dotknuté objekty železnice ani cestného premostenia R1.

Navrhovaná výstavba bude v prevažnej miere prebiehať na brehoch Hrona. Hlavné navrhované objekty MVE budú umiestnené na pravom brehu a v koryte rieky Hron, prístupová cesta k MVE bude vybudovaná na pravom brehu v lokalite Remiatka s napojením na cestu I/76 cez vybudovaný železničný priechod.

V blízkosti vybudované objekty Tekovskej kúrie vzhľadom na svoje polohopisné a výškové usporiadanie nebudú negatívne ovplyvnené.

Všetky menšie technické strety sa budú dať detailne doriešiť vo vyšších stupňoch projektovej dokumentácie.

Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky

V hodnotenom území sa nenachádzajú, bez vplyvu.

Vplyvy na archeologické náleziská

V priestore, kde sa uvažuje s realizáciou navrhovanej činnosti nie sú evidované žiadne archeologické náleziská, ani archeologické nálezy podľa zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.

Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

V riešenom území sa nevyskytujú žiadne paleontologické náleziská ani geologické lokality.

Vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy

Hodnotená činnosť nebude mať žiadne vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy ani na miestne tradície územia.

Iné vplyvy

Žiadne iné vplyvy na neboli identifikované.

Posúdenie súladu navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou

Podľa portálu <http://www.uzemneplany.sk/zoznam-uzemnych-planov> je v prípade všetkých troch dotknutých obcí Hronský Beňadik, Tekovská Breznica aj Orovnica uvedené: "ÚPN stratil záväznosť podľa § 141 ods. 10 zákona 50/1976".

S ÚPN VÚC BBSK je výstavba MVE Hronský Beňadik v súlade hlavne v tom, že zabezpečuje využívanie alternatívnych zdrojov energie. Podľa písomného vyjadrenia BBSK zo 14. 01. 2015

k Zámeru „Využívanie alternatívnych zdrojov energie nie je v rozpore s ÚPN VÚC BBSK, jeho Zmenami a doplnkami.“ je však v nesúlade s regulatívom „7.2.14. MVE umiestňovať výlučne na existujúcich vodohospodárskych stavbách a bariérach vodných tokov...“, lebo navrhovaná činnosť nie je umiestnená na existujúcej vodohospodárskej stavbe alebo existujúcej bariére. – Je však v súlade s regulatívom „7.2.13. MVE umiestňovať len v lokalitách s technicky využiteľným hydroenergetickým potenciálom pri zohľadnení environmentálnych aspektov a iných oprávnených záujmov v území, vrátane zachovania podmienok plavby na vodných cestách“ - je v zozname technicky využiteľných profilov a rovnako v zozname strategických profilov súčasne platného HEP pre zabezpečenie energetickej politiky SR v oblasti využitia obnoviteľných zdrojov pre výrobu elektrickej energie.

Priestorová syntéza vplyvov činnosti v území

V prípade realizácie 2. variantu výstavby MVE by sa najväčšie negatívne aj pozitívne vplyvy kumulovali predovšetkým vo vnútrokorytovom a pravobrežnom priestore koryta Hrona v úseku od oporného múru železničnej trate až po lokalitu Remiatka. Tu bude dochádzať k poškodeniam a znečisteniam prírodného prostredia vplyvom výstavby, dôjde tu k vytvoreniu novej bariéry MVE v toku spriechodnenej náhradným migračným priechodom pre ryby, k výrubom brehových porastov Hrona a k ich náhrade výsadbami, k odstráneniu aj nahradeniu fragmentov chránených biotopov Br2 a Lk10, tu dôjde aj ku trvalým lokálnym negatívnym zmenám kvality vody aj prúdomilnej rybej obsádky a jej potravnjej pyramídy, aj ku zhoršeniu plavby v koryte a naopak ku bodovému zlepšeniu rekreačného využitia brehov Hrona a revitalizácii lužného lesa v oblasti Remiatka.

V prípade realizácie 1. variantu výstavby MVE by sa negatívne vplyvy výrazne rozšírili navyše aj do ľavobrežného priestoru koryta Hrona. Zároveň by absentovali predchádzajúce pozitívne vplyvy 2. variantu výstavby MVE.

Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi, vyplývajúce z odborného posudku:

Z hľadiska významnosti sú najdôležitejšími negatívnymi vplyvmi:

- Vznik trvalej čiastočne nepriechodnej bariéry pri migrácii rýb v biokoridore nadregionálneho významu.
- Trvalá premena 2,5 km dlhého prúdiaceho toku na 1 až 3,7 m hlbokú a veľmi pomaly tečúcu vodu s hlinito-piesčitým dnom a sezónnym kolísaním teploty a kvality vody; s následným odchodom viacerých prúdomilných druhov rýb, zmenšením potravy na novom dne, so stratou kamenno-štrkového neresového substrátu pre rozmnožovanie litofilných druhov rýb.
- O niečo menším, ale stále výrazným negatívnym vplyvom bude pri 1. variante trvalé odstránenie 2 880 m brehových porastov Hrona, pri 2. variante dočasné odstránenie 2 090 m brehových porastov Hrona (pri 2. variante sa investor zaväzuje vysadiť náhradné brehové porasty v dĺžke cca 1 400 m stromov a krovín, 1. var. je bez náhradných výsadiieb).

Najdôležitejšie environmentálne pozitívne vplyvy:

- Z globálneho hľadiska ušetrenie 63 ton popolčeka, 2 117 ton popola, 2 687 ton plynných emisií SO₂, CO₂, NO_x a As, 9 381 ton kyslíka ročne, a to vďaka výrobe 6 420 MWh elektrickej energie bez produkcie znečistenia alebo žiarenia, čím by sa prispelo ku zníženiu emisií skleníkových plynov. Aj podľa HEP SR „týmto by sa priamo naplňali ciele Smernice EÚ 2001/77/ES o podpore elektrickej energie vyrábanej z obnoviteľných zdrojov energie na vnútornom trhu s elektrickou energiou“. „Využívanie HEP vedie k znižovaniu emisií

skleníkových plynov a škodlivín, čím predstavuje významný prvok v balíku opatrení na dosiahnutie cieľov Kjótskeho protokolu“.

- Pre miestnych obyvateľov aj návštevníkov Hr. Beňadiku však budú najvýznamnejšími pozitívnymi vplyvmi vybudovanie lávky cez Hron pre verejnosť (ponad hať), vybudovanie peších chodníkov na oboch brehoch Hrona, vybudovanie rekreačných sedení a oddychových lavičiek v dvoch lokalitách na nich a vytvorenie novej cyklotrasy pre rekreáciu pri Hrone (pri 1.var. sa s týmto pozitívnym vplyvom neuvažuje).
- Bioekologicky najvýraznejším pozitívnym vplyvom bude posilnenie mokrad'ového charakteru pravobrežného prírodného komplexu Remiatka, ktoré sa dosiahne obnovením mokrad'ových biotopov v riečnom ramene v dĺžke 240 m jeho trvalým zavodňovaním a výsadbami mokrad'ových tráv po obvode ramena, ako aj obnovením plochy lužného lesa (cca 0,56 ha) náhradnými výsadbami (pri 1. var. sa s týmto pozitívnym vplyvom neuvažuje).
- Výraznejším ichtyologickým vplyvom bude vznik rozľahlých plytkovodných biotopov pre fytofílné druhy rýb v novej zátokke Hrona okolo potoka Klíč a v stovky metrov dlhej ľavobrežnej plytčine popri železnici (pri 1. var. tento ichtyologický vplyv nebude).

Nepreukázal sa nesúlad navrhovanej činnosti s príslušnými ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov.

Žiadny z vplyvov navrhovanej činnosti nebol ohodnotený ako významný ani veľmi významný s čím je možné sa stotožniť.

Záver vyplývajúce zo stanoviska VÚVH k materiálu „ Malá vodná elektrárň Hronský Beňadik – podklady k žiadosti o primárne posúdenie projektu podľa čl.4.7 rámcovej smernice o vode: zo dňa 06.02.2016

Počas procesu posudzovania bolo dňa 27.04.2017 tunajšiemu úradu doručené stanovisko Výskumného ústavu vodného hospodárstva, zo dňa 02.02.2016, ktoré vypracoval Ing. Stanislav Kelčík, PhD. Stanovisko bolo vypracované pre spoločnosť Hydro Development s.r.o.919 32 Opoj 271 a týka sa projektu „ Malá vodná elektrárň Hronský Beňadik – podklady k žiadosti o primárne posúdenie projektu podľa čl. 4.7. rámcovej smernice o vode“. VÚVH tento materiál odborne posúdil v tomto rozsahu :

- Vplyv realizácie projektu na fyzikálne (hydromorfologické) charakteristiky útvarov povrchovej vody alebo zmenu hladiny útvarov podzemnej vody – konkrétne na útvary povrchovej vody SKR 0004 Hron. Bol posúdený súčasný stav a určené predpokladané zmeny fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík útvaru po realizácii projektu, vrátane výstavby. Bol posúdený pravdepodobný kumulatívny dopad súčasných a novovznikajúcich zmien fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík útvaru po realizácii projektu na jeho ekologický stav.

- Boli identifikované kľúčové stavebné objekty : SO02 Hať a štrkový priepust, SO05 Úpravy koryta pod haťou, ktoré sú situované priamo v koryte toku a SO04 Úpravy zdrže nad haťou.

- Stavebný objekt SO 02

Pri zakladaní spodnej stavby hate - pevného železobetónového Jamborovho prahu naprieč korytom Hrona a pri zakladaní stavby štrkového priepustu, ako aj počas ich výstavby možno predpokladať dočasnú zmenu morfológických podmienok dotknutého vodného útvaru (narušenie dna koryta toku, zakaľovanie úseku toku pod haťou, zúženie koryta toku, narušenie brehov najmä prisunom materiálov), ktorá sa môže lokálne prejaviť narušením bentickej fauny a ichtyofauny najmä poklesom jej početnosti. V súlade s výsledkami procesu EIA tento krátkodobý negatívny vplyv má byť zmiernený vylúčením rizikových zemných prác v koryte

Hrona z obdobia neresenia (apríl-jún), ale aj z období minimálnych prietokov, pričom rizikové práce musia trvať čo najkratšiu dobu.

- K ďalšiemu krátkodobému negatívnemu vplyvu výstavby hate a štrkového priepustu najmä na ichthyofaunu (predpokladá sa najviac jednu jarnú sezónu) dôjde po namontovaní hradiacej konštrukcie, čím sa vytvorí nepriechodná migračná bariéra. Súčasťou stavby MVE je síce aj rybovod, avšak tento bude funkčný až po napustení zdrže. V súlade s výsledkami procesu EIA má byť tento krátkodobý negatívny vplyv zmiernený vylúčením rizikových etáp výstavby z obdobia jarných neresových ťahov rýb od apríla do júna, pričom rizikové práce musia trvať čo najkratšiu dobu.

Celá výstavba hate a štrkového priepustu má prebiehať v súlade s výsledkami procesu EIA pod dohľadom bioekologického stavebného dozoru - odborne spôsobilej osoby podľa § 55 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

Pri dodržaní stanovených opatrení možno predpokladať/očakávať, že dočasné zmeny hydromorfologických charakteristík vodného útvaru SKR0004 spôsobené počas výstavby hate nepovedú k zhoršovaniu jeho ekologického stavu.

Po vybudovaní hate vo vodnom útvare SKR0004 dôjde k trvalému zdvihnutiu hladiny rieky Hron v úseku od rkm 85,3 po rkm 87,9 pri prietoku Q_{90} -dňovom, t.j. v úseku cca 2,5 km (cca 2,7 % celkovej dĺžky vodného útvaru), následkom čoho dôjde k trvalým zmenám hydrologického režimu (veľkosti a dynamiky prietoku) a morfologických podmienok (premenlivosť šírky a hĺbky riečneho koryta, rýchlosť prúdenia – prúdivé prostredie sa zmení na stojaté, alebo len mierne tečúce prostredie, vlastnosti substrátu) v dotknutom úseku vodného útvaru, čo môže viesť v ovplyvnenej časti vodného útvaru k postupnej zmene jeho kategórie z kategórie rieky na rieku so zmenenou kategóriou. Na základe uvedeného možno predpokladať, že tento vplyv na vodný útvár SKR0004, i keď sa týka cca 2,7 % celkovej dĺžky vodného útvaru a neprejaví sa okamžite po napustení zdrže, bude významný do takej miery, že môže prispievať k postupnému zhoršovaniu jeho ekologického stavu resp. môže byť jeho príčinou.

- Stavebný objekt SO 05

Počas realizácie úpravy koryta a brehov pod haňou pozostávajúcej z prehĺbenia toku od rkm 85,30 do rkm 84,82 vyčistením dna od sedimentov na kótu 182,90, čo predstavuje prehĺbenie oproti pôvodnému stavu o 0,5 m a úpravy pozdĺžneho sklonu dna na úseku dlhom cca 480 m a úpravy/ohrádzovaní brehov v úseku cca 100 m na oboch stranách koryta Hrona, ktorá pozostáva z opevnenia brehov na kótu okolitého terénu od rkm cca 85,19 plynule nadväzujúcu na úpravy v okolí MVE (navrhované úpravy boli výsledkom požiadaviek na potrebné občasné zatápanie pravobrežného komplexu Remiatka a minimalizáciu výrubu stromov), možno predpokladať dočasnú zmenu morfologických podmienok dotknutého vodného útvaru (narušenie dna koryta toku, zakaľovanie úseku toku pod haňou, narušenie brehov pri ich úprave a prísunom materiálov), ktorá sa môže lokálne prejavovať narušením bentickej fauny. Avšak vzhľadom na charakter realizovaných prác (prehĺbovanie koryta toku a jeho následná úprava a úprava brehov) možno predpokladať/očakávať, že tieto dočasné zmeny hydromorfologických charakteristík vodného útvaru SKR0004 s postupujúcimi prácami, ako aj po ich ukončení budú prechádzať do zmien trvalých, ktoré môžu prispievať k postupnému zhoršovaniu jeho ekologického stavu resp. môžu byť jeho príčinou.

V súlade s výsledkami procesu EIA má byť tento negatívny vplyv zmiernený nápravným opatrením – naprojektovaním prehĺbenia Hrona na prirodzený miskovitý profil.

- Stavebný objekt SO 04

Počas realizácie úprav zdrže – na nízkych brehoch Hrona v zdrži sú navrhované nízke zdržové hrádzky alebo prísypy brehov s prevýšením o 0,5 m nad prevádzkovú hladinu, t.j. na kótu 188,00 m n. m. V mieste situovania MVE a v dĺžke 200 m proti prúdu je kóta upravených brehov zvýšená na 188,50 m n. m.. Hrádzky (prísypy) sa budú proti toku postupne vytrácať. Ľavý breh

a celé územie za hrádzou bude proti vplyvu zdvihnutej hladiny chránené pätným drénom, ktorý bude sťahovať priesaky a bude zaústený do podhatia. V dotknutej časti vodného útvaru môže dôjsť počas realizácie týchto úprav k dočasným zmenám morfológických podmienok (narušenie dna koryta toku, narušenie brehov). Avšak vzhľadom na charakter realizovaných prác (úprava/prísypy brehov) možno predpokladať, že po ich skončení riziko tohto vplyvu na vodný útvar SKR0004 bude minimálne resp. úplne zanikne a vplyv týchto prác na jeho ekologickom stave ako celku sa neprejaví.

Počas prevádzky MVE v dôsledku zníženia rýchlosti prúdenia vody v zdrži (prúdivé prostredie sa zmení na stojaté, alebo len mierne tečúce prostredie), bude dochádzať k jej zanášaniam sedimentmi, čím sa vytvoria na úseku dlhom cca 2,5 km (2,7% celkovej dĺžky vodného útvaru) nepriaznivé podmienky pre existenciu pôvodných druhov bentickej fauny a ichtyofauny. Možno predpokladať, že tieto zmeny (zníženie rýchlosti prúdenia, zmena vlastností substrátu, zmena štruktúry bentickej fauny a ichtyofauny) budú natoľko významné, že v konečnom dôsledku povedú až k zmene kategórie dotknutej časti vodného útvaru (zdrže) z kategórie rieky na rieku so zmenenou kategóriou, čo môže prispievať k postupnému zhoršovaniu ekologického stavu celého vodného útvaru SKR0004 resp. môžu byť jeho príčinou. Na zmiernenie tohto trvalého negatívneho vplyvu v zmysle záverov procesu EIA – je potrebné zabezpečiť povinné 12-hodinové odstraňovanie sedimentov preplachovaním cez štrkový priepust aspoň raz na jar, v lete a na jeseň. Nakoľko odstraňovanie sedimentov preplachovaním zdrže môže ovplyvniť nielen príslušnú ichtyofaunu v zdrži, ale môže spôsobiť aj narušenie bentickej fauny tak v zdrži, ako aj v úseku pod zdržou, je nevyhnutné túto činnosť prerokovať aj s Výskumným ústavom vodného hospodárstva, ktorý je podľa § 4 ods.4 a §4a ods.12 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách právnickou osobou poverenou monitorovaním a hodnotením stavu povrchových vôd.

- V prehĺbenom koryte pod haťou (max. o 0,5 m) v úseku cca 480 m v dôsledku zníženia pozdĺžneho sklonu koryta dôjde k zníženiu rýchlosti vody a sezónnemu zvýšeniu usadzovania jemnejšieho sedimentu počas nižších prirodzených prietokov Hrona, ktoré sa budú periodicky odstraňovať pri každom výraznom zvýšení prirodzených prietokov Hrona. Možno predpokladať, že tieto zmeny (usporiadanie riečneho koryta, zníženie rýchlosti prúdenia, zmena vlastností substrátu) sa môžu odraziť aj v narušení bentickej fauny a ichtyofauny a budú významné do takej miery, že môžu prispievať k postupnému zhoršovaniu ekologického stavu vodného útvaru SKR0004 ako celku resp. môžu byť jeho príčinou.

- Na zmiernenie tohto negatívneho vplyvu má byť v zmysle záverov procesu EIA projekt upravený a prehĺbenie Hrona má byť naprojektované na prirodzený miskovitý profil. Výstavba prehĺbenia má byť realizovaná pod dohľadom odborne spôsobilej osoby podľa §55 zákona 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, čo by malo byť zárukou nenarušenia morfológie útvaru povrchovej vody v 480 m úseku pre ryby a benticú faunu.

- Túto činnosť je nevyhnutné prerokovať aj s Výskumným ústavom vodného hospodárstva, ktorý je podľa § 4 ods.4 a § 4a ods.12 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách právnickou osobou poverenou monitorovaním a hodnotením stavu povrchových vôd.

V stanovisku bol zhodnotený aj predpokladaný kumulatívny dopad súčasných a novo vzniknutých zmien fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík útvaru povrchovej vody SKR0004 po realizácii projektu na jeho ekologický stav. V rámci zistených zmien fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík (narušenie pozdĺžnej kontinuity toku/migračné bariéry) identifikovaných počas prípravy 1.cyklu plánov manažmentu a novozistených v rámci prípravy 1.cyklu manažmentu povodí (vzduťie zdrže, úpravy koryta pod haťou a pod.) a ich lokalizáciou nad miestom navrhovanej MVE Hronský Beňadik v úseku od rkm 85,3 do rkm 156,850 nemožno túto stavbu posudzovať samostatne, ale musí byť posúdený kumulatívny účinok

všetkých existujúcich vplyvov spôsobujúcich zmeny hydromorfologických charakteristík. V rámci 2. cyklu manažmentu povodí boli identifikované nové vplyvy a to :

- MVE Hronská Dúbrava v rkm 143,11, v prevádzke od r.2012
- MVE Jalná v rkm 138,00 vo vzdialenosti 5,11 km od MVE Hronská Dúbrava, pre stavbu je vydané územné rozhodnutie
- MVE Žiar nad Hronom v rkm 130,137 vo vzdialenosti 7,863 km od plánovanej MVE Jalná
- MVE Hronská Dúbrava v rkm 85,30 vo vzdialenosti 44,767 km od plánovanej MVE Žiar nad Hronom.

Sumárna dĺžka jednotlivých úsekov vzdutí zdrže predstavuje 8,00 – 9,00 km, t.j. 8,65 – 9,73 % z celkovej dĺžky vodného útvaru SKR0004. Sumárna dĺžka úprav koryta Hrona pod vyššie uvedenými MVE predstavuje 2,08 km, t.j. 2,25 % z celkovej dĺžky vodného útvaru. celková dĺžka ovplyvnených úsekov potom predstavuje 10,08 – 11,08 km, t.j. 10,90 – 11,98 % z jeho celkovej dĺžky. Na základe monitorovania v rokoch 2007 – 2008 bola stav vodného útvaru SK0004 klasifikovaný v priemernom /3/ ekologickom stave, rovnako aj počas monitorovania v rokoch 2009 -2012, hoci už MVE Hronská Dúbrava bola v prevádzke. Predpokladá sa, že zmeny budú postupné a pri výstavbe 1 MVE by neboli významné pre vodný útvar ako celok, aký sa dá očakávať pri 3, resp. 4 MVE.

V stanovisku sa neuvažuje priamo s vodným dielom Veľké Kozmálovce, ktoré slúži ako zásobáreň úžitkovej vody pre JE Mochovce a ako voda pre závlahy. Je vybudované v rkm 73,5. Toto VD je vzdialené od uvažovanej MVE Hronský Beňadik 11,8 km. VD Veľké Kozmálovce patrí medzi stavby, ktoré narušujú pozdĺžnu kontinuitu toku, ako nápravné opatrenie je v zmysle prílohy č. 8.4a Vodného plánu Slovenska – Plánu manažmentu správneho územia povodia Dunaja – aktualizácia 12/2015 uvedené vybudovanie rybovodu na hati VN Veľké Kozmálovce.

V stanovisku je ďalej posúdený vplyv stavby a jej prevádzky na útvary podzemných vôd SK1000700P a SK200220FP. Útvar SK1000700P dosiahol na základe hodnotenia počas prípravy 2. cyklu manažmentu povodí dobrý kvantitatívny stav a zlý chemický stav. Útvar SK200220FP dosiahol na základe hodnotenia počas prípravy 2. cyklu manažmentu povodí dobrý kvantitatívny stav a dobrý chemický stav. Počas výstavby MVE Hronský Beňadik a po jej ukončení možno očakávať mierne ovplyvnenie úrovne hladiny dotknutých útvarov podzemnej vody, ktoré z hľadiska rozsahu budú mať len lokálny charakter a na ich stave ako celku sa neprejaví. Počas prevádzky sa vplyv MVE na zmenu hladiny týchto útvarov podzemných vôd ako celku nepredpokladá.

V stanovisku VÚVH, ako odborného pracoviska povereného výkonom primárneho posúdenia významnosti vplyvu realizácie nových rozvojových projektov na stav útvarov povrchovej vody a stav útvarov podzemnej vody na plnenie environmentálnych cieľov je nasledovné:

Na základe uvedených predpokladov Projektovú dokumentáciu „ Malá vodná elektráreň Hronský Beňadik“ je potrebné posúdiť podľa článku 4.7 RSV.

V. CELKOVÉ HODNOTENIE VPLYVOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA CHRÁNENÉ VTÁČIE ÚZEMIA, ÚZEMIA EURÓPSKEHO VÝZNAMU ALEBO SÚVISLÚ EURÓPSKU SÚSTAVU CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ (NATURA 2000)

Celé riešené územie sa nachádza vo voľnej krajine, nie je v kontakte ani v dosahu so žiadnym chráneným vtáčim územím, s územím európskeho významu, v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v hodnotenom území platí prvý stupeň ochrany.

VI. ROZHODNUTIE VO VECI

1. Záverečné stanovisko

Okresný úrad Žarnovica, Odbor starostlivosti o životné prostredie, na základe vyhodnotenia výsledku procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie vykonaného v súlade s ustanoveniami zákona o posudzovaní, pri ktorom sa zväžil stav využitia územia a únosnosť prírodného prostredia, význam očakávaných vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie, chránené územia a zdravie obyvateľstva z hľadiska ich pravdepodobnosti, rozsahu a trvania, povahy a rozsahu navrhovanej činnosti, miesta vykonávania navrhovanej činnosti, so zameraním na úroveň spracovania správy o hodnotení, stanoviská orgánov štátnej správy a samosprávy a odborných organizácií dotknutých navrhovanou činnosťou, výsledku verejného prerokovania, výsledku odborného posudku a po konzultáciách a za súčasného stavu poznania

s ú h l a s í

s realizáciou navrhovanej činnosti „**Malá vodná elektráreň Hronský Beňadik**“ za predpokladu splnenia podmienok a realizácie opatrení uvedených v bode VI/3 tohto záverečného stanoviska. Neurčitosti, ktoré sa vyskytli v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie je potrebné vyriešiť v ďalšom povoloňovacom procese podľa osobitných predpisov.

2. Odsúhlasený variant

Na realizáciu sa odporúča variant navrhovanej činnosti uvedený v rozsahu hodnotenia a správe o hodnotení a v časti II.6. tohto záverečného stanoviska ako „**variant č. 2**“.

3. Opatrenia a podmienky na prípravu, realizáciu a prípadne na ukončenie navrhovanej činnosti alebo jej zmeny, ak je spojené s likvidáciou, sanáciou alebo rekultiváciou vrátane opatrení na vylúčenie alebo zníženie významne nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti alebo jej zmeny

Na základe predloženej správy o hodnotení, celkových výsledkov procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie, pripomienok a stanovísk k správe o hodnotení, verejného prerokovania a odborného posudku sa odporúčajú pre etapu prípravy, realizácie a prevádzky navrhovanej činnosti nasledujúce podmienky a opatrenia:

1. Zabezpečiť následné posúdenie projektovej dokumentácie stavby „Malá vodná elektráreň Hronský Beňadik“ v zmysle dokumentu MŽP SR „Postupy pre posudzovanie infraštruktúrnych projektov podľa článku 4.7 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES, ktorou sa ustanovuje rámec pôsobnosti spoločenstva v oblasti vodnej politiky“ z 03/2015, časť II a preukázať splnenie požiadaviek uvedených v písm. a) až d) tohto dokumentu. Toto následné posúdenie je odborným podkladom a nevyhnutnou podmienkou pre povoloňovacie konanie – pred vydaním rozhodnutia o umiestnení stavby. Orgán štátnej vodnej správy (OŠVS) vydá súhlasné stanovisko pre územné konanie v zmysle uvedeného dokumentu MŽP SR. Ak OŠVS v záväznom stanovisku vysloví nesúhlas s realizáciou stavby vo vzťahu k jeho posúdeniu podľa §16 ods. 6 písm. b) vodného zákona (čl. 4.7 RSV), povoloňujúci orgán rozhodnutie o umiestnení stavby nevydá. Rozhodnutie povoloňujúceho orgánu musí byť vydané v súlade so záväzným stanoviskom OŠVS.
2. Činnosť odstraňovania sedimentov a úpravy koryta rieky Hron pod haňou prerokovať s VÚVH a v prípade jej realizácie ju vykonať len pod dohľadom odborne spôsobilej osoby podľa § 55 zákona č.543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení.

3. Nápravné opatrenia na zmiernenie negatívnych environmentálnych vplyvov a na posilnenie pozitívnych biologických vplyvov MVE Hronský Beňadik v prípade povolenia výstavby premietnuť do stavebnej dokumentácie (DÚR, DSP, DRS), do územného, stavebného aj kolaudačného povolenia aj do prevádzkového poriadku.
4. Do stavebnej dokumentácie doplniť v rámci SO 10 „Terénne a sadové úpravy, drobná architektúra“ okrem výsadiieb náhradných drevinových brehových porastov aj výsadby vysokobylinných močiarnych tráv, a tiež drevín lužného lesa.
5. Správne zapracovanie a naprojektovanie opatrení vyplývajúcich zo záverečného stanoviska vo všetkých etapách projektovania (DÚR, DSP a DRS) dať odkontrolovať a odsúhlasiť autorom nápravných environmentálnych opatrení (ďalej „autorský environmentálny dozor“).
6. Realizátor stavby je povinný zabezpečiť špeciálne „autorský bioekologický dozor“ projekčnej prípravy a výstavby rybovodu, dozor garantuje špecialista na rybovody v rámci „autorského environmentálneho dozoru“.
7. Realizátor stavby je povinný zabezpečiť spoluprácu „autorského environmentálneho dozoru“ na tvorbe dokumentácií pre územné rozhodnutie (DÚR), stavebné povolenie (DSP) a pre realizáciu stavby (DRS), v ktorých budú projekčne doriešené všetky navrhované hydrogeologické aj bioekologické úpravy.
8. Realizátor stavby zabezpečí „autorským environmentálnym dozorom“ zhodnotenie zapracovania nápravných opatrení zo Záverečného stanoviska EIA do stavebných dokumentácií pre územné rozhodnutie (DÚR), stavebné povolenie (DSP) a pre realizáciu stavby (DRS).
9. V etape DSP a DRS treba v projekčnej súčinnosti s „autorským environmentálnym dozorom“ podrobnejšie doriešiť zachovanie fungovania hydrického biokoridoru Hrona, čo si vyžiada:
  - Terénne práce časovo obmedziť - striktné sa vyvarovať stavebným zásahom do koryta počas jarných neresových migrácií.
  - Zachovať biologickú aj rekreačno-estetickú funkčnosť cca 250 m štrkovej lavice v prehĺbení koryta Hrona pod MVE. Pri prehĺbovaní koryta Hrona pod MVE tu treba zachovať plynulý prechod svahu z mohutnej štrkovej lavice cez plytčiny až do hĺbočiny a v prípade potreby prehĺbenia prehĺbiť len hlbšiu prúdnicu v ľavobrežnej časti koryta. Šikmá štrková lavica by mala byť vždy čiastočne prelievaná vodami Hrona pri rôznych prietokoch, pretože prúdová plytčina, dôležitá pre vodné živočíšstvo, je potrebná najmä počas jarného neresu litofilných rýb. (Ochrániť tu pred poškodením aj všetky stromy v starých brehových porastoch.)
  - Usmerniť stavebné práce pri prehĺbovaní koryta Hrona pod MVE tak, aby ťažká technika nevstupovala do koryta cez breh zarastený drevinami a nepoškodzovala brehové porasty a trávne porasty chrastnice trst'ovníkovitej na štrkovej lavici.
  - V prehĺbení koryta pod MVE doriešiť možnosť vytvorenia šikmých plytčín (jarných, neresových, teda na úrovni $Q_{180d} - Q_{90d}$), na okraji koryta, čo najbližšie pod haťou, pre rozmnožovanie tých litofilných rýb, ktoré nenájdu vchod do rybovodu.
  - Podľa požiadaviek Metodického usmernenia MŽP SR z júla 2015 „Určenie vhodných typov rybovodov podľa typológie vodných tokov“ doriešiť rybovod ako obtokový bazénový vodný koridor na spriechodnenie migračnej bariéry pre ryby a vodných turistov (doriešiť najmä navedenie rýb aj vodákov do náhradného vodného koridoru). Dodržať pritom parametre stanovené v "Návrhu rozšíreného obtokového biokoridoru Hronský Beňadik", ktoré sú v súlade s Metodickým usmernením MŽP SR „Určenie vhodných typov rybovodov podľa typológie vodných tokov“ z 06/2015. Doriešiť treba tiež automatické fungovanie prietokového režimu rybovodu podľa navrhnutého bežného režimu ($1 \text{ m}^3/\text{s}$) a režimu počas zvýšených prietokov Hrona ($2 \text{ m}^3/\text{s}$ pri $QHrona$)

prekračujúcom Qturbín + Qrybovodu), aj ich kombináciu so splavovaním rekreačných člnov. Doriešiť aj automatické meranie a zaznamenávanie prietokov rybovodu a ichtyologické monitorovacie prístroje a pomôcky (kamera, telemetria...) v zmysle aktuálnych predpisov v dobe projekcie a realizácie MVE.

- V Dokumentácii pre stavebné povolenie (DSP) naprojektovať osadenie plavebných a signalizačných znakov v zmysle zákona č. 338/2000 Z. z. Pri vstupných schodoch do sklzu (rybovodu) umiestniť informačnú tabuľu, ktorá upozorní posádku preplavovaných plavidiel, že predmetný sklz musia absolvovať stredom, pričom: Plavidlo s ponorom do 20 cm má v rybovode koridor široký 3 m; plavidlo s ponorom do 10 cm má v rybovode koridor v šírke viac ako 4,5 m; celková šírka hladiny rybovodu vrátane plytčín je počas splavovania 7 m.
  - Doriešiť vytvorenie biologicky hodnotných plytkovodných biotopov Hrona, ktoré vzniknú zatopením nízkej bermy na celom úseku pravého brehu pri opornom múre železnice až po zaústenie potoka Klíč.
  - Zabezpečiť vytvorenie biologicky a krajinársky hodnotnej zátoky zdrže zatopením brehov potoka Klíč.
  - Doriešiť zemné práce v koryte Hrona, sprevádzané zakaľovaním vody s možným poklesom abundancie ichtyofauny a diverzity bentosu tak, aby sa vykonávali mimo jarného obdobia neresenia, ale aj mimo minimálnych prietokov pod Q₃₃₀ (t.j. mimo cca 35 najmenej vodnatých dní v roku).
  - Ako súčasť komplexných opatrení na elimináciu ľadochodov na Hrone, umožniť správcovi toku vybudovanie nábehových zón ľadochodu v úseku vzdutia MVE Hronský Beňadik (v niektorom konkávnom brehu toku pod Tekovskou Breznicou alebo pod Orovnou).
  - Vypracovať podklady pre aktualizáciu Povodňového plánu zabezpečovacích prác Terminálu Hronský Beňadik, ktorý schvaľuje OÚ Žarnovica, vzhľadom na zmeny, spôsobené výstavbou MVE.
  - Vypracovať Havarijný plán výstavby za účelom zabrániť úniku znečisťujúcich látok z používaných stavebných, dopravných mechanizmov a technologických zariadení v čase výstavby a prevádzky do vodného toku. Doň zapracovať aj podmienky Úseku štátnej vodnej správy OUŽP Žarnovica.
10. V etape DSP a DRS v projekčnej súčinnosti s „autorským environmentálnym dozorom“ podrobnejšie doriešiť zachovanie fungovania pobrežného biokoridoru Hrona, čo si vyžiada:
- Pri výstavbe zachovať všetky dreviny v bezprostrednom okolí hydrouzla, hrádzí aj prehĺbenia. Za týmto účelom treba presne geodetickým zameraním vyznačiť v teréne hranicu obvodu staveniska. Až na takto vyznačenom stavebnom území v teréne sa uskutoční podrobný dendrologický prieskum s inventarizáciou drevín určených na výrub. Až po vydaní súhlasu na výrub drevín a po vydaní stavebného povolenia bude možné odstrániť dreviny z plôch určených "Dendrologickým prieskumom", označených a odsúhlasených „autorským environmentálnym dozorom“ stavby. Výruby drevín treba povoliť len v mimovegetačnom a mimohniezdnom polroku (september - február), aby sa minimalizovali škody na živočíšstve.
  - V strednej a dolnej časti zdrže navrhnutými úpravami brehov a vysadením náhradných brehových porastov vytvoriť pozdĺž vodného okraja oboch brehov náhradné biokoridory Hrona (ekoton voda-brehové porasty).
  - Technicky doriešiť navrhnuté náhradné výsadby brehových porastov a úpravy brehov tak, aby sa pozdĺž vodného okraja brehov zdrže a okolo hydrouzla MVE po ich dorastení vytvorili plnohodnotné pobrežné biokoridory Hrona, súvisle prepájajúce brehové porasty rastúce pod a nad postihnutými úsekmi. Druhová skladba a štruktúra náhradných

brehových porastov by sa pritom mala zlepšiť oproti súčasnému stavu tak, aby sa v nich vyvinula typická drevinná dvoj- etážová vertikálna štruktúra (t.j. stromové a krovinné poschodie) s drevinným zložením blízky lužnému lesu.

11. V etape DSP a DRS v projekčnej súčinnosti s „autorským environmentálnym dozorom“ podrobnejšie doriešiť revitalizovanie fragmentov lužného komplexu Remiatka, čo si vyžiada:
  - Doriešiť zavodnenie vyznačených plôch suchého riečneho ramena vodou zo zdrže trvalým prietokom 20 l/s, sezónne „povodňovať“ prietokom 5 m³/s.
  - Doriešiť náhradnú výsadbu lužného lesa na vyznačených voľných plochách bez drevinnej vegetácie (cca 0,56 ha).
  - Na pravom brehu pod MVE nezvyšovať (nedosýpať) budúci breh poniže ústia rybovodu, len ho opevniť kamennou rovnatinou (aby sa nezhoršilo doterajšie prirodzené vylievanie Hrona do lužných mokradí Remiatky počas povodňových prietokov).
  - Doriešiť vysadenie drevín lužného lesa - stromy a kroviny patriace do biotopu nížinných lužných lesov na terajších málohodnotných nitrofilných spoločenstvách (cca 0,56 ha).
  - vysadiť mokradňové trávy - trst' a ostrice po obvode zavodneného ramena
12. V etape DSP a DRS v projekčnej súčinnosti s „autorským environmentálnym dozorom“ podrobnejšie doriešiť dotvorenie prírodno-rekreačného prostredia okolo Hrona, čo si vyžiada:
  - Na pravom brehu prehĺbenia Hrona, pri štrkovej lavici vhodnej aj na pristávanie a kúpanie, vytvoriť nové prírodno-rekreačné miesto (turistický cieľ) - rekreačné sedenia s turistickými stolmi, lavičkami prípadne ohniskami pre domácich návštevníkov aj vodných turistov.
  - Na nových hrádzach na oboch brehoch Hrona vybudovať chodníčky pre peších aj cyklistov a verejne prístupnú lávku ponad Hron, umožňujúcu pešie aj cyklistické prepojenie oblasti Hronského Beňadiku s oblasťou Tekovskej Breznice a Štiavnických vrchov.
  - Popri chodníčkoch vytvoriť na zaujímavých miestach (pri jazernej ploche zdrže, pod sezónnym prepacom Hrona cez hať, pri vodnom koridore rýb a člkárov) lavičky pre oddych alebo pre statický rekreačný rybolov na pokojnej vode vzdutého Hrona (ako kompenzáciu za stratu dynamického rybolovu v prúdiacom úseku Hrona).
  - Spriechodniť zarastený brehový chodniček medzi plánovaným oddychovým miestom a rybovodom.
  - Osadiť výstražné a informačné tabule o potrebe pristátia pred prepacom cez hať.
13. K územnému konaniu predložiť štúdiu o vyhodnotení prítomnosti raka riečneho v navrhovanej činnosti dotknutom úseku Hrona, v prípade jeho preukázaného výskytu, navrhnuť opatrenia na jeho ochranu a zakomponovať ho do projektu monitoringu.
14. Pri spracovávaní ďalších stupňov riešenia navrhovanej činnosti je potrebné postupovať podľa platných legislatívnych predpisov (zákona č. 364/2004 Z. z., o vodách v znení neskorších predpisov, zákona č. 7/2010 Z. z., o ochrane pred povodňami, z hľadiska odvádzania a zneškodňovania odpadových vôd postupovať podľa NV SR č. 269/2010 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd).
15. Zabezpečiť aby sa počas výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti prísne dodržiavali ustanovenia zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene a doplnení zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov a ustanovenia ďalších súvisiacich predpisov, nakoľko navrhovaná činnosť sa realizuje na toku Hron.
16. Rešpektovať pri realizácii všetky jestvujúce ochranné pásma v záujmovom území.

17. Vybudovať a počas celého obdobia výstavby udržiavať funkčné dočasné oplotenie prístupovej cesty v úseku kvalitných orných pôd s cieľom zabrániť ich trvalej devastácii. Pri realizácii predloženého návrhu bude investor postupovať podľa zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy. Rovnako zrealizovať a udržiavať oplotenie medzi mokraďovými lesnými biotopmi a zariadením staveniska vrátane prístupových ciest ťažkej stavebnej dopravy.
18. Zabudovaným odvodňovacím drénom pri vzdušnej päte ľavostrannej hrádze znížiť a stabilizovať hladiny podzemných vôd približne 1 m pod povrchom územia tak, aby na priľahlých pozemkoch nedošlo k žiadnemu zatopeniu či podmôčeniu poľnohospodárskych pôd.
19. Na úseku Hrona dotknutom výstavbou bude treba systematicky brániť šíreniu invázných druhov rastlinstva nasledujúcimi opatreniami:
- V priebehu výstavby a aspoň 5 rokov po výstavbe MVE podľa vypracovaného projektu monitoringu sledovať na dotknutých brehoch Hrona prítomnosť invázných druhov a v prípade zistenia ich výskytu operatívne zabezpečovať ich likvidáciu.
  - Okamžitou obnovou - výsadbou chýbajúcej drevinovej vegetácie na brehoch Hrona podľa projektu náhradných výsadiieb preventívne brániť masívnemu šíreniu invázných druhov.
  - V lokalite Remiatka zlepšením vodného režimu (t.j. zaplavením terénnej depresie suchého ramena), dosadbou ostríc a trste, odstránením zaburinenej časti bylinného krytu z terénnej depresie a obnovením nadrastu drevín lužného lesa (v rámci náhradných výsadiieb) dosiahnuť zásadnú zmenu stanovištných podmienok tak, aby sa tu trvalo znížila prítomnosť a množstvo invázných neofytov a obmedzil sa ich priestor na ďalšie šírenie.
  - Pri manipulácii so zeminou dbať na to, aby sa podzemné časti neofytov nedostali do inej časti tohoto územia resp. aby sa do územia vozila zemina zo stanovišť, kde sa invázne neofyty nevyskytujú.
20. Počas realizácie vzniknuté odpady triediť, ukladať a zhromažďovať v súlade s platnými zákonmi a predpismi na úseku odpadového hospodárstva. Ich následné zneškodňovanie alebo zhodnocovanie zabezpečiť prostredníctvom oprávnenej organizácie. Pri ukončení činnosti všetky odpady zneškodniť/zhodnotiť v súlade so zákonom o odpadoch.
21. V zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie pre prvé 3 roky prevádzky MVE Hronský Beňadik zabezpečiť hydrogeologický monitoring hladiny podzemných vôd a environmentálny monitoring počiatkovej prevádzky rybovodu, novovzniknutých miest zimovania a neresenia, úkrytových miest, vývoja nových výsadiieb v nových brehových aj mokraďových biotopoch, spojený s monitoringom a likvidáciou invázných druhov, s cieľom potvrdiť účinnosť technicko-biologických opatrení. Hodnotiace správy odovzdávať príslušnému orgánu ochrany prírody. Vypracovať projekt monitoringu v etape pred výstavbou, počas výstavby a počas prevádzky. Požiadavky je potrebné zapracovať do podmienok stavebného povolenia aj kolaudačného rozhodnutia. Ichtyologický monitoring v súčinnosti s monitoringom sedimentov dna vykonávať min. 5 rokov od uvedenia stavby do prevádzky a to min. v prvom, treťom a piatom roku prevádzky, aby bolo možné preukázať zmeny rybej obsádky súvisiacej so zmenami prúdenia v toku.
22. Zdrž naplniť (resp. vodnú hladinu v zdrži zdvihnúť) v období mimo hniezdzenia vtákov.
23. Do manipulačného a prevádzkového poriadku vodnej stavby nariadiť: do prietoku $120 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$ regulovať hladinu v zdrži jednou klapkou, nad prietok $120 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$ začať dvíhať už aj segment hate. Tým by sa zabezpečilo účinné preplachovanie priestorov nad a pod vodnou stavbou využitím prirodzených väčších prietokov.

24. Zabezpečiť ichtyologickú aj „sedimentologickú“ požiadavku - povinné prepúšťanie sedimentov úplným vyhradením hate aspoň raz v jarnom, v letnom a v jesennom štvrťroku, teda nielen počas sporadických povodňových prietokov, ale každý štvrťrok okrem zimy. S cieľom účinného vyplachovania vyhradiť hat' aspoň na 12 hodín, avšak len počas stúpnutia prietokov Hrona nad Q_{90d} , aby sa hydroenergetická strata kompenzovala čo najväčším ekologickým efektom. Spôsob prerokovať s VÚVH (samostatná podmienka č.2 tejto kapitoly záverečného stanoviska) a doriešiť v DSP aj v návrhu manipulačného poriadku.
25. V rámci prevádzky vodnej stavby bude nutné zabezpečiť podľa potreby bagrovanie usadených splavenín na konci vzdutia (a na základe ich zloženia realizovať ich ďalšie využitie v zmysle zákona č.188/2003 Z.z.).
26. Realizáciu navrhovanej činnosti vykonávať podľa schválenej projektovej dokumentácie a na základe podmienok povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov.
27. Spracovať a odsúhlasiť prevádzkové predpisy vodnej stavby a MVE a Manipulačný poriadok MVE Hronský Beňadik.
28. Technický stav stavebných mechanizmov a dopravných prostriedkov pravidelne kontrolovať a záznamy z kontroly viesť v stavebnom denníku. Nepripustiť používanie mechanizmov, ktoré nebudú spĺňať požiadavky predpisov najmä z oblasti emisií znečisťujúcich látok.
29. Pri stavebných prácach zabezpečiť bezporuchovú prevádzku stavebných mechanizmov a realizovať ďalšie preventívne opatrenia na ochranu povrchových a podzemných vôd.
30. Navrhnúť a realizovať účinné opatrenia na zabránenie úniku ropných látok z dopravných prostriedkov a stavebných mechanizmov a na prípadnú sanáciu územia v prípade úniku. Stavenisko zabezpečiť dostatočným množstvom absorbentov pre prípad mimoriadneho zhoršenia alebo mimoriadneho ohrozenia vôd.
31. Doplnovanie pohonných hmôt, opravy dopravných a stavebných mechanizmov vykonávať mimo záujmového územia.
32. Na stavenisku neskladovať a nemanipulovať so znečisťujúcimi látkami , v prípade, že to bude z technologicko-prevádzkových dôvodov nevyhnutné, nakladať s nimi podľa platných predpisov (napr. § 39 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách) tak, aby nevznikla možnosť ohrozenia podzemných a povrchových vôd a horninového prostredia.
33. Dodržiavať opatrenia schváleného Havarijného plánu - realizovať všetky dostupné opatrenia na úseku ochrany vôd, najmä za účelom zabrániť úniku nebezpečných látok z používaných stavebných a dopravných mechanizmov a technologických zariadení v čase výstavby a prevádzky.
34. Zabezpečiť čistenie dopravných prostriedkov používaných počas výstavby pred výjazdom zo staveniska najmä počas vykonávania zemných prác.
35. Pohyb stavebných mechanizmov obmedziť výlučne na stavenisko, na prísun stavebného materiálu maximálne používať existujúce cesty, minimalizovať zásah do územia mimo stavenisko.
36. V maximálnej miere obmedziť prašnosť pri stavebných prácach a doprave. V prípade suchého počasia zabezpečovať podľa potreby kropenie staveniska a prístupovej komunikácie z dôvodu zabránenia prašnosti.
37. Pri výstavbe rešpektovať ustanovenia všetkých súvisiacich všeobecne záväzných právnych predpisov najmä NV č. 396/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko a príslušné STN, technické a technologické postupy.
38. Voda, ktorá bude používaná v zariadení pre osobnú hygienu v budove MVE, musí spĺňať požiadavky nariadenia vlády SR č. 354/2006 Z. z. ktorým sa ustanovujú požiadavky na

vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu v znení noviel.

39. Pri nakladaní s odpadmi rešpektovať všeobecne záväzné požiadavky vyplývajúce zo zákona č.79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, osobitne z pohľadu evidencie odpadov, oznamovania údajov, súhlasu na nakladanie s nebezpečným odpadom, zhromažďovania odpadu a odovzdávania odpadu na základe zmluvy oprávneným osobám.
40. Stavenisko a stavebný dvor zabezpečiť vhodnými kontajnermi na zhromažďovanie odpadov.
41. Zabezpečiť separáciu a čo možno najväčšie zhodnotenie odpadov, ktoré vzniknú pri výstavbe.
42. Nebezpečné odpady zhromažďovať na miestach zabezpečených podľa požiadaviek vyhlášky MŽP SR č. 371/2015 Z.z.
43. V prípade výskytu čiernych skládok odpadu na území výstavby, zabezpečiť ich odstránenie v spolupráci s OÚ OSŽP Žarnovica a príslušnou obcou, v súlade s príslušnými ustanoveniami platného zákona o odpadoch.
44. Rešpektovať prísny zákaz spaľovania odpadov na stavenisku.
45. Dopravné prostriedky a stavebnú mechanizáciu udržiavať vo vyhovujúcom technickom stave z hľadiska tvorby hluku a únikov znečisťujúcich látok.
46. Stavebné práce vykonávať s použitím všetkých dostupných prostriedkov a technológií na zamedzenie zvýšenia sekundárnej prašnosti (zakrytie sypkých materiálov, čistenie vozidiel pred odjazdom zo staveniska),
47. Prašné materiály skladovať v zastrešených a uzatvárateľných skladoch a silách.
48. Prepravovaný sypký materiál zaistiť tak, aby neznečisťoval ovzdušie a dopravné trasy (plachty, zníženie rýchlosti).
49. V suchom období udržiavať potrebnú vlhkosť povrchu staveniska a dopravných trás (kropenie, polievanie).
50. V zmysle cestného zákona počas výstavby udržiavať čistotu na stavbou znečisťovaných komunikáciách a verejných priestranstvách.
51. Zabezpečiť ochranu vôd v súlade s § 39 zákona č.364/2004 Z.z. o vodách.
52. Zabezpečiť pravidelnú kontrolu skladov a mechanizmov z hľadiska únikov znečisťujúcich látok a ohrozenia kvality podzemných a povrchových vôd.
53. Vypracovať vodohospodársky havarijný plán podľa zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách a jeho vykonávacej vyhlášky MŽP SR č. 100/2005 Z.z., pracovisko vybaviť prostriedkami na zneškodnenie havarijného úniku znečisťujúcich látok, zabezpečiť poučenie všetkých zamestnancov, vrátane dodávateľov, udržiavať prostriedky na zneškodnenie následkov prípadnej havárie.
54. Zhotoviteľ stavby bude povinný vypracovať povodňový plán zabezpečovacích prác, v zmysle zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami.
55. Zabezpečiť monitoring zložiek životného prostredia v jednotlivých etapách v zmysle Projektu monitoringu.
56. Pri výstavbe postupovať podľa odsúhlaseného Plánu organizácie výstavby.
57. Dodržiavať zásady ochrany poľnohospodárskej pôdy, pri nepoľnohospodárskom využití v zmysle §12 ods. 2 zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy.
58. Po ukončení stavebných prác vykonať rekultiváciu v lokalitách narušených výstavbou podľa Projektu rekultivácie.
59. Realizovať kompenzačné opatrenia na základe dohody so zástupcami dotknutých obcí.

60. Dodržiavať počas prevádzky povinnosti vlastníka vodnej stavby, vyplývajúce z § 53 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov.
61. Zabezpečiť počas prevádzky dodržiavanie zásad a postupov uvedených v Manipulačnom poriadku MVE a Povodňovom pláne zabezpečovacích prác najmä pre nasledovné činnosti:
  - manipulácia s prietokom a hladinami na hati - na zabezpečenie preplachovania zdrže, eliminácie nadmerného zadržovania sedimentov (riziká zmien substrátu, kvality vody, teploty, kyslíkového režimu, zásobovania živinami, zníženia objemu zdrže a pod.)
  - manipulácia na hati za povodní – zabezpečenie bezpečného prevádzania povodňových prietokov (ochrana územia pred povodňami, preplachovanie zdrže od sedimentov)
  - manipulácia v zimnom období – na usmernenie ľadochodu, elimináciu ľadových javov a zátaras, elimináciu povodňového rizika
  - manipulácia s prietokom v rybovode - na zabezpečenie celoročnej prevádzky a určeného prietokového režimu pre prechod rýb podľa aktuálneho obdobia, na zabezpečenie nárazového režimu pre splav plavidiel
62. Vylúčiť spustenie prevádzky elektrárne bez zabezpečenia plnej prevádzky a funkčnosti rybovodu.
63. Zabezpečiť celoročne prednostnú prevádzku rybovodu (uprednostniť odber vody pre rybovod pred odberom vody pre MVE)
64. Umožniť prístup pracovníkom ŠOP SR ku kontrole a výkonu monitoringu v zmysle spracovaného projektu počas skúšobnej a trvalej prevádzky
65. Zabezpečiť dodržiavanie prevádzkových a bezpečnostných predpisov a pravidelnú kontrolu a údržbu ostatných zariadení MVE za účelom vylúčenia zdravotných rizík a poškodenia zložiek životného prostredia ich prevádzkou (hrablice, agregáty, záchyt priesakových vôd, a pod.)
66. Zabezpečiť priebežnú kontrolu a údržbu objektov, ktoré plnia protipovodňovú ochranu územia (násyp cesty, odvodňovací rigol, drén, tesniace prvky a pod.)
67. Riešiť kompenzácie za straty na rybnom hospodárstve s príslušnou MO SRZ.
68. Navrhovateľ je v ďalších povoľovacích konaniach povinný rešpektovať pripomienky a podmienky, ktoré sú vo vyjadreniach a stanoviskách dotknutých orgánov a inštitúcií vyjadrených k Správe o hodnotení MVE Hronský Beňadik.

4. Požadovaný rozsah poprojektovej analýzy

Na základe ustanovení § 39 ods. 1 zákona je ten, kto bude navrhovanú činnosť vykonávať, povinný zabezpečiť aj súlad realizovania činnosti s týmto zákonom, s rozhodnutiami vydanými podľa tohto zákona a ich podmienkami, a to počas celej prípravy, realizácie a ukončenia činnosti. Podľa § 39 ods. 2 zákona je ten, kto realizuje navrhovanú činnosť, povinný zabezpečiť vykonávanie poprojektovej analýzy. Poprojektová analýza pozostáva najmä zo:

- systematického sledovania a merania vplyvov navrhovanej činnosti,
- kontroly plnenia a vyhodnocovania účinnosti požiadaviek uvedených v časti VI.3, v povolení navrhovanej činnosti,
- zabezpečenia odborného porovnania predpokladaných vplyvov uvedených v správe o hodnotení činnosti so skutočným stavom.

Vo vzťahu k charakteru a rozsahu navrhovanej činnosti v rámci poprojektovej analýzy sa odporúča realizovať najmä:

Environmentálny monitoring

- Účelom je zabezpečenie čo najväčšej účinnosti rybovodu, náhradných výsadiieb, zavodenia mokrad'ových biotopov, aj hydrogeologických opatrení počas projekčnej prípravy, počas výstavby aj počas prvých 3 rokov prevádzky, spojený s operatívnym odstraňovaním zistených nedostatkov. Monitoring majú vykonávať špecialisti „autorského environmentálneho dozoru“.

Hydrogeologický monitoring vplyvu MVE H. Beňadik na podzemné vody

- zabezpečiť podľa štúdie Prof. Ing. Hullu, DrSc., 2015 (podrobnejšie v prílohe č. 2.2.2. Vplyv MVE Hronský Beňadik na podzemné vody),
  - pred výstavbou MVE založiť sieť monitorovacích vrtov; (navrhnutých je cca 12 vrtov na sledovanie vývoja hladinových a rýchlostných režimov prúdenia podzemných vôd, ako aj filtračnej stability štrkovitých zemín), celý monitorovací systém by bolo potrebné doplniť prístupnými studňami obyvateľov Hronského Beňadiku,
  - pred a počas výstavby sledovať pri každom meraní aj vývoj hladín v Hrone nad i pod haťou,
  - pocas prevádzky MVE sledovať aj zmeny v hladinách podzemných vôd v okolí, spôsobených trvalým zvýšením hladín v zdrži. Vytvárať a dokumentovať sa budú izolície zvýšených hladín, v porovnaní s režimom prúdenia pred výstavbou MVE pri minimálnych a povodňových hladinách v Hrone, čím sa v okolí jednoznačne zistí dosah zvýšených hladín podzemnej vody vplyvom prevádzky MVE.
- Výsledky vyhodnocovať v korelácii s hydrologickými stavmi v rieke a klimatickými pozorovaniami SHMÚ.

Monitoring rybovodu a funkčnosti vodáckeho sklzu MVE Hronský Beňadik

- pocas projekčnej prípravy - odkontrolovanie a dosúhlasenie správneho naprojektovania opatrení pre rybovod (podľa platného Metodického usmernenia MŽP SR pre rybovody z júna 2015) Pri dokončovaní stavby rybovodu bude potrebná autorská kontrola dodržania navrhnutých parametrov koryta a vodného prostredia, čiže aj okamžité odskúšanie jeho hydrologických (prietokový a rýchlostných) aj substrátových pomerov, najmä schopnosť vytvorenia priestranného a pokojného vodného prostredia pre migráciu vrátane schopnosti naplnenia rybovodu na požadovanú hĺbku pri požadovanom prietoku.
- pocas výstavby
  - Účasť autora ekologického riešenia rybovodu - špecialistu „autorského environmentálneho dozoru“ pri začatí jednotlivých typov prác na výstavbe koryta rybovodu, čo umožní v začiatku korigovať nesprávne pochopené postupy.
  - Pri dokončovaní stavby rybovodu bude potrebná autorská kontrola dodržania navrhnutých parametrov koryta a vodného prostredia, t.j. aj okamžité odskúšanie jeho hydrologických (prietokový a rýchlostných) aj substrátových pomerov, najmä schopnosť vytvorenia priestranného a pokojného vodného prostredia pre migráciu vrátane schopnosti naplnenia rybovodu na požadovanú hĺbku pri požadovanom prietoku.
- pocas prevádzky
  - hydroekologické a ichtyologické monitorovanie priechodnosti migračnej bariéry počas prvých 3 rokov prevádzky
  - monitoringu zabezpečenia optimálneho nastavenia morfológických a hydrologických parametrov rybovodu
  - monitoring bude pozostávať zo sledovania kvantitatívno - kvalitatívnych pomerov ichtyofauny a hydraulicko-hydrologických pomerov (rýchlosť prúdenia, výška hladiny, prietok);

Krajinnoekologický monitoring MVE Hronský Beňadik

- počas výstavby
  - Pri začatí jednotlivých typov prác kontrola environmentálnych nápravných opatrení autorov týchto environmentálnych nápravných opatrení.
  - Po zrealizovaní environmentálnych opatrení bude nutná tiež autorská kontrola dodržania jednotlivých krajinnoekologických parametrov navrhnutých v projekte MVE Hronský Beňadik.
- počas prevádzky
  - V prvých 3 rokoch prevádzky bude treba zabezpečiť krajinnoekologické (biotické a hydrologické) monitorovanie vývoja nových náhradných brehových porastov a mokrad'ových biotopov 4 krát za rok.

Ichtyologický monitoring MVE Hronský Beňadik

- počas prevádzky
  - počas prvých 5 rokov prevádzky MVE, min. v prvom, treťom a piatom roku bude treba zabezpečiť monitorovanie ichthyocenózy za účelom sledovania zmien rybej obsádky v súvislosti so zmenou režimu prúdenia. Tento monitoring vykonávať v súčinnosti s monitoringom sedimentov na dne nádrže.

Na monitorovanie uvedených zložiek vypracuje navrhovateľ samostatný projekt monitoringu, v ktorom zadefinuje monitorovaciu sieť, parametre, interval a metodiku monitoringu, ako aj spôsob vyhodnocovania výsledkov a predkladania správ. Projekt monitoringu je potrebné odsúhlasiť s príslušným orgánom a predložiť ho ako súčasť dokumentácie pre stavebné povolenie.

Rozsah a lehotu sledovania a vyhodnocovania určí povoľujúci orgán pri povoľovaní navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov s prihliadnutím na toto **záverečné stanovisko pre navrhovanú činnosť vydané podľa § 37 zákona.**

Na základe operatívneho vyhodnocovania výsledkov monitorovania je v zmysle § 39 ods. 4 zákona navrhovateľ povinný, v prípade, ak sa zistí, že skutočné vplyvy navrhovanej činnosti posudzovanej podľa zákona sú nepriaznivejšie, než sa uvádza v správe o hodnotení, je ten, kto navrhovanú činnosť vykonáva, povinný zabezpečiť opatrenia na zosúladenie skutočného vplyvu s vplyvom uvedeným v správe o hodnotení v súlade s požiadavkami uvedenými v rozhodnutí o povolení navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov.

Kontrolu dodržiavania podmienok uložených v rozhodnutiach o povolení činnosti, vrátane podmienok z procesu posudzovania bude vykonávať príslušný orgán štátnej správy.

5. Rozhodnutie o akceptovaní alebo neakceptovaní predložených písomných stanovísk k správe o hodnotení doručených podľa § 35 vrátane odôvodnených písomných pripomienok, ktoré boli doručené verejnosťou

Záverečné stanovisko bolo vypracované podľa § 37 ods. 1 až 3 zákona na základe výsledkov procesu posudzovania, správy o hodnotení, so zohľadnením opodstatnených požiadaviek zo stanovísk zainteresovaných orgánov, organizácií, dotknutých obcí, výsledku verejného prerokovania, doplňujúcich informácií z miestnej obhliadky, doplňujúcich informácií poskytnutých navrhovateľom a spracovateľom správy o hodnotení a ďalších zdrojov.

Pri posudzovaní boli zvažované možné negatívne vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie, zdravie obyvateľstva, vrátane možných rizík súvisiacich s realizáciou navrhovanej činnosti.

Celkove bolo na OÚ Žarnovica doručených 25 písomných stanovísk od zainteresovaných subjektov (z toho je jedno stanovisko od RNDr. Fatulovej ako fyzickej osoby a 4 stanoviská od občanov, ktoré podpísalo celkovo 34 občanov), odborný posudok podľa § 36 zákona a záznam z verejného prerokovania.

Čo sa týka stanovísk zainteresovaných subjektov k realizácii navrhovanej činnosti v 3 stanoviskách k správe o hodnotení (*Ministerstvo hospodárstva SR, Sekcia energetiky, Odbor energetickej a surovinovej politiky; Okresný úrad Žarnovica, odbor starostlivosti o životné prostredie, orgán štátnej správy ochrany ovzdušia; Okresný úrad Žarnovica, odbor starostlivosti o životné prostredie, orgán štátnej správy v odpadovom hospodárstve*) bol vyjadrený súhlas s realizáciou navrhovanej činnosti bez pripomienok, v 8 stanoviskách (*Ministerstvo životného prostredia SR, Sekcia vôd; Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, Sekcia železničnej dopravy; Ministerstvo dopravy, a regionálneho rozvoja SR, Sekcia záležitostí EÚ a zahraničných vzťahov, Odbor rozvoja dopravnej infraštruktúry; Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiari nad Hronom; Okresný úrad Žiar nad Hronom, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií; Okresný úrad Žiar nad Hronom, pozemkový a lesný odbor; Slovenský vodohospodársky podnik, štátny podnik; Železnice Slovenskej republiky Bratislava, Generálne riaditeľstvo, odbor expertíz*) bol vyjadrený súhlas s realizáciou navrhovanej činnosti s odporúčením pre následný proces povoľovacích konaní. V 1 stanovisku (*Úrad Banskobystrického samosprávneho kraja*) je požiadavka zosúladiť navrhovanú činnosť v území so záväznou časťou ÚPN VÚC Banskobystrický kraj s uvedením dotknutých regulatívov. V 2 stanoviskách (*Okresný úrad Banská Bystrica, odbor starostlivosti o životné prostredie; RNDr. Elena Fatulová, Bratislava*) je uvádzané najmä to, že správa o hodnotení neobsahuje posúdenie navrhovanej činnosti podľa požiadaviek RSV. V 1 stanovisku (*Okresný úrad Žarnovica, odbor starostlivosti o životné prostredie, orgán štátnej správy vo veciach ochrany prírody a krajiny*) je vyjadrený nesúhlas s výstavbou MVE v lokalite Hronský Beňadik, ako zdôvodnenie sa uvádza najmä vplyv na migrácie ichtyofany, negatívny vplyv na pobrežné ekosystémy rastlín a živočíchov, vrátane negatívneho vplyvu na vtáctvo a na okolnosť, že predmetné územie patrí do navrhovaného ÚEV Stredný tok Hrona. V 1 stanovisku (*Štátna ochrana prírody, Správa CHKO Štiavnické vrchy*) sa uvádza, že v prípade, že by došlo k realizácii daného stavebného zámeru, ŠOP SR, Správa CHKO Štiavnické vrchy usudzuje, že pre ochranu prírody najvhodnejším riešením je druhý variant, z dôvodu, že v rozsiahlejšom spracovaní je riešená problematika predmetov záujmu ochrany prírody, ktoré boli zadané v Stanovisku Správy CHKO Štiavnické vrchy č. 5/PM/2015 z 15.01.2015. Zároveň sa v stanovisku uvádza, že navrhovaná MVE je riešená na hranici navrhovaného ÚEV pre spoločensvá charakteru mokradí, že realizáciou MVE by sa zásadne zmenili podmienky pre prúdovité druhy rýb a došlo by k ich ústupu resp. k ich úplnej degradácii a následnej výmene druhového zloženia v prospech pre tento úsek netypických druhov rýb. ŠOP SR S-CHKO Štiavnické vrchy z uvedených dôvodov v koncepcii HEP vodných tokov Slovenska výstavbu MVE Hronský Beňadik neodporúča, odôvodňuje to záväznou RSV. V 4 stanoviskách (*Združenia Slatinka; Občianske združenie Hron pre slobodné rieky; Klub slovenských turistov; Miestna Organizácia SRZ - Nová Baňa*) sa navrhovaná činnosť neodporúča na realizáciu z viacerých v jednotlivých stanoviskách uvedených dôvodov, zdôvodnení, subjektívnych názorov resp. výkladov jednotlivých častí správy o hodnotení. V 1 stanovisku (*Občianskeho združenia Rieka - združenie na ochranu vodných tokov*) sa upozorňuje, konštatuje resp. uvádzajú pripomienky k správe o hodnotení a k jej

jednotlivým častiam a špecifickým prílohám správy resp. vedú polemiky so závermi prevažne v oblasti ichtyofauny a k nej v správe o hodnotení súvisiacej riešenej problematike.

Ďalej dotknutú verejnosť zastupujú občania. Celkovo sa písomne k správe o hodnotení vyjadrilo 34 občanov, ktorí v štyroch stanoviskách vyjadrili svoje pripomienky k výstavbe MVE Hronský Beňadik, k hodnoteniu z pohľadu absencie vplyvu hodnotenia sústavy VD na Hrone, vplyvu metanizačného procesu, k zníženiu schopnosti Hrona ako recipientu pre čistiare odpadových vôd, problematike usadzovania kalov, k finančnej náročnosti niektorých technických riešení, k ľadochodom, k zdvojkolažnieniu železnice, k problematike rybochodu, k turisticko športovému využitiu, k vodáckemu využitiu, k problematike komárov, k problematike raka riečneho, k vplyvu na podzemné vody, k problematike monitoringu, k problematike bagrovania sedimentov, k vzdialenosti MVE od obce, k možnému vplyvu MVE na navrhované ÚEV.

Okresný úrad dôsledne analyzoval každú pripomienku a stanoviská od zainteresovaných subjektov a expertov. Opodstatnené pripomienky sú premietnuté do tohto záverečného stanoviska.

Posúdenie sa opieralo aj o samostatné čiastkové analytické prieskumy a posudky, ktoré boli zamerané hlavne na plnenie požiadaviek Rozsahu hodnotenia. Ich zoznam je nasledovný:

- [1] Vplyv MVE Hronský Beňadik na podzemné vody, prof. Ing. Jozef Hulla, DrSc., 06/2015
- [2] Štúdia zmeny ekologického stavu dotknutého vodného útvaru Hron SKR0004 vplyvom MVE Hronský Beňadik, Mgr. Slavomír Vojtila,
- [3] Štúdia povodňových vôd oblasti MVE Hronský Beňadik, Ing. Ivan Gajdoš, In. Andrej Škrinár, PhD., Ing. Karol Komora, RNDr. Vladimír Druga.
- [4] Návrh rozšíreného obtokového koridoru pri MVE Hronský Beňadik na Hrone, riešiteľ RNDr. Vladimír Druga a kol. (Ing. Ivan Gajdoš, Ing. Jozef Pročka, RNDr. Vladimír Mužik), 9/2014, 5/2015.
- [5] Ichtyologická štúdia rieky Hron pre potreby povolovacích konaní vodného diela „MVE Hronský Beňadik“, Fisch Consulting, s.r.o., Banská Bystrica, 11/2013.
- [6] Hydrobiologický prieskum rieky Hron v úseku dotknutého zámerom výstavby MVE Hronský Beňadik, Mgr. Boris Chládecký, 04/2015.
- [7] Posudok vo veci finančného vyčíslenia hodnoty ichtyofauny rieky Hron č.4, revír č.3 – 1050 – 1 -1 z dôvodov výstavby MVE Hronská Beňadik, Fish Consulting, s.r.o. Banská Bystrica, 04/2015.
- [8] Štúdia zachovania splavnosti rieky, Ing. Ivan Gajdoš, RNDr. Vladimír Druga, 05/2015.
- [9] Posúdenie súladu MVE Hronský Beňadik s Koncepciou HEP, RNDr. Vladimír Druga, Ing. Ivan Gajdoš, 05/2015.
- [10] Štúdia kumuláčnych vplyvov MVE Hronský Beňadik, RNDr. Vladimír Druga, Ing. Ivan Gajdoš, 05/2015, 02/2016.
- [11] Vyhodnotenie splnenia podmienok čl. 4.7. Rámcovej smernice o vode v prípade vybudovania MVE Hronský Beňadik, RNDr. Vladimír Druga, 02/2016, 09/2016.
- [12] Posúdenie vplyvov MVE Hronský Beňadik na Slovnaft, Ing. Ivan Gajdoš, 08/2015.
- [13] Zhodnotenie možných rizík výstavby MVE pre rýchlostnú cestu R1, Ing. Ivan Gajdoš, 05/2015.
- [14] Dendrologická štúdia MVE Hronský Beňadik, Ing. Ondrej Roháč, RNDr. Vladimír Druga, 03/2015.

- [15] Spoločenská hodnota chránených biotopov poškodených a zničených výstavbou MVE Hronský Beňadik a vplyv stavby na ne, RNDr. Alžbeta Cvachová, Ing. Ondrej Roháč, 03/2015.
- [16] Posúdenie vplyvu MVE Hronský Beňadik na migračný biokoridor zveri medzi Pohronským Inovcom a Štiavnickými vrchmi, Marián Prachár, Vincent Gáfrík, Karol Bandzi, Ing. Ondrej Roháč, RNDr. Vladimír Druga, 03/2015.
- [17] Ornitologická štúdia vplyvov plánovanej MVE Hronský Beňadik na vtáky, Ing. Peter Zach, CSc.
- [18] Odpočet splnenia relevantných požiadaviek z písomných stanovísk zo zisťovacieho konania pre MVE Hronský Beňadik, RNDr. Vladimír Druga, 02/2016.
- [19] Stanovisko VÚVH k materiálu „Malá vodná elektrárň Hronský Beňadik – podklady k žiadosti o primárne posúdenie projektu podľa čl.4.7 Rámcovej smernice o vode“, Ing. Stanislav Kelčák, PhD., 02/2016.

VII. Odôvodnenie záverečného stanoviska vrátane zhodnotenia písomných stanovísk

1. Odôvodnenie rozhodnutia vo veci

Záverečné stanovisko bolo vypracované podľa § 37 zákona na základe odborného posudku vypracovaného podľa § 36 zákona, na základe správy o hodnotení, stanovísk dotknutých orgánov, povoľujúceho a príslušného orgánu k správe, záznamov z verejného prerokovania navrhovanej činnosti, ďalších informácií získaných v rámci spracovania odborného posudku a Stanoviska VÚVH z tzv. primárneho posúdenia.

Pri hodnotení podkladov a vypracúvaní záverečného stanoviska sa postupovalo podľa ustanovení zákona. OÚ OSŽP Žarnovica dôsledne analyzoval každú pripomienku a stanoviská od dotknutých subjektov a verejnosti. Pri posudzovaní boli zvažované možné negatívne vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie obyvateľstva, vrátane možných rizík z havárií a predpokladaná účinnosť navrhovaných opatrení.

Voči realizácii navrhovanej činnosti neboli vznesené významné opodstatnené námietky zo strany orgánov štátnej správy, povoľujúcich orgánov, odborných inštitúcií a obyvateľov, ktoré by boli dôvodom na zamietavé stanovisko.

V priebehu posudzovania boli zvážené možné predpokladané negatívne vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie, zdravie obyvateľstva, vrátane možných rizík súvisiacich s realizáciou navrhovanej činnosti popísané v správe o hodnotení a v kapitole IV. tohto záverečného stanoviska. Zvážili sa všetky riziká navrhovaného variantu z hľadiska vplyvu na životné prostredie, na základe čoho bolo preukázané, že navrhovanú činnosť je možné realizovať podľa predloženého investičného zámeru hodnoteného v správe o hodnotení.

Odporúčanie realizovať navrhovanú činnosť v odporúčanom variante (variant 2) vyplýva z nasledovných skutočností:

- Navrhovaná činnosť predstavuje výrobu hydroenergie z alternatívneho zdroja. Hodnotená činnosť bola posúdená v súlade so zákonom č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Realizácia navrhovanej činnosti v odporúčanom variante 2 pri splnení podmienok a navrhovaných opatrení vyplývajúcich z procesu posudzovania maximálne minimalizuje environmentálne vplyvy na zložky životného prostredia.
- Navrhovaná činnosť je lokalizovaná v území, ktoré nie je súčasťou ani nezasahuje do území chránených podľa osobitných predpisov, ani do sústavy chránených území Natura 2000.

- Vplyvy navrhovanej činnosti identifikované v procese posudzovania podľa zákona č. 24/2006 Z. z. sú takého charakteru, že pri dôslednom zrealizovaní navrhovaných opatrení nebránia realizácii navrhovanej činnosti z hľadiska vplyvov na životné prostredie alebo zdravie obyvateľov dotknutých obcí.
- Na základe výsledkov posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie je odporúčaný variant 2 v porovnaní s variantom 1 environmentálne prijateľný a to z týchto dôvodov:
  - Variant 1 MVE Hronský Beňadik predstavuje klasicky technické riešenie MVE. Jeho lokálne negatívne vplyvy na miestne prírodné prostredie by boli zbytočne veľké a lokálne pozitívne vplyvy na prírodné aj rekreačné prostredie takmer žiadne. Variant 2 je výrazne ekologickejší, voči variantu 1 eliminoval veľa nepotrebných likvidácií prírodných biotopov, v druhom rade výrazne zväčšil rozsah lokálnych pozitívnych vplyvov na prírodné ale aj na rekreačné prostredie.
  - Z pohľadu zoológa variant 2 obsahuje viaceré riešenia, ktoré sú z ekologického a environmentálneho hľadiska lepšie ako riešenia variantu 1. Pri variante 1 bez realizácie nápravných opatrení sa tu natrvalo stratí časť genofondových lokalít obojživelníkov, plazov, menších cicavcov a väčšiny vtákov.
  - Z pohľadu ornitológa by boli v prípade variantu 1 výrazne horšie rušivé vplyvy na vtáctvo povýše diaľničného mosta (pri variante 2 by boli len slabé a krátkodobé).
  - Podľa prognóz ichtyoštúdie pri variante 1 by sa stav fytofilných druhov rýb v úseku zdrže zhoršil, pretože by tu zanikli doterajšie plytkovodné zóny. Naopak pri variante 2 by sa stav fytofilných druhov rýb významne zlepšil vďaka priradeniu rozľahlých plytkovodných plôch (3 - 5 m širokých) porastených vysokobylinným močiarnym rastlinstvom - na pravom brehu pozdĺž železnice aj v novej zátokke okolo potoka Klíč.
  - Vo variante 1 sa na ľavom brehu pozdĺž rýchlostnej cesty zlikviduje navyše 660 m úsek brehových porastov výstavbou zdržovej hrádzky, na ktorej sa neuvažuje s náhradnou výsadbou brehového porastu (trvalý biologický aj krajinársky efekt).
  - Na pravom brehu sa vo variante 1 brehové porasty zlikvidujú v 920 m úseku popri železničnom múre pri výstavbe dopravne prístupnej zdržovej hrádzky, kde sa neuvažuje s náhradnou výsadbou porastov močiarnych tráv ani drevinných brehových porastov.
  - Na pravom brehu Hrona v 500 m úseku pri moste a na prekládke potoka Klíč sa vo variante 1 navyše navrhujú dopravne prístupné zdržové hrádzky, likvidujúce existujúce stromové porasty, pritom sa nevytvárajú žiadne príbrežné plytčiny ani plytkovodná zátoka vzdutého Hrona; vydre sa tu biomasa potravy mierne zníži, na hrádzkach bez brehových porastov sa na brehoch tiež stratia jej úkrytové možnosti, čo tu zvýši pravdepodobnosť jej usmrtenia; na 100 m úseku medzi rýchlostnou cestou a ústím potoka Klíč sa nezrealizujú výsadby močiarnych brehových porastov; nevytvorí sa tu ani oddychová prírodno-rekreačná lokalita na prírodnom móle obklopenom vodnými plochami.
  - Vo variante 1 by sa muselo oproti variantu 2 odstrániť o cca 800 stromov viac, o cca 900 m² krovín viac.
  - Pri variante 1 MVE by z dotknutého územia pravdepodobne vymizol chránený biotop močiarnej vegetácie Lk10 Vegetácia vysokých ostríc. Pri variante 2 by na pravom brehu pod MVE naopak významne rozšíril vďaka revitalizácii mokraďového komplexu Remiatka (trvalé zavodnenie zbytkov suchého ramena Hrona, podmočenie okolia, sezónne povodňovanie, vysadenie mokraďových tráv a dosadenie drevín lužného lesa). Vo variante 2 by sa tu pravdepodobne postupne obnovili viaceré chránené vodné, močiarné aj lesné biotopy.
  - Vo variante 1 sa nerieši ani vybudovanie lávky cez Hron pre peších a cykloturistov, ani

oddychových lavičiek v krajinársky pekných lokalitách po oboch brehoch Hrona nad aj pod haťou.

- Pri variante 1 by šlo o environmentálne veľmi výrazný trvalo pôsobiaci negatívny vplyv na pobrežný biokoridor Hrona, pretože výstavbou dopravne prístupných nízkych hrádzok na postihnutých brehoch Hrona by neboli vytvorené žiadne predpoklady pre obnovu náhradných brehových porastov a nevznikli by ani žiadne príbrežné plytčiny v zdrži.
- Pri plnení podmienok a navrhnutých opatrení nie sú reálne riziká významných negatívnych dopadov na obyvateľstvo, prírodné prostredie, na zložky životného prostredia.

2. Odôvodnenie akceptovania alebo neakceptovania predložených písomných stanovísk k správe o hodnotení doručených podľa § 35 zákona vrátane odôvodnených písomných pripomienok, ktoré boli doručené dotknutou verejnosťou

Vyjadrenia posudzovateľa k pripomienkam, požiadavkám a návrhom, ktoré sa nachádzajú v stanoviskách dotknutých subjektov posudzovania, sú uvedené v kapitole III.4. tohto záverečného stanoviska pri každom stanovisku kurzívou. Opodstatnené pripomienky vyplývajúce z predložených stanovísk boli akceptované a zohľadnené v kapitole VI.3. tohto záverečného stanoviska.

V procese posudzovania bolo preukázané, že realizácia a prevádzkovanie navrhovanej činnosti v odsúhlasenom variante predstavuje akceptovateľný dopad na životné prostredie pri dodržaní podmienok uvedených v kapitole VI.3. tohto záverečného stanoviska. Pozitívne efekty navrhovanej činnosti prevažujú nad negatívnymi a z environmentálneho, ekonomického aj technického hľadiska je možné považovať navrhovanú činnosť za prijateľnú.

VIII. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

1. Spracovatelia záverečného stanoviska

Okresný úrad Žarnovica
odbor starostlivosti o životné prostredie
Ing. Zuzana Polcová
Ing. Tatiana Herchlová
v spolupráci s
Regionálnym úradom verejného zdravotníctva so sídlom v Žiari nad Hronom

2. Potvrdenie správnosti údajov podpisom oprávneného zástupcu príslušného orgánu, pečiatka

Okresný úrad Žarnovica
odbor starostlivosti o životné prostredie
Mgr. Ivana Búciová
vedúca odboru

3. Miesto a dátum vydania záverečného stanoviska

Žarnovica, 25.05.2017

IX. INFORMÁCIA PRE POVOĽUJÚCI ORGÁN O DOTKNUTEJ VEREJNOSTI

Dotknutá verejnosť je podľa § 3 písm. s) zákona o posudzovaní verejnosť, ktorá je dotknutá alebo pravdepodobne dotknutá konaním týkajúcim sa životného prostredia, alebo má záujem na takomto konaní. Mimovládna organizácia podporujúca ochranu životného prostredia je podľa § 3 písm. t) zákona o posudzovaní občianske združenie, neinvestičný fond, nezisková organizácia poskytujúca verejnoprospešné služby okrem tej, ktorú založil štát, alebo nadácia založená na účel tvorby alebo ochrany životného prostredia alebo zachovania prírodných hodnôt.

Dotknutá verejnosť má podľa § 24 ods. 2 zákona č. 24/2006 Z. z. postavenie účastníka v konaniach uvedených v tretej časti zákona o posudzovaní a následne postavenie účastníka v povoľovacom konaní k navrhovanej činnosti, ak uplatní postup podľa § 24 ods. 3 zákona o posudzovaní, čiže prejaví záujem na navrhovanej činnosti alebo na jej zmene a na konaní o jej povolení podaním odôvodneného písomného stanoviska k zámeru podľa § 24 ods. 4 zákona o posudzovaní, odôvodnených pripomienok k rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti alebo jej zmeny podľa § 30 ods. 6 zákona o posudzovaní, odôvodneného písomného stanoviska k správe o hodnotení činnosti podľa § 35 ods. 2 zákona o posudzovaní, odôvodneného písomného stanoviska k oznámeniu o zmene podľa § 29 ods. 9 zákona o posudzovaní, alebo podľa § 24 ods. 4 zákona o posudzovaní ak jej účasť v konaní už nevyplýva z osobitného predpisu. Právo dotknutej verejnosti na priaznivé životné prostredie, ktorá prejavila záujem na navrhovanej činnosti alebo jej zmene postupom podľa § 24 ods. 3 alebo ods. 4 zákona o posudzovaní, môže byť povolením navrhovanej činnosti alebo jej zmeny alebo následnou realizáciou navrhovanej činnosti alebo jej zmeny priamo dotknuté.

V procese posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti „Malá vodná elektrárň Hronský Beňadik“ bola identifikovaná nasledovná dotknutá verejnosť:

1. Združenia Slatinka, P.O.BOX 67, Ul. A. Sládkoviča 2, 960 01 Zvolen;
2. Hron pre slobodné rieky, Občianske združenie, Šmidkeho 7, 906 06 Zvolen;
3. Rieka Združenie na ochranu vodných tokov, Čadca Rieka 2307, 022 01 Čadca;
4. Klub slovenských turistov, Záborského 33, 831 03 Bratislava;
5. Miestna Organizácia SRZ – Nová Baňa, Ul. Mieru č.29, 968 01 Nová Baňa;
6. Ing. Mária Fatulová, Repná 1, 821 04 Bratislava;
7. Božena Gajdošová, Pod Kláštorom 138/92, 966 53 Hronský Beňadik;
8. Oto Zelieska, Pod Kláštorom 138/92, 966 92 Hronský Beňadik;
9. Anton Káčer, Stráň 160, , 966 92 Hronský Beňadik;
10. Ing. Martin Luky, Hlavná 291, 966 92 Hronský Beňadik;
11. Emil Gregaň, Hlavná 260 , 966 92 Hronský Beňadik;
12. Štefan Beňuš, Janovské 102, 966 92 Hronský Beňadik;
13. Július Majšniar, Janovské 106, 966 92 Hronský Beňadik;
14. Anna Majšniarová, Janovské 106, 966 92 Hronský Beňadik;
15. Mária Cicková, Janovské 106, 966 92 Hronský Beňadik;
16. Helena Holubová, Hlavná 237, 966 92 Hronský Beňadik;
17. František Holub, Hlavná 237, 966 92 Hronský Beňadik;
18. Dr. Ján Príbelský, Hlavná 290, 966 92 Hronský Beňadik;
19. Mgr. Roman Príbelský, Hlavná 290, 966 92 Hronský Beňadik;
20. Robert Frick, Janovské 110, 966 92 Hronský Beňadik;
21. Anton Michňa, Psiare 104, 966 92 Hronský Beňadik;
22. Božena Michňová, Psiare 104, 966 92 Hronský Beňadik;
23. Mgr. Renáta Kotorová, Nová 34, Psiare, 966 92 Hronský Beňadik;
24. Blažena Miháliková, Psiare 36, , 966 92 Hronský Beňadik;
25. Hedviga Ráchelová, Nová 34, Psiare, 966 92 Hronský Beňadik;

26. Jaroslav Kotora, Nová 34, Psiare, 966 92 Hronský Beňadik;
27. Anna Čierna, Nová 37, Psiare, 966 92 Hronský Beňadik;
28. Daniel Ráchela, Psiare 94, 966 92 Hronský Beňadik;
29. Jaroslav Michňa, Psiare 104, , 966 92 Hronský Beňadik;
30. Bc. Ladislav Šidlo, Krivínska 56, 966 92 Hronský Beňadik;
31. Ľubomír Hudec, Krivínska 60, Psiare , 966 92 Hronský Beňadik;
32. Mgr. Juraj Kosmály, Hlavná 106, 966 92 Hronský Beňadik;
33. Ján Hruška, Hlavná 294, 966 92 Hronský Beňadik;
34. Mária Hrušková, Hlavná 294, 966 92 Hronský Beňadik;
35. Ing. František Luky, Hlavná 291, 966 92 Hronský Beňadik;
36. Anna Lukyová, Hlavná 291, 966 92 Hronský Beňadik;
37. Ing. Jozef Bosman, Ulička 407, 966 92 Hronský Beňadik;
38. Ing. Ján Valo, Nová 41, Psiare, 966 92 Hronský Beňadik;
39. Ernest Hudec, Hlavná 295, 966 92 Hronský Beňadik;
40. Mária Hudecová, Hlavná 295, 966 92 Hronský Beňadik;
41. RSDr. Ján Príbelský, člen petičného výboru, Hlavná 290/167, 966 92 Hronský Beňadik;
42. Ing. František Luky, člen petičného výboru, Hlavná 291/166, 966 92 Hronský Beňadik;
43. Ján Hruška, predseda petičného výboru, Hlavná 294/160, 966 53 Hronský Beňadik;
44. PRALES, organizačná zložka, Komenského 21, 974 01 Banská Bystrica.

X. POUČENIE O ODVOLANÍ

1. Údaj, či je záverečné stanovisko konečným rozhodnutím, alebo či sa proti nemu možno odvolať

Záverečné stanovisko je podľa § 37 č. 24/2006 Z. z. rozhodnutie, ktoré je záväzné pre ďalšie povoľujúce konanie. Právoplatnosťou záverečného stanoviska vzniká oprávnenie navrhovateľa navrhovanej činnosti podať návrh na začatie povoľovacieho konania k navrhovanej činnosti alebo jej zmene vo variante odsúhlasenom príslušným orgánom v záverečnom stanovisku.

Proti tomuto záverečnému stanovisku je možné podať odvolanie.

Verejnosť má podľa § 24, ods. 4 zákona EIA právo podať odvolanie proti záverečnému stanovisku aj vtedy, ak nebola účastníkom konania o vydaní záverečného stanoviska. Verejnosť odvolaním zároveň prejaví záujem na navrhovanej činnosti a na konaní o jej povolení.

2. V akej lehote, na ktorý orgán a kde možno podať odvolanie

Odvolanie možno podať na Okresný úrad Žarnovica, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Bystrická 53, 966 81 Žarnovica v lehote do 15 dní odo dňa oznámenia, doručením písomného vyhotovenia záverečného stanoviska účastníkom konania.

V prípade § 24, ods. 4 zákona č. 24/2006 Z. z. sa za deň doručenia záverečného stanoviska považuje 15-ty deň zverejnenia záverečného stanoviska príslušným orgánom podľa § 37 ods. 7 zákona č. 24/2006 Z. z.

3. Údaj, či záverečné stanovisko možno preskúmať súdom

Záverečné stanovisko je preskúmateľné súdom podľa zákona č.162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok.